THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

thirtieth day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 24th March, 1970.

The House met at Half-past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Recruitment under Workcharged Establishment in P. W. Department

561—

* 12 3 Q.—Sri A. Madhava Rao (Nellore) :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased state :

(a) whether the Government is aware that in this State, particularly in Nellore district, persons who passed L. C. E. etc. (Diploma Courses) have been recruited purely on temporary basis under work-charged establishment in Public Works Department and they have not been regularised inspite of two or three years of service ;

(b) whether the Government is further aware that inspite of service as set out in (a) the Department is preferring out-siders to the jobs to the regular establishments ;

(c) whether the Government propose to regularise and make permanent the service of the workcharged establishment; and

(d) if so, when ?

The Deputy Chief Minister (Sri J. V. Narasinga Rao) :—

(a) Yes, Sir.

(b) No, Sir.

(c) Yes, Sir.

(d) As and when vacancies arise.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా వేకెన్సీలు రాలేదు అంటారా ? వస్తే ఎంతమంది టెంపరరీ వారిని ఎడ్మిట్ చేసారు? సీనియారిటీ ప్రకారం ఒక లిస్టు తయారుచేసి ఆ లిస్టు ప్రకారం ఇవ్వదలచుకున్నారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— వర్క్ చార్జ్‌డ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటు విషయం వేరు. వీరు ఎడ్యుకేటెడ్ కనుక ఎందులో ఒక దానిలో ఉండిపో అని చేస్తాము. సూపర్ వైజర్సు పోస్టుల విషయం వచ్చేసరికి వీరు అప్లయి చేయవలసి ఉంటుంది. అప్పుడు రెగ్యులర్‌గా సెలక్ట్ చేసుకుంటారు. అందులోని కొందరు ఇవన్నీ ప్రొవిన్షియలైజ్ అయేవి కావు. 190 మందిని ఆంధ్రలోను 500 మందిని తెలంగాణాలోను రెగ్యులరైజ్ చేయాలని అన్నారు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :— వీరిని వర్క్ ఇన్‌స్పెక్టర్సుగా వేస్తున్నారు. వేకెన్సీలు క్రొత్త వారిని తీసుకుంటున్నారు. అట్లా కాకుండా వారిని విధిగా తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ప్రస్తుతం ఉన్న రూల్సు ప్రకారం వీలు కాదు. వీరు కూడా మిగతా వారితో కంపీట్ చేయవచ్చును. ఎక్స్‌పీరియన్స్ ఉండడంవల్ల కాంపిటీషనులో వారు సెలక్ట్ కావడానికి ఎక్కువ అవకాశం ఉంటుంది కూడా.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— వారి ఎక్స్‌పీరియన్సుకు కొన్ని మార్కులు కేటాయించే పద్ధతి ఆలోచిస్తారా? That is not being done.

Sri J. V. Narasinga Rao :— I think that is being done, Sir. For the experienced, they are giving some special preference.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) :— రూల్సు మనం చేసినవే కదా. వారికి ప్రిఫరెన్సు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం ఉండేటప్పుడు ప్రత్యేకంగా ఆ కేటగిరీని రికగ్నైజ్ చేసేట్లు రూల్సు మార్చుకుంటే ఏమి?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— వర్క్సు బట్టి వర్క్ ఛార్జిడ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్ ఉంటూ ఉంటుంది. అందరిని రెగ్యులరైజ్ చేసి ప్రొవిన్షియలైజ్ చేయడానికి వీలుండదు. ఆంధ్రలో 190 మందిని తెలంగాణాలో 500 మందిని మాత్రమే ప్రొవిన్షియలైజ్ చేయడానికి కుదిరింది. అవసరమైన వాటికే ప్రొవిన్షియలైజ్ చేస్తారు. పర్మనెంటుగా ఉంటుందని కాని ఆటోమేటిక్‌గా వేరొక కేటగిరీకి పోతుందని కాని చెప్పడం సాధ్యం కాదు.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు) :— వర్క్ ఛార్జిడ్ వారిని రెగ్యులరైజ్ చేసిన తరువాత కూడా రిటైరయ్యేవరకు పర్మనెంటు చేయడంలేదు అటువంటి కేసులు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అటువంటి కేసులుంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావచ్చు.

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :— సివిల్ ఇంజనీరు గ్రాడ్యుయేట్స్‌కు కంట్రాక్టుల విషయంలో స్పెషల్ ప్రొవిజన్సు ఏర్పాటు చేసాము అన్నారు. అలాగే చిన్న కంట్రాక్టులు ఎల్.సి.ఇలకు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ఇంతకు పూర్వమే మనవి చేసాను. ప్రత్యేకంగా వారిని కాంట్రాక్టులు ఇవ్వడానికి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్లకు 25 వేల నుంచి 50 వేల

వరకు సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్లకు 50 వేల వరకు చీఫ్ ఇంజనీర్లకు లక్ష రూపాయలవరకు ఇవ్వడానికి అధికారాలు ఇవ్వబడ్డాయి. వాటికి ఇవ్వవచ్చును.

Black Topping of Vijayanagaram—Palakonda Trunk Road

562—

* 864 (1727-N) Q.—Sri M. B. Parankusam (Vuwukuru) ;— Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that for want of black topping of the Vijayanagaram-Palakonda Trunk road for two miles from Sankili to Palakonda, the pedestrians, buses jatkas, rickshaws and vehicles are, subjected to accidents ;

(b) the reasons for not black-topping the said road for two miles inspite of the fact that an amount of Rs. 20 lakhs has been incurred by the Roads and Buildings Department of Srikakulam district last year ; and

(c) whether immediate steps will be taken for black-topping of the Sankili-Palakonda Road ?

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) No Sir.

(b) Black-topping of this stretch of road was not thought of previously for want of funds and also because of its lesser importance compared to other roads as it connects an unbridged river crossing at Sankili and there is no through traffic.

(c) The work has already been taken up and completed in February, 1970.

శ్రీ ఎమ్. పరాంకుశం :—ఈ రోడ్డు వేసి 50 సంవత్సరాలైనప్పటికి ఈ రెండు మైళ్ల దూరమే ఇంతవరకు తారు రోడ్డు వేయడం మానివేసారు. ఇంత కాలం వేయకుండా ఉండడానికి కారణం ఏమైనప్పటికి ఇప్పుడైనా పూర్తి చేసినందుకు సంతోషం.

Service Rules for Work Charged People

563 -

* 103 (2242) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether there are any Service Rules governing the posts of work-charged people in Panchayat Raj Department ; and

(b) if not, what are the rules applicable to this cadre ?

The Minister for Panchayati Raj (Sri T. Ramaswamy) ;—

(a) at present there are no Service Rules in respect of the workcharged establishment in the Panchayati Raj Engineering Department.

(b) the Minimum wages Act and the rules in the Public works Department Code are applicable to the work charged establishment.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—చాలా సంవత్సరాలుగా పనిచేస్తున్నప్పటికి వారికి ఇంతవరకు రూల్సు, రెగ్యులేషన్సు లేకపోతే ప్రతినిముషానికి రిట్రెంచ్ చేయబడు తుంటే ఎట్లా ? ఇప్పుడైనా రూల్సు ఫ్రేమ్ చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—పి.డబ్ల్యు.డి. సెక్రటేరియట్‌లో రూల్సు తయారవు తున్నాయి. అవి డిపార్టుమెంటులకు అప్లయి అయేట్లు చేద్దాం అనుకుంటున్నారు. మాకుకూడా సర్క్యులేట్ చేసి పంపిస్తున్నారు. ఫైనల్ స్టేజికి వచ్చింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇష్టంవచ్చినప్పుడు ఉద్యోగం ఇచ్చేది. లేనప్పుడు పీకివేసేది. ఈ విషయం ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా ? వస్తే ఏమిఆలోచిస్తున్నారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—పి డబ్ల్యు. డిపార్టుమెంటులో ఆలోచన జరుగుతోందని చెప్పాను. నేచరునుబట్టి ఎస్టిమేటునుబట్టి వర్క్ ఛార్జిడ్ ఎస్టాబ్లిష్‌మెంటులో వేస్తారు.

ENHANCED D. A. TO WORK-CHARGED MAISIRIES

564—

* 102 (2240) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Pancaayat Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the enhanced dearness allowance under G. O 392 Finance, dated 10-11-64 and the G. O. Ms. No. 433, Finance, dated 25-12-64 is paid to all the work charged Maistries in Nellore and Guntur districts. till today ;

(b) if so, to how many people it has been paid up-to-date ; and

(c) how many have to be still paid ; the amount of arrears of both the G Os. to be paid up-to-date ?

Sri T. Ramaswamy :—(a) and (b) The increases in D. A. sanctioned in the G.Os , mentioned in the question have been paid to all the work charged maistries numbering 54 in Guntur district from 1-8-66 only and to 92 out of 130 work-charged maistries in Nellore district.

(c) In Guntur district arrears amounting to Rs. 9,7:4/- have to be paid to the 54 maistries. for the period upto 31-7-1966- In Nellore district arrears amounting to Rs. 3,419 have to be paid to 38 maisties Chief Engineer (Panchayati Raj) has instructed the concerned Executive Engineers to pay the arrear amounts expeditiously.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—1-8-66 నుంచి అన్నారు. అంతకుముందు ఉన్నవి ఏమికావాలి ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఎరియర్సు ఇవ్వాలి. ఇవ్వాలని సి. ఇ. గారు చెప్పారు.

ROAD TO YELDIGAMANI PENTA VILLAGE IN MADRAS STATE

565—

384 (1948) Q.—Sri D. Venkatesam (Kuppam) :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state ;

(a) whether there is any proposal with the Government to lay a road via. 89 Peddur, Arimanipenta villages of Kuppam Panchayat Samithi, Chittoor district to Yeldigamanipenta village of Madras State ;

(b) if so, what is the length of the road that has to be formed in Andhra to connect Yeldigamanipenta village of Madras State ; and

(c) what would be the estimated cost of the road ?

Sri T. Ramaswamy :—(a) No, Sir.

(b) and (c) Do not arise.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ప్రపోజల్సు లేవు అన్నారు. అంటే కనీసం ఆ గ్రామాలకు కావలసిన కనీస సదుపాయాలు చేసే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి లేదా? Due to paucity of funds, probably you are not in a position to form the road. Atleast do you recognize the necessity ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :– ప్రపోజల్సు ఉన్నాయా అని ప్రశ్న. మా వద్దకాని పంచాయతీసమితి వద్దకాని ప్రపోజల్సు లేవు. ప్రజలకు కావాలంటే ఆర్థికపరిస్థితిని బట్టి అవసరంబట్టి చేస్తారు.

BRIDGE AT VELLATUR

566 –

*713 (1909) Q.—Sri Y. Chenniah (Repalle): —Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

whether there is any proposal for constructing a bridge across the rivulet of Krishna at Vellatur in Repalle Taluk as it is the only link for the lanka villages ?

Sri T. Ramaswamy :—No, Sir. But there is a proposal for the construction of a bed level road dam for the said rivulet.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : - లంకలలో నీళ్ళు వచ్చినప్పుడు కష్టంగా ఉంది. దారిఏమైనా చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—బ్రిడ్జి ప్రపోజలులేదు But there is a proposal for the construction of bed level road dam for the said rivulet. అని మనవిచేసాను

STUDENTS WELFARE BOARD

567—

* 738 Q·—Sri B. Niranjana Rao (Malleswaram) :- Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether Student Welfare Board is going to be constituted from out of the funds of the State Welfare Fund; and

(b) what are the conditions for granting loans to the deserving students ?

The Minister for Education (Sri P. V. Narasimha Rao) :—

(a) Students' Welfare Board is yet to be constituted.

(b) No rules and regulations relating to the grant of loans or scholarships from out of the Students' Welfare Fund have so for been framed by the Government.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇదివరకే ఆన్సరు చేశాను. అయినా చదువుతాను. We are in the process of doing it.

Mr. Speaker:—The question No. 568 need not be answered. It has been already answered. It has been included in the list by mistake.

TEACHERS' POSTS CREATED IN ANDHRA DISTRICTS

569—

* 68- (2172) Q.—Sarvasri R, Mahananda and M. Ch. Nagaiah (Prathipadu) :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) the districtwise number of posts of Teachers, (elementary and secondary) sanctioned in the Andhra Districts to absorb the teachers who were working in Telangana area ;

(b) whether all the couples working in Telangana area are transferred to Andhra area, in one batch; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) The posts sanctioned were not split up districtwise. A statement showing the district-wise break up of transfers of Secondary and Elementary Grade teachers, so far made is placed on the Table of the House.

(b) The transfers were made in persuance of the requests of the teachers concerned. Among the teachers transferred, there were cases of couples also. Only in three cases, either the husband or the wife could not be transferred.

(c) In all the three cases, the husband or the wife as the case may be could not be transferred for want of posts.

PAPER LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide answer to Part (a) of legislative Assembly question (Starred) 2172 [*569]

Statement showing the District-wise break up of transfers of Secondary and Elementary Grade Teachers from Telangana Region to Andhra Region.

S. No.	District	Secondary Grade Teachers	Elementary Grade Teachers	Total
1.	Krishna	79	8	87
2.	Guntur	154	17	171
3.	West Godavari	24	2	26
4.	East Godavari	14	2	16
5.	Visakhapatnam	—	—	—
6.	Srikakulam	—	—	—
7.	Nellore	14	4	18
8.	Kurnool	29	5	34
9.	Anantapur	1	—	1
10.	Cuddapah	3	—	3
11.	Chittoor	1	—	1
	Total	319	38	357

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, మంచి పని చేశారు. 56 కి ముందు చేరినటువంటి భార్యాభర్తలుగా ఉండే ఉపాధ్యాయులకు యిచ్చారు. దరిమిలా చేరిన వారికి యివ్వలేదు. ప్రభుత్వం రూల్సు రిలాక్సుచేసి భార్యాభర్తలను ఒకచోటికి చేర్చే ఏర్పాటు చేస్తారా? It is a matter of three persons. The hon. Minister saysthat are there only 3 persons working here. ఆ విషయం కన్సిడరు చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా. ఇప్పుడు కపుల్స్ గురించి పూర్తిగా వివరాలు ప్రస్తుతం లేవు. ఎందుకంటె వారే రిపోర్టు చేయాలి నేను ఫలానావారి భార్యను అనిగాని ఫలానా వారి భర్తను అని గాని రిపోర్టు చేయలేదు. కాబట్టి కొన్ని వేలమంది ఉపాధ్యాయులలో ఉపాధ్యాయనిలలో ఎవరు ఎవరి భార్యో ఎవరు ఎవరి భర్తో చెప్పడం కష్టం. మీకు రిపోర్టు అయినవి మూడు కపుల్సు గురించి మాత్రమే. ఈ లోపల ఒక పోస్టు వచ్చింది. వస్తే అందులో ఒక భార్య ఒక భర్తను ఒకే చోట వేశాము. We will take a sympathetie view of all the couples.

శ్రీ సి. వి. కె రావు (కాకినాడ) :—ఇప్పుడు ఈ భార్యాభర్తలను యిలా విడదీశారు కదా. ముగ్గురే కాబట్టి అంత కష్టం కాదు. వారికి సహాయం చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—మేము విడదీయ లేదు. వారే విడిపోతామని కోరుకున్నారు. At their request, they were sent, Sir.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల) :—అధ్యక్షా, ఇట్లా తెలంగాణా ప్రాంతం నుంచి వెళ్ళినటువంటి టీచర్సుకి మధ్యలో వెళ్లవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. ఆ పీరియడును పూర్తిగా లీవుగా ట్రీట్‌చేసి లీవు శాలరీ యిచ్చిన సందర్భంలో పోస్టుకూడా ఈ సంవత్సరం వరకే ఉన్నాయి. ఫర్దర్‌గా ఎక్స్‌టెన్షన్ యిస్తారా?

శ్రీ పి. వి నరశింహారావు :—ఆ యిబ్బందులు ఏమీ ఉండవు. బ్రేక్ యిన్ సర్వీసు జరగకుండా అవన్నీ సార్టు ఔట్ అవుతాయి.

శ్రీ సిహెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :—357 మంది ఉపాధ్యాయులను మాత్రం ఆంధ్ర ప్రాంతానికి ట్రాన్స్‌ఫరు చేసినట్లు యిక్కడ యిచ్చినారు. ఇంకా కొన్ని వేలమంది ఉన్నారు? 56 నుంచి యిక్కడ ఉద్యోగాలలో చేరినవారున్నారు. వారిని ట్రాన్స్‌ఫర్‌చేసే ప్రయత్నం ఉందా? దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే త్వరగా అంగీకరిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దరఖాస్తులు పెట్టినవన్నీ దాదాపు డిస్‌పోజ్ అయినాయి. ఎప్పుడయితే వారు అడిగిన జిల్లాలో యిదివరకే జనసమ్మర్దం అయిపోయి ఆ జిల్లాలకు పంపించే పరిస్థితి లేకుండా ఉందో ఆ జిల్లా తప్ప యింకొక జిల్లా కోరు కోండి అని చెప్పడం జరిగింది. అడిగిన వారందరికీ యిచ్చాము.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :—ఆంధ్ర ఏరియానుంచి వచ్చిన టీచర్సు కొంతమంది తెలంగాణా ఏరియాలో పిల్లలను పెళ్ళి చేసుకున్నారు. వారిని ఆంధ్ర ఏరియాకు పంపించితే ఎట్లా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారిని మేము పంపలేదు. పంపాము అనడం పొరపాటు. వెళతామని వారు అన్నారు. వారి రిక్వెస్టును కన్సిడరుచేసి పోస్టు క్రియేటుచేసి పంపడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : — సింపథటిక్‌గా కన్సిడర్ చేస్తామన్నా రెజెక్టు చేశారు. హాజరు కాని రోజులలో పంపించినవారి గురించి రెగ్యులరైజు చేసి జీతాలు యిస్తారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have already submitted that whatever difficulties might have arisen during that period, they will be looked into sympathetically and we will not allow any break of service.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : క్రింది ఆఫీసర్లు సింపథెటిక్‌గా లేరు. అక్కడికి వెళ్ళినవారికి లాస్టు పే సర్టిఫికేటు పంపడంలోకూడా ఇబ్బంది పెడుతున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — నా దృష్టికి రాలేదు. మీరు చెబుతున్నారు. I will again find out if there are any such cases.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఉదాహరణకు నల్లగొండ, డి. ఇ. వో. కి అక్కడ డి. ఇ. వో. వ్రాశారు. మాకు సంబంధం లేదన్నారు. జిల్లాపరిషత్తుకి వ్రాస్తే మాకు సంబంధం లేదన్నారు. డైరుక్టరుకి వ్రాశారు. 6 నెలలు అయిపోయింది. గవర్నమెంటుకి వ్రాశారు. ఇటువంటి కేసులు చాలాఉన్నాయి. వాటిని గురించి ఆలోచిస్తారా ?

(గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖమంత్రిగారు అంగీకార సూచకంగా తల ఊపారు.)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : — మంత్రిగారు ఏమీ చెప్పడం లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : — తప్పకుండా ఆలోచిస్తామన్నారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : — సింపథెటిక్ కన్సిడరు చేస్తామన్నారు. సంతోషం. గ్యాప్ పీరియడును లీవ్‌గా ట్రీటు చేసి శాంక్షన్ యివ్వలేదు. సూపర్‌న్యూమరరీ పోస్టులను క్రియేటు చేసే సందర్భంలో సంవత్సరం అంతం అయిపోతున్నది. ఎక్స్‌టెండ్ చేయలేదు. ఊస్టుచేసే పరిస్థితి వస్తున్నది. How to overcome all these difficulties.

Sri P. V. Narasimha Rao :—They will not be ousted. The posts will be continued in one form or the other. Probably they will be absorbed in the posts that are coming in the fourth plan period.

Sri Pragada Kotiah :—What about the disbursement of arrears

Sri P. V. Narasimha Rao :—Arrears in the Education Department is a chronic matter.

Sri Pragada Kotaiah : For those people who have gone from Telangana to Andhra.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — ఇస్తాం. వారికి కూడా యిస్తాం.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేడు) : — మనం యింటిగ్రేషన్ కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అలాంటి పరిస్థితులలో డైరెక్టివ్సు అయినా యిక్కడ నుంచి అందరినీ ట్రాన్స్‌ఫరు చేస్తూ ఉండే యింటిగ్రేషను ఎలా సాధ్యం అవుతుంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : — పెద్దలందరు చెప్పారు. అడిగినారు కాబట్టి చేశాము మరియేదో అంటున్నారు. అంతే తప్ప మేము పంపలేదు. అక్కడికి [illegible] వేశాము. అదే ప్రకారం చేస్తున్నామంటే [illegible].

NON-TUITION ALLOWANCE TO TEACHERS

570 —

* 488 ('211) Q.—Sarvasri A. Madhava Rao and K. Muniswamy :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a, whether the Government propose to institute a non-tution allowance to teachers of schools both Primary and Secondary (on the analogy of non-practising allowance to the Doctors) amounting to 1/8 of their pay ;

(b) if so, when ; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) No such proposal is under consideration of the Government.

(d) Does not arise.

(e) Under the provisions in the Andhra Pradesh Educational Rules, teachers and Head Masters may undertake private tutions for not more than two pupils with the previous permission of the competent authority as specified in Rule 18 of Andhra Pradesh Educational Rules.

Further in G. O. Ms. No. 2069, Edn., Dated 22-8 1966, the Government have issued orders institution alisingprivate tuitions by teachers working in Secondary Schools with effect from the School year 966–1967, subject to the fulfilment of certain regulations speci fied therein. In view of this, it is considered not necessary to institute a non-tution allowance to teachers of Primary and Secondary Schools.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—మామూలుగా వారికి యిచ్చే జీతాలు సక్రమంగా రిపోర్టు ప్రకారం యివ్వలేకుండా ఉన్నారు. అటువంటప్పుడు ప్రయివేటు ట్యూషన్సు చెప్పకుంటే యిబ్బంది ఏమిటి ? డాక్టర్సుకు యిచ్చినట్లు ఎందుకు యివ్వకూడదు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, అసలు ఎడ్యుకేషను డిపార్టుమెంటులో ఉన్న యిబ్బందులలో నూటికి 99 ప్రయివేటు ట్యూషన్సువల్ల వస్తుంది. కాబట్టి ప్రయివేటు ట్యూషన్సు అనుమతించడానికి వీలు లేదు. అయితే ఎక్కడయితే అవసరం ఉందో యినిస్టిట్యూషన్సుకు అవసరం ఉన్న సందర్భాలలో అక్కడ కొత్త బ్యాక్‌వర్డు స్టూడెంట్సు ట్యూషన్సు కొరకు పద్ధతి ప్రకారంగా స్కూలులోనే యివ్వడానికి ఏర్పాట్లు జరిగాయి. 1966 లో ఈ స్కీమును మంజూరు చేశాము. ఆ స్కీము ప్రకారంగా వారు చేసుకున్నట్లయితే యిబ్బంది లేదు.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—ప్రయివేటు ట్యూషనువల్ల స్టాండర్డ్సు పడడానికి కారణం అని చెప్పడానికి ఎలాంటి సందేహమూ లేదు. ఎలిమెంటరీ స్కూలులో చదువుతున్న స్టూడెంటును 5 వ తరగతి పూర్తి చేసినట్లు రికార్డు పంపిస్తేనే చేర్చుకునే అవకాశం.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I entirely agree with him, Sir. He need not adduce further reasons.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— మూడవ క్లాసు చదివినవారిని ప్రయివేటు స్టడీ అనే పద్ధతిలో చిలుకపలుకులు చెప్పించి ఫస్టు ఫారంలో చేర్పిస్తున్నారు. ఆ విధముగా స్టాండర్డు తగ్గుతున్నది. అందుచేత డాక్టర్లకు యిస్తున్నట్లు టీచర్సుకు కూడా రెమ్యూనరేషన్ యిచ్చి ప్రయివేటు చెప్పడం మానిపిస్తారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have also gone through the scheme in great detail. If this is actually implemented as is envisaged in the scheme, there will be no such irregularities as pointed out by the hon. member. At the moment it is being properly implemented only in a few places. దానికి గట్టిగా పకడ్బందీగా చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ కె. కృష్ణమూర్తి (హరిశ్చంద్రపురం) :— అధ్యక్షా, ప్రైవేటు ట్యూషన్స్ చెప్పకూడదని నిబంధనలున్నవి. ఈ 8 జిల్లాలలో ప్రైమరీ లెవెల్‌లో గాని, సెకండరీ లెవెల్‌లోగాని ట్యూషన్స్ జరగడములేదనే అభిప్రాయము ప్రభుత్వానికి వున్నదా? వుంటే ఏ జిల్లాలనుంచి అయినా కంప్లెయింట్స్ వచ్చినవా ? వస్తే ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇది కంప్లెయింటు వచ్చే పరిస్థితి కాదు. ఈ విషయము అటువంటిది. ఇందులో కంప్లెయింట్స్ ఏమీ రావు. ఇటువంటిది జరుగుతున్నదని జనరల్‌గా తెలుసుకాబట్టి దీనిని ఇన్‌స్టిట్యూషనలైజు చేసి బేక్‌వర్డ్ స్టూడెంట్సు వున్నట్లయితే వారికి ప్రత్యేకమైన ట్యూషను, కోచింగ్ యివ్వవలసిన అవసరము వుంటే వున్న పాఠశాలలోనే దానికి ఏర్పాటు చేసి ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయునికి మాసానికి రు. 75/– లకు మించకుండా గిట్టుబాటు అయ్యేటట్లు వర్క్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయవలసినదని చెప్పారు. దానివల్ల అందరికీ కొంత కొంత లాభము వస్తుంది. అందరు పిల్లలు కొంతసేపు కోచింగ్ పొందుతారు. ఇది జరిగినప్పటికీ వేరే ప్రైవేటు ట్యూషన్స్ వారి యిండ్లలో చెబుతున్నారా లేదా అనేది.

Sri P. V. Narasimha Rao :— It is too sweeping a question It cannot be answered one way or the other.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు (గోపాలపురం) :— అధ్యక్షా, 66 స్కీము ప్రకారము ట్యూషన్స్ ఇన్‌స్టిట్యూషనలైజ్ అయినవి కదా. ఎన్ని పాఠశాలలలో ఇటువంటి స్కీము అమలు జరిగింది ? దీనిక్రింద ప్రభుత్వమువారు ఏ మాత్రము ఖర్చు పెట్టారు?

Sri P. V. Narasimha Rao :— I have got information about certain districts. From the information received, it is found that the scheme of institutionalising private tution has not been implemennted in Machilipatnam, Kurnool, Adilabad, Nizamabad, Medak etc., etc. వెస్టు గోదావరిలో కొన్ని చోట్ల జరిగినట్లు వచ్చింది. కడప, అనంతపురం, విశాఖపట్టణములో అమలు జరిగినట్లు వచ్చినది. It is a long list. But I can say in not many institutions. కొంత ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. దాని ఫలితం చూచిన తరువాత ఎక్స్టెండ్ చేయవలసి వుంటుంది.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— అధ్యక్షా, వెస్టు గోదావరి జిల్లాలోని బేక్‌వర్డు స్టూడెంట్సుకు ఎక్కడ ఇంప్లిమెంటు చేశారు?

Sri P. V. Narasimha Rao :— A few schools like the Zilla Parishad High School, Kovvali, aided High School, Narayanapuram implemented the scheme in question. There has been no systematic implementation of the scheme. అక్కడక్కడ స్పొరాడిక్‌గా అమలు చేస్తున్నారు.

శ్రీ మాటె వెంకటనారాయణ (ఏలూరు) :— అధ్యక్షా, ప్రైవేటు ట్యూషన్స్ చెప్పే టీచర్స్ విషయములో కంప్లెయింట్స్ రాలేదని అన్నారు. ఒకవేళ వస్తే వాటిని డిస్‌క్వాలిఫికేషను క్రింద పరిగణించి టీచర్సుపైన తగిన శిక్ష విధించడానికి ప్రభుత్వము వారు ఆలోచిస్తారా ?

Sri P. V. Narasimha Rao :— The are very clear. రూల్సులో వున్న ప్రకారము తప్పకుండా అమలు జరుపుతాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— అధ్యక్షా, వేల సంఖ్యలో సింగిల్ టీచరు స్కూల్సు వున్నవి. ఇవి 10, 12 సం.ల క్రితము పెట్టారు ఒకే టీచరు 5 క్లాసులకు టీచ్ చేయడము కష్టము. స్ట్రెన్‌గ్తెన్ చేస్తున్నామనే చెబుతున్నారు తప్ప ఏమీ చేయలేదు. Practically nothing was done. Are you going to do any thing particular ?

Sri P. V. Narasimha Rao :— A phased programme of adding another teacher to the single teacher schools has already been formulated. It is a part of the 4th plan. Now that the fourth plan has been finalised, we will be able to say how much money we are getting on this scheme and in a few weeks' time we will be able to finalise.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— అధ్యక్షా, స్పెషల్ కోచింగ్ సందర్భములో మాసానికి ఉపాధ్యాయునికి రు. 75 లు యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేసినది అన్నారు. ఈ సంవత్సరము అందుకు కాబడిన ఖర్చు ఎంత ? ఒక్కొక్క టీచరుకు రు. 75 లు యిస్తే ఎంతమంది పిల్లలకు ట్యూషను చెప్పే అధికారము వుంటుంది ?

Sri P. V. Narasimha Rao :— Maximum number of students is 15 from Class VI to VII ; 12 from VII to X ; 12 from XI to XII. Maximum remuneration to be allowed for each teacher is Rs 75. ఎక్స్‌పెండిచరు ఫిగర్స్ నా దగ్గర లేవు. సిస్టమేటిక్‌గా రాష్ట్ర వ్యాప్తముగా జరగడము లేదు కనుక చెప్పడము కష్టము.

CHEMICAL FERTILISERS SUPPLIED TO ANDHRA PRADESH

571—

* 638 (2022) Q.—Sarvasri T. G. L. Fhimmiah (Adoni) and K. Eswara Reddy (Pattikonda) :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the quantity of Chemical Fertilisers, Indian as well as Foreign, supplied in our State during the years 1967-68, 1968-69 and 1969-70 on districtwise basis; and

(b) whether it is adequate to meet the demands of agriculturists during this year i.e., 1969-70?

The Minister for Agricultural (Sri K. Venkataratnam) :—(a) A Statement is placed on the Table of the House. (పట్టిక సభవారిముందు ఉంచబడినది.)

(b) Yes, Sir (అవును)

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE(*vide*) ANSWER TO CLAUSE (*a*) OF L.A. Q. NO. 2022 STARRED [* 571]

Statement Showing Total Supplies of Fertilisers to the State Imported and Indigenous during 1967-68.

Sl. No.	Name of the District.	Pool (Imported)		Indigenous.		Total.
		Co-operative Department	Private dealers.	Against 50 percent free sale quota.	Coramandal Fertilisers Ltd., A.P.	
		(in terms of A!S. in M. Tonnes).				
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1.	Srikakulam	12,382	140	71	1,513	14,106
2.	Visakhapatnam	7,535	..	520	2,275	10,330
3.	East Godavari	39,026	9,598	20,191	8,378	77,193
4.	West Godavari	20,053	10,222	6,902	5,264	42,441
5.	Krishna	49,504	29,881	14,920	6,389	1,00,694
6.	Guntur	51,259	38,628	21,747	9,809	1,21,533

7. Nellore	15,744	14,611	1,495	887	32,737
8. Chittoor	28,286	1,959	362	126	30,733
9. Cuddapah	23,343	14,288	424	652	38,507
10. Kurnool	32,981	10,580	842	3,395	47,798
11. Anantapur	30,534	2,687	490	159	33,870
12. Hyderabad	5,727	12,316	6,863	147	25,053
13. Medak	23,257	..	..	401	23,658
14. Mahaboobnagar	36,515	44	328	217	37,104
15. Warangal	19,168	2,356	426	265	22,215
16. Khammam	11,234	31	497	180	11,942
17. Nalgonda	25,302	1,510	..	396	27,208
18. Karimnagar	31,018	220	72	726	32,036
19. Nizamabad	65,050	610	2,038	6,542	74,240
20. Adilabad	15,055	..	..	30	15,085
Total	5,42,923	1,49,681	78,188	47,841	8,18,633

II (b) STATEMENT SHOWING THE SUPPLIES OF FERTILISERS BY MM. FIRMS AND DEALERS AGAINST30 QUOTA (IMPORTED) 1967-68.

S.No.	District.		A/S.	Urea.	A.S.N.	C.A.N. 26	A.P.	A.C.	DI.A/P	Total as A/S.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Srikakulam		140	..	..	..	..	..	..	140
2.	Visakhapatnam	..	..	..	..	..	..	..	..	..
3.	East Godavari	..	6,183	1,552	..	..	..	..	..	9,598
4.	West Godavari	..	4,880	1,640	696	..	618	100	96	10,222
5.	Krishna	..	9,873	7,492	1,200	48	782	864	48	29,881
6.	Guntur	..	18,102	8,331	824	48	884	312	..	38,628
7.	Nellore	..	3,809	4,781	..	..	180	48	48	14,611
8.	Chittoor	..	..	890	..	..	..	..	..	1,959
9.	Cuddapah	..	1,284	4,738	192	..	1,408	600	192	14,288
10.	Kurnool	..	2,905	2,544	216	..	614	912	48	10,580
11.	Anantapur	..	..	1,221	..	..	..	..	..	2,687

12.	Hyderabad	..	..	2,480	4,147	..
13.	Medak	..	..	..	..	..
14.	Mahaboobnagar		..	..	20	..
15.	Warangal	..	..	512	7·49	..
16.	Khammam	..	..	..	..	..
17.	Nalgonda	..	..	384	446	24
18.	Karimnagar	..	..	..	100	..
19.	Nizamabad	..	..	500	50	..
20.	Adilabad	..	..	..	..	..
		Total	..	51,062	39,601	3,152

120	384	..	192	12,316
..	..	..	2	..
..	..	..	..	
..	72	100		3265
24	..	..	..	31
48	50	..	..	1,51 0,
..	..	..	..	220
..	..	..	..	610
..	..	..	..	..
288	4,992	2,986	624	1,49,681

(c) STATEMENT SHOWING THE DISTRICTWISE SUPPLIES RECEIVED TO ANDHRA PRADESH FROM THE INDEGENOUS PRODUCTION UNITS AGAINST FREE SALE QUOTA 1967-68.

(M. Tonnes).

S.No.	District.	Sindri. A/S	Sindri. ASN.	Sindri. Urea.	Neyveli. Urea.	Trombay Urea.	Nangal Can.	Rourkela Can.	In terms of A/S.	(A.P. (Coromandal).
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	Srikakulam ..	71	..	..	..	..	..	..	71	1,513
2.	Visakhapatnam	520	..	..	..	..	..	..	520	2,275
3.	East Godavari ..	7,785	191	..	..	..	110	12,048	20,191	8,378
4.	West Godavari ..	5,184	496	..	..	115	820	..	6,902	5,264
5.	Krishna ..	4,703	6,448	44	..	690	220	..	14,920	6,389
6.	Guntur ..	17,124	2,758	..	7	115	770	..	21,747	9,899
7.	Nellore ..	1,065	46	..	30	138	..	..	1,495	887
8.	Chittoor ..	71	..	..	132	..	..	..	362	126

9. Cuddapah	..	402	..	..
10. Kurnool	..	776	..	..
11. Anantapur	..	119	285	..
12. Hyderabad	..	2,426	1,320	..
13. Medak	..	..	..	..
14. Mahabubnagar	..	328	..	..
15. Warangal	..	47	119	..
16. Khammam	..	345	117	..
17. Nalgonda	..	..	..	..
18. Karimnagar	..	72	..	..
19. Nizamabad	..	984	374	..
20. Adilabad	..	..	..	..
Total	..	42,022	12,154	44

10	..	..	..	424	652
30	..	..	..	842	3,395
..	..	..	..	490	159
10	1,227	..	..	6,863	147
..	..	..	..	..	401
..	..	..	..	328	217
..	..	..	..	426	265
..	..	..	..	497	180
..	..	..	..	..	396
..	..	..	..	72	726
..	258	..	..	2,038	6,542
..	..	..	..	..	30
219	2,645	1,920	12,048	78,188	47,841

II. STATEMENT SHOWING THE FERTILISERS SUPPLIED TO ANDHRA PRADESH DURING 1968-69 BOTH IMPORTED AND INDIGENOUS.

S.No.	Name of the district.	Pool Fertilisers.			Indigenous.			Total in terms of Ammonium Sulphate.
		Co-operatives.	Department.	Private dealers against 30% of State's quota.	Fertiliser Corporation of India Unit.	Coromandal Fertiliser Limited.	Other Agencies.	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
		In terms of Ammonium Sulphate in M. Tonnes.						
1.	Srikakulam ..	11,000	106	895	671	4,465	..	18,043
2.	Visakhapatnam ..	4,303	5,551	..	660	5,027	330	15,871
3.	East Godavari ..	14,865	275	50,543	13,340	10,168	1,405	90,596
4.	West Godavari ..	21,739	4,283	73,080	20,873	19,333	2,405	1,41,713
5.	Krishna ..	15,992	16,752	70,660	23,586	16,682	5,00[illegible]	1,42,674
6.	Guntur ..	11,456	10,153	63,394	29,768	18,603	11,509	1,44,883

7.	Nellore ..	..	5,483	99	18,620
8.	Chittoor ..	..	5,537	2,376	2,866
9.	Cuddapah ..	..	8,127	4,870	54,695
10.	Kurnool ..	..	7,449	10,754	47,781
11.	Anantapur ..	..	17,651	76	200
12.	Hyderabad	..	5,597	22	17,266
13.	Medak ..	..	24,097	53	407
14.	Mahabubnagar	..	15,641	461	605
15.	Warangal ..	..	6,785	4,821	8,150
16.	Khammam	..	8,082	1,376	1,704
17.	Nalgonda ..	..	11,012	180	2,391
18.	Karimnagar	..	20,528	4,418	1,187
19.	Nizamabad	..	15,869	748	988
20.	Adilabad ..	..	1,560	2,371	2,328
	Total	..	2,31,679	63,745	4,17,760

1,435	3,601	548	29,786
1,942	2,001	990	15,712
1,341	4,157	174	73,364
8,005	10,481	7,415	91,885
70	704	38	18,739
969	3,636	3,245	30,735
..	1,450	219	26,226
168	871	671	18,417
311	764	2,344	23,175
763	704	..	12,629
46	1,674	240	15,543
379	1,739	24	28,275
2,950	22,985	4,727	48,267
..	768	..	7,027
1,07,277	1,29,813	41,286	9,91,560

I. (a) STATEMENT SHOWING THE SUPPLIES OF FERTILISERS THROUGH CO-OPERATIVES DURING 1968-69 (IMPORTED).

S.No.	District.	A/S.	Urea.	Can 20	Can 26	A.P.	ASN.	DAP.	Total A/S.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1.	Srikakulam	1,118	4,382	689	299	..	..	..	11,906
2.	Visakhapatnam	45	798	482	..	1	3	20	4,303
3.	East Godavari	6,629	3,362	701	..	..	..	162	14,865
4.	West Godavari	6,795	3,400	7,449	..	..	..	18	21,739
5.	Krishna	8,451	1,925	464	1,575	..	560	..	15,992
6.	Guntur	8,317	..	3,089	..	..	..	45	11,456
7.	Nellore	433	1,112	807	990	510	..	..	5,483
8.	Chittoor	830	560	1,535	1,208	161	..	176	5,537
9.	Cuddapah	1,624	1,344	..	718	2,390	107	92	8,127
10.	Kurnool	2,689	986	..	297	1,293	135	818	7,449
11.	Anantapur	360	6,855	..	1,625	69	..	33	17,651

12.	Hyderabad ..	..	286	2,382	..
13.	Medak ..	..	7,218	4,914	..
14.	Mahabubnagar ..	..	569	5,308	6
15.	Warangal ..	..	1,299	1,700	..
16.	Khammam ..	..	1,759	441	..
17.	Nalgonda ..	..	15	3,802	..
18.	Karimnagar ..	..	5,239	5,261	..
19.	Nizamabad ..	..	10,151	962	..
20.	Adilabad ..	..	..	467	..
	Total	..	63,897	49,991	15,272

..	70	..	..	5,597
2,007	3,343	..	..	24,097
760	1,699	168	537	15,641
725	..	22	860	6,785
2,811	1,798	..	..	8,082
1,007	1,324	..	..	11,012
1,293	2,002	25	..	20,528
1,677	1,422	..	..	15,869
408	..	..	..	1,560
17,490	15,982	1,020	2,761	2,31,679

II. (*b*) STATEMENT SHOWING THE STOCK SUPPLIED BY THE DEPARTMENT DURING 1968-69 (IMPORTED)

S.No.	District.			A.S.	Urea.	Can 20	Can 26	A.P.	D.A.P.	Total as A.S.
(1)	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
1.	Srikakulam ..	..	..	44	..	..	48	..	..	106
2.	Visakhapatnam ..	..	..	35	2,314	..	..	..	472	5,551
3.	East Godavari ..	..	..	..	23	224	..	..	..	275
4.	West Godavari ..	..	..	1,799	908	486	..	..	..	4,283
5.	Krishna ..	..	..	3,961	3,087	..	..	..	..	10,752
6.	Guntur ..	..	..	2,414	2,171	2,902	..	61	..	10,153
7.	Nellore ..	..	..	..	45	..	..	..	..	99
8.	Chittoor ..	..	..	342	425	10	25	999	64	2,376
9.	Cuddapah ..	..	..	1,686	943	..	820	10	37	4,877
10.	Kurnool ..	..	..	1,991	3,486	247	330	191	252	10,754

11.	Anantapur	..	..	..	..	31
12.	Hyderabad	..	..	..	22	..
13.	Medak	..	..	..	..	24
14.	Mahabubnagar	..	..	..	451	..
15.	Warangal	..	..	..	757	611
16.	Khammam	..	..	..	35	489
17.	Nalgonda	..	..	..	70	16
18.	Karimnagar	..	..	..	4,418	..
19.	Nizamabad	..	..	..	90	241
20.	Adilabad	..	..	..	453	872
			Total	..	18,568	15,686

..	..	8	..	76
..	..	..	..	22
..	..	..	..	53
..	8	..	..	461
..	1,795	386	..	4,821
..	190	18	..	1,376
..	15	56	..	180
..	..	..	..	4,418
..	73	33	..	748
..	..	..	..	2,371
3,869	3,303	1,762	825	63,745

II. (*c*) STATEMENT SHOWING THE SUPPLIES OF N. FERTILISERS BY THE DEALERS AGAINST STATES QUOTA DURING 1968-69, (IMPORTED).

(M. Tonnes).

S. No. and District.	A/S.	Urea.	A.P.	CAN.	CAN.	ASN.	DAP.	A.C.	Total of A/S.
(1) (2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1. Srikakulam ..	90	245	..	118	..	..	..	..	895
2. Visakhapatnam ..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
3. East Godavari ..	9,407	14,031	2,615	4,642	2,075	96	28	130	50,543
4. West Godavari ..	17,212	19,861	3,070	3,880	3,107	96	65	800	73,080
5. Krishna ..	12,334	19,163	3,015	4,622	5,451	240	106	750	70,660
6. Guntur ..	17,383	13,834	3,269	5,034	5,026	232	..	350	63,394
7. Nellore ..	5,148	4,499	1,520	640	942	..	..	150	18,620
8. Chittoor ..	409	522	185	72	660	135	20	..	2,866
9. Cuddapah ..	11,958	14,350	3,045	2,972	3,199	324	..	600	5,495

10.	Kurnool ..	10,851	11,793	2,741	1,463	4,753	122	284	150	47,781
11.	Anantapur ..	20	60	..	48	..	..	..	..	209
12.	Medak ..	200	44	..	48	48	..	..	..	407
13.	Hyderabad ..	3,889	4,199	1,058	1,296	844	48	40	470	17,266
14.	Mahabubnagar ..	280	14,24	..	..	40	..	..	..	605
15.	Warangal ..	1,780	1,940	543	699	253	241	180	270	8,150
16.	Khammam ..	490	413	222	24	45	..	..	..	17,04
17.	Nalgonda ..	813	596	..	120	113	..	..	..	2,391
18.	Karimnagar ..	147	410	..	..	106	..	..	..	1,187
19.	Nizamabad ..	268	219	..	144	72	..	..	..	988
20.	Adilabad ..	..	1,008	..	48	48	..	..	..	2,328
	Total : ..	92,779	1,07,311	21,283	25,690	26,896	1,317	723	8,769	4,17,769

II (*d*) QUANTITIES OF DIFFERENT FERTILISERS SUPPLIED TO ANDHRA PRADESH DURING 1968-69 TO THE MANUFACTURERS (INDIGENOUS).

S.No.	District.	Neyveli Rallis		F.A.C.T.			Coromandel.	
		Urea.	Mixtures & fertilisers.	A:P 16 : 20	Urea.	A/S.	A.P. 28 : 28	Urea.
1.	Srikakulam	..	..	..	..	..	714	1,575
2.	Visakhapatnam	150	..	..	..	..	889	1,719
3.	East Godavari	45	467	414	9	477	6,100	740
4.	West Godavari	360	1,022	213	..	421	11,749	1,311
5.	Krishna	1,820	558	216	46	467	8,916	1,909
6.	Guntur	733	1,716	4,129	1,032	2,607	8,481	3,059
7.	Nellore	249	..	..	..	..	1,886	437
8.	Chittoor	450	..	..	..	..	851	368
9.	Cuddapah	..	..	218	..	..	2,066	575
10.	Kurnool	105	292	7,280	229	564	6,113	874

11.	Anantapur	..	..	..	..	..
12.	Hyderabad	..	..	..	..	461
13.	Medak	..	..	..	..	..
14.	Mahbubnagar	..	..	..	..	17
15.	Warangal	..	..	..	..	..
16.	Khammam	..	..	..	..	..
17.	Nalgonda	..	..	..	..	..
18.	Karimnagar	..	..	..	..	..
19.	Nizamabad	..	..	..	..	1,023
20.	Adilabad	..	..	..	..	..
			Total	..	3,912	6,056

48	..	..	322	115
136	855	794	2,344	161
111	41	40	858	113
65	266	17	333	184
65	937	231	437	69
..	..	..	322	115
6	107	..	798	253
10	7	1	989	161
627	942	1,130	11,033	3,427
..	..	..	368	115
13.538	4,471	6,459	65,569	17,280

STATEMENT SHOWING THE STOCKS OF DIFFERENT FERTILISERS SUPPLIED TO ANDHRA PRADESH DURING 1968-69, BY THE UNITS OF F. C. I. (INDIGENOUS).

Serial No. and District.		MII	Sulphate ANP.	A/S.	ASN.	Urea.	CAN.	Total as A/S.
(1)	(2)		(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	Srikakulam		66	278	140	66	..	671
2.	Visakhaptnam		88	231	262	..	..	660
3.	East Godavari		2,832	4,587	4,462	23	69	13,340
4.	West Godavari		6,252	7,301	4,394	477	559	20,873
5.	Krishna		9,345	11,091	1.542	397	311	23,586
6.	Guntur		11,917	12,868	2.775	44	1.279	29,768
7.	Nellore		271	709	120	136	..	1.435
8.	Chittoor		1,147	694	..	46	..	1,942
9.	Cuddapah		454	836	..	23	..	1,341
10.	Kurnool		5.161	1,700	880	..	..	8,005

11.	Anantapur	..	..	..	..	22
12.	Hyderabad	..	..	..	..	298
13.	Medak	..	..	..	..	..
14.	Mahabubnagar	..	..	..	..	23
15.	Warangal	..	..	..	..	46
16.	Khammam	..	..	..	..	112
17.	Nalgonda	..	..	..	..	..
18.	Karimnagar	..	..	..	..	..
19.	Nizamabad	..	..	..	..	556
20.	Adilabad	..	..	..	..	..
	Total:	..	..	..	..	38,690

..	..	22	..	70
469	..	92	..	969
..	..	..	..	..
145	..	..	..	168
187	23	22	..	311
540	46	23	..	763
46	..	..	..	46
379	..	..	..	379
1,349	804	..	..	2,950
..	..	..	..	..
43,410	15,448	1,353	2,118	1,07,277

STATEMENT SHOWING THE FERTILISERS SUPPLIED IN ANDHRA PRADESH STATE DURING 1969–70 (1ST APRIL 1969 TO 31ST DECEMBER 1969).

Serial No. and name of the District.		Pool Fertilisers.			Indigenous.	Total in terms of Ammonium Sulphate.
		Co-operatives.	Department.	Private Dealers.		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	In terms of Ammonium Sulphate in Metric Tonnes.					
1.	Srikakulam	6,578	1,956	415	12,808	2,757
2.	Visakhapatnam	4,422	3,155	..	11,501	19,078
3.	East Godavari	22,846	40	10,744	42,778	76,408
4.	West Godavari	41,558	7,365	37,398	45,713	1,334
5.	Krishna	29,326	6,066	33,062	66,681	1,35,135
6.	Guntur	45,354	11,829	22,914	81,830	1,61,427
7.	Nellore	11,712	160	8,199	5,107	25,178

8.	Chittoor	8,629	730	3,852	3,615	16,826
9.	Cuddapah	5,539	265	95	10,134	16,033
10.	Kurnool	10,547	7,963	9,984	28,395	56,889
11.	Anantapur	19,686	580	54	952	21,272
12.	Hyderabad	7,181	608	3,283	12,421	23,493
13.	Medak	16,090	..	..	3,528	19,618
14.	Mahabubnagar	11,458	488	..	3,395	15,341
15.	Warangal	8,751	4,539	3,772	15,142	32,204
16.	Khammam	11,909	352	1,383	27,118	40,762
17.	Nalgonda	8,243	5	1,080	5,375	14,703
18.	Karimnagar	8,616	86	4,530	2,253	15,485
19.	Nizambad	23,336	52	..	32,820	56,208
20.	Adilabad	7,006	76	..	200	7,342
	Neyveli and Hindustan Steel Limited	..	..	..	16,848	16,848
	Total :	3,08,847	46,315	1,40,765	4,28,114	9,24,041

III (a) DISTRIBUTION THROUGH CO-OPERATIVES (POOL) UPTO 31-12-1969.

S.No.	District.	A/S.	Urea.	ASN.	CAN 20	A/P.	CAN 26	DAP.	In terms of A/S.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1.	Srikakulam	1,487	1,861	1	76	..	651	83	6,578
2.	Visakhapatnam ..	1,809	1,157	..	23	12	..	27	4,422
3.	East Godavari	12,218	4,580	..	451	..	..	112	22,846
4.	West Godavari ..	23,027	6,894	..	774	70	1,935	5	41,558
5.	Krishna	18,398	4,414	..	120	..	717	183	29,326
6.	Guntur	23,062	8,786	5	1,738	..	72	1,386	45,354
7.	Nellore	3,639	3,372	22	86	198	127	197	11,712
8.	Chittoor	1,122	2,703	2	654	522	69	324	8,629
9.	Cuddapah	1,786	1,251	90	..	145	552	38	5,539
10.	Kurnool	7,265	1,251	..	92	..	1	486	10,547

317—5

11.	Anantapur ..	..	1,786	7,642
12.	Hyderabad ..	..	1,037	2,477
13.	Medak ..	..	3,035	3,381
14.	Mahbubnagar ..	..	734	4,299
15.	Warangal ..	..	2,223	2,399
16.	Khammam ..	..	1,708	3,210
17.	Nelgonda ..	..	1,496	2,592
18.	Karimnagar ..	..	1,526	2,470
19.	Nizamabad ..	..	6,831	6,545
20.	Adilabad ..	..	1,126	2,265
		Total ..	1,13,265	74,549

19	..	48	296	756	19,686
23	525	19	29	92	7,181
..	526	2,285	2,095	95	16,090
23	..	732	312	109	11,458
21	..	26	484	631	8 751
15	82	1 045	1 373	220	11,909
..	55	176	290	486	8,243
31	..	606	557	318	8,616
11	..	848	618	489	23,336
23	..	450	214	221	7,066
282	4,834	7,232	10,390	6,260	3,08,847

III (b) DISTRIBUTION OF FERTILISERS UPTO 31ST DECEMBER 1969 BY THE DEPARTMENT.

Serial No. and District.		A/S	Urea.	CAN. 20	CAN. 26	A/P.	DAP.	In terms of A/S.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1.	Srikakulam	482	562	..	183	..	..	1,956
2.	Visakhapatnam	304	1,291	..	..	..	12	3,155
3.	East Godavari	..	18	..	..	..	..	40
4.	West Godavari	714	2,820	984	433	..	..	7,365
5.	Krishna	1,862	2,122	..	..	..	40	6,066
6.	Guntur	3,718	2,426	2,750	..	..	27	11,829
7.	Nellore	112	22	..	..	..	..	160
8.	Chittoor	178	183	7	..	108	38	730
9.	Cuddapah	97	74	..	..	..	6	265
10.	Kurnool	3,154	1,932	51	182	48	248	7,963
11.	Ananthapur	320	108	..	14	4	..	580

12.	Hyderabad	..	..	..	118	208	..	..	..	48	608
13.	Medak	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
14.	Mahabubnagar	..	..	..	79	186	..	..	..	..	488
15.	Warangal	..	..	..	18	1,580	..	804	..	..	4,539
16.	Khammam	..	..	..	150	82	..	18	..	..	352
17.	Nalgonda	..	..	..	5	..	..	..	..	..	5
18.	Karimnagar	..	..	..	86	..	..	..	..	..	86
19.	Nizamabad	..	..	..	21	14	..	..	..	..	52
20.	Adilabad	..	..	..	29	18	..	..	7	..	76
	Total :	..	..	..	10,947	11,141	3,792	1,634	167	417	46,315

III (c) DISTRIBUTION OF FERTILISERS BY PRIVATE DEALERS (POOL) UPTO 31ST. DECEMBER, 1969.

Serial No. and District.	A/S.	Area.	ASN.	CAN. 26	A/P.	DAP.	Interms of A/S.
1. Srikakulam	140	125	..	..	..	..	415
2. Visakhapatnam	..	..	..	..	..	..	..
3. East Godavari	5,006	2,608	..	..	..	..	10,744
4. West Godavari	19,442	7,676	40	626	208	..	37,398
5. Krishana	12,000	8,075	..	2,586	..	..	33,062
6. Guntur	18,751	4,165	..	..	..	..	22,914
7. Nellore	2,005	2,601	64	116	171	74	8,199
8. Chittoor	661	1,098	2	106	622	14	3,852
9. Cuddapah	..	43	..	..	..	..	955
10. Kurnool	7,498	1,180	..	..	..	..	9,984
11. Anantapur	23	14	..	..	..	..	54
12. Hyderabad	1,528	800	..	..	..	..	3,288

13.	Medak	..	..	..	..	..
14.	Mahabubnagar	..	..	..	..	..
15.	Warangal	..	..	..	1,036	896
16.	Khammam	..	..	..	140	565
17.	Nalgonda	..	..	..	98	446
18.	Karimnagar	..	..	..	242	1,738
19.	Nizamabad	..	..	..	..	..
20.	Adilabad.	..	..	..	..	..
	Total :	..	..	..	63,567	31,980

..	..	..	..	..
..	..	..	..	..
55	408	101	77	3,772
..	..	..	..	1,388
..	..	..	..	1,080
..	89	385	15	4,530
..	..	..	..	..
..	..	..	..	1,40,765
161	3,876	1,432	180	1,40,765

III (d) STATEMENT SHOWING THE SUPPLIES OF FERTILISERS MADE BY INDIGENOUS MANUFACTURERS IN ANDHRA PRADESH STATE DURING 1969-70. (1-4-1969 TO 1-12-1969).

S.No.	District.	Ammonium sulphate.	Urea.	Ammonium sulphate Nitrate.	Calcium Ammonium Nitrate.	Grow More Ammonium Phosphate.	Ammonium phos-phate.	Manure mixtures and others including N.P.K.	Total in terms of Ammonium, sulphate
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1.	Srikakulam	2,840	2,973	784	..	1,610	155	..	12,808
2.	Visakhapatnam ..	2,467	2,029	578	..	2,672	44	36	1[illegible],501
3.	East Godavari	15,799	1,628	2,251	600	13,459	330	700	42,778
4.	West Godavari	13,016	1,489	2,409	2,086	10,525	81	9,388	45,718
5.	Krishna	21,635	3,294	2,491	6,504	17,963	354	2,556	66,681
6.	Guntur	29,456	6,516	9,344	4,041	12,120	1,132	3,251	81,530
7.	Nellore	124	699	24	..	1,475	79	1,271	5,107
8.	Chittoor	121	535	..	..	1,021	242	646	,65
9.	Cuddapah	553	1,150	119	100	4,526	41	420	10,134
10.	Kurnool	4,916	1,610	644	..	9,139	4,780	1,[illegible]26	2[illegible],395

11.	Anantapur	..	..	277	..	..	187	32	50	952
12.	Hyderabad	..	2,976	2,196	..	..	2,750	786	28	12,421
13.	Medak	..	198	529	..	..	1,467	119	..	3,528
14.	Mahbubnagar	..	117	667	..	..	1,018	310	76	3,895
15.	Warangal	..	1,259	2,985	46	..	4,557	827	51	15,142
16.	Khammam	..	293	5,111	47	..	10,540	94	670	27,118
17.	Nalgonda	..	116	750	..	..	1,901	129	819	5,375
18.	Karimnagar	..	145	623	..	..	485	122	7	2,253
19.	Nizamabad	..	5,533	3,290	1,143	..	12,087	1,643	..	32,820
20.	Adilabad	..	..	23	..	..	112	..	..	200
	Nyveli	..	..	6,840	..	..		..	..	16,848
	Hindustan Steel Ltd.	..	..	..	..	1,800	..	..	..	
	Total	..	1,01,559	45,214	19,880	15,131	1,09,564	11,250	21,495	4,28,114

ఎ. పట్టిక సభవారి ముందు ఉంచబడింది

బి. అవును.

PROJECT DEVELOPMENT FARM AT AMARAWATHI

572—

* 740 Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether there is any Project Development Farm at Amaravathi in Guntur district ;

(b) what is the extent of land under this Farm ;

(c) what are the varieties of crops raised there ;

(d) what are the objectives of this farm ;

(e) what is the expenditure on staff; agricultural operation etc. (separately) in 1967-68 and 1968-69, of this Farm ?

Sri K. Venkataratnam :—(a) to (e) Answer is placed on the Table of the House.

ANSWER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE LEGISLATIVE ASSEMBLY QUESTION No. 740 (* 572)

(a) Yes, Sir.

(b) 110 acres.

(c) Paddy: PLA 1, TKM 6. CH 45. GEB 24, IR 8 and C 5342 (Hamsa).

Multiplication of seed of the following crops is also taken up on the farm.

(1) Paddy : Jaya (IET 723), Padma (CR 28-25) Hamsa (C 5342) Co 29 and TKM 6.

(2 Jowar ; Swarna (IS 3924).

(3) Wheat : S. 227, S. 216. N 1 747-19 and Hybrid 638.

(4) Castor : NPH .

(5) Bajra : HB. 1 seed production.

(b) The following are the objectives :

(1) to evolve a suitable cropping pattern to fit into the irrigation system under the ayacut under Nagarjunasagar project.

(2) to study the optimum irrigation and fertilizer requirements of different crops in relation to the soils of the tract.

(3) to evolve better and economic crop rotation introducing a grain and cash crop along with legumes.

(4) to multiply nucleus seed of promising strains for seed production and

(5) to demonstrate the cultural irrigation and manurial practices suitable for the Nagarjunasagar red and black soil tracts on all important crops.

(c) The particulars are as follows :

Year.	Expenditure on staff	Expenditure on agricultural operations
	Rs.	Rs.
1967-68	71,264	53,595
1968-69	71,[illegible]01	74 000
	1,43,355	1,82,595

ఎ. నుంచి సి. కి సమాధానము సభా సమక్షములో వుంచబడింది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అధ్యక్షా, నాగార్జునసాగరు ప్రాంతములో ఏర్పాటు చేస్తాము అన్నారు. పేడీ, జవార్, వీట్, కేస్టర్, బజరా అన్నారు. ఇవేకాకుండా అక్కడ జొన్న, కొర్రలు, అరిగ, వరిగకూడా డెవలప్ చేయడానికి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, ఏమే పైర్లు వేస్తున్నదీ వివరాలన్నీ సభా సమక్షములో వున్నవి. ఏ పైరు వేస్తే బాగా వుంటుందో రైతులకు చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—కొన్ని చేస్తున్నారు. కొన్ని వదలిపెడుతున్నారు. మిగతా పంటలకు సంబంధించి కొర్ర, అరిక కూడా డెవలప్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—కొర్ర, అరిక పేర్లు కలవి యింతవరకు లేవు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు వాటిని డెవలప్ చేసే విషయము చూస్తాము.

SRI SITARAMASWAMY TEMPLE, ARABUPALEM

573—

*952 Q.—Sri K. Govinda Rao (Anakapalli) :—Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether schemes have been formulated by the Endowment Board, appointing an Executive Officer in respect of Sri Sitarama Swamy Temple of Arabupalem and Satyanarayana Swamy temple of Kothuru villages of Anakapalli taluk, Visakhapatnam district ; if so, when were they formulated and when were they implemented ;

(b) whether either of the temples are being managed by the department under the schemes ; if not, why not ;

(c) whether there are any stay orders issued by Civil Courts against such a scheme formulated by the Endowment Board and if so, when ;

(d) whether the department has taken steps to get the stay orders vacated ; if not, why not ; and

(e) whether the Hereditary Trustees have been removed under the Act?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju):— (a) Schemes were formulated by the Endowments Department in Deputy Commissioner's Order No. 63/63 dated 4-6-1963 and O A. No. 108/64 dated 31-3-64 respectively. They could not be implemented as writ petitions were filed in the High Court and stay obtained by the hereditary trustees.

(b) No, Sir. As the hereditary trustees have taken the matter to the Civil Court and the High Court and obtained the stay orders, action could not be taken to bring the institutions under the management of the Endowments Department.

(c) Yes, Sir. (1) In respect of Sri Satyanarayanaswamy temple, Kothuru village, stay was granted by the High Court in C R. Case No. 7/64 dated 24-1-64. (2) In respect of Sri Sitaramaswamy temple, Arabupalem, the High Court granted temporary injunction restraining the Executive Officer from interfering in the management of the temple and it is still pending.

(d) Steps were taken by the Department to get the stay orders vacated.

(e) No, Sir.

(ఎ) డెప్యూటీ కమీషనరు దేవాదాయశాఖ ఆర్డరు నం. 63/63 తేది 4-6-63 న మరియు ఒ.ఎ. నం. 105/64 తేదీ 31-3-64 లో స్కీము తయారు చేయబడింది. రిట్ పిటిషను హైకోర్టులో ఫైల్ చేయుటవల్ల, మరియు వంశ పారంపర్యపు ధర్మకర్తలు స్టే తెచ్చుకొనుటవల్ల, ఈ స్కీము అమలు జరుపబడలేదు. (బి) లేదు. వంశ పారంపర్యపు ధర్మకర్తలు సివిల్‌కోర్టులోను, హైకోర్టులోను స్టే ఆర్డరు పొందడంవల్ల ఆ సంస్థను దేవాదాయ శాఖ ఆధిపత్యములోకి తీసుకొనుటకు వీలుపడలేదు. (సి) అవును. సి. ఆర్ నం. 7/64 తేదీ 24-1-64 లో కొత్తూరు గ్రామానికి చెందిన సత్యనారాయణస్వామి దేవాలయానికి హైకోర్టువే స్టే గ్రాంటు చేయబడింది. అరబుపాలెం గ్రామానికి చెందిన సీతారామస్వామి దేవాలయము విషయములో కూడ ఎగ్జిక్యూటివు ఆఫీసరు కలుగచేసుకొనకుండా హైకోర్టుచే తాత్కాలిక ఇంజక్షను గ్రాంటుచేయబడింది. అది యింకా పెండింగ్‌లో వున్నది. (డి) గ్రాంటు చేయబడిన స్టే ఆర్డరును ఖాళీ చేయించుటకు డిపార్టుమెంటువారు తగిన చర్య తీసుకొంటున్నారు. (ఇ) లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అధ్యక్షా, ఈ స్కీమును ఎప్పుడు ఫార్ములేట్ చేశారు? ఏ సంవత్సరంనుంచి అమలులోకి రావలసివుంటే ఈ కోర్టు స్టేవల్ల ఆగిపోయినది? కోర్టువారు స్టే ఎప్పుడు యిచ్చారు? ఎప్పుడు వెకేషనుకు పిటీషను పెట్టారు?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—డెప్యూటీ కమీషనరు దేవాదాయశాఖ విజయవాడ వారి పి. డి. సి. నం. 86 తేదీ 9-3-60 లో ఎ. ఒ. 174/58 లో ఒక స్కీము తయారు చేయబడింది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—1960 లో స్కీము వస్తే అప్పటినుంచి కోర్టులో వ్యవహారము జరుగుతున్నదా? స్టే ఎప్పుడు యిచ్చారు. వెకేషనుకు ఎప్పుడు ప్రయత్నము చేశారు?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—అప్పటినుంచి కంటిన్యుయస్‌గా జరుగుతోంది.

PROPERTIES OF LORD CHOWDESWARA SWAMY TEMPLE

574—

* 1160 Q.—Sri D. Venkatesam :—Will the hon. Minister for Endowments to be pleased to state :

(a) what are the movable and immovable properties in the name of Lord Chowdeswara Swamy Temple, Bandarlapalli village, Ramakuppam Firka ; Palamaner taluk, Chittoor district ;

(b) under whose control the above properties are at present ;

(c) on what basis the lands are being leased out this year i.e., 1969-70 and to whom ;

(d) whether the lease is being conducted after due publication ; and

(e) whether any officer of the Endowment Department will be deputed for conducting the auction or is the Trustee being empowered ?

Sri R. Ramalinga Raju :—(a), (b), (c), (d) & (e) The information is placed on the table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE ANSWER TO CLAUSES (A) TO (E) OF L.A.Q. NO. 1160 (*) [574]

(a) There is no temple of Sri Chowdeswaraswami Temple at Bandarlapalli village or in the 14 hamlets attached to it. There are temples of Sri Chodeswari Devatha at Bagallanatham and Seginekuppam which are hamlets of Pandarlapalli and the particulars relating to the said temples are furnished below item-wise:

Name of the hamlet.		Name of the temple.	Immovable property	Movable property.
(i) Bagallantham·		Sri Chodeswari Devathan Temple·	Ac.Cts.	
		S.No. 747	0 89 dry	Nil
		S No. 837	0.34 wet	..
(ii) Seginekuppam·	do	S.No. 593	2.30 dry	Nil
(iii) do	do	S No. 35	0.15 wet	Nil

(b) (i) The land in (a) (i) is in the possession and enjoyment o Sri Boorvalli Sooram Bhatlu, Archaka of the temple.

(ii) The land in (a) (ii) was alienated to Sri D.K. Aswatha. narayana Chetty and Sri Geriga Munaswami who are in enjoymen of Ac. 1.15 cts.each.

(iii) The land in (a) (iii) is in the possession and enjoyment o alienee Sri Godla Venkata Reddy.

(c) (i) Sri D·Sooram Bhatlu, archaka leased out the land in (a) (i) on sharing system·

(ii) Does not arise since the lands in (a) (ii) and (iii) are in the possession and enjoyment of alienees.

(d) Does not arise since the lands covered by (a) are in the possession of archaka and the alienees.

(e) Does not arise.

ఎ. బి. సి. డి. మరియు ఇ. సమాచారము సభా సమక్షమున వుంచబడినది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అవి ఎండోమెంటు శాఖకు ఎప్పుడు చేర్చబడ్డాయి? ఆ భూములు ఎప్పుడు అమ్మబడ్డాయి? అమ్మినవారు ఎవరు?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—ఆ వివరాలు సేకరించబడలేదు. ఆ దేవాలయం క్రింద వున్న భూమి షుమారు 8 ఎకరాల మెట్ట, పల్లము. దానిలో ఒక ఎకరం అర్చకుడిద్వారా వున్నది. రెండు ఎకరాల చిల్లర ఇద్దరు వ్యక్తులు కొన్నారు. ఎవరిద్వారా కొన్నారో ఆ వివరంలేదు. కాని వెంటనే చర్య తీసుకొని తగిన ఏర్పాట్లు చేయమని చెప్పాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ఎప్పుడు దేవాలయంక్రిందకు వచ్చాయి? ఆ భూములు ఎవరికి విక్రయించబడ్డాయంటే వాటికి ఇన్ఫర్మేషన్ లేదంటే ఎలా?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—ఆ వివరాలు రాలేదు కాని దానికి తగిన చర్యలు తీసుకోమని ఉత్తర్వులిచ్చాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—విక్రయించేటప్పుడు డిపార్టుమెంటు పర్మిషన్ తీసుకొన్నారా లేదా? అమ్మినతరువాత వచ్చిన డబ్బు ఏమి అయినది?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—ఎవరు అమ్మారో, ఎప్పుడు అమ్మారో ఆ వివరాలు లేవు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ప్రశ్నలోనే అన్ని విషయాలు అడిగినప్పుడు సమాచారం లేదంటే ఎలా? అమ్మినప్పటినుండి ఈరోజువరకు ప్రభుత్వం ఏమి స్టెప్స్ తీసుకొన్నది? to get back the properties.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు :—ఆ వివరాలు తీసుకొనే తగిన చర్య తీసుకోవలసిందని చెప్పాము.

FILM SHOOTING IN IRRIGATIONAL PROJECT AREAS

575—

*257 (1770) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government has decided to permit film shooting in the irrigational project areas by the film producers;

(b) if so, whether any fee has been fixed ; and

(c) the revenue derived by such film shooting during the year 1953-69?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy) :—(a) Yes Sir.

(b) Yes Sir.

(c) Rs. 900.

SATRAVADA ANICUT IN PUTTUR TALUK

576—

*207 (2531) Q.-Sri G. Sivaiah (Puttur) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) at what stage the proposed Satravada Anicut in Puttur taluk, Chittoor district stands ; and

(b) whether the Government is aware that by constructing an anicut at the said place Irrigation facilities will be provided in Nagari, Puttur, Nindra, Firkas in Chittoor district and in addition to this water will also be supplied to the Araniar Project in Chittoor district ; and

(c) if so, what steps have been taken by the Government in this regard ?

Sri S. Sidda Reddy : -(a) and (c) The Scheme is deferred for the present.

(b) Yes Sir.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— ఈ ఆనకట్టవల్ల దాదాపు నగరి, పుత్తూరు, సత్యవేడు తాలూకాలో నిండ్ర ఫిర్కాలకు నీటి వసతులు కల్పించడానికి అవకాశాలు వుంటాయి. అరణియార్ ప్రాజెక్టుకు దానిక్రింద వాటర్ రావడానికి మంచి సోర్సెస్ వున్నాయి. కనుక దీనికి డిఫర్ చేయడంలో అర్థం లేదు కనుక మరొకసారి పరిశీలించి ఇంప్లిమెంట్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— ఈ ఆనకట్టకు సంబంధించి మద్రాసువారు కొంచెం పేచీ పెట్టారు. జోనల్ కౌన్సిల్‌లో కూడా అబ్జెక్షన్స్ రెయిజ్ చేశారు. ఆ ఆనకట్ట నిర్మాణం కోసం మనం ప్రయత్నిస్తుంటే మద్రాసు వారికి వాటర్ సప్లయిలో ఇబ్బంది వుంటుందని పేచీ పెట్టారు. జోనల్ కౌన్సిల్‌లో అబ్జెక్షన్ రెయిజ్ చేశారు. అది కరెస్పాన్‌డెన్స్‌లో వుంది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— బోర్డర్ తాలూకాలకు సంబంధించి మనం ఏది చెప్పినా ప్రక్క రాష్ట్రాల వారు అడ్డుపెడుతున్నారని ఒక సాకు చెబుతున్నారు. మద్రాసువారు అడ్డు పెట్టడానికి వారికిగల అధికారం ఏమిటి ? ఏ బేసిస్ మీద అడ్డుపెడుతున్నారు ? What are the existing cenditions.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— ఇది సాకు కాదండీ. యదార్థమే. వారి నీటి సౌకర్యం కోసం వారు అడిగింది 10,400 టి. యం. సి. ఫీట్ వాటర్. మనం లెక్క వేసి ఇంత మీకు అవసరం లేదు మీ ఆయకట్టు చూస్తే అని మనం అంటున్నాం. వారికి, మనకు ఇందులో అభిప్రాయ భేదం వచ్చింది. వారు జోనల్ కౌన్సిల్‌లో అబ్జెక్షన్ రెయిజ్ చేశారు. జోనల్ కౌన్సిల్ వారు మనలను ఇన్ఫర్మేషన్ అడిగారు. అది కరెస్పాన్‌డెన్స్‌లో వుంది.

Sri D. Venkatesham : —Has any survey been conducted ? What is the available water in that particular river and if so what is the water available as per the agreement. If water is given to Madras, what would be the water available to us ? what is the survey report ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— మనం వాగు ప్రవాహం ఇక్కడ సర్వే చేశాము. ఆ వాగుగింటికి 692 టి. ఎం. సి. ఫీట్ వాటర్ మన లెక్క. వారి ఫిగర్సులో

వారి లెక్క ప్రకారం మద్రాసు లిమిట్స్‌లో వారి రిక్వైర్‌మెంట్ 10040 టి. ఎమ్. సి. ఎఫ్. అందువల్ల వారు చెప్పిన ప్రకారం అయితే మాకు నష్టం వస్తుందని వారు అంటున్నారు. మా లెక్క ప్రకారం 4470 అయితే మీకు సరిపోతుంది. మేము కట్టుకొన్నందువల్ల మీకు నష్టం లేదని మనం చెబుతున్నాము. వారు దానికి అబ్జెక్షన్ రెయిజ్ చేశారు. ఆ స్టేజిలో వుంది.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— ఇప్పుడున్న టోటల్ ఎవైలబిలిటి ఆఫ్ వాటర్ ఎంత ? వారు అడిగే దానికి ఎంత క్వాంటం ఆఫ్ వాటర్ ఇవ్వవలసి వుంటుంది ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— వారు వారి ఏరియాలో వారి అవసరాలకు 10,400 టి. ఎమ్. సి. ఫీట్. కావాలని, వారి లిమిట్‌లో లభ్యం అవుతున్నది 7900 టి. ఎం. సి. అని చెబుతున్నారు. మన లెక్క ప్రకారం అంత అవసరం లేదు. 4476 అయితే చాలు అని చెబుతున్నాము. వారు మనకు వ్యతిరేకంగా జోనల్ కౌన్సిల్‌కు రిఫర్ చేశారు. వారు మనలను ఇన్ఫర్మేషన్ అడిగారు. అది ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నాము.

PODU CULTIVATION IN PARVATHIPURAM TALUK

577—

* 1392 Q.—Sri S. Prataparudra Raju (Nagur) :—Will the hon. Minister for Forests be pleased to state ;

(a) the extent of land under 'Podu' cultivation in the jurisdiction of Kurupam, Bhadragiri ranges in Parvathipuram taluk, Srikakulam district now ;

(b) the extent of additional land brought under 'Podu' cultivation during the years 1968 and 1969 ; and

(c) whether permissions have been given for the additional 'Podu' or whether any action is being taken against those who resorted to podu newly, if so, the nature of action taken ?

The Minister for Forests (Sri S. Suryanarayana Raju) :— (a) The extent of land under 'Podu' cultivation in kurapam Range is not known, since no survey has been made so far.

(b) 15.55 acres in 1968 and 13.80 acres in 1969.

(c) No permission was given for additional podu cultivation. Action has been taken against the offenders either by compounding the cases and collecting 'C' fees or presenting them in Courts.

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణరాజు :— ఇంతవరకు ఎటువంటి సర్వే జరగనందువల్ల కురుపాం రేంజ్‌లో పోడు సాగు క్రింద ఎంత భూమి వున్నదో ఇప్పుడు తెలియడం లేదు.

(బి) 1968 లో 15.55 ఎకరాలు, 69 లో 13.80 ఎకరాలు అదనంగా పోడు సాగు క్రిందకు తీసుకురావడం జరిగింది.

(సి) అదనపు సాగుకు ఎట్టి అనుమతి ఇవ్వలేదు. కేసులను కాంపౌండ్ చేయడం, ఫీజులు వసూలు చేయడం జరగలేదు. న్యాయస్థానాలలో నేరస్థులపై అభియోగం తీసుకురావడం ద్వారా నేరస్థులపై చర్యతీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాపరుద్రరాజు :— దేగపాడు, బోడికొండ ప్రాంతాలలో చెట్లను ఎవరు అనుమతి ఇచ్చారు ?

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణ రాజు :— ఆ విషయం నా దగ్గర లేదు.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాపరుద్రరాజు :— తమకు తెలియకుండా చెట్లు కొట్టేస్తుంటే ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది ?

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణరాజు :— 67 నుండి నక్సలైట్లు బాధవల్ల పోలీసు వారి సహాయం లేకుండా లోపలకు వెళ్లవద్దని కలెక్టరు చెప్పడంవల్ల సరైన సమాధానం లభించలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— 67 లో నక్సలైట్స్ బాధ ఎక్కువుందండీ ?

శ్రీ ఎస్. ప్రతాపరుద్రరాజు :— ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారి అసిస్టెన్స్ లేకుండా చెట్లు కొట్టటం ఎలా సాధ్యమవుతుంది ?

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణరాజు :— సభ్యులు వివరాలు పంపిస్తే ఉద్యోగుల మీద యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాపరుద్రరాజు :— కొట్టివేయబడిన చెట్లుకూడా కన్పించడం లేదు. రేంజ్ ఆఫీసరుపైన కూడా చర్య తీసుకోకపోతే ఎలా ?

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణరాజు :— ఇప్పుడు గౌరవ సభ్యులు చెప్పేవరకూ ప్రభుత్వానికి తెలియదు. తమరు వివరంగా వ్రాసి పంపితే యాక్షన్ తీసుకొంటాము.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— సాగు అవుతున్నవాటికి పెనాల్టీలు విధిస్తున్నారు. దానివల్ల వచ్చిన ఆదాయం ఎంత ?

శ్రీ ఎస్. సూర్యనారాయణరాజు :— పోడు సాగు ఒకటి రెండు సంవత్సరాల కంటె ఎక్కువ చేయరు. సాగుచేసి వదిలివేసిన చోట టేకు చెట్లు పాతుతున్న విషయం నాకు తెలుసు.

HALDIVAGU PROJECT IN MEDAK DISTRICT

578—

* 1343 Q.—Sri M. Baga Reddy (Zaheerabad) :—Will the hon. Minister for Medium Irrigation and Flood Control be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the survey has been conducted for the Haldivagu Project and Tatpally Project in Medak district ; and

(b) if so, at what stage the matter stands now ?

The Minister for Medium Irrigation and Flood Control (Sri R. Narapa Reddy) :—(a) Yes, Sir.

(b) The Project Report for the Haldivagu is being prepared. The Tatpally project was dropped.

Sri V. B. Raju :—What are the reasons for dropping the project ?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :— నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టుకు సరిపడ్డ నీరు అందుబాటులో లేనందువలన కార్యక్రమం డ్రాప్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ వి.బి. రాజు :—నిజాంసాగరు ప్రాజెక్టుకంటె నిజాంసాగరు రిజర్వాయరుకో వచ్చే నీరు రావటం లేకపోతే ఏ కారణం వలన ?

Sri R. Narapa Reddy :—The yield position in the Manjeera basin was examined and considered not to be taken to any cost involving further upstream from the basement of the Nizam Sagar Project in view of the precarious water supply into the Nizam Sagar Project.

HIGH LEVEL CHANNEL TO NAGAVALI PROJECT RIGHT CANAL

570—

* 461 Q.—Sri M. B. Parankusam :—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) whether investigation has been conducted for constructing a high level channel to the Nagavali Project Right Canal, near Gurugubili in Srikakulam district ;

(b) if so, the estimated expenditure therefor and the village-wise extent of land to which water will be supplied ; and

(c) whether the Government will construct the said high level canal during 1969-70 ?

The Minister for Minor Irrigation (Sri V. Purushothama Reddy) :—(a) Investigation is being done.

(b) & (c) Do not arise.

శ్రీ ఎం. బి. పరాంకుశం :—అధ్యక్షా, కుడి కాలవ క్రింద తోటపల్లి దగ్గర హై లెవెల్ చానల్ ఏడు వేల ఎకరాలకు ఉపయోగపడుతుంది. ప్రాజెక్టు అవసరం లేదు. ఒక చానల్ హెడ్ స్లూయిస్ పెట్టి 17 లక్షలు ఖర్చుచేస్తే ఏడు వేల ఎకరాలకు ఉపయోగంగా ఉంటుంది. యీ స్కీము త్వరగా చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ వి. పురుషోత్తమరెడ్డి :—తోటపల్లి రెగ్యులేటరు దగ్గర గాజ్ వేయడం జరుగుతోంది. ఆరుమాసాలవరకు అది అవసరం అవుతుంది.

RALLAVAGU PROJECT IN KHAMMAM DISTRICT

530—

* 1035 Q.—Sri N. Raghava Reddy (Nakrekal) :—Will the hon. Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) the stage at which the construction Work of Rallavagu Project (Kare Gattu) in Khammam district stands at present ;

(b) whether it is a fact that the 'Kathwa' has been washed away during the second year after the construction of the said Project ;

(c) whether it has come to the notice of the Government that the ryots under the said project are being perturbed due to the delay caused in constructing the said Project; and

(d) the persons responsible for the delay in the construction of the said Project ?

Sri V. Purushothama Reddy :—(a) The earth bund, the sluice and submergible weir were completed during the year 1965-66. The work pertainding to construction of pick up weir was let out to contractor in December, 1969. The excavation of foundations is in progress. The block levelling work along the alignment of the channel is also being taken up for fixing the correct ayacut.

(b) No, Sir. Only the submergible weir constructed in 1966 was damaged due to retrogression of levels in the rear and concentrated flow of surplus course between chain 5.90 to 6 44 due to monson floods of 1966-67.

(c) & (d) Yes, Sir. Administrative sanction to the estimate was accorded in July, 1969. The scheme will be completed by June, 1971 subject to availability of adequate funds.

Sri G. Sivaiah :—Recently there was a conference between the the Engineers of Andhra Pradesh and Madras State. Have they taken any decision ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—డిసిషను ఏమీ తీసుకోలేదు. డిస్కస్ చేశారు.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేరు) :—అధ్యక్షా, అరణియార్ ప్రాజక్టుదగ్గర రయితులు పూర్వంనుంచి తీసుకుంటున్న నీరుకు మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆక్షేపణ చేస్తోంది. ఇది తమ దృష్టికి వచ్చిందా ? అయితే ఏమి చర్యతీసుకున్నారు ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—ప్రాజక్టుకు క్రింద నా పైనా—క్రింద అయితే నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—యీ ప్రాజక్టు చాలరోజులనుంచి ఉంది. శివగిరి వెంగటగిరి ప్రాంతం అంతా అరణియార్ ప్రాజెక్టు ఉంది. చానల్స్ ఉన్నాయి. చానల్స్ త్రవ్వబడ్డాయి వాటర్ ఇస్తామని అగ్రిమెంటులో ఉన్నా మద్రాసువారు ప్రతిఘటిస్తున్నారుగాని మన ప్రభుత్వం ఇలా ఉదాశీనంగా ఉంటె అక్కడ ఉండే రిప్రజెంటేటివ్స్ తిరిగి మమ్ములను మద్రాసు పంపెంచెయ్యమని ఆందోళన చేసేటట్లున్నారు. కాబట్టి కనీసం టెంపరరిగా నయినా వాటరు ఇచ్చే ఫెసిలిటీస్ కలుగచేస్తారా ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—మద్రాసు గవర్నమెంటువారు పేచీపెడుతున్నారు. కాబట్టి ఆలశ్యమవుతోంది.

Sri D Venkatesam :—There was a conference between the Andhra Pradesh State Engineers and the Madras State Engineers. What is the outcome of the Conference ? What are the things that were discussed in the meeting Sir ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—కాన్ఫరెన్సెస్ ప్రాజెక్టు మనకి ట్రాన్స్ఫరు అయిన రోజునుంచి రెండుమూడు జరిగినాయి. ప్రొసీడింగ్సు ఉన్నాయి. అందులో కొన్ని రెగ్యులేషను అవీ ఉన్నాయి. ఈ ప్రొసీడింగ్సు అయిన తరువాత రెగ్యులేషన్సులో మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు పేచీపెట్టారు. ఆ పేచీలవల్ల ఫయినలైజు కాలేదు. అవసరమయితే అనుభవాన్నిబట్టి పది సంవత్సరములయిన తరువాత అగ్రిమెంటు

రిపైజు చేసుకోవచ్చు అన్నారు 1960 లో అయింది. 70 వచ్చింది పది సంవత్సరములయింది. ఇప్పటివరకు వారు మనలను నీరు అడగలేదు మనం ఇవ్వలేదు.

శ్రీ డి. గోవిందదాసు (ఆలూరు) :—అధ్యక్షా. ప్రస్తుతం లో లెవెల్ కెనాలు క్రింద భూస్వాములు ఎక్కువ భూమిని సాగుచేయకుండా వృథాగా ఉంచారు. అట్లాంటివాటిని తీసేసి చిన్న రయితులకు ఆ నీరు ఇస్తే ఉపయోగంగా ఉంటుంది.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—అది వేరే ప్రశ్న.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—కాంపొజిట్ స్టేటునుంచి మనం విడిపోయినప్పుడు ఉన్న అగ్రిమెంటు కండిషన్సు ఏమిటి ? ఆ కండిషన్సులో మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు ఏమాత్రం ఒప్పుకున్నారు ఏమాత్రం ఒప్పుకోలేదు. These lands are being cultivated since from time immemorial. What were the conditions laid when separation took place and to what extent the conditions were fulfilled by the Madras State and what are the conditions that are not agreed to by the Madras State Government ?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—మన స్టేటు సెపరేటు అయినప్పుడుకాదు తరువాత ఇది వచ్చింది పటాస్కరు అవార్డుక్రింద. తరువాత అగ్రిమెంటు ప్రకారం కొన్ని మీటింగ్సు జరిగినాయి. కొన్ని ప్రొసీడింగ్సు ఉన్నవి. ఆ రూల్సు అండ్ రెగ్యులేషన్సు ఫైనలైజు చేయలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ప్రతిసారి మీటింగులో అనుకున్నాం తేలలేదంటారు. ఎన్నివందల మీటింగ్సు అయినాయి. మనం బయటకువచ్చి 15 సంవత్సరములయింది అగ్రిమెంటులో అనుకూలంగా ఉంటె ఎందుకు అమలు జరగదు.

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—మన ఒకరిపయినా లేదు. రెండవసారికూడ అంగీకరించాలి. 1960 నుంచి మిటింగ్సు జరుగుతున్నవి. మొన్న మార్చిలోకూడ చీఫ్ ఇంజనీరుగారు మాట్లాడారు. మనకి నష్టంనా ఉంటె మనం అంగీకరించడంలేదు. అందువలన కరస్పాండెన్సు జరుగుతోంది.

PROMOTION OF ASSISTANT ENGINEERS

217—

*271 (1854) Sri R. Mahandra :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) Whether the Government prepared any list of Executive Engineers for promotion from Assistant Engineers as per the G.O.Ms. No. 1024 P.W., dated 22-8-1960;

(b) if so, whether all of them have been absorbed as Executive Engineers: and

(c) whether the Government propse to prepare a fresh list for promotions as Executive Engineers through the Chief Engineers (General) now ?

Sri S. Siddareddy :—(a) Yes Sir,

(b) out of the 53 names approved in the G. O. for appointment as Executive Engineers 22 Assistants Engineers have been appointed as temporary Executive Engineers, 31 Assistant Engineers have been placed in charg of Divisions because of the subsequent ban on promotions imposed by Government.

(c) Fresh lists are being prepared whenever they are found necessary for filling up the posts of Executive Engineers by placing Assistant Engineers in charge of Divisions

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—56 లో 22 మందికి రెగ్యులర్ ప్రమోషన్సు ఇచ్చాం అన్నారు. తక్కినవారిని అక్కడ ఇన్‌చార్జిగా పెట్టారు. ఇండిపెండెంటుగా చార్జి ఉంటె ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు పోస్టుకు వారిని ఎందుకు ప్రమోట్ చేయలేదు? ఆ 32 కాక ఇప్పుడు మళ్ళి లిస్టు తయారుచేస్తున్నారు. ఆ లిస్టులు ఎందుకు? తరువాత ఆంధ్ర తెలంగాణ మాదిరి 2 : 1 రేషియో ఉందా?

శ్రీ యస్. సిద్దారెడ్డి :—పోస్టులు ఉన్నవి. ఆ పోస్టులకు రెగ్యులర్ ప్రమోషన్సు ఇవ్వరాదని గవర్నమెంటు బాన్ ఉంది. అందుకని ఇన్‌చార్జి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్సు అంటున్నారు ఆ ఇ. యి. లకు జీతాల స్కేల్సు ఉండదు. కాని పవర్సు ఉంటాయి. తరువాత 2 : 1 రేషియో లేదు,

Sri V. B Raju (Siddipet) :—Will the Minister allow the House to know whether there was a judgment from the High Court of Andhra Pradesh that what was visualised in 1966 G O is two-stage promotion was not correct? On the basis of that judgment were the orders revised or not?

Sri S. Sidda Reddy :—I require notice Sir.

Sri. V B. Raju :—It is very relevant. Where is the question of notice here?

Sri S Sidda Reddy :—This is about making incharge arrangements. That is about one stage or two stage promotions. That is a separate question.

Sri V· B. Raju : —Sir. the reference in the question is a about G· O. dated 22-8 66 According to that G. O. promotions were made Some regularisations were made on temporary basis. It has basis contested in the Court and it is with reference to this the Court hais given orders. How can the Minister say that he wants separate notice for the question?

Sri S. Sidda Reddy :—That is about the preparation of the panel to be promoted as Executive Engineers from the Assistent Engineers. That I have mentioned, what the Hon'ble Member is saying is whether from Assistant Engineers or Sub-Engineers to Executive Engineers is one-stage or two-stage promotion? That is a separate issue· Therefore, I require notice.

Sri V. B. Raju :—But my point is that promotions are being made as per the G. O. of 1966. Now the seniority is considered of the Common Gradation List which shoud have been prepared in

1956-57. These promotions were made on a provisional basis. Then after the finalisation of the Common Gradation List should these promotions be revised according to the seniority or not and whether these promotions are irregular or irregular?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—గౌరవసభ్యులు అడిగింది, ఒక లిస్టు ఇదివరకే అప్రూవ్ అయినటువంటిది, తయారైనటువంటిది ఉన్నదండి ; ఆ తయారైనటువంటి దాంట్లో ఎన్ని పేర్లు ఉన్నాయని. ఏ విధంగా తయారైంది అనే విషయము అడగలేదు. మొత్తము పేర్లు ఎన్ని తయారైనాయి, దాంట్లో ఎంతమందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు, ఎంతమందికి ఇవ్వలేదు. ఎందుకు ఇవ్వలేకపోయినారు అనేది తప్ప ఇప్పుడు వాళ్ల ఫస్టు స్టేజా, సెకండ్ స్టేజా ఆ ప్రమోషన్సు అంటే దానికి దీనికి సంబంధము లేదండి. అది వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెప్పుతాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇప్పుడు బ్యాన్ ఉన్నందువలన వాళ్ళకు ప్రమోషన్సు ఇవ్వలేదంటున్నారు. ఏ సందర్భంలో ఆ బ్యాన్ వచ్చింది ? సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు వచ్చిన తరువాత ఏ ఇతరత్రా కన్సిడరేషన్సు లేకుండా ఆ లిస్టు ప్రకారము ప్రమోషన్సు ఇవ్వవలసిన అగత్యము ఉన్నదికదా. కనుక ఆ బ్యాన్‌కు కారణాలు ఏమిటి ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—కామన్ గ్రెడేషన్ లిస్టులో పేచీ వచ్చిందండి. అది ఇంతవరకు ఫైనలైజు కాలేదు. ఇప్పుడు అనేక పోస్టులు వస్తున్నాయి. మనము ఆ పోస్టులు గనుక ఫిల్ అప్ చేయకపోతే వర్క్ సఫర్ అవుతుంది. ప్లాన్ అంతా చెడిపోతుంది. అందువలన ఆ కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టు ఫైనలైజు అయ్యేవరకు సీనియారిటీ అనేది లేకుండా టెంపరరీగా ఆ పోస్టులలో ఏర్పాటు చేస్తున్నామండి. కామన్ గ్రెడేషన్ లిస్టు ఫైనలైజు అయిన తరువాత దాని ప్రకారము ఆఖరున దీనిని రివైజ్ చేసే అవకాశము ఉన్నదండి. కనుక ఇదేమి ఫైనల్ కాదు

Sri N. Ramachandra Reddy :—Is it not a fact Sir that the Common Gradation List has been finalised on December 14th 1967 an a gazette has been issued?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—అది అయిందండి. తరువాత కోర్టుకు వెళ్ళడం జరిగింది. అనేక పేచీలు వచ్చినాయి. ఇప్పుడు రీసెంట్‌గా మళ్ళీ నోటిపై చేశాము. దానిమీద మళ్లీ రెప్రజెంటేషన్సు వస్తున్నాయి. ఇంకా అది ఫైనలైజ్ కాలేదు.

Sri N. Ramachandra Reddy: -The Common Gradation List has been finalised as far as I know. As Mr. Raju has referred that it has been contested, whether it is a two-stage or one stage promotion in view of the temporary promotions made for all these years, should not it be after the finalisation and should they not be reviewed according to the High Court's Judgment?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—హైకోర్టు జడ్జిమెంటు ఉన్నది. That is under the consideration of the Government: I am not rejecting that point I am saying that it is not relevant to this question. If the Hon'ble Member wants I will tell him.

Sri V. B. Raju :—Are these promotions temporary, provisional or final?

Sri S. Sidda Reddy :—Provisionally temporary.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరచూరు) :—ఆంధ్ర ఇంజనీర్సు నుంచి ఏదైనా రెప్రజెంటేషన్ ఉన్నదా ఈ ప్రమోషన్సు విషయములో అన్యాయము జరుగుతున్నదని?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇప్పుడు ఆంధ్ర, తెలంగాణా అనే విషయము లేదండి. అందరి దగ్గరనుంచి వచ్చినాయి, చాలా ఉన్నాయి.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ఇప్పుడు కామన్ గ్రెడేషన్ లిస్టు ప్రకారము, దాదాపు 51 మంది తెలంగాణా అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్సును—ఇన్ ఛార్జు అనండి. ఏమైనా అనండి—వారిని ఎగ్జిక్యూటివ్ డ్యూటీగా ఉంచే ఇప్పుడు మళ్లీ ఆ లిస్టును మార్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా ప్రభుత్వము ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—గవర్నమెంటు ఎప్పుడూ చేస్తూనే ఉంటుంది రికార్డ్సును బట్టి, దానికేమి ఉన్నది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—ప్రమోషన్ స్టేజ్ వచ్చేటప్పటికి రూల్సు ఏమైనా మారుస్తున్నారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—తెలంగాణా, ఆంధ్ర అనేదేమి లేదండి. ఇందులో తెలంగాణావారు ఉన్నారు, ఆంధ్రులు ఉన్నారు, అన్ని లిస్టులలో కూడా.

శ్రీ కె ప్రభాకరరావు :—లేదండి. ఈ కామన్ గ్రెడేషన్ లిస్టులో ఈ 51 మంది అయిపోయిన తరువాత కంటిన్యూయస్‌గా ఉన్నటువంటిది 19 ఆంధ్ర పేర్లె. ఆ 19 మందిని కాకుండా క్రింద వాళ్లను పైకి తీసుకులోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—క్రింద వాళ్లను పైకి తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం ఏమీ లేదండి.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :—ఇప్పుడు ప్రమోషన్సు విషయంలో ఆంధ్ర ఉద్యోగులు మీకేమైనా మెమోరాండము ఇచ్చారా వాళ్ళకు అన్యాయము జరుగుతున్నదని? ఇచ్చినట్లయితే, కామన్‌గా ఒకే ఇంటరెస్టుతో ప్రమోషన్ చేసే విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—అందరూ ఇచ్చారండి, ఆంధ్రులు ఇచ్చారు, తెలంగాణా వారు ఇచ్చారు. అన్నీ కన్సిడరేషన్ జరుగుతున్నది.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—ఇప్పుడు ఆ లిస్టులో 19 మంది ఆంధ్రులు ఉన్నారు మరి, తెలంగాణా వాళ్లు అయిపోగానె. వాళ్ళందరికి ఇచ్చేస్తారా లేకపోతె అవుతారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—వాళ్ళ రికార్డ్సు బట్టి ఉంటుందండి.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు :—పోనీ ఆ లిస్టుమ ఫాలో అవుతారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇప్పుడు లిస్టు అయిపోయింది కదా. ఎప్పుడు అవసరమైతే అప్పుడు, వేకెన్సీస్ బట్టి, ఎప్పటికప్పుడు మేము చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—ఈ తయారుచేసినటువంటి అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్స్ లిస్టును పబ్లిక్ సర్వీసెస్ కమీషన్ ఆమోదించిందా లేదా? ఆమోదిస్తే, ఇదివరకు 51 మందికి ఏవిధమైన రూల్సు వర్తింపచేశారో మిగతా 19 మందికి కూడా అదే రూల్సు వర్తింపచేస్తారా లేదా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—నేను ఇదివరకు మనవిచేశాను కదండి. ఇప్పుడు రెగ్యులర్ ప్రమోషన్సు ఏమి లేవు. All are temporary arrangements, so that work should not suffer. ఇప్పుడు కూడా వర్క్ సఫర్ కాకుండా చేసుకోవడం ఒప్పుకు మరేమి కాదు. దీంట్లో కూడా ఏదో ఒక పద్ధతి పెట్టుకొని పోతున్నాము. ఏదో 2:1 అని గాని, క్రింద వాళ్లను పైకి తీసుకోవడం అనేదేమి కాదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు : ఒక లిస్టు తయారుచేశారు. అందులో కొంతమందికి ఇదివరకు ప్రమోషన్సు ఇచ్చారు. మిగతావారిని మధ్యలో ఆపివేసి క్రిందనుంచి తీసుకొని ప్రమోషన్సు ఇస్తారా అని అడుగుతున్నాను? లిస్టు తయారు చేసిన తరువాత టెంపరరీగా అయినా సరే, ఆ లిస్టు ప్రకారము ఇవ్వకుండా ఏందుకు మధ్యలో నిలిపివేయవలసివచ్చింది?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—మొట్టమొదట 56 లిస్టు ఉన్నది. దాంట్లో వరుసగానే ఉన్నది. తరువాత 55 లిస్టు చేశాము. దాంట్లో కూడా వరుసగానే ఇచ్చాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :— ఇది చాలా అన్‌ఫార్చునేట్ సిట్యుయేషను అండి. మంత్రిగారు ఎందుకు ఆవిధమైన యాటిట్యూడ్ తీసుకొన్నారో మాకు బోధపడడంలేదు. ఇప్పుడు ఒక లిస్టు తయారుచేశారు. అది టెంపరరీ అనండి, ప్రొవిజనల్ అనండి; ఏదైనప్పటికి దాంట్లో ఒక స్టేజికి వచ్చేటప్పటికల్లా అక్కడ ఉన్న 18 మందిని వదలివేశారు. ఆ లిస్టు అంతా తప్పు అంటారా అనండి. అది కాకుండా సరిగా ఆ 19 మందిని పక్కనపెట్టేసి మిగతావారిని తీసుకోడానికి కారణము ఏమిటో చెప్పండి.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి : ఏ లిస్టో మీరు చెప్పేది, ఏ 19 మందో నాకు చెప్పితే నేను చెప్పుతాను. ఇప్పుడు మా దగ్గర 56 ది ఒక లిస్టు ఉంది....

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :— ఒక మారు 56 వరకు గీత గీచి మళ్ళీ దానిని మరచిపోయి 19 మందిని మరల క్రిందనుంచి తీసుకొని ఇంకొక లిస్టు తయారు చేసి ఇది ఈ రెండవ లిస్టు అని మాకు చెప్పుతున్నారు అసలు లిస్టును దాటవేసి.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఇప్పుడు 56 లిస్టు మాదగ్గర ఉన్నది. As it is, to-day, there is no accepted Common Gradation List.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :—మీరు ఆ లిస్టును తయారు చేసినదాంట్లో మధ్యలో మళ్లీ ఎందుకు 19 మందిని తొలగించారు?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఆ మధ్యలో ఉన్నవారు ఎవరో చెప్పండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : —మొదట ఆ లిస్టు ఇవ్వండి. నేను చెప్పుతాను

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—అది కాదండి. 66 లో ఆ 56 మంది లిస్టు తయారు చేశాము తరువాత 35 మంది లిస్టు తయారుచేశాము. ఈ లిస్టు కాకుండా ఏదైనా లిస్టు ఉంటే చెప్పండి. అవి మారిస్తే, ఎందుకూ మార్చాము అనేదానికి కారణాలు చెప్పుతాను.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు :—కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టులో ఎన్ని పేర్లు ఉన్నాయి?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టు ఇంతవరకు ఫైనలైజ్ కాలేదండి. కాని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుండి 2, 3 జి. ఓ. లు వచ్చాయి. ఒక జి. ఓ. ప్రకారము ఒక కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టు అవుతుంది, ఇంకొక జి. ఓ. ప్రకారము ఇంకొక కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టు అవుతుంది. వాళ్ళు చెప్పింది ఏమిటంటే మీరు దీన్నిబట్టి నోటిఫై చేయండి అన్నారు. ఇంతవరకు నోటిఫై చేశాము. కోర్టుకు పోవడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఫైనల్‌గా నోటిఫై చేశాము.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి (రాజంపేట) :—ఇప్పుడు నోటిఫికేషన్ చేశామన్నారు. 2,3 జి. ఓ. లు గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా నుంచి వచ్చాయన్నారు. అది ఏ జి. ఓ. ను ఆధారము చేసుకొని నోటిఫై చేసినారు, లేక ఇంకేదైనా బేసిస్ పైన చేసిఉంటే ఆ బేసిస్ ఏమిటి నోటిఫై చేయడానికి.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇప్పుడు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారిచ్చిన జి. ఓ. ప్రకారము చేయమన్నారు. అది చేశామండి ఏ విధంగా చేయమన్నారో ఆ విధంగా చేశాము.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అది ఏదో చెప్పండి.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెప్పుతాను

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఆ జి. ఓ. తమ దగ్గర లేదా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇప్పుడు లేదు నా దగ్గర.

Mr. Speaker :—Common gradation list or something like that is not yet finalised. Pending the finalisation of that list, you were just telling the House that you have been making appointments on temporary basis just for the sake of getting on with the work. What is the principle, or basis on which you are making the appointments? What they are complaining is these temporary appointments are being made arbitrarily according to the whims and fancies of the Minister who is there and not according to any principle or policy. That is the only thing. What they are asking is, is it a fact that appointments on temporary basis are being made arbitrarily according to your choice and not according to any principle.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి (మునుగోడు) :—ఇదివరకు తెలంగాణా ఇంజనీర్స్ ఎసోసియేషన్ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్నారు. కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టు తయారు చేసినప్పుడు తెలంగాణావారు కోరగా రిటరన్ తెప్పించడం జరిగింది. ఇంకో కామన్ గ్రేడేషన్ లిస్టు తయారు చేశారు. దాని తరువాత

ఇంజనీర్స్ హైకోర్టుకు వెడితే హైకోర్టు ఒక డెసిషన్ ఇచ్చింది. అది తెలంగాణా వారికి లాభంగా వుంది కనుక గవర్నమెంటు దానిని ఇంతవరకు ఇంప్లిమెంట్ చేయ లేదు కనుక దానిని వెంటనే ఇంప్లిమెంట్ చేసి వారికి ప్రమోషన్స్ విషయంలో న్యాయం కలుగచేస్తారా ?

Mr. Speaker :—This question cannot be settled du ing Question hour. This thing ought to be settled either during the discussion on Irrigation demand or on some other occasion. Now, the question is what is the principle involved in making the appointments.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—
శ్రీ మాణిక్యరావు (తాండూరు) :— దీనిపై ఒక గంట చర్చ ఎలా చేయండి.

Mr. Speaker :—Members from the other s de are making allegations against him. p rhaps indirectly, they have not stated openly, that he is showing some kind of perference to the people of Telangana. Similarly, Members from Telangana seem to make a complaint that he is not giving preference to these people. Whatever it is, let us see what he has got to say.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది ఇప్పుడు మీరు చెప్పినట్లు కామన్ గ్రెడేషన్ లిస్టు ఇంతవరకు ఫైనలైజ్ కాలేదు.

Sri N. Ramachandra Reddy (Dornakal):—Sir, here is a Gazette Notification. "The Governor of Andhra Pradesh is pleased to furnish the final gradution list of the Junior Engineers and Supervisors of Public Health department which shall be in force retrespectively from 1st November, 1956". This is a gazette issued on 14th December, 1957.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—దాని తరువాత హైకోర్టు ఆర్డర్స్ వచ్చాయి అది రెస్టుపొజిషన్.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—కోర్టు ఆర్డర్స్ కొట్టేయలేదు. I want to know whether it is a two stage promotion or one stage promotion? It has been held that is only one stage promotion.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—అది సెపరేట్ ఇష్యూ. ఈ ఇష్యూ కూడా వుంది.

Sri N. Ramachandra Reddy :—All these things are interlinked.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా రీసెంట్ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ప్రకారం ....I will correct myself if I am wrong; so far as I know till to-day no common gradation list is finalised.

Sri N. Ramachandra Reddy :—What does this Gazette show, Sis? "The Governor is pleased to furnish the final gradation list."

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఇవి కావాలంటే రేపు కాని, ఎల్లుండి కాని ఇస్తాము.

Sri N. Ramachandra Reddy :—This is the Gazette of 1957, Sir.

Mr Speaker :—According to him, after it was finalised again there was some decision from the High Court or something and the latest position is some communication has been received . .

Sri N. Ramachandra Reddy : - At the same time, is there any G. O Memorandum dated 12-9-69 to the effect that promotions have to be reviewed after the final common gradation list. There is a Memo No. 2451, General Administration Department, dated 12-9-1969 to the effect that promotions have to be reviewed after the approval of the common gradation list ..

Sri S. Sidda Reddy :—After finalisation of the common gradation list ..

Sri N. Ramachandra Reddy :—This G. O. was from G A D. that all these temporary promotions have to be reviewed. In accordance with the High Court judgment all these things have to be reviewed.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఫస్టు స్టేజికి సెకండ్ స్టేజికి సంబంధం లేదు

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఫస్టు స్టేజ్ ప్రమోషను ఒక విధంగా వుంది, సెకండ్ స్టేజ్ ప్రమోషను ఇంకో విధంగా వస్తుంది.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :- కామను గ్రెడేషను లిస్టుకు దీనికి సంబంధం లేదు. From Divisional Engineer to Executive Engineer is it one state promotion or two stage promotion Promotion from Sub Engineer to Assistant Engineer is it one stage or two stage promotion. That is the issue.

Sri N Ramachandra Reddy :—The promotions of Junior Engineers and Supervisors to Assistant Engineer whether it is two stage promotion or one stage promotion, the High Court has given a judgement on that point.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—హైకోర్టు డెసిషన్ వుంది. అది గవర్నమెంటు ఎగ్జామినేషన్‌లో వుంది. High Court judgment is there. The Government is examining as to what action should be taken on the judgment. So far as the one stage or two stage promotion is concerned.....and (గెజిట్ సంగతి నాకు తెలియదు కాని) so far as the Engineering personnel is concerned, the common gradation list is not yet finalised. Recently we have put up and the employees are giving their representations about their ranking etc ఇవన్నీ వ్రాసుకొన్న తరువాత గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియాకు పంపుతాము. వారు ఫైనలైజ్ చేస్తారు. గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఒక ఆర్డరు ఇచ్చింది. అది ఇచ్చింది 1966 లో అనుకొంటాను. మళ్ళీ అది ఛేంజ్ చేసింది. అప్పుడు మనం ఒక లిస్టు గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు పంపడం జరిగింది. దానిమీద కొన్ని అబ్జెక్షన్స్ వస్తే క్లారిఫికేషన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత మళ్ళీ రిప్రజెంటేషన్స్ పెడితే మాడిఫై చేశారు, తరువాత కోర్టుకు వెళ్ళడం ఇదంతా జరిగిందనుకోండి. కాని టెంటేటివ్‌గా గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియా దగ్గర వున్న లిస్టును మేము ఫాలో అవుతున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఎంతో మంది రిటైర్ అవుతారు, ఆ ప్రాంతం వారికి, ఈ ప్రాంతం వారికి నష్టం కలుగుతుంది కనుక దీనికి ఒక డేట్ పెట్టి ఆ డేట్ లోపు ఇవన్నీ చూస్తామని చెప్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—స్పెసిఫిక్‌గా ఒక డేట్ చెప్పలేను కాని 15, 20 రోజుల్లో చేయగలము.

Mr. Speaker :—Now, the Minister for Revenue will please reply to Q. No. 547 posted on 21st i.e.,

(Some Members rose to speak)

Mr. Speaker :—Already we have taken about twenty minutes for this question. If I were to allow every Member, it will take one hour.

Sri M. Manik Rao ;—Sir, this a very important thing. The High Court judgment was given on 23-2-1968.

Mr. Speaker ;—He said so far as this is concerned, it has nothing to do with it. That is under examination as to what action they should take in the light of the High Court judgment and as to how they should implement. They are getting it examined.

Sri V. B. Raju :—Sir, there is a misunderstanding by the Minister. The so-called common gradation list on which the promotions were based was questioned in the High Court that this list was. prepared on the assumption that it was actually two stage promotion The High Court said it was not two stage promotion but one stage promotion and therefore even that so called common gradation list shall not be followed. There is a misunderstanding that this list should have been followed. And Sri Prabhakara Rao says on what basis and on what list you are making the promotions when the common gradation list is not finalised. But, that list was also questioned in the High Court and the High Court set-aside that list also.

Sri S.Sidda Reddy :—Everything is questioned every where,Sir. ఇవన్నీ డెలికేట్ యిష్యూస్. గౌరవసభ్యులు రాజుగారు చెప్పినట్లు రెండు స్టేజిల ప్రమోషన్ అనుకొనే యిదివరకు తయారు చేసి ఉండవచ్చు. హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ యిచ్చినది. కాబట్టి ఆ లిస్టు వాలిడ్ కాకపోవచ్చు. ఇప్పుడు ప్రతి లిస్టు క్వశ్చన్ చేస్తున్నారు. అందుకోసమే రెగ్యులర్ అప్పాయింట్‌మెంట్ చేయడం లేదు. వర్క్‌నషర్ కాకుండా టెంపరరి అరేంజ్‌మెంట్ చేసుకుంటున్నాము. దానివల్ల ఎవరికి రాంక్ పోతుందని, సీనియారిటి పోతుందని, ప్రమోషన్ పోతుందని భయపడవలసిన అవసరం లేదు. మన ప్లాన్ వర్క్‌నషర్ కాకుండా టెంపరరి అరేంజ్‌మెంట్, ఇన్‌చార్జి అరేంజ్‌మెంట్ చేస్తున్నాము.

Sri N. Ramchandra Reddy :—Another thing is, there is one general G.O issued to all the departments stating that these posts should be kept unfilled as long as things are settled.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—అన్‌ఫిల్ అంటే అర్థం—ఎక్జిక్యూటివ్ యింఛార్జి పోస్టు ఉంటే—ఎక్జిక్యూటివ్ యింఛార్జిను వేయడం లేదు.

Sri N. Ramachandra Reddy ;That means you are transgressing in another way. ఇన్‌చార్జి అని పెట్టి సర్కరమెంట్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—దానివల్ల ఏటు వచ్చింది ? మన పని పూర్తి అవుతుంది. పోయిన మనిషికి సీనియారిటి లేదు. పోయిన మనిషికి జీతం పెరగలేదు. మన పనికోసం యిన్‌చార్జి అరేంజిమెంట్స్ చేసి పవర్స్ యిచ్చి పని తీసుకుంటున్నాము. Nothing more than that. రేపు ప్రొద్దున అతను కామన్ గ్రెడేషన్ లిస్టులో క్రిందకు పోతే పోతాడు. ఇప్పుడు అసిస్టెంట్ యింజనీరుగా ఉన్నవాడు పైకి వస్తాడు.

శ్రీ ఎమ్. మానిక్ రావు :—57 నుంచి లిస్టు టెంపరరి ఉన్నది. వీరు యింకా లిస్టు ఫైనలైజ్ చేయలేదు అని చెప్పినారు. 65, 66 లో లిస్టు అయింది. Some of the people are already working. And ther is a list If you want we can give the list also. Great injustice is done especially to the Telangana Engineers. It may be so in the other region also. There must be. Why not the Minister come out with facts and figures? ఇది కావచ్చు, యిది పోవచ్చు, యిది అయి ఉండవచ్చు అంటే .. ....

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—యిట్లా మాట్లాడితే అర్థం లేదు. మీరు స్పెసిఫిక్‌గా అడగండి. ఇన్‌ఫర్మేషన్ యివ్వాళ ఉంటే యిస్తాను. లేకపోతే రేపు తెచ్చి యిస్తాను.

Sri M. Manik Rao:—No no. You answer and say in the House. You think that all the people do not know about our case.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఇవ్వాళ మేము ప్రిన్సిపుల్ ప్రకారం లిస్టు తయారు చేసినా కోర్టులో పోతున్నది. ప్రతిది క్వశ్చన్ చేస్తున్నారు. కోర్టు కూడ ఏదో ఒక ఆర్డర్ యిస్తూ ఉన్నది.

Sr. M Manik Rao:—What action have you taken?

Mr. Speaker :—No more discussion, please.

Sri M. Manik Rao :—9th March, 197 there is a G. O ..

Mr. Speaker :—The Minister (Revenue) will please answer the question relating to Bancharai land.

శ్రీ ఎస్ సిద్దారెడ్డి :—ఆఫ్ హాండ్‌గా యిట్లా అడిగితే నేను సనవి చేయలేను. స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్ వేయమనండి. స్పెసిఫిక్ పాయింట్ మీద నేను రిప్లయి యిస్తాను.

Sri C V. K Rao:—Sir, I put a very specific question .

Mr. Speaker : I am extremely sorry, I canno. allow any more supplementaries.

Sri C V.K. Rao :—Afterwards High Court has passed orders. On what basis has the Government passed orders?

(No answer)

Sri C.V.K. Rao :—How on earth can we proceed with this.. .

Mr. Speaker : -I am sorry. I am not allowing discussion on all these things Already forty minutes have been taken for this question Now, he has been telling the House that the common gradation list is under preparation and not yet finalised.

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఫస్టు ఒక ఆర్డరు యిచ్చినది. దానిమీద కొన్ని రిప్రజంటేషన్స్‌కు ఒక క్లారిఫికేషన్ యిచ్చినది. తరువాత కోర్టుకుపోవడం జరిగింది.

రెండవది కొట్టేశారు. కొట్టేస్తే మరల గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా వారిని అడిగాము కామన్ గ్రెడేషన్ లిస్టు తయారుచేసే అధికారం మన స్టేట్ గవర్నమెంటుది కాదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుది. మనం ఏమిచేయడానికి వీలులేదు. వాళ్ళు ఎట్లా చేయమంటే అట్లా చేయడమే. మొట్టమొదట ఆర్డర్ యిచ్చారు. రెండవ ఆర్డరు యిచ్చారు. కోర్టువారు ఈ జడ్జిమెంట్ యిచ్చారు. మమ్మల్ని ఏమిచేయమంటారు? ఫస్టు ఆర్డర్ ప్రకారం తయారు చేయమంటారా? రెండవ ఆర్డర్ ప్రకారం తయారు చేయమంటారా అంటే వాళ్లు మనకు చెప్పారు. ఈ ఆర్డర్‌ను ఫాలో అవండి. దానిప్రకారం లిస్టు తయారుచేయండి. అందరికి నోటీసు చేయండి. వారి అబ్జక్షన్స్ తీసుకోండి. మాకు పంపండి మేముచేస్తాము అన్నారు. మనం ఆపని చేస్తున్నాము. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియా ఏ జి ఓ ను ఫాలో చేసి లిస్టు తయారుచేయమన్నారో దానిప్రకారం లిస్టు తయారుచేసి గెజిట్ నోటిఫికేషన్ చేసి వాళ్ళు యిచ్చే రిప్రజెంటేషన్ తీసుకొని గవర్నమెంట్ ఆఫ్ యిండియాకు పంపుతున్నాము. వాళ్లు ఏది ఫైనల్ చేస్తే దానిని ఫాలో అవుతాము.

QUESTION POSTPONED FROM 2'-3-70 to 24-3-70

ASSIGNMENT OF BANCHARAI LAND IN ADDAGUDUR VILLAGE, RAMANNAPET TALUK.

547—

* 898 (2301) Q:—Sri S. Vemayya :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether there are proposals with the Government to assign an extent of 50% Acres of Bancharai land to hon. Sri V. Purushothama Reddy. Minister for Minor Irrigation at Addagudur village, Ramannapet taluk, Nalgonda district; and

(b) if answer to clause (a) is in the affirmative, the reasons therefor ?

The Minister for Revenue (Sri P. Thimma Reddy) : - (a) & (b) : 67 pattadars of Addagudur village of Ramannapet taluk including Sri V. Purushotham Reddy had applied for exchange of their patta land, to an extent of acres 43-05 with Government bancharai land bearing S.No. 17(of the village. The extent of land applied for by Sri Purushotham Reddy for exchange was acre 2-14 guntas only. The Government have not taken a final decision in this case and in the meanwhile Sri Purushotham Reddy has informed the Government that the proposals for transfer in regard to his own case may not be proceeded with. Hence there is no case for the present regarding exchange of patta lands of Minister for Minor Irrigation with the Government bancharai land.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—ఎన్ని సంవత్సరములనుంచి రైతులు బంచరాయి భూములు సాగుచేస్తున్నారు బంచరాయి భూములు ఏవైతే రైతులు సాగుచేస్తున్నారో వాటికి రైతులు పన్నులు కడుతున్నారా? రైతులు భూమిలేని పేదరైతులు సాగుచేసుకుంటున్న మాట వాస్తవమేనా? ఇటువంటి కేసులు వెల్వేపల్లి, చిన్నగావరి గ్రామంలో రైతుల కోరికలవల్ల జరిగినవా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—లిస్టు ఉన్నట్లు ఉన్నది. ఒక్కొక్కటి చెపితే జవాబు చెపుతాను. 6, 7 ఏండ్లనుంచి ఉన్నది ఈ సమస్య. తెలంగాణాలో భూములు ఎక్స్చేంజ్ చేసుకొనేపద్ధతి యున్నది నాకు ఉన్న యిన్‌ఫర్మేషన్‌బట్టి రెండు గ్రామాలలో 65, 66 లో ట్రాన్స్‌ఫర్ జరిగినట్లు యున్నది, గవర్నమెంట్ లాండ్స్, ప్రయివేట్ లాండ్స్. వారు పన్నులు కడుతున్నారు.

శ్రీ పి. గోవర్ధనరెడ్డి :—రైతులు విడిచిన భూములు, భూమిలేని పేదవారు సాగుచేసుకుంటున్నమాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వారు భూములు విడిచిపెట్టేశారు గవర్నమెంటు భూములు కావాలని కోరినారు. పన్నులుమటుకు పిల్లే కడుతున్నట్లు యున్నది. సాగు వేరేవాళ్లు చేసుకుంటున్నట్లు యున్నది.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు (వర్ధన్నపేట) :—మంత్రిగారు తెలవిస్తూ 67 మంది రైతులు ఎక్స్చేంజికోసం అప్లికేషన్ పెట్టుకున్నట్లు చెప్పారు. మొత్తం ఆ భూమి ఎంత ? అందులో ఎంత భూమి రైతుల ఖబ్జాలో యున్నది ? ఎన్నిసంవత్సరాల నుంచి యున్నది ? ఎంతమంది రైతుల ఖబ్జాలో యున్నది.

Sri P. Thimma Reddy :—67 Pattadars of Addagudur village of Ramannapet taluk had applied for exchange of their patta lands to an extent of Acres 431-95 Cents to obtain Government banchai land bearing S. No. 174 situated in Addagudur village.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :—బంచిరాయి భూమి అక్కడ ఉన్నప్పుడు అక్కడ భూమిలేని నిరుపేదలు చాలమంది గ్రామాలలో భూముల కొరకు అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్న సందర్భంలో 400 ఎకరాలపై చిల్లరభూములు ఉన్న భూస్వాములకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు ఆలోచించింది ? ఇప్పుడు ప్రభుత్వం దానినిగురించి ఏమి వైఖరి తీసుకుంటుంది ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వాళ్లు కొంత భూమి కోరి యింకా కొంత భూమి విడిచిపెడుతున్నారు. ఈ బంచిరాయి భూములు, ఈ వివాదం బైటకు వచ్చిన తరువాత కొంత పట్రెలు అవి యివి పోతే 140, 170 ఎకరాలవరకే మిగులుతుంది. 5 పర్సెంట్ విలేజ్ గ్రేజింగ్ లాండ్స్ విడిచి పెడితే కూడ దీనికి ప్రపోజల్‌లో యున్నది. It was even proposed for transfer and all preparations were made.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ఇప్పుడున్న 430 ఎకరాలలో పురుషోత్తమ రెడ్డిగారి బంధువుల పేరుమీదకూడ చేయించుకొన్నట్లు మాకు వచ్చిన సమాచారంబట్టి తెలుస్తున్నది. వారి బంధువులు ఎంతమంది యున్నారు. ఎవరెవరు ఉన్నారు ? పేర్లు చెప్పండి.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వారికిగాని వారి బంధువులకుగాని అందరికిచేరి 47 ఎకరాలు యున్నది. కొంతమంది రైతునాయకుల ప్రోత్సాహంతో పోయి అక్కడ భూమి కావాలనే వారు ఈ భూమిని మినహాయించినారు. ఇది కోరకుండానే మిగతా భూమి మాకు యిస్తే చాలునని అన్నారు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఇప్పుడు ఈ పట్టేదారు భూములు ఏవైతే ఎక్స్చేంజ్ అవబడుతున్నాయో అవి పనికిరాని భూములు అని ప్రభుత్వభూమి నల్ల రేగడ భూమి అని అదే లెక్క చెప్పన ఆక్రమించుకోవడం ఎంతవరకు న్యాయమో ప్రభుత్వం ఆలోచించిందా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అట్లాలేదు. చాలకాలంనుంచి సాగుచేసిన భూములు. ఎర్ర రేగడి భూములుకూడ బాగానేఉన్నాయి. అయితే ఈ భూమి యింకా బాగా ఉన్నదని వాల్యుయేషన్‌కూడ కట్టారు. ఏభూములు అయితే రైతులు ఎక్స్చేంజికి యిస్తున్నారో గవర్నమెంటు దానికి వాల్యుయేషన్ వేసినారు. ఏ భూములు అయితే వారు కావాలని అంటున్నారో దానికి వాల్యుయేషన్ వేసినారు. ఆ డిఫరెన్స్ వారు పే చేసేటట్లు, తరువాతనే భూములు ఎక్స్చేంజ్ చేసేటట్లు ప్రపోజల్స్ ఉన్నాయి.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—దీని సంబంధంగా హరిజనులనుండి యితర పేదల నుండి దరఖాస్తులు ఏమైనా వచ్చాయా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఈ 67 మందిలోనూ హరిజనులు కొంతమంది వున్నారు. అంతేగాక, 1969లో యీ భూమి వేరే వారికి యివ్వాలన్నప్పుడు వారిలో కూడా కొంతమంది హరిజనులు వున్నారు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—'ఈ ఎక్స్చేంజ్ చేయడం వలన మాకు అన్యాయం జరుగుతుంది. యీ విషయమై ప్రభుత్వం వెంటనే ఎంక్వైరీ చేయించి, అట్లా జరగకుండా చూడాలి' అని ఆ గ్రామస్థులు ఎవరైనా దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నారా ఆ విషయమై ఎంక్వయిరీ చేయించారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఆ దరఖాస్తు మొన్నమొన్ననే వచ్చింది. ఈ ఎక్స్చేంజ్‌లో దాదాపు 30 మంది హరిజనులు—ఎంక్రోచ్‌మెంట్ పేరుతో—ఎక్స్చేంజ్ కావాలన్న భూములను సాగు చేసుకుంటున్నారు. 69లో మళ్లీ అర్జీ పెట్టు కున్నప్పుడు సబ్-కలెక్టర్ పోయి, విచారించారు. వారిలో కూడా కొంతమంది హరిజనులు వున్నారు.

శ్రీ ఎ. పున్నారెడ్డి (ఆలేరు) :—దీనిపై, ఎప్పుడయినా ఫారమ్—వ్యవసాయానికి సంబంధించి—పెట్టుకోవడానికి, ఇంతకుముందు యం. యల్. ఏ. అయిన ఆరుట్ల రామచంద్రారెడ్డిగారుగాని, కె. రామచంద్రారెడ్డిగారు గాని 65-66లో ఏదయినా ఒక ప్రపోజల్ పంపించారా ? దానిగూర్చి ఏమి ఆలోచించారు ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అలాంటి ప్రపోజల్ ఒకటి వచ్చింది. డైరెక్టర్‌గారు వెళ్ళి చూశారు; అది పనికిరాదని అనుకోవడం కూడా జరిగింది; నీళ్ళు పడవని, మిగతా కారణాలవలన.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—నేను అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం రాలేదు. అక్కడ హరిజనులు ఎవరైనా దరఖాస్తు పెట్టారా ? అని అంటే, మొన్నమొన్ననే వచ్చింది. సబ్-కలెక్టర్ విచారించారు. దానిలో హరిజనులు వున్నారు అంటున్నారు. నేను అడిగింది అది కాదు. ఈ భూమి—ఏదయితే బంచరాయి వున్నదో, దాని పట్టా

మార్పుచేయడం వలనే వేసే, బీద, భూములు బంచరాయి చేయడంవల్ల యిదివరకు ఖబ్జాలో వున్నరైతులకు నష్టం జరుగుతున్నది. దీనిమీద, పరిశీలన జరిపించాలని ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు ఏమైనా వచ్చిందా? దానిపైన కలెక్టర్‌తో ఎంక్వయిరీ చేయించి రిపోర్టు తెప్పించారా? ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటున్నారు?

Sri P. Thimma Reddy :—There are 167 persons in the Revision submitted by the Harijans and Backward community as landless poor in this village. Detailed information is obtained about their lands, if any, and the land assigned to them etc., and the same are furnished in the Statement. It is learnt that there are no assignment applications pending in the Taluk Office. But, he said during the enquiry in the village, a few persons have applied for the assignment o the Bancharai

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—నేను ఎసైన్‌మెంట్ గురించి అడగలేదు. అక్కడ పొసెషన్ మీద హరిజనులు ఎవరెవరు వున్నారు? దరఖాస్తు పెట్టుకున్నారు; దానిమీద ఏమి ఎంక్వయిరీ జరిగింది? అని నేను అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పొసెషన్‌లో వున్న వారిలో 39 మంది హరిజనులు వున్నారు అని నేను యిదివరకే మనవిజేసాను

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అందులో కొంతమంది హరిజనులు కూడా వుండవచ్చు; కాని, వారు చెప్పిన లెక్క ప్రకారం 160, 200 మంది వరకు హరిజనులు, నిరుపేదలు—జి. ఓ ప్రకారంగా—భూమిలేనివారు వున్నారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. ఈ భూమిలేని నిరుపేదలకు అందరికీ ప్రభుత్వ బంజరుభూమిని పంపకంచేసి, ఆ తరువాత ఏమైనా మిగిలితే యిటువంటి ఎక్స్చేంజెస్‌కు, రైతులకు యివ్వడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మనవిజేశాను ఈ 170 మందిలో కూడా ఎవరెవరికి యితరత్రా భూములు వున్నాయో, ఆ వివరాలు ప్రభుత్వానికి తెలియదు. అది కూడా విచారణచేసి, భూమిలేని వారికి యీ భూమి యివ్వాలనే ప్రయత్నం.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబలి (ఖమ్మం) :—రాష్ట్రంలో పబ్లిక్‌పర్పసెస్ కొరకు తీసుకున్న భూములు అనేకమున్నాయి. ముఖ్యంగా, హరిజన్స్ ఇనామ్స్ వంటివి కూడా తీసుకున్నవి కూడా వున్నాయి. వాటి విషయంలో—యిటువంటి పద్ధతిలో, ఎడ్జస్టు చేయడానికి పెట్టుకున్న విజ్ఞప్తులన్నీ కూడా అట్లానే పడేసి, మంత్రుల భూముల విషయంలో యింత దాక్షిణ్యంతో, యింతత్వరగా పరిష్కారం చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా విచక్షణ చూపడానికిగల కారణమేమిటి?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఆరేడు సంవత్సరాలుగా పెండింగుగా వున్న కేసు యిది. గవర్నమెంట్ పబ్లిక్ పర్పసెస్ కొరకు తీసుకుని, దాని ఎక్ఛేంజ్‌కు ఏదైనా పెండింగు కేసు వుంటే తప్పకుండా వెంటనే పరిష్కరించాలి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది సరియైన విషయమే. కాని, యిందులో అటువంటిదేమీ కనబడటంలేదు.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ (భోనగిరి) :—అయిదారు సంవత్సరాలుగా పెండింగుగా వున్నదన్నారు. ఈ భూమి విషయంలో, రూల్సు ప్రకారం, లా

ప్రకారం, అర్హత వున్నవారు అప్లికేషన్ పెట్టుకుని, కొన్ని సంవత్సరాలు అయి, పెండింగుగా వున్నదా; ఈ భూమిపై పురుషోత్తమరెడ్డిగారు, వారి ఫామిలి మెంబర్సు రిలేటివ్సు ఖబ్జా పెట్టుకున్నందువల్ల యీ ఎసైన్‌మెంట్ కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి కానటువంటి విషయం మీ దృష్టికి వచ్చిందా? రెండు సంవత్సరాలకుపూర్వంకూడా యీ విషయం గవర్నమెంటు దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. నా వద్దకు కూడా వచ్చినప్పుడు, నేను కూడా, యాక్ట్ ఎ మినిస్టర్ వ్రాసి పంపించాను. రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటుకు, పురుషోత్తమరెడ్డిగారు అప్పుడు మినిస్టరుగా లేరనుకోండి, కాని, పవర్‌ఫుల్ లాండ్‌లార్డ్ వున్నందువలన, వారి యిన్‌ఫ్లుయెన్స్‌వల్ల, యీ ఎసైన్‌మెంట్ జరగకుండా యింత ఆలస్యం జరిగిందా? స్పెషల్ స్టాఫ్‌ను వేసినప్పటికి, ఎసైన్‌మెంట్ ఎందుకు జరగలేదు? ఎంతకాలంలోగా యీ ఎసైన్‌మెంట్ కంప్లీట్ చేస్తారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— గౌరవసభ్యులకు యీ కథంతా తెలుసనుకుంటాను. అక్కడ సాగుచేసుకునే బీదవారినెవరినీ ఎవిక్ట్ చేయడం లేదు.

శ్రీ ఎ. పున్నారెడ్డి :— ఈ దరఖాస్తు ఎప్పుడు వచ్చింది? పురుషోత్తమరెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. అయిన తరువాతనే ఆ భూమి తీసుకున్నాడా? లేకపోతే, అంతకు ముందే యీ ప్రపోజల్ వుందా? దీనిపైన ఎంతమంది హరిజనులు వున్నారు? ఇతర బాక్‌వర్డు కుటుంబాలవారు ఎంతమంది వున్నారు? ఎన్ని సంవత్సరాలనుంచి వారు అక్కడ సాగు చేసుకుంటున్నారు? ఆ వివరాలు చెప్పగలరా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :— ఇది పూర్తి అయింది. అసలు పురుషోత్తమరెడ్డి గారు సాగుచేసుకునేది 85 సెంట్లు. ఎకరానికంటే తక్కువ. వారికిగాని, వారి కుటుంబానికి సంబంధించిగాని, 47 ఎకరాలు యివ్వాలని వున్నది. దానిని వారు వదులుకున్నారు. 69 చివరలో వచ్చిన రిప్రజెంటేషన్ ప్రకారం, మరల యీ భూమిని పరిశీలించి, యింతవరకు యీ భూమిలో సాగుచేసుకునే లాండ్‌లెస్‌పూర్‌కు, యిప్పుడు అప్లికేషన్ పెట్టినవారిలో లాండ్‌లెస్‌పూర్‌కు యివ్వాలనుకున్నాం.

MISAPPROPRIATION OF PUBLIC FUDS IN BAPATLA EDUCATION SOCIETY

580-A.

*1453-L. Q. Sri Kona Prabhakara Rao: -Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state ;

(a) whether a petition was submitted to the Commissioner, H.R. & C.E. two years back that the accounts of the Bapatla Education Society were not audited for the last eight years and there is large scale misappropriation of public funds ;

(b) if so, what is the action taken thereon ;

(c) whether the Society and the Arts and Science College run by it are notified under section 6 of the H. R. and C. E. Act. ;

(d) if notified, does the Government propose to appoint an Executive Officer to set matters right : and

(e) If not, why not?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalinga Raju) :—(a) Yes. Sir. A petition was received in the Office of the Commissioner, Endowments Department, on 22-4-1969.

(b) The Commissioner, Endowments Department has issued directions to the Assistant Commissioner to enquire into the management of the College thoroughly and submit a report for taking necessary steps under the provisions of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Act., 1966 for the proper management of the Institution.

(c) The said Society was published under section 6 (c) of the above Act on 10-10-1969.

(d) & (e) The need to appoint an Executive Officer to the institution is under active consideration of the Commissioner, Endowments Department. If considered, necessary, an Executive Officer will be appointed by the Commissioner after receipt of the report from the Assistant Commissioner, Endowments Department, Bapatla, regarding the management of the Institution.

(ఏ) అవునండి. ఎండోమెంట్స్ కమిషనర్‌గారి ఆఫీసులో 20-4-69 తేదీగల ఒక పిటిషన్ అందింది.

(బి) కమిషనర్‌గారు కాలేజి వ్యవహారంలో కూలంకషంగా పరిశీలించమనిన్ని నూతన ధర్మాదాయ చట్టంయొక్క నిబంధన క్రింద ఆ సంస్థ నిర్వహణ కొరకు తగు చర్యలు తీసుకోమని, బాపట్ల అసిస్టెంట్ కమిషనర్‌గారు ఆదేశమిచ్చిరి.

(సి) ఆ సొసైటీ, నూతన ధర్మాదాయ చట్టం 6-సి నిబంధన క్రింద 10-10-69 వ తేదీన ప్రచురించబడింది.

(డి) మరియు (ఇ) ఆ సంస్థకి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్‌యొక్క నియామకం యొక్క ఆవశ్యకతను గురించి దేవాదాయ కమిషనర్‌గారు పరిశీలించుటకు బాపట్ల అసిస్టెంట్ కమిషనర్‌గారి వద్ద నుంచి ఆ సంస్థ నిర్వహణపై రిపోర్టు అందిన తరువాత, అవసరమున్నచో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరును నియమించెదరు.

CONSTRUCTION OF STONE EMBANKMENT TO THANDAVA RIVER

580-B—

S. N. Q. No. 1147—Sri G. Suryanarayana :— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Goverment have taken up the construction work of stone embankment (Rathikatta) to Thandava River in view of the loss sustained by the lands of ryots of Rajaiahpeta, Kumarapuram, Edatam etc., villages of Yelamanchili taluk on account of the floods of the said river;

(b) the reasons for the discontinuance of the work without completing the same?

(c) the expenditure incurred so far for that work and the total amount sectioned for the said purpose;

(d) whether any proposals have been raceived from the Public works Department Pertaining to the construction of stone embankment to Thandava river to protect the Satyavaram Masahcbpet etc., villages in Yelamanchili taluk; and

(e) if so, the steps taken thereon?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) Yes, Sir. The three villages are affected by the river Pumpa and not by Thandava river as mentioned in the S. N. Q.

(b) & (c) :-Previously three estimates were sanctioned in 1966 for Rs. 97,000/-. for deepening and widening Pumpa and the works were completed. The expenditure incurred was Rs. 93,000. But there has been silting again in the river. Flood banks for about 3 miles and removal of silt in the river are necessary as was done previously. Detailed investigation is to be done.

(d) & (e): Yes, Sir. These villages are on the left side of Thandava river. The river near Masahebpet is eroded for a length of about 5 furlongs for which rivetment is necessary. Detailed estimate is to be prepared. The approximate value of the work will be about Rs. 75,000. The river margin near Satyavaram village is eroded for length of 400ft. An estimate for this work for Rs. 9,200 was sanctioned under cyclone damages. The work is in progress and the same is expected to be completed is April, 1970.

SUBMERGING OF LANDS DUE TO FLOODS OF VARAHA RIVER

580-C

S. N. Q. No : 1447-M : Sri G. Suryanarayana :— Will the hon. Minister for Irrigatien be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of any information about the submerging of lands of ryots in the villages of Chinauppalam Peda Uppalam Gudivada etc,. villages in Yalamanchili taluk, Visakhapatnam district due to the floods of Varaha river; and

(b) if so, the action taken by the Government thereon?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) & (b) Particulars are being collected and they will be placed on the Table of the House, as soon as they are received.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట) :—5 గ్రామాలలోని పొలాలు మునిగిపోతున్నాయి. గత రెండు సంవత్సరాలలోనూ, యిప్పుడూ కూడ, యిదే సమాధానం చెబుతున్నారు మంత్రిగారు తక్షణమే ఆ వ్యవసాయాన్ని రక్షించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటుందా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి : . ఇది దాదాపు 10 లక్షల రూపాయల స్కీము. ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ :—మూడు సంవత్సరాలనుంచీ ఆలోచిస్తామని చెబుతున్నారు. ఎప్పుడు ఆలోచిస్తారు ? ఎప్పుడు చర్య తీసుకుంటారు ?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :—ఇది పది లక్షల రూపాయల స్కీము. సైక్లోను వచ్చినప్పుడు జరిగే నష్టం అది. ఇటువంటివి చాలాచోట్ల ఉన్నాయి. డబ్బుమిట్టి వీలున్నప్పుడు తీసుకుంటాము.

APPOINTMENT OF WAGE BOARDS TO INDUSTRIES

580-D

S.N.Q.No. 1448-V: Sarvasri Badrivishal Pitti, M.M.Hashim and T. Anjaiah :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state:

(a) whether a statement showing the categories of industries where wage boards are appointed upto now will be furnished;

(b) whether the statement showing the categories of industries where the recommendations of the wage boards have been implemented and those where they have not been implemented will be furnished; and

(c) when the Government intends to take steps to see that the recommendations are implemented in the case of those industries where they have not been so far implemented and the nature of the steps contemplated ?

The Minister for Labour (Sri G. Sanjeeva Reddy): -(a) and (b) A statement is laid on the Table of the House.

(c) Whenever the recommendations of the Wage Boards are accepted and communicated by the Government of India, copies of the same are being sent to Commissioner of Labour for implementation through persuasion. If, even in spite of the persuasion the recommendations are not implemented; joint meetings of the employers and employees' representatives are convened for bringing about a settlement between the parties in regard to the implementation of the wage boards' recommendations and in all cases where there are agreements, memoranda of settlements are drawn up and signed by the concerned parties individually under the provisions of the Industrial Disputes Act, 1947.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Vide Clauses (a) and (b) of Short Notice Question No.1448-V[*580-D)

Statement showing the names of Industries in respect of which Wage Boards are appointed

(a):

1. Cotton Textile Industry.
2. Cement Industry.
3. Sugar Industry.
4. Jute Industry.
5. Engineering Industry.
6. Non-Working Journalists.
7. Heavy Chemicals & Fertilisers Industry.
8. Leather & Leather Goods Industry.
9. Road Transport Industry.
10. Electricity Undertakings.
11. Working Journalists (statutory).

Statement showing the categories of industries where the recommendations of the Wage Board have been implemented or not implemented

(b):

Second Wage Board for Cotton Textile Industry.	Out of 27 units 10 units have so far implemented.
Wage Board for Cement Industry.	All the 5 units in the State have implemented the recommendations.
Interim recommendations of the 2nd Wage Board for Sugar Industry.	All the 18 establishments in the State have implemented the recommendations of the 2nd Wage Board for grant of interim relief.

Jute Industry:	Out of the six jute mills in the State, 5 mills have implemented the recommendations.
Wage Board for Working Journalists.	Out of the 18 establishments, 16 establishments have implemented the recommendations fully and one establishment has implemented partially and in the other establishment, the only employee is not interested.
Wage Board for Engineering Industry.	Out of 34 units, 12 units have implemented the recommendations.
Wae Board for Non-Woing Journalists.	Out of the 20 establishments, 14 establishments have implemented the wage board's recommendations.
Wage Board for Heavy Chemicals & Fertiliser.	Out of the 4 units, 3 units have implemented the recommendations of the Wage Board.
Wage Board for Leather and Leather Goods Industry.	Out of the 49 establishments. 34 units have implemented the recommendations of the Wage Board for grant of interim relief. The final recommendations of the Wage Board have been received only recently and necessary action has been taken for the expeditious implementation of the final recommendations.
Wage Board for Road Transport Industry.	Out of 859 establishments, 80 establishments have so far implemented the recommendations of the wage board for grant of interim relief. The final recommendations have been received only recently add action has been taken for the expeditions implementation.
Wage Board for Electricity Undertakings.	The only Electricity Undertaking in the State viz., the Andhra Pradesh State Electricity Board has implemented the Wage Board recommendations for the grant of interim relief.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—यह नेशनल कारबन और इंडियन डेटोनेटर्स किस कैटिगरी में आते हैं।

شری جی - سنجیوا ریڈی - نیشنل کاربن پہلے کیمیکلس میں آتا تھا اسلئے کیمیکل ویج بورڈ کے تحت اگریمنٹ ہوا لیکن بعد میں یونین نے ڈیمانڈ کیا کہ یہ انجینیرنگ ویج بورڈ کے تحت آتا ہے۔ اسلئے اس سلسلہ میں نیگوسی ایشن چل رہے ہیں ڈیٹونیٹرس بھی انجینیرنگ کے تحت آتا ہے یہ کہا گیا تھا لیکن ہم نے گورنمنٹ آف انڈیا سے کلیریفیکیشن مانگا ہے۔

శ్రీ సి వి కె. రావు : — వర్కింగు జర్నలిస్టుల వేజ్ బోర్డు గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. 18 ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సులో 16 ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సు యింప్లిమెంటు చేశాయన్నారు. ఒకటి పార్షియల్‌గా చేసిందన్నారు. ఒకటి నాట్ యింటరెస్టెడ్ అన్నారు. అంటే ఎంప్లాయీస్‌కు యింటరెస్టు లేదా, ఎంప్లాయర్సుకు యింటరెస్టు లేదా ? వేజ్ బోర్డు రికమెండేషన్సు ప్రకారం సవ్యంగా యింప్లిమెంటు చేశారని వర్కింగు జర్నలిస్టులు ఆమోదించారా ? తరువాత, నాన్ వర్కింగు జర్నలిస్టులకు సంబంధించినంతవరకూ 6 ఎస్టాబ్లిష్‌మెంట్సు యింప్లిమెంటు చేయలేదు. దానిని గురించి లేబరు డిపార్టుమెంటు చేసిన ప్రయత్నం ఏమిటి ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి : — వర్కింగు జర్నలిస్టుల వేజ్‌బోర్డు రికమెండేషన్సు గురించి వారు యింప్లిమెంటు చేయకపోతే ప్రాసెక్యూషనే. ఇంక చేసేది ఏమివుంది ? నాన్ వర్కింగ్ జర్నలిస్టుల విషయంలో అది స్టాట్యుటరీ కాదు, రికమెండేటరీ. రికమెండేటరీకి, స్టాట్యూటరికి భేదమున్నది. స్టాట్యుటరీ ప్రొవిజన్సు యింప్లిమెంటు చేయకపోతే పీనల్ యాక్షను ఉన్నది. కాని నాన్ వర్కింగు జర్నలిస్టుల విషయంలో యింప్లిమెంటు చేయకపోతే అది రికమెండేటరీ కాబట్టి, జాయింటు మీటింగ్సు పెడతాము. దానిమీద చాలా చోట్ల అయింది కొన్ని చోట్ల కాలేదు. దానికోసం ప్రభుత్వం కంటిన్యువస్‌గా ప్రయత్నం చేస్తుంది.

శ్రీ పి. సాంబశివరాజు (గజపతినగరం) : — జూట్ వేజ్ బోర్డు 63 లో స్థాపించారు. 7 సంవత్సరాలైనా యింతవరకూ అమలు చేయలేదు. దానికి స్టాట్యుటరీ ఎఫెక్టు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ? లేకపోతే వెస్ట్ బెంగాలులో వేజ్‌బోర్డు పెట్టినట్లు ఆంధ్రప్రదేశలో కూడ వేజ్ బోర్డు నియమించడానికి అవకాశాలున్నాయా ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి : — స్టాట్యుటరీ ఎఫెక్టు యివ్వాలంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం యివ్వాలి. వెస్టు బెంగాలులో వున్నన్ని జూట్ మిల్లులు మన ఆంధ్ర ప్రదేశలో లేవు కాబట్టి ప్రత్యేకంగా వేజ్‌బోర్డు యిక్కడ వేయడానికి వీలుపడదని మనవిచేస్తున్నాను.

श्री बदरी विशाल पित्ती :—इस में यह है कि टेक्सटाइल इंडस्ट्री के लिए वेजबोर्ड है बाकी यूनियंस में इस बारे मे इतनी देर क्यों हो रही है । वहां वेजबोर्ड के रिकमेनडेशन के खिलाफ या उसमें तबदीलियां करके एग्रिमेंट किया जाता है । इसके साथ ही कई कारखानों में वेजबोर्ड आने से दो तीन साल पहले के एग्रिमेंटस हैं उनके बारे में भी मंत्री महोदय क्या कहना चाहते हैं ?

شری جی - سنجیوا ریڈی - ٹیکسٹائل ویج بورڈ کاٹن ملز کے سلسلہ میں تھا - وہ سفارشات رکمنڈیٹری ہیں - کوشش کیجارہی ہے کہ انکو پوری طور پر امپلمنٹ کیاجائے - دونوں پارٹیز کو بلا کر سٹلمنٹ کرکے اگریمنٹ کرنا ہے - نگوسی ایشن میں کچھ کمی زیادتی ہونے کی گنجائش ہے - اسکے بعد دونوں پارٹیز کسی بات کو مان لیں تو تب ہی اگریمنٹ کیاجاسکتا ہے - دوسری انڈسٹریز میں جہاں امپلیمنٹیشن نہیں ہوا وہاں انکو مالکوں کو بلا کر سمجھارہے ہیں کوشش جاری ہے - امید ہے کہ ڈپارٹمنٹ امپلیمنٹیشن کرانے میں سہل رہیگا -

Sri C.V.K. Rao:—I am not able to follow about the taxtile industries. I want to know in how many cases the Textile Wage Board recommendations have been agreed to by the management, where they have followed? With regard to non-working journalist the Minister has said that they are recommendatory. Therefore they are not binding. Almost the Wage Board made certain recommendations. Has not the Government made them bindin ? If not, has not the Textile Working Journalists Organisation asked the Government to make them binding?

Sri G. Sanjiva Reddy:—Making them binding is not in the hands of the State Government. This recommendation is an All India recommendation and it is concerned with the Central Government. Now we have successfully implemented in number of establishments in case of non-working journalists except few individuals. The State Government is persuading.

About the textile establishments only 9 establishments have not implemented. We are trying those 9 establishments to implement. Because of the financial position, the industry is not in a position. However, the Government is trying to persuade them to implement.

MISUSE OF FUNDS OF WEST GODAVARI DISTRICT MARKETING COMMITTEE

S. No. 580-E.

S·No.Q No.1453-G. Sarvasri K Buchiraidu and D.Venkatesam:- Will the hon Minister for Marketing be pleased to state :

(a) whether the Government have received any petition alleging misuse of funds by the Secretary, West Godavari District Marketing committee, Kovvuru ;

(b) the nature of allegations made in that petition ;

(c) the action taken by the Government thereon?

The Minister for Marketing (Sri Ramachendra Rao Kalyani) :—

(a) Yes, sir.

(b) Acceptance of illegal gratification, misleading the Collector in respect of Establishment matters, and misuse of funds of market Committee.

(c) An officer has been deputed to enquire into the allegations and his report is awaited.

శ్రీ కె.బుచ్చిరాయుడు :— ఈ మార్కెటింగు సెక్రటరీగారు కలెక్టరును మిస్‌లీడ్ చేసి వారు చేసిన రికమెండేషను కాకుండా. స్వయంగా లంచం తీసుకొని, అపాయింటు చేసినట్లుగా ఒకటున్నది. అదిగాక, చెక్ పోస్టు డబ్బు తన సొంతానికి వాడుకున్నట్లు కూడా తెలిసింది. వారు అక్కడే వుండటంవల్ల. ఎంక్వయిరీ పర్‌ఫెక్టుగా జరగదు కాబట్టి వారిని అక్కడ నుంచి ట్రాన్సుఫరు చేసి ఎంక్వయిరీ జరిపిస్తారా?

శ్రీ రామచంద్రరావు కల్యాణి :— ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత if necessary, we will transfer him and start the enquiry.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :—There are six call attention notices. The first one is in the name of Sri Vavilala Gopalakrishnayya and Sri Poola Subbaiah.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—I have got to draw your atten tion to certain important matters.

Sri C. V. K. Rao :—I would like to bring to your notice a very, very important matter. It concerns the entire House, the hon. Speaker, ..

(Sri N. Ramachendra Reddi also was seen standing)

Mr. Speaker :—I will call one after another. I have noted the names of the Members who are standing. I will begin from the left and not from the right. Mr. Ramachandra Reddi will speak now.

Sri C. V. K. Rao :—This concerns the entire House.

Mr. Speaker :—I will call you.

Sri C. V. K. Rao :—I am asking for priority.

Mr. Speaker :—There is no question of priority.

Sri N. Ramachandra Reddi :—Regarding the constitution and composition of Tuni, Ellore, Tadepalligudem and Narsapur Market Committees, a Division Bench of the High Court yesterday quashed the orders of the Government nominating Members to the Market Committes of Tuni, Ellore, Tadepalligudem and Narsapur and it has been observed like this : "There was every room for suspicion that as alleged by the petitioners political influence had played a large part in . . . in connection with the composition of Tuni Market Committee and the Election of Chairman and Vice-Chairman . . ."

Mr Speaker :—You are reading from the paper. We will ask a copy of the judgment, the Government can apply for a copy and place it on the table of the House. Let us not go by extracts from newspapers. Let us get a full copy of the judgment. The Minister will apply for a copy.

Sri N. Ramachandra Reddy :—When will it be applied for, Sir? It should be within a particular date.

Mr. Speaker :—I will ask the Minister to make an urgent application and get a copy of the judgement.

Sri N. Ramachandra Reddy :—Day before yesterday, there was discussion.

Mr. Speaker :—So far as the Housing Board matters are concerned, a judgment copy has been received; it will be placed on the Table of the House and Members can go through it.

Sri N. Ramachandra Reddy :—About this, constitution of market committees, within 24 hours copy can be obtained.

Mr. Speaker :—Within 24 hours he can make an application. The question of granting a copy and making it available depends on the High Court.

Sri N. Ramachandra Reddy :—It was also discussed whether there was delay on the part of the Government.

Mr. Speaker :- The moment it is received from the High Court (to the Minister) kindly place it on the Table of the House. Let there be no delay on your part.

Sri Ramachadra Rao Kalyani : —Yes, Sir.

Sri Konda Lakshman Bapuji :-Within 24 hours the High Court will give a copy; even carbon copy will be made available to them. The only point is, the Government should feel the urgency. నేను రైజ్ చేయదలచినది వేరు. మొన్న తమరు ఛేర్‌లో లేనప్పుడు, డిప్యూటి స్పీకర్ గారున్నప్పుడు, హోం మినిస్టరు గారు వచ్చిన తరువాత ఈపాయింటు రైజ్ చేయాలి అనుకున్నాము. ఈరోజున ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెసులో వచ్చింది. ఫిలిం స్టార్ నైట్ ఎరేంజి చేసిన రోజున అంతా మిలటరీ వారు స్వాధీనంలోనికి తీసుకున్నారు. స్టేటు గవర్నమెంటుకు ఎంతవరకు పర్మిషన్ ఉందని. Military cannot extend its co-operation in maintaining law and order or making arrangement in any matter; that function is not even a Government function. It was a private function though Government patronage was there. Military personnel have misbehaved towards journalists and the journalists have passed a resolution protesting against military men's misbehaviour.

Mr. Speaker :—What is it you are referring to ?

Sri Konda Lakshman Bapuji :—I am referring to today's Indian Express, about two things. One is about military.

Mr. Speaker :—(To the Home Minister) Are you in a position to make any statement ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నోటీసు ఇస్తే సమాచారం తెప్పిస్తాను.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—It is in the heart of the city. Ministers are there and it is their duty to give all the information to the concerned Minister. The Deputy Chief Minister was then in the House.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నాకు తెలియదు.

Mr. Speaker :—Even now you please pass it on to the Home Minister and I will ask him to make a statement tomorrow.

POINT OF INFORMATION

re : ALLEGED HIGH HANDEDNESS OF THE SUB-INSPECTOR OF POLICE BHAINSA

شری سلطان صلاح الدین اویسی - اسپیکر سر - کل عادل آباد کے تعلقہ بھینسہ میں فساد ہوگیا - میں نے اس سے پہلے بھی ہوم منسٹر صاحب سے کہا ہے کہ وہاں کے سب انسپکٹر کا تبادلہ کردیا جائے لیکن اسکا تبادلہ نہیں کیا گیا - جسکے نتیجہ

میں یہ فساد ھوا اور دوکانیں لوٹ لی گئیں - پولس فائرنگ کر کے لوگوں کو مارا جارھا ہے - وھاں جانوروں سے زیادہ بدتر سلوک کیا جارھا ہے - مسلمانوں کو ھی گرفتار کیاجارھا ہے - لاش بھی ان لوگوں کے حوالے نہیں کی گئی - بلکہ نظام آباد لیجاکر دفنایا گیا - دوکانیں بھی مسلمانوں کی لوٹی جارھی ھیں اور گرفتار بھی مسلمانوں کو کیاجارھا ہے -

శ్రీ అహమ్మద్ హుసేన్ (సీతారాంబాగ్) :—ఒక వ్యవసాయ దారున్ని ఒక వర్కరును ఒక వ్యాపారం చేసుకునే వానిని వీపు అంతటా బర్రెలు కొట్టారు. నేను ముఖ్య మంత్రిగారికి చూపించాను. చూచిన తరువాత ఇమీడియట్ చర్య తీసుకుంటాము అన్నారు. ఎస్. ఐ. కావాలని చేస్తున్నాడు. అతనిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయాలని చెబుతున్నాం వెంగళరావుగారికి చెప్పాము. మెడికల్ సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చాము. అక్కడ మత కలహాలు వచ్చే ప్రమాదం ఉంది.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I received some information, not written, that some clash has taken place in Madhole taluk. I would like the hon. Members to wait till tomorrow by the time we get the report.

Sri Ahmed Hussain :—The hon. Home Minister has got the report already.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Last night I have received some information ; the Collector, Nizamabad, was telling me on telephone that some clash .

Sri Ahmed Hussain ;—This is in Adilabad district.

Sri K Brahmananda Reddy :—Some people were coming to Nizamabad ... Therefore, we will get full information and inform the House tomorrow.

re : Judgement of the High Court on allotment of Houses by the Housing Board.

Sri C. V. K Rao :—Mr. Speaker, Sir, you are aware that in this House when the High Court has given a judgement in connection with the Housing Board, the matter came up for discussion as regards certain issues and some of the hon. Members have questioned the observation made by the High Court judge, and they wanted to move a privilege motion and it has not been discussed at all. It was before you. You have to fix a date for discussion in this House ; and it is the duty of this House to take up the issue and discuss it ; and in the final analysis a decision may be made or the Speaker may give a ruling or may permit a discussion. That is the fundamental right of this House and it is the supreme body as far as the 4 crores people of Andhra Pradesh are concerned, and it has certain privileges under the C o n s t i t u t i o n. I am surprised that a Member of this House, one Mr. Dhanekula Narasimham, who has a right to discuss matters, to express his opinion before you openly or in your chamber, has rushed to a court questioning, even

attributing certain things and filed a petition alleging that the privilege motion given notice of by a member was given solely with the idea of maligning a judge and bringing the High Court and judges into contempt. He wanted to ask the court to restrain the House from discussing this and also wanted that proceedings for contempt may be lodged against a Member and also the Speaker; and this is a very peculiar thing; if it is somebody else I can understand; but it is a Member who has a right to express his own opinion for or against the privilege and even ask you before filing, such a Member goes beyond, is responsible and files a petition like this· Now, you have got to ask that Member to say what he has got to say on this· Therefore, Sir, I raise this pertirent issue. I am afraid that the particulr member has not studied the constitution even. Even according to Art. 211 of the Constitution.

Mr. Speaker :—what is it you want me to do? I too have gone through one News-item in Decean Chronicle where-in it is said that Mr. D. Narasimham, a Member of this House, has filed a petition before the High Court. వారు ఫైలు చేశారట. Six members of this House have been made respondents, five Members and the Speaker being the sixth; he wants the High Court to issue an order to saty this House f om discussing any issue, not only from holding the meeting of the party leaders, but also from discussing this issue. That is in that stage. Let us wait and see what the High Court is going to do. Simply because they have filed a petition, there is no reason for us to get fluttered over that. Let us wait and see. Only a petition has been filed and he has made a certain request. Let us wait and see.

Sri C. V. K. Rao :—He is a Member of this House. If it is somebody, an outside agency, I can understand. But it is a Member of this House questioning the validity of the rules here and also the Constitution; and so, such a Member has to be asked what he has got to say. Has he been persuaded by some other agency to do like this or is it of his own accord ?

Mr. Speaker :—My advice to the House is, it is better we wait till the orders of the court are known.

శ్రీ జి. అచ్చన్న (సోంపేట) :—గౌరవ సభ్యులు ఒక పాయింటు తమ దృష్టికి తేవడం న్యాయమే. తప్పు ఏమీ లేదు. ఆ సభ్యుడు లేకుండా ఆ సభ్యుని ఉద్దేశ్యము ఏమయి ఉంటుందో తెలుసుకోకుండా అబ్సర్వేషను ప్రారంభించడం మాత్రం న్యాయం కాదు.

Mr. Speaker :—He would have expected this House to know it· సభ్యులు నిన్న పెటీషను ఫైలు చేసినారు. ఈ రోజు హౌసులో లేరు.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :—హౌసులోనే కాదు. ఈ ఊరిలోనే లేరు. ఆయన సంతకం పెట్టకుండా ఎట్లా దాఖలా అవుతుంది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు చెప్పింది ఏమిటంటే He is not making any allegation·

శ్రీ జి. లచ్చన్న :— ఎవరు ప్రోత్సహిస్తే సంతకం పెట్టారో ఏమో అన్నారు. ఆయన వచ్చిన తరువాత మాట్లాడితే బాగుంటుంది. ఆయన చెప్పడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I will read the constitutiona provisionl Article 212. He is an advocate and he should be conversan with this provision of the Constitution and the Constitutiona guarantees by which the privileges of this House are being protected.

"212. (1) The avalidity of any proceedings in the legislature of a State shall not be . . .

Mr. Speaker :—The privileges of this House have not been so far violated by anybody. He wants the High Court to issue an order prohibiting this House from discussing a Particular matter. Let us see what High Court will do. They have not issued an order.

Sri C. V. K. Rao :—They have not issued; I am trying to find out what right has he got? He is a Member of this House. Is he conversant with the provisions of the Constitution, I want to know; you can call on him.

Mr. Speaker :—Whether he has got a right to file a petition it should be decided by the High Court. You cannot prevent him from going and filing a petition.

Sri C. V. K. Rao :—He has already done the mischief. The Member also is absent in the House.

Sri B. Ratnasabhapathi :—He has lost his balance of mind.

Sri C. V. K. Rao :—I object to it. Is Mr. Ratnasabhapathi behind the scene, I want to know.

Sri B. Ratnasabhapathi :—He must withdraw the word 'mischief' he does not know English.

Sri C. V. K. Rao :—He does not know English. I have got to protect the rights of this House and I want to seek you.
(inaudible) I do not know if Swatantra party decided....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—రావుగారికి ఒక మాట చెబితే బాగుంటుంది. ఒక దానినుంచి మరొక దానికి జంప్ చేయడం వారికి అలవాటు. స్వతంత్రపార్టీ విషయం అనడం టూ మచ్.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—డిక్షనరీ ఒకసారి చూస్తే తెలుస్తుంది.

Mr. Speaker :—Please sit down. Whether your knowledge of English is better or Sri B. Ratnasabhapathi)'s knowledge of English is better, or the knowledge of some others is better, we are to hold an examination and then decide . . . . . Let us not . . .

Sri B. Ratnasabhapathi :—We cannot allow this sort of allegations go uncontested. You get it expunged or not is another matter. రావుగారు చాలా విషయాలు మాట్లాడుతూ ఉంటారు.

That is why, we have to draw a line, whether he should be allowed to speak whatever occurs to his mind, whether it is relevent, sensible or not. ఇప్పుడు క్వశ్చను ఏమిటంటే ధనెంకుల నరశింహంగారు పెటిషను వేశారు. He has got the right to go to a court. How can he object to a Member going to a court.

Mr. Speaker :—I have already told you . . .

Sri B. Ratnasabhapathi :—Why should he continue to talk like that ?

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, మనం శాసన సభలో హైకోర్టు నిర్ణయాలపైన మనం కొన్ని అబ్సర్వేషన్సు చేసిన సందర్భంలో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలని హైకోర్టుయొక్క జడ్జిమెంటు కాపి కావాలని దానిని పరిశీలన చేసిన తరువాత చర్యలు తీసుకోవాలని ఆలోచన ఉన్న సందర్భంలో అనేక అభిప్రాయాలు వచ్చినప్పుడు సభలోకూడా చాలా జటిలమైన సమస్యలు హైకోర్టువారు సుదీర్ఘమైన చర్చలు, సునిసితమైన ఆలోచనల తరువాత చేసిన నిర్ణయాలు కొబట్టి చాలా హుందాతనంతో న్యాయంగా ఆలోచించాలనుకుంటున్నాము. ఆ సందర్భంలో సభ్యులకు హక్కులు ఉన్నాయని చెప్పనక్కరలేదు. సభ్యులందరుకూడా ఏవరిపైనను ఆపాధించనక్కరలేదు. రాజ్యాంగ చట్టాన్ని గమనించాలి. గౌరవించాలి. సభ్యులకు రైట్స్‌తో పాటు ఆబ్లిగేషన్సుకూడా ఉంటాయని ఊహించవచ్చు. శాసన సభ్యులు ఈ సందర్భంలో హైకోర్టులో కంటెంప్టు ఆఫ్ కోర్టు క్రింద పిటిషను పెట్టడం, ప్రియమాఫేసీగా పత్రికలో చూసినప్పుడు నాకు కూడా విస్మయం కలిగిన మాట వాస్తవం అయినప్పటికి ఆ ప్రస్తావన వెంటనే చర్చలు జరిపి రైట్స్ అండ్ ఆబ్లిగేషన్సు మరిచిపోతున్నట్లు బయట ప్రపంచానికి అర్థం అయ్యే పద్ధతిలో కాకుండా మన సభ్యులు హైకోర్టు యిచ్చే అభిప్రాయం తెలిసేటంతవరకు చర్చించకుండా ఉండడం మన గౌరవానికి తగిన విధముగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :– హైకోర్టు ఏమి చెబుతారోనని అడుగవలసిన పని లేదు. మన రైట్స్‌ను మనం ఎక్సరసైజు చేసుకుందాము.

Where is the necessity to stop until the High Court gives a decision ?

Mr. Speaker :—Kindly do not force me to express an opinion. None of you need be perturbed about filing of petition. Let us wait and see what the High Court is going to say.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—తమరు చెప్పినట్లు ఇది ఒక విషమ పరిస్థితి. ఒక ప్రక్క ప్రివిలేజి క్వశ్చన్, మరొకప్రక్క కంటెంప్టు ఆఫ్ కోర్టు ప్రశ్న ఉంది. వారు ఏ నిర్ణయాలు తీసుకుంటారో చూసిన తరువాత అబ్సర్వేషన్స్ చూసిన తరువాత ప్రివిలేజ్ యిష్యూ వచ్చినప్పుడు తర్జన భర్జన చేస్తే బాగుంటుంది.

It has become a common affair in the Assembly. Therefore, I suggest, let us discuss the privilege issue after the contempt petition is disposed of by it.

Sri V.B. Raju :—The other day when the Deputy Speaker was in the Chair. It was brought to the notice of the Housing Minister that the non-official Members have resigned and they have actually requested the Government to institute an enquiry ; the Minister have promised to make a judgment copy available and also expressed the Government's opinion about the enquiry. He also promised to circulate the resignation letter given by the non-official members of the Housing Board to the Members of this House.

Mr. Speaker :—So far as the judgment copy is concerned, that is laid on the table of the House. So far as the member's resignation letters are concerned, they will be made available to the Members ; they will be circulated outside the House and not inside.

Sri V. B. Raju :- The third point is, he received the application (resignation letter) a few hours earlier and he promised to intimate the House about Government's policy of instituting an enquiry.

Sri C Rajanarasimha :—As regards the resignations I have accepted their resignations. Regarding enquiry and other things, it is under consideration and examination.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—చైర్మన్ రాఘవరెడ్డిగారు రెస్పాన్సిబుల్ కాబట్టి రిజైన్ చేశామని నాన్ అఫిషియల్ మెంబర్సు చెప్పారు.

I request the Government to relieve Mr. Raghava Reddy and appoint an I. C. S. officer to look into the matter so that there may not be any possiblity of manipulation of any otherthing as such. Already the non-official members have stated that Sri Raghavareddi is responsible for it. Will the Government consider about it.

Mr. Speaker :—If the Members themselves want a committee to enquire the whole thing and if they are themselves anxious that an enquiry should be held, I do not think there is any difficulty on the part of the Government to appoint an Enquiry Committee.

Sri A. Madhava Rao :—What justification is there ? They have already said some thing against Mr. Raghava Reddy. So, some other person may be there who is an official.

Mr. Speaker :—The Enquiry Committee will go into everything.

Sri Konda Laxman Bapujee :—The point is; whether the Chairman of the Housing Board could be removed from office either temporarily or permanently pending enquiry. That is the question. When non-official members have levelled specific charges against the Chairman and they have sent in their resignations, does the Government think of suspending the Chairman or removing him pending enquiry ?

Mr. Speaker :—I do not know whether it is possible for the Government to appoint a Committee to decide all these things and give findings, when once the High Court has given its judgment.

Sri Konda Laxman Bapujee :—I am not asking the Chair. I am asking the Minister whether he will, pending enquiry, remove the Chairman. I am putting a specific question. It is for the Minister to say.

Mr. Speaker :—Has the Minister got the power ?

Sri Konda Laxman Bapujee:—Let him say. Give him an opportunity to explain his own position.

Mr. Speaker :—What have you got to say ?

శ్రీ రాజనరసింహ :—ఎంక్వయిరీ గురించి మెంబర్సు చెప్పారు, ఎగ్జామినేషనులో వున్నది కనుక ప్రభుత్వము ఆలోచన చేస్తుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. It is under examination.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—అధ్యక్షా, రాజుగారు చెప్పినట్లు హైకోర్టు జడ్జిమెంటు విషయము కాకుండా నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్లు రిజిగ్నేషను లెటర్సు హౌస్ దృష్టికి తీసుకొని వస్తామని అన్నారు. ఆ లెటరు కాపీలు సర్క్యులేట్ చేస్తామని చెప్పారు.

Mr. Speaker :—This is a thing which has got to be examined

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—రిజిగ్నేషను లెటరు కాపీలు మెంబర్లకు సర్క్యులేట్ చేస్తామని అన్నారు.

శ్రీ బి. పాపిరెడ్డి (ఆలూరు) :—ఏదో పొరపాటు జరిగిందని నాన్ అఫిషియల్ మెంబర్లు రిజైన్ చేశామన్నారు. ఆ పొరపాటు ప్రకారముగా అలాట్ అయిన హౌసెస్ సరెండర్ చేశారేమో చెబుతారా ?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, హౌసింగ్ బోర్డు మెంబర్ల టరమ్ మే నెలకు అయిపోతుందని ముఖ్యమంత్రిగారు చెపుతున్నారు. ఏప్రిల్‌కి అయినా, మే నెలకు అయినా దానితో నిమిత్తము లేదు, నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్సు చైర్మన్ పైన కొన్ని ఎలిగేషన్స్ పెట్టినప్పుడు ఫేక్చువల్ సైడ్ అటు పెట్టి ప్రిన్సిపుల్ పైన వెంటనే ఎగ్జామిన్ చేయడానికి అవసరమైన చర్య తీసుకోడానికి ఎందుకు ఆలస్యము చేస్తున్నారు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వెంటనే అంటే ఏమిటి ? వారు ఎలిగేషన్సు చేశారు అంటున్నారు కదా. ఆ ఎలిగేషన్సు ఏమిటో చూడాలి. ఫేక్చువల్ ఇన్‌ఫర్మేషను చూడాలి. ఎవరిపైన ఎలిగేషన్సు చేశారో వారి రిప్లయి చూడాలి కదా. ఫేక్ట్సు అండ్ ఫిగర్స్ చూడాలి కదా. Therefore after going into it, Government will come to a conclusion.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—హౌసింగ్ బోర్డులో చైర్మన్ కాని, మెంబర్లు కాని కొన్ని అవకతవకలు జరిగినవని హైకోర్టువారు అంటున్నారు. ప్రివిలేజి మోషను కాన్‌స్టిట్యూషనల్ యాస్పెక్టులోకి పోవడము లేదు. దాని సంగతి తమరు ఆలోచిస్తాము అన్నారు. ఇప్పుడు నాన్ అఫీషియల్ మెంబర్సు రిజైన్ చేశారు. ఎంక్వయిరీ పెట్టాలని వారే కోరుతున్నారు తప్ప యితరులు కోరడము లేదు కదా. హౌసింగ్ బోర్డు మెంబర్లే కోరుతున్నారు. To expunge the remarks made against the Chairman, they have gone to the High Court. The Judge again refused to expunge those remarks. మరల కోర్టుకు పోవడము జరిగింది. ఇవన్నీ జరుగుతూ బయట పత్రికలలో ఈ విధంగా వస్తున్నప్పుడు

To put a seal to it and to see that the shadow is removed, why should the Government hesitate to promise the House that they will consider constituting an enquiry Committee. Examination will definitely have to go on. It depends upon the urgencey, or what sense of urgency will be demonstrated is the point. without examining, how can things be done. But how much time it will take ? Why should the Government have any objection to institute an enquiry committee when the High Court has said it, when the Board has said it and when things have been discussed here. Why should the Government hesitate ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—There is no question of hesitation. Certainly the Government will go into it. The High Court has said against the members. The members have resigned, when their term is hardly two months more. They have made some allegations against some X; that X will have to give his reply. Government will consider all those things.

Sri V. B. Raju :—It is before a Committee: not before the Government ; it should before an independent Committee.

Sri K. Brahmananda Reddy :—The question of independent committee does not arise. The Government must consider first. It must come to a conclusion.

Mr. Speaker :—There is another delicate thing which the House has to consider and the Government also should consider. Once the High Court has given certain findings and made certain observations against certain members as well as the Chairman, can an enquiry committee, after going through every thing, say that the observations of the High Court are unwarranted or some-thing like that.

Sri V. B. Raju :—Not about the judgment.

Mr. Speaker :—Suppose the Enquiry Committee feels that the members have acted rightly. What for are they asking for the enquiry.

Sri Konda Laxman Bapuji : -They have mentioned so many other points.

Mr Speaker :—They want an enquiry by an impartial body. They want to vindicate their position saying that the High Court not justified in making those observations, without giving an opportunity to the members concerned.

Mr. Speaker :—I asked the Chief Minister to consider all these questions.

Sri Pragada Kotiah :—The settled fact is that there are irregularities in the functioning of the Housing Board. There is no reference to the High Court judgment; there is no reference to the resignation of the non-official members; but at the same time, it is a settled fact that there are irregularities in the functioning of the Board and a House Committee can go into those irregularities.

Mr. Speaker :—I expect the Government to consider all the points.

Sri K. Brahmananda Reddy :—My friend says, there is no High Court Judgment; he does not want to consider the judgment; he does not also want to consider the resignations and the matters contained in the resignation letters.. .

Sri Pragada Kotiah :—You are wrongly interpreting what I have stated.

Sri K Brahmananda Reddy :—Irrespective of the judgment, you say a House committee should be constituted to probe into the working of the Housing Board. You say it is a settled fact that there are irregularities in the functioning of the Board. That is a wrong assumption.

Mr. Speaker :—I am putting a hypothetical preposition before the House. Suppose the Committee comes to the conclusion that the Housing Board has been functioning very rightly and properly right from the beginning.

Sri Pragada Kotiah: —We will be satisfied.

Mr. Speaker :—Whatever it may be, there is an end of it. No further discussion. I will ask the Government to consider the suggestions raised on the floor of the House.

Sri K. Brahmananda Reddy :—While making no comment on anything, I wish to submit to the House that the allegation made by Sri Pragada Kotiah that there is some thing irregular it is a settled fact that is a wrong presumption It should not be It may be, there may be irregularities or there may not be irregularities. That can be known only after the Government goes into the question.

Mr. Speaker :—That is what the law says.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Government will look into all the aspects.

Sri Konda Lakshman Bapujee :—I have gone through the judgment, Sir.

Mr. Speaker: —We have had enough information about this.

Sri Konda Laxman Bapujee :—I have gone through the judgment copy. Different observations are there. Impressions which we have earlier formed are wrong. I have gone through the copy of the judgment copy now placed on the table. Let us go through the resignation letters also-what facts have been mentioned therein. Thereafter, we will be in a better position to make suggestion, if at all we have to.

Sri Jaipal Reddy (Kalwakurthi): —The Court made observations with regard to allotment of certain quarters. It made some observations on the conduct of non-officials In pursuance of those observations, the non officials have resigned. They asked for an enquiry to vindicate their position. If you appoint a Committee and that Committee comes to the conclusion that the conduct of non officials in that particular respect was not unjustified, it would be to cancel the effect of the High Court decision. If the Committee agrees with

the judgment of the High Court, the purpose of appointing a Committee will be redundant. Secondly members have asked for an enquiry to vindicate their position. They have also made certain allegations against the Chairman and others. They made certain specific allegations. All this goes to prove that there is no warrant for appointment of a probe Committee.

Sri Konda Laxman Bapujee :—It is not so.

Mr. Speaker :- It is another delicate thing which we should consider.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—తమరు చెప్పినట్లు హైకోర్టు ఒక తీర్పు ఇచ్చింది. ఆ తీర్పును యింకా ఛాలెంజి చేసే అవకాశం గవర్నమెంటుకు వుంటే గవర్నమెంటు సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్ళాలి. మేము మంచి చెడ్డలు విచారిస్తున్నాము. అనే సందర్భం గవర్నమెంటుకు రాదని నా మనవి. ఆ తీర్పును గవర్నమెంటు accept చేస్తున్నదా, లేదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఏదైతే తీర్పు పోర్షన్‌గా వున్నదో అది అంగీకరిస్తాము. ఏవైతే తీర్పు చెప్పే సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు చెప్పారో అవి ఆలోచించవలసి వుంది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—సభానాయకులు తీర్పుకు సంబంధించిన portion accept చేస్తున్నాం అన్నారు. చేసే వుంటారనుకొంటున్నాను. లేకపోతే అప్పీలుకు వెళ్లాలి. అయితే దీనికి సంబంధించిన వ్యక్తుల మీద, ఉద్యోగుల మీద ఏమి చర్య తీసికొన్నారు?

Sri V. B. Raju :—Let our discussions be pertinent to the point We are not going into the merits of the judgment We are only concerned about the consequences of the judgment so far as the Board is concerned, not even the House is concerned. The Board is actually functioning under the Government finances ; the Legislature has a right to actually supervise things and know about them. When the Court has said a certain thing, we have to respect it ; Government said it has accepted. When the Government has accepted it, when allegations are against the members and the Chairman, when the Court has said about it, it is for the Government suo moto to take action : it is not for the House to discuss even. You yourself have been kind enough to say why the Government should have any objection for instituting an independent enquiry enquiry not into the Judgment or the court affairs, but into the functioning of the Housing Board so far as this particular matter of allotment of houses is concerned.

Mr. Speaker.—With regard to the functioning of the member, suppose the enquiry committee comes to the conclusion that they acted properly.

Sri V. B. Raju :—It is allright.

Mr. Speaker :—Then what becomes of the observations of the High Court?

Sri V. B. Raju :—No criminal action will be taken.

Mr. Speaker :—That means the High Court judge would have made observations unwarrentedly. Members want the enquiry Commitee to vindicate their own position.

Sri V. B. Raju :—I do not want to enter into an argument with the Chair. My submission is what executive action Government should actually follow the judgment? Every judgment must be followed by Governmental action ; then only we will be respecting the Court. The Court has said that there is something which is mala fide-I do not use that word Mala fide, I would say, some irregularity . Then the Government must know whether irreguarity has taken place or not. Those persons who are responsible for that must be punished. How they should be punished ? All these things follow the judgment. That is what we want the Government to do.

Mr. Speaker : –The Chief Minister has said that they are examining the whole thing and that Government would also obtain the explanation of the Chairman and after that will decide as to what should be done, regarding Governmetal action. What else do you want the Chief Minister to do ? The question is that he has nothing more to do. Of course, the only thing is we can ask the Chief Minister to expendite this thing as early as possible.

(At this stage, some members stood up in their seats).

Mr. Speaker ;—No further discussion.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—దీనిలో రెండు యాస్పెక్ట్స్ వున్నాయి. జడ్జిమెంటుకు సంబంధించినంతవరకు ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా అంగీకరించారు. ఈ హౌసింగ్ బోర్డు ఫంక్షనింగ్ ప్రాపర్‌గా లేదనే భావం శాసనసభలో వ్యక్తం అవుతున్నప్పుడు శాసనసభలోని అన్ని పార్టీలతో కూడిన కమిటీ వేసినందువల్ల ముఖ్యమంత్రిగారి హ్యాండ్స్ బలపడటం జరుగుతుంది. Functioning of the Housing Board వేరు, Juogement వేరు అని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—కోర్టు జడ్జిమెంటు దృష్ట్యా నాన్ అఫీషియల్స్ రాజీనామా ఇచ్చారు. రాజీనామా ఇస్తూ జడ్జిమెంటు గురించి ఏమీ మాట్లాడకుండా హౌసింగ్ బోర్డు ఫంక్షనింగ్ మీద ఎంక్వయిరీ చేయాల్సిన అవసరం వుందని వారు కోరారు. రిజిగ్నేషన్ లెటర్స్ మంత్రిగారికి పంపారు. మొన్న డెప్యూటీ స్పీకరుగారు ఆ లెటర్స్ కాపీలు అందరకూ అందచేస్తాం అని అన్నారు. దానిమీద విచారణ చేయించటానికి ఆలోచిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. మెంబర్స్ రాజీనామా ఇచ్చి విచారణ జరిపించాల్సిన అవసరం వుందని తెల్పినప్పుడు ఎంక్వయిరీ చేయించటానికి సందేహించవలసిన అవసరం లేదు. హౌసింగ్ బోర్డు ఫంక్షనింగ్‌లో ఎలాట్‌మెంటు విషయంలో కాని, ఇతర వాటిల్లో జరిగిన వాటి గురించి ఎంక్వయిరీ చేయించి యాక్షన్ తీసికొనటానికి జడ్జిమెంటు ఏ విధంగా అడ్డు వస్తుంది అధ్యక్షా ? అధ్యక్షా, తమరు మౌనంగా వుంటే నేను ఏమి చెప్పాలి ? I am helpless.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేనేమీ చెప్పదలచుకోలేదు. మీరు చెప్పదలచుకొన్నది మీరు చెప్పండి. I have gone through the letters of resignation of those members. They have made certain allegations against the Chairman. They also said that they have not been given an opportunity to explain their position. They also said that full facts were not placed before the High Court for coming to a conclusion. They have several things and they want an enquiry Committee to be appointed for enquiring into all these things. What they feel is that if the High Court had been appraised of all the facts the High Court would not have come to that decision Now, as against the judgement of the High Court, can an enquiry committee be appointed. That is one thing. It is for the Government to get it examined. Now, the position is they say they have not been given an opportunity and full facts have not been placed before the High Court. All those things can they be considered by the Enquiry Committee? It is for the Government to consider all those things, examine all those things and see what it should do.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్షా, మాకు అర్థమయినంతవరకు హైకోర్టు జడ్జిమెంటులో ఒకటి వుంది. దానిలో మాలఫయిడ్ అనో, ఇరెగ్యులారిటీస్ అనో వారు చెప్పారు. అది అయిన తరువాత నాన్ అఫిషియల్ మెంబర్స్ అందరూ ఎలిగేషన్స్ చేశారు. ఏమైనప్పటికీ, హైకోర్టు జడ్జిమెంటుకు సంబంధించి కాకుండా, నాన్ అఫిషియల్స్ చెప్పింది మాత్రమే బేస్ కాకుండా ఒక్క ఎస్టాబ్లిష్ ఫాక్టు హౌసింగ్ బోర్డు ప్రాపర్‌గా ఫంక్షన్ చేయలేదు; చాలా ఇరెగ్యులారిటీస్ వున్నాయనేది — that is a settled fact. అందువల్ల హైకోర్టు జడ్జిమెంటు రిఫరెన్స్ లేదు. నాన్ అఫిషియల్స్ చెప్పిన ఎలిగేషన్స్‌కు మాత్రమే పరిమితి కావలసిన అవసరం లేదు. But at the same time the settled fact is that there are some serious irregularities in the functioning of the Housing Board. అయినప్పుడు ఈ House Committee ని ఎందుకు ఏర్పాటు చేయకూడదు. They can go into the whole question.

Mr. Speaker :—I asked the Chief Minister to consider all those questions.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : కనీసం గవర్నమెంటు విచారణ చేయించటానికి ఇష్టపడకపోతే తమరు ఒక House Committee వేయండి. It is House property.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ జి తిమ్మారెడ్డి :—నేను ఒక విషయం తమ దృష్టికి తెస్తాను. ఇరిగేషను మంత్రిగారినికూడ పిలిపించాలని కోరుతున్నాను. మార్చి 20వ తేదీ 'ఆంధ్రజ్యోతి' లో ఒక కార్టూను వేశారు. ఆ కార్టూనులో అసంబ్లీని అవమానపరిచే విధంగా వ్రాశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు ఒకరే చూశారేమో, ఎవరూ చూచినట్లుగా లేదు.

శ్రీ జి. తిమ్మారెడ్డి :—నేను కాపి కూడ తెచ్చాను. ఇది అసంబ్లీ కాదు నా పూర్తి పేరు పద్మప్రియ అటువంటి విధంగా........

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అసంబ్లి అంటె పదిమంది కూర్చున్నచోటు అసంబ్లి అవుతుంది, లెజిస్లేటివ్ అసంబ్లి అని కాదు. నాకు పంపించండి.

శ్రీ జి. తిమ్మారెడ్డి :—అధ్యక్షా, కె. సి. కెనాలు క్రింద కర్నూలు కడప జిల్లాలో నీటి పారుదల అవుతుంది తమకు తెలుసు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నోటీసు ఇవ్వండి.

శ్రీ జి. తిమ్మారెడ్డి :—నోటీసు ఇస్తాం. అది అతి తీవ్రమైన విషయం. పరిమళ్ళ ఎండిపోతున్నాయి. కొన్ని కోట్ల రూ. లు నష్టం కలుగుతున్నది. రైతులకు పంటలు పాడయి నష్టం కలిగింది. వారిని రక్షించాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రేపో ఎల్లుండో చూస్తాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—ఇది కొత్త విషయం కాదు. కనుక్కుందాం.

Sri V. B. Raju :–The Minister for Education has promised to make a statement today on the situation of teacher's strike.

Mr. Speaker :–Let us first dispose of the points raised by the members.

Smt. J. Eswari Bai :–The Chief Minister has told this House on Friday, March 21, 1970, that the Presidential Order enlarging the powers of the Regional Committee has come into force from March 9, 1970. ఆ తరువాత మన చలపతిరావుగారు రెయిజు చేశారు. ఎవరైనా కోర్టుకుపోతే ఆర్డరును ఛాలెంజి చేస్తారు. రీజినల్ కమిటికి పవరు ఇస్తే తెలంగాణావారు సంతోషపడరు. ఇక్కడ ఆంధ్ర మెంబరుకూడ అపోజు చేశారు. దానివిషయంలో ఆర్డర్సు ఎప్పటినుంచి ఇంప్లిమెంటు చేస్తారు. ఆంధ్ర బడ్జెట్ తెలంగాణా బడ్జెట్ సెపరేట్ చేస్తారా ఇవన్నీ ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలి.

Mr. Speaker :–He has asked the members to put a short-notice question. A short notice question has been given notice of and it has been called on 30-3-70 If you have any supplementaries they may be put on that date.

శ్రీ కె. కృష్ణమూర్తి :—రేపు 25 వ తేదీన రాష్ట్రం మొత్తంమీద సత్యాగ్రహం చేస్తున్నారని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుసు. ప్రభుత్వానికి తెలుసు. సభ్యులకు తెలుసు. ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారో ముఖ్యమంత్రిగారు శెలవివ్వాలి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు మాట్లాడిన విషయాలు చెబితే వారు చెబుతారు.

శ్రీ పి. వెంకట్రావు :—చాలాసార్లు పంచాయితీరాజ్ మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాము. అసంబ్లి సమావేశంలో ఉన్నప్పుడు జిల్లాసమితి పంచాయతీ సమితి మీటింగులు పెట్టవద్దు అన్నాము. 24–3–70 న మీటింగు అని నాకు నోటీసు వచ్చింది. మీరు ఇన్‌స్ట్రక్షను ఇస్తున్నారా లేక వారు డిసొబె చేస్తున్నారా తెలియచేయ కోర్తాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ తోట రామస్వామి :—మీరు చెప్పినట్లుగా లీడర్సు ఆఫ్ ది అపోజిషన్‌ను పిలిపించండి, 30వ తేదిన పిలిపించి ఎగ్జామిన్ చేస్తామండి.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—నో, నో, మేము మొత్తుకొంటూనే ఉన్నాము. మీరు చెప్పుతూనే ఉన్నారు. అది ఒటే చేయడంలేదు.

శ్రీ తోట రామస్వామి :—దానికి నివారణోపాయము చూడాలండి.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re : FIFTH STEEL PLANT AT VISAKHAPATNAM

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :—నాల్గవ ప్లాన్ 824 కోట్లు నుండి 775 కు వెళ్లి, 775 నుంచి 700కు వెళ్లి, అక్కడ నుంచి 635కు వెళ్లి అక్కడ నుంచి మళ్లి తగ్గి చివరకు 420 కోట్లకు వచ్చేసింది ప్లాను ఇంకా ఎక్కడికి పోతుందో ఎవరికి తెలియదు ఈ వ్యవహారము చూస్తే "ఏ నాటి అగ్రహారము మానాటి కంద్రి కాయ మాపున తీరన్, నానాటికి తీసికట్టు నాగంబట్టు" అన్నట్లుగా ఉంది ఇక స్టీల్ ప్లాంటు గురించి మనము అసెంబ్లీకి వచ్చిన తరువాత, ఫిబ్రవరి 10వ తేదిన ఒక స్టేట్ మెంటు వచ్చింది. ఏమని........ ....

"Altering its earlier decision which envisaged a single public sector fifth steel plant, the Government is likely to make siumultaneous announ ement of setting up three steel units at Hospet, Salem and Visakhapatnam."

"While the Centre had not yet decided the order in which the three plants are to be set up, the one at Vizag and Hospet will be mild steel with a capacity of two million tons each. The Salem one will be a special steel unit."

"The Union Ministry of Steel and Heavy Engineering is tight lipped over the decisions expected on the new steel plants in Salem and other places in the South. However, a few hints that have been thrown, suggest that the Tamil Nadu Government will be able to prevail upon the Centre to sanction the long-awaited project·

The approval of the Rs. 20-crore project for the setting up of a pelletisation plant to process the Salem iron ore, is mentioned as the first step in this direction. A final desision is expected from the Centre by the time the National Development Council meets later this month."

"There are indications that the Planning Commission is in favour of including the Salem steel project in the Fourth Plan. In fact, enough hints have been thrown to suggest that the Tamil Nadu Government can now think of steps to go ahead with the project.

One remark heard in this connection is that the State Government should not insist on a conventional integrated steel plant of a million tonnes capacity with a blast furnace complex but should go in for a low alloy and carbon steel plant of half a million tonnes capacity. But this suggestion ignores the fact that the two expert reports on the project envisaged only a special steel plant."

"Mr. R. T. Parthasarathy, who is a member of the Prime Minister's Committee of M. Ps. on Planning said here today that the Union Government would announce shortly its decision approving the Rs. 100-crore Salem Steel Plan project to make special steel and including it in the Fourth Plan."

"The Chief Minister Mr· Karunanidhi had demanded an immediate announcement by the Prime Minister, Mrs. Indira Gandhi, about the Salem Steel Plant and also substantial shares from the Centre's Special assistance."

"Though the Planning Commission has already given the green signal and made a provision of Rs. 115 crores in the Fourth Plan for the proposed steel plant at Salem, Visakhapatnam and Hospet, the Prime Minister is awaiting a political opportune and advantageous moment to announce the decision." అందువల్ల దీంట్లో వారు వచ్చిన తరువాతగాని చెప్పరు అనేది ఉన్నది. ఈ అన్నింటి రీడింగు ఏమిటంటే మొట్టమొదట 500 కోట్ల రూపాయలు ఖరీదు అవుతుంది ప్లాంటు అని చెప్పారు. ఇపుడు మనది ఎంతది అవుతుందో తెలియదు. సేలం స్టీలుప్లాంటు చాలా ప్రధానంగా ఉంటుందని ఇవన్నీ బ్యాక్‌వర్డుకు పోయినాయని. ఆ తరువాత బ్యాక్‌వర్డుకు పోయిన విశాఖపట్టణముది అస్తగస్తంగా ఉన్నదని. హాస్పేటది ఏమైనా పోవాలి అనేటటువంటి కాన్ఫిడెన్సు ఉన్నది. కాని సెటల్‌డ్ ఫ్యాక్టు ఏమిటంటే ఒక సేలంకు మాత్రము ఇవ్వడం జరుగుతుందని, మొత్తము నేషనల్ డెవలప్మెంటు కౌన్సిలులోగాని. ఆ తరువాత చర్చ వచ్చినప్పుడుకూడా ప్రతివారిని అడగడం మొదలుపెట్టారు, నవ్వుతూకూడా అడిగారు—ఏమండి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారూ, మీకు కూడా కావాలి అని అంటే ఇంకెవరో మాకుకూడా కావాలి అంటే, ఇది పిల్లల ఆటలక్రింద తయారైనట్లు పత్రికలలో కనపడుతుంది. అందువల్ల స్టీల్‌ప్లాంట్ చివరకు స్టోలన్ ప్లాంటు అయిందా ? ఆంధ్రప్రదేశ్ అడిగినటువంటి మొట్టమొదటి ఇండో-అమెరికన్ కన్‌సోర్టియమ్‌వారు తయారు చేసినటువంటి స్టీల్ ప్లాంటుయొక్క కెపాసిటీ ఏమిటి, దాని ప్రకారంగా వచ్చినస్కీము ఏమైంది ? అది మనకు వస్తుందా లేదా, మధ్యప్రదేశ్‌కు పోతుందా ? అదేమైనా వివరంగా చెప్పకతప్పదు. జనము అంతా ఆందోళనలో ఉన్నారు. దీనికోసం అనేకమంది త్యాగాలు చేసినటువంటి ప్రజానీకము ఉన్నది. అట్లాంటిదానికి ఏమి జరిగింది ? నాల్గవ ప్లాన్‌కూడా ఫయినలైజ్ అయింది. కనుక ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పమని వారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో మొట్టమొదటినుంచి తమకు తెలుసు. కన్సోర్టియమ్‌వారు సిఫార్సుచేసిన విషయము. దాని దరిమలా జరిగినటువంటి ఆలస్యము, ఆ ఆలస్యంవల్ల ఆంధ్రదేశములో ఎంత నిస్పృహగా ఉందో తమకు తెలుసు. అందుకనే ఈ ప్రభుత్వము పదే పదే 3 నెలలకొకసారి, 6 నెలలకొకసారి కేంద్రప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తూ, ఫిఫ్త్ స్టీల్ ప్లాంట్ విశాఖపట్టణములో వచ్చితీరాలి అనేటటువంటిది మనము చెప్పుతూ వచ్చాము. ఏ అవకాశము వచ్చినప్పటికీ నేషనల్ లెవల్‌లో ఇది స్పెసిఫిక్‌గా రెయిజ్ చేయడం జరుగుతున్నది. మొన్నకూడా 22 వ తేదీ మార్నింగు డిస్కషన్‌లో నేను మరీ స్పష్టంగా దాని విషయముకూడా లేవదీశాను. నేను ప్రైంమినిస్టరుగారితో కూడా మాట్లాడినాను. దీనివల్ల తప్పకుండా విశాఖపట్టణము స్టీల్‌ప్లాంట్ వస్తుంది అనేటటువంటి నమ్మకము నాకు ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. అనవున్స్‌మెంటు ఎప్పుడు చేస్తారు అనేది వేరే విషయము అనుకోండి. ఒకవేళ పట్టవచ్చు. 15 రోజులు పట్టవచ్చు. ఎంతైనా పట్టవచ్చు. అందుకని ఈ ఫిఫ్త్ స్టీల్‌ప్లాంటు అనేటటువంటిది విశాఖపట్టణములో రావాలని. అయితే దానికిగాను మీకు తెలుసుననుకోండి—ఇప్పుడు మనము అడ్వాన్సు యాక్షన్ చాలా చేయవలసియుంటుంది. స్టీల్‌ప్లాంట్ అంటే it is not a matter for one or two years, it is a matter for 7 or 8 years. అందుకని అది వస్తుందని గట్టి ఆశ ఉన్నది.

మాట్లాడిన ఫలితంగా అని నేను మనవిచేస్తున్నాను సభవారికి, సభవారిద్వారా ఆంధ్ర ప్రజకు మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఒక క్లారిఫికేషన్ అండి. దాని బట్టి చూస్తే వారు స్టీల్ ప్లాంటు చిన్నది ఏదో విశాఖపట్టణముకు ఇవ్వాలని, పెద్దది సేలముకు ఇవ్వాలని అగుపడుతున్నది. మొత్తము ప్రకటన ఏది చూసినప్పటికి కూడా సేలము మీద కాన్‌సెంట్రేట్ అవుతున్నది గాని మనది ఎక్కడా లేకుండా పోతున్నది, డ్రౌన్ అయిపోతున్న దేమో అని అనుమానము ఉన్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అనుమానము ఉండడానికి వీలులేదండి. మొట్ట మొదట సేలమ్ స్టీల్ ప్లాంటు అలాయ్ స్టీల్ ప్లాంటుగా చేయాలని మొట్టమొదట రిపోర్టు హాఫ్ మిలియన్ టన్సు కెపాసిటీ అని. But, what the present thinking is I do not know.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిచ్చినది అంతా, తప్పకుండా పదే పదే మన ప్రభుత్వము చెప్పుతున్నది, ఆశగా ఉన్నది అన్న ఆ పాత మాటే చెప్పుతున్నారుగాని ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వము నుంచి, మంత్రులనుంచి వచ్చినటువంటి వార్తల దృష్ట్యా గౌరవసభ్యులు గోపాలకృష్ణయ్యగారు అడిగినట్లుగా విశాఖపట్టణానికి ప్రమాదము లేకుండా ఉంటుంది అని నేను గట్టిగా ఈ సభద్వారా ఆంధ్ర ప్రజలకు చెప్పగలను అనేటటువంటి మాట గట్టిగా చెప్పితే కొంత ధైర్యంగా ఉంటుందేమోనని నా మనవి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అదేనండి నేను మనవిచేసింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : - ఇప్పుడు వస్తుందన్నారు. మనకు ఏమి అగుపడుతున్నదంటే ప్రతి ప్రాజెక్టు వస్తున్నట్లు అగుపడుతుంది. అది మ్యుటిలేట్ అయి ముక్కలు అయి ఒక చోట బాయిలరు, ఒక చోట బాల్‌బేరింగు, ఒక చోట చివరకు చిన్న ప్లగ్సు మనకు మిగిలేటటువంటి పద్ధతిలో, తమకు తెలుసు, హెవీ ఎలెక్ట్రికల్స్‌లో జరిగినాయి. అట్లాగే విశాఖపట్టణములో ఇదివరకు వచ్చినటువంటిది ఒకటి జరిగిపోయింది. మరి ఇది కూడా అట్లాగే జరుగుతుందా లేకపోతే ఏ పద్ధతిలో ఉంటుందని, అది కూడా కాస్త ఇండికేషన్ ఇస్తే కాస్త ఉత్సాహంగా ఉండడానికి వీలుంటుంది, కనుక అది చెప్పగలరా అని అడుగుతున్నాను.

re : NEED FOR SANCTION OF FUNDS TO THE SAMITHIS FOR REPAIRS TO ROADS AND TANKS IN KAVALI TALUK.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఈ మధ్య వచ్చిన అధిక వర్షాలకు మూడు రోడ్లు దెబ్బతిన్నవి. 50 వేల రూ.లకు ఎస్టిమేట్ చేసి కలెక్టర్‌కు పంపించటం జరిగింది, కలెక్టర్ డబ్బు ఇంకా రిలీజ్ చేయలేదు. రిలీజ్ చేయటానికి చీఫ్ ఇంజనీర్‌గారు ప్రెస్ చేస్తున్నారు. పంచాయితీరాజ్ క్రింద ఉన్న 11 మైనర్ ఇరిగేషన్ టాంక్స్ దెబ్బతిన్నవి. దానికి 40 వేల రూ.ల ఎస్టిమేట్ చేశారు. 10 వేల రూ.లు ఇచ్చారు.

10 వేల రూ.ల పనులు చేశారు. కలెక్టర్‌గారు ఇంకా 5 లక్షల రూ.లు ఇస్తామని ఇండికేషన్ ఇచ్చినారు. నెల్లూరు జిల్లాలో డేమేజ్ అయిన టాంక్స్‌కు 5 లక్షలు ఇస్తామన్నారు. అందులో మిగతా ధనాన్ని తీసుకొని యీ 11 బాగుచేయటానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

re : DIFFICULTIES OF STUDENTS WHO HAVE FAILED IN X CLASS EXAMINATION HELD IN OCTOBER, 1969.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—అధ్యక్షా, తెలంగాణా పోరాట సమయంలో తెలంగాణాలో, యీ జంటనగరాలలో పదవ తరగతి పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్స్ జరగలేదు. అందువల్ల ఇక్కడ ఉన్న ఆంధ్రులు పదవ తరగతి స్టూడెంట్స్ జూనియర్ కాలేజీలలో ఎడ్మిషన్స్ కోసం ఏమి కావాలి అన్న సమస్య ఏర్పడింది. అపుడు ప్రభుత్వం ఒక ఫెసిలిటీ కలుగజేసింది. తెలంగాణాలో చదువుతున్నటువంటి ఆంధ్ర పదవ క్లాస్ విద్యార్థులు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో గవర్నమెంట్‌ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడినటువంటి ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్‌లో కూర్చుని, అందులో పాసైన విద్యార్థులకు జూనియర్ కాలేజీలలో ఎడ్మిషన్స్ ఇచ్చేటటువంటి అవకాశం కలుగజేయబడింది. ఈ ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ ఆంధ్ర ప్రాంతంలో యూనివర్శిటీ లెవెల్‌లో చాలా కట్టుదిట్టంగా జరిగి, ఫిల్టర్ అవుట్ చేసి, 60, 70, 80 మార్కులు వచ్చిన వారిని మాత్రమే జూనియర్ కాలేజీలలో చేర్చుకోవటం జరిగింది. వారు ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్స్ పాసై, జూనియర్ కాలేజీలలో చేరి, కాలేజి వాతావరణమునకు అలవాటు పడి పుస్తకాలు చదువుకొంటూ ఉన్న పరిస్థితిలో—ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్ పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ కాదు అనే మిషతో, వారికి మళ్ళీ అక్టోబరులో పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ పెట్టారు. వారు 6 మాసాలనుండి కాలేజీలలో చదువుతూ ఉన్నప్పుడు - వారు ఎప్పుడో చదివిన 10వ తరగతి పుస్తకాల మీద ఇపుడు వారిని జవాబులు వ్రాయమనటం ఎంత సమంజసంగా ఉంటుందో గమనించండి. ఇపుడు జరిగిన పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్‌లో — గుంటూరు తదితర సెంటర్స్‌లో జరిగిన ఎగ్జామినేషన్స్‌లో 55 స్టూడెంట్స్ అపియర్ అయితే ఒకరు మాత్రమే పాసైనారు. మిగతా వారంతా ఫెయిల్ అయినారు. ఈ ఫెయిల్ అయినవారి గతి ఏమిటి ? వారు పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్ పాసైతేగాని, జూనియర్ కాలేజీలలో కంటిన్యూ కావటానికి వీలులేదు అంటున్నారు. ఒకటి రెండు మార్కులతో ఫెయిల్ అయినవారు కూడ తిరిగి పదవ క్లాసులోకి రావాలా ? లేక అటువంటివారు జూనియర్ కాలేజీలలో కంటిన్యూ అయ్యే ఫెసిలిటీస్ ఇస్తారా ? తెలంగాణాలో జరిగిన ఎగ్జామినేషన్ రిజల్ట్స్ 80 పర్సెంట్, 90 పర్సెంట్ వచ్చాయి. దానిననుసరించి, పదవ క్లాసునుండి ఎంట్రెన్స్ ఎగ్జామినేషన్‌లో పాసై జూనియర్ కాలేజీలలో చేరినటువంటి ప్రతి విద్యార్థికి—తిరిగి పబ్లిక్ ఎగ్జామినేషన్‌లో కూర్చునే అవసరం లేకుండా ఎగ్జంప్షన్ ఇచ్చి, వారిని జూనియర్ కాలేజీలలో కంటిన్యూ చేసేటట్లు మంత్రిగారు ఆర్డర్ పంపిస్తేనే వారికి కొంత లాభం చేకూరుతుంది. మంత్రిగారు దయతో అటువంటి అవకాశాన్ని ఆంధ్ర విద్యార్థులకు కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, ఇందులో మినిస్టర్‌గాని, ప్రభుత్వంగాని దయతో అంగీకరించవలసినది ఏమీ లేదు. ఇదివరకు చేసిన దానిలో కూడ

దయతో అంగీకరించి చేసినది లేదు. ఇది ఆంధ్ర—తెలంగాణా అనే విచక్షణ పెట్టి, ఆంధ్ర విద్యార్థులకొరకు కూడ చేసింది కాదు అపుడు ఇక్కడ పరీక్షలు జరిగే పరిస్థితి లేదు. అవతల పరీక్షలు జరిగాయి. ఇక్కడ నుండి ఎవరైనా వెళ్ళి (అన్ దెయిర్ ఓన్ రిస్క్) మళ్ళీ ఏనాడు ఇక్కడ పరీక్షలు పెడితే ఆనాడు ఆ పరీక్షలో కూర్చుని అందులో ఉత్తీర్ణులు అయ్యే పక్షంలోనే కంటిన్యూ అయ్యేటట్లు—ఆ రిస్కుతో వారు అక్కడకు వెళ్ళి జాయిన్ అవటానికి తయారైతే దానికి ఏదో చాలా క్లుప్తమైన పరీక్ష—టెస్ట్—పెట్టటానికి విశ్వవిద్యాలయాలవారు అంగీకరించారు. అది ప్రభుత్వం చేసినది కాదు. ప్రభుత్వం పెట్టినది కాదు. పబ్లిక్ పరీక్ష లేకుండానే వారికి ప్రమోషన్ ఇవ్వటానికి వారు ఆ నాడు అంగీకరించ లేదు. ఇపుడు కూడ అంగీకరించటం లేదు. ఇది ప్రభుత్వం చేతిలోఉన్న విషయం కాదు. ఇపుడు పరీక్షలో కూర్చుని ఫెయిల్ అయినవారు మళ్లీ పరీక్షకు కూర్చోవలసివస్తుంది. పబ్లిక్ పరీక్ష పాసైనవారుమాత్రమే కన్ఫరమ్ అవుతారు. ఫెయిల్ అయినవారి ఎడ్మిషన్ కేన్సెల్ అవుతుంది. అంతకన్నా ఇపుడు చేయగలిగింది ఏమీ లేదు. వారు మళ్లీ పరీక్షకు కూర్చోవలసి వస్తుంది.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—ఇది దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసిన విషయము. మెజారిటీ పీపుల్ సఫర్ అవుతున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇది డెమాక్రటిక్ కాదు. ఇది మెజారిటీ మైనారటి సమస్య కాదు. This arrangement was arrived at subject to the condition that they should pass the examination whenever it is held and also subiect to the condition that the test they had taken is not public examination ; it was only a test, an entrance test and the University has agreed to it with great difficulty and they will never agree to dispense with the public examination.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—ఈనాడు వారు కాలేజిలో చేరి ఆ వాతావరణానికి పూర్తిగా ఛేంజ్ అయినారు. How are they to manage.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇందులో ఎట్మాస్ఫియర్ క్వశ్చన్ ఏమీ లేదు. వారు వచ్చి పరీక్షకు కూర్చోవచ్చును.

re : Non-Payment of salaries to the teachers working in Eluru and Gudur Municipalities.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, ఇది 40 రోజులక్రితం ఇచ్చిన కాల్ఎటెన్షన్. మా ఏలూరు మునిసిపాలిటీలో ఉన్న టీచర్స్‌కు గత డిశంబరు, జనవరి, ఫిబ్రవరి—యీ మూడు నెలల జీతాలు బట్వాడా చేయలేదని తెలిసింది. దానిమీద నేను మునిసిపల్ అధికారులను అడిగితే దాదాపు 10 లక్షలు ఎరియర్స్ ఉన్నదని చెప్పినారు. సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ గ్రాంట్ ఎరియర్స్ చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఈ మధ్య మేము విద్యాశాఖామాత్యులకు చెప్పటం జరిగింది. ఈ రోజుకు 2, 3 లక్షల రూ. లు మాత్రమే విడుదల చేసినట్లు తెలుస్తున్నది. ప్రభుత్వం

రాష్ట్రం మొత్తంమీద అన్ని మునిసిపాలిటీలకు కలిపి 2 కోట్ల రూ. లు ఇవ్వవలసిన పరిస్థితిలో ఉన్నది. అసలు మేము ఇపుడు ఇస్తామన్నాము, ఇస్తామని కమిట్‌మెంట్ ఏమైనా చేశామా అని విద్యాశాఖామంత్రిగారు అర్గ్యూ చేశారు. ఆపీషియల్‌గా ఆడిట్ ఎకౌంట్ ఎంతవరకు అయినదో, అంతవరకు ఇవ్వవలసిన మొత్తం మీరు వెంటనే రిలీజ్ చేస్తే వారికి జీతాలు ఇవ్వటం జరుగుతుంది. ఈరోజు ఆదాయం తక్కువ వచ్చే మునిసిపాలిటీలు ఏ రోజుకు ఆ రోజు గండంగా గడుపుతూ చాలా కష్ట పరిస్థితిలో ఉన్నవి. మన రాష్ట్రంలోని 85 మునిసిపాలిటీలలో 80 మునిసిపాలిటీలు చాలా దరిద్రావస్థలో ఉన్నవి. ప్రభుత్వం వెంటనే ఎడ్యుకేషన్ గ్రాంట్స్ ఎరియర్స్ రిలీజ్ చేసే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఈ రోజు మునిసిపాలిటీలలో టీచర్స్‌కు జీతాలు ఇవ్వకుండా పోవటం పరిపాటి అయినది. గూడూరు మునిసిపాలిటీ గురించి నేను కాల్ ఎటెన్షన్ ఇచ్చాను. ఆ మునిసిపాలిటీకి రెండున్నర లక్షలు రావలసి ఉంటే ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. టీచర్స్ ప్రయివేటు చెప్పుకోకూడదు అని ఇవాళ ఉదయం మంత్రిగారు అన్నారు. వారికి జీతాలు ఇవ్వక వారు ప్రయివేటు చెప్పుకోకూడదు అని అంటే. ఇక వారి పొట్ట ఎట్లా గడవాలి ? కాబట్టి ప్రభుత్వం వెంటనే ఆ టీచర్స్ సక్రమంగా, సవ్యంగా జీతాలు ఇప్పించేటట్లు చేయాలి. గూడూరు మునిసిపాలిటీకి ఇవ్వవలసిన రెండున్నర లక్షలు ఇచ్చే విషయం గురించి ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతుందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఏలూరు మునిసిపాలిటీలో 69–70 లో ప్రాథమిక విద్యకు 5 లక్షల 22 వేల రూ. 173 ఖర్చు తేలింది. దాని మింజుమలె 2 లక్షల 58 వేల రూ. లు ఆదిలోనే రిలీజ్ చేయటం జరిగింది. 2 లక్షల 64 వేల 173 రూ. బాకీ ఉంది. మార్చి 4 వ తేదీన ఇది కూడ రిలీజ్ చేయటం జరిగింది. 69–70 వరకు మా బకాయి అంతా తీరిపోయిందని మనవి చేస్తున్నాను ఉన్నత విద్య గురించి ఏలూరు మునిసిపాలిటీలో schools which are eligible for 50% of the net cost of the approved expenditure. అటువంటి స్కూల్సు మాత్రమే ఉన్నవి. ఇపుడు ఉన్నటువంటి ప్రొసీజర్ ప్రకారం వారికి ఇవ్వవలసినటువంటి మొత్తములో నాలుగింట మూడు వంతులు ఎడ్వాన్స్‌గా ఇస్తారు. తక్కిన నాలుగవ భాగము చివరకు ఇసారు. ఏలూరు మునిసిపల్ కౌన్సిల్‌కు 50 పర్సెంటు గ్రాంట్ ఏదైతే ఇవ్వవలసి ఉన్నదో–అది లక్ష, 98 వేల 984 రూ. లు ఇందులో నాలుగింట మూడు వంతులు ఒక లక్ష, 49 వేల 288 రూ. ల అవుతుంది. అందులో రూ. 98,884 రిలీజ్ చేయటం జరిగింది. మిగతా 50,352 రూపాయలు 4 వ మార్చి నాడు release చేయటం జరిగింది. కాబట్టి ఇప్పుడు బకాయిలేదు Procedure ఏమంటే–ఎంత అయితే వాళ్ళకు ఇవ్వవలసి ఉంటుందో దానిలో నాలుగింట మూడువంతులు advance చేస్తారు. తరువాత 1/4th audit accounts తరువాత యిస్తారు.

In Gudur an amount of Rs. 30,290 has been fixed as grant admissible under the rules for the year 1969-70.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—జీతాలు యివ్వాల్సిన విషయాన్నిగురించి ప్రభుత్వం ఏమీపట్టించుకోదా ? మునిసిపాలిటీయేనా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇచ్చాము అని చెప్తున్నాను. Current యియర్‌వి 30,290 రూపాయలు యివ్వవలసి ఉండెను. అది 4వ instalment లో పూర్తిగా release చేయడం జరిగిందని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించి 1,23 060 రూపాయలు యివ్వవలసియుండెను. 86,330 రూ.లు అందులో యిదివరకే release జరిగినాయి. The grant of Rs. 36,730 is being released to the Municipal Council in 4 instalments during the current year 1969-70. Regarding arrears it is reported the audited financial statements have not been received from the Local Fund Audit Department. Hence the arrear grant cannot be released in the absence of financial audited statements.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—ఇప్పుడు యిచ్చిన డబ్బును పాతదానికి చెల్లువేస్తారు మళ్ళీ arrears లో ఉంటారు. దానినిగురించి ప్రభుత్వం D.E O. కు పంపించి విచారిస్తాము అని ఏదీ చెప్పకుండా grants release చేశాము అంటే వాళ్ళకు సంతృప్తా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఈ సంవత్సరంకొరకే యివ్వమని చెప్పాము. ఈ సంవత్సరం కొరకే యివ్వమని చెప్పాము. The balance grant of Rs. 36,730 is being released by the District Educational Officer, Nellore from ou of additional allotments givenby the D.P.I. on 4-3-70.

శ్రీ మాలె వెంకటనారాయణ :—మా ఏలూరు పట్టణానికి 69-70 సంవత్సరం గురించి అడిగారుకాని 66-67 లగాయితు రావలసిన arrears వున్నాయని మునిసిపల్ అధికారులు రావడం తమకు మెమోరాండంలు సమర్పించడం జరిగింది. దాదాపు 10 లక్షల రూపాయలు. అది ఎంతవరకునిజం ? Account audit చేసినటువంటిదా, చేయనటువంటిదా ? రావాలా, అక్కరలేదా ? ఇస్తారా, యివ్వరా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఆ వివరం నాదగ్గరలేదు. Audited Statement వచ్చినతరువాత చూస్తాము.

re : Arrest of student leaders at Hyderabad on 16-3-70.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—16వ తేదీన మల్లికార్జున, వీరన్న మరికొందరు విద్యార్థినాయకులను action committee మీటింగ్ జరుపుకొనే సందర్భంగా ఆ మీటింగ్‌లోపలకు పోలీసువారుపోయి arrest చేశారు. 151 Section క్రింద arrest చేశారని చెప్పారు. ఇదేదో specific గా individual nature అయిన సమస్యకాదు. యావత్ తెలంగాణా sentiment మీద reflect చేస్తున్న వ్యవహారం. ఒక సంవత్సరంగా తెలంగాణ ప్రాంతంలోవున్న ప్రజానీకానికి ఏవిధంగా బాధలు,

ఎంతటి అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయో తమకు తెలుసు. ప్రజాస్వామ్య చరిత్రలో యిటువంటి విచిత్రమైన పరిస్థితులు చూడవలసి వచ్చినది. ఆంధ్రనుంచి వచ్చిన శాసనసభ్యులుగాని యితరులు ఎవరో కొందరు సరిగా అర్థం చేసుకుంటున్నారు గాని తెలంగాణా విషయంలో ఏదో ఒక incident అయినంతమాత్రాన ఏదో అవాకులు చెవాకులు చెపుతూ రెచ్చిపోతూ అన్యాయం జరుగుతున్నది, ఘోరం జరుగుతున్నదని శాసనసభలో, బయట అంటున్నటువంటి విషయాలు తమకు తెలుసు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అవాకులు చెవాకులు మాట్లాడవచ్చునా ?

Sri T. Purushothama Rao :—I have not referred to him.

Mr. Deputy Speaker :—He (Sri C. V. K. Rao) has a right to refer to me.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— Rules వుంటే తమను అడగవలసిందే. లోకసభ స్పీకర్ గుండాయిజం అనే పదజాలాన్ని వినియోగిస్తుంటే అది అనుమతించబడ్డప్పుడు నేను ఏదో అవాకులు చెవాకులు అన్నంత మాత్రాన....

Mr. Deputy Speaker :—If it is unparliamentary, then I shall see that it is removed.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— బస్సులు కాలబెడుతున్నారు అనే అంశంపై— అది మంచిదని నేను అనను. కాని ఎవరో కాలబెట్టారో వారిని నిలబెట్టి కాల్చాలి. కాల్చి బస్సులముందు వ్రేలాడగట్టాలి అనే నియంతృత్వ ధోరణిలో, ఫాసిస్టు ధోరణిలో మాటలు జరుగుతూ ఉంటే ఏమి చెప్పాలి ?

Mr. Deputy Speaker :—Student leaders ను arrest చేసినారు. ఆ circumstances అన్నీ మరల...

Sri M. Manik Rao :—It is Inter-related ; it will arise this is important; we have to refer to it.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—16th arrest చేశారు. ఏమి కారణాలు లేకుండా చేశారా ? ఏమి కారణాలతో చేశారు ? చెప్పండి.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— కేవలం vindictive గా, కారణాలు లేకపోయినా యిష్టం వచ్చినట్లు తెలంగాణావారిని నలుగురిని arrest చేస్తే sabotage అవుతుంది. తెలంగాణా movement ను పూర్తిగా sabotage చేశామని పేరు తెచ్చుకోవాలని arrest చేయడమే గాని కారణాలు ఉన్నాయని అనుకోను. కారణాలు లేవని నిక్కచ్చిగా చెప్పగలను. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు. Steel Plant కావాలి అన్నారు. దానికి ఎన్నో త్యాగాలు జరుగుతున్నాయి. నిజంగా హర్షించదగిన విషయం. ప్రజలు వారి అసంతృప్తి ని ఎంత తీవ్రంగా వ్యక్తం చేశారు. ఆ సందర్భంలో ఎంతమంది పోలీసువారిచే కాల్చి చంపబడ్డారు ? ఎన్ని బస్సులు కాలబెట్టడం జరిగింది ? అటువంటిది ఒక public sentiment వచ్చినప్పుడు

public feeling express అయినప్పుడు ఏదో ఒకటి రెండు సంఘటనలు జరగడంతో దానిని విచిత్రంగా సభ దృష్టికి తీసుకురావడం మంచిది కాదని వినయపూర్వకంగా కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భంగా ఎవరిని అయితే విద్యార్థి నాయకులను arrest చేశారో, యిప్పటికైనా ఆ ఆర్డరును ఉపసంహరించుకొని వారిని release చేయ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— అధ్యక్షా, మల్లికార్జునుని, యింకా 8 మంది, 9 మందిని పట్టాలి అని పోలీసు అనుకుంటున్నది. Action Committee meeting తీసుకోవాలి అని వాళ్లు room లోకి వెళ్ళేటప్పటికి పోలీసు వచ్చేసింది. ఈ agitation ఎందుకు వచ్చింది ? 12, 13 నెలలు అయిపోయింది. తెలంగాణాలో agitation నడుస్తున్నది. పిల్లలందరు ఒకటే నినాదం ఉన్నది. తెలంగాణా కావాలి అని ఆ నినాదంపైన ఈనాడు కూడ వాళ్ళ protest meeting లు జరుగుతున్నాయి. Peaceful గా వారు strike చేస్తున్నారు. వీరన్న, జలీల్‌పాషా, కమలా మనోహర్ వీళ్ళందరిని పట్టారు. జలీల్‌పాషాను కోర్టుకు తీసుకుపోలేదు. మేజిస్ట్రేటు ఎదురుగా produce చేయలేదు. ఎక్కడనో ఒక cell లో వేశారు. తండ్రి పోయాడు కలవడానికి ఇతరులు పోయారు. కలవడానికి కూడ యివ్వడం లేదు. అన్నం తీసుకుపోతే అన్నం కూడ యివ్వడం లేదు ఇట్లాంటి provocation ప్రభుత్వం చేసినట్లయితే చాల తీవ్ర పరిణామానికి దారి తీస్తుందని చెప్తున్నాను. పిల్లలతో చెరలాటలాడడం బాగా ఉండదని చెప్తున్నాను. ఆ పిల్లలను ఎందుకు పట్టారు. వాళ్లు well educated boys. అందులో డాక్టర్స్ వున్నారు, ఇంజినీర్సు వున్నారు. వారు కాలబెట్టేటప్పుడు చూశారో వాళ్ళు peaceful గా మీటింగు చేస్తున్నారు. వారు సత్యాగ్రహం శాంతియుతంగా చేస్తున్నారు. అటువంటప్పుడు పోలీసువాళ్ళు provoke చేయడంవల్ల సహజంగా పిల్లలలో అలజడి వస్తుంది. అంతేగాక, నిన్న గౌరీశంకర్ అనే అబ్బాయిని, అతనితోబాటు మరికొంత మందిని అరెస్టుచేశారు. ఇక్కడ మొన్నకొంతమంది మెంబర్సు మాట్లాడుతూ చాలా provoking observations చేశారు. వారికి అంతకష్టంగా వున్నప్పుడు రెండు రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు ? తెలుగు మాట్లాడే రాష్ట్రాలు రెండువుండడంవల్ల నష్టమేమున్నది ? ఇటువంటి మాటలు తెలంగాణావారు యింకెంత మాత్రం సహించరని మనవిజేస్తున్నాను. ఆ పిల్లలను కొట్టడం, పంపడం యిదంతా మానుకోవాలి. మీకు యిష్టం లేకపోతే, ఏదో ఒకటి సెటిల్ చెయ్యండని మనవి జేస్తున్నాను.

Sri M. Manik Rao :—On a point of information, Sir మొన్న గౌలీగూడ మీ యింటి ప్రక్కనే students గొడవ చేశారని రోడ్డు మీదకు తీసుకొచ్చి, కొట్టి రెండు రోజులు Police Station లో పెట్టారు.

Sri J. Vengal Rao :—On 15th March, the Telangana students Action Committee under the chairmanship of Mr. Mallikharjun convened a meeting at their office situated at Narayanaguda cross-roads. It was attended by the student leaders and represen̈taves of

the students of various high schools including Mr. Mallikharjuna and Sri Suresh and others.

In the meeting, they conspired on the ways and means to accelerate the achievement of separate statehood for Telangana by intensifying the agitation and indulging in violence. In the meeting they also resolved that the separate state for Telangana region would not be achieved by peaceful means and that it could only be achieved by violence. It was further resolved that they should damage the A. P. S. R. T. C. buses by pelting stones and burning them, attacking and assaulting police parties with stones and brick-bats and create terror and panic by throwing bombs and also commit other overt acts from March, 16th.

In furtherance of this conspiracy, they organised the students and incited them to commit acts of violence. From March 16 onwards the students mobs have burnt seven A. P. S. R. T. C. buses and damaged another nine buses. Two other cases of arson have also been reported. As such, Mr. Mallikarjun, Sri Suresh and seven others have been arrested on March 16 and another student leader on March 18. A case under 120 (B) I. P. C. had been registered and all of them have been remanded to judicial custody immediately,

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—అధ్యక్షా, వారు రాళ్ళు కొట్టేటప్పుడు పట్టారా, లేక కాలబెట్టేటప్పుడు పట్టారా ? అదేమి లేదు. అంతేగాక, పోలీసు ఠానాలో 24 గంటలకంటే ఎక్కువసేపు వుంచడానికి వీల్లేదు. మరి, రెండు మూడు రోజులవరకూ ఎట్లా పెట్టారు ? తలిదండ్రులువచ్చినా, అన్నదమ్ములొచ్చినా, ఎవరినీ లోపలికి రానివ్వకుండా, అన్నం పెట్టకుండా ఎందుకు వుంచారు ; అన్-కండిషనల్‌గా వారిని వదిలిపెట్టడానికి తయారుగా వున్నారా, లేదా ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—వారిని 120-బి, I. P. C. క్రింద అరెస్టు చేశారు. కోర్టులో కేసుపెట్టారు. 24 గంటలలోపలనే కోర్టులో handover చేశారు. అది న్యాయమా, అన్యాయమా, అనేది నిర్ణయించవలసింది కోర్టు.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :—ప్రత్యేక తెలంగాణా విషయంలో ప్రభుత్వం ఏదయినా వైఖరి తీసుకోకపోతే 16 నుండి డైరెక్టు యక్షన్ తీసుకుంటాము; బాంబులు వేస్తాం అనివారు నిర్ణయించుకున్నట్లు చెప్పడం సత్యదూరం దానికి బేస్ ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—సత్యమో, సత్యదూరమో కోర్టుకువచ్చిన తరువాత జడ్జిగారు తీర్పుయిస్తారు; నేనుకాదు చెప్పవలసింది.

Sri M. Manik Rao :— Students resolution pass చేశారనే విషయాన్ని ఆయన prove జేయగలరా? చేసేవాళ్ళు ఎవరూ రిజల్యూషన్ పాస్ చేసి చెయ్యరు. చేసేవారు ధైర్యంగా ముందుకువచ్చి చేస్తారు. మీటింగులో, ఆ రోజు కార్యక్రమం పెట్టుకుని, బయటకు వచ్చిన తరువాత—

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— ఆ రోజున మీటింగులో పాస్ చేసినది — తెల్లవారి నుండి బస్సులు తగులబెట్టడం, రాళ్లు వేయడం,— ఎవరయినా సరే వయొలెన్స్‌కు దిగితే కఠినంగా చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం వున్నది. అందుకు ప్రభుత్వం వెనుకాడదని మరొకసారి మనవిజేస్తున్నాను.

Sri M. Manik Rao :— Why not you prove in the House. You are only inviting your own trouble by arresting the people the student leaders పోలీసువారు వారియిష్టం వచ్చినట్లుగా రిపోర్టు పంపిస్తే, దానిని వీరిక్కడ చదివేస్తాం అంటే అది వేరే విషయం. వారు అరెస్టు చేశారు, వారు House లో ఏమిటి చెప్పారు ? సత్యాగ్రహాలు చేసుకుంటే, peaceful గా పోవాలని —

శ్రీ జె. వెంగళరావు :— నేను యిప్పుడు కూడా చెబుతున్నాను_ ప్రశాంతంగా చేసుకునేవారి ప్రమేయానికి ప్రభుత్వం ఎప్పుడూ వెళ్లదు. వయొలెన్స్ ప్రీచ్ చేసే వారి విషయంలో ప్రభుత్వం దయచూపదు.

Sri M. Manik Rao :— If you are going to be violent, we are not going to keep quiet.

శ్రీ టి. పురుషోత్తమరావు :— వయొలెన్స్ ప్రీచ్ చేస్తే తప్పకుండా ఆపిస్తాం అంటున్నారు. శాంతి భద్రతల పేరుతో పోలీసులు ఏ విధంగా చేస్తున్నారో ఆ విషయాలు కూడా —

శ్రీ జె వెంగళరావు :— ఎవరెవరు ఏమి చేస్తున్నారనేది అవసరం వచ్చినప్పుడు చెబుతాను.

re : Attrcrities and voilence in the twin cities on 15th and 16th March, 1970.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :— అధ్యక్షా, గత 10, 15, 16వ తేదీలలో — ముఖ్యంగా హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ పట్టణాలలో జరిగిన అరాచకం, హింసాకాండ మళ్ళీ ఉద్యమం ప్రారంభించడానికి నాందీ వాచకమా, నాయకులు చెప్పే ఉపన్యాసాల ఫలితమా ? అనే ఆలోచన దేశ భక్తులైన వారికందరికీ కలుగకమానదు. బస్సులపై రాళ్లు విసరడం, ప్రయాణీకులపై యాసిడ్ బల్బులు విసరడం మొదలైన విధ్వంస కాండ, 15వ తారీఖున జరిగినది తమకు తెలుసు. ఆవేళ జరిగినది తమకు చదివి వినిపిస్తాను_నాలుగు బస్సులకు నిప్పు పెట్టారు ; 25 బస్సులపై రాళ్లు విసిరారు ; యివన్నీ సంఘ వ్యతిరేకశక్తులు అనండి, గుండాయిజమ్ అనండి, ఎవరయినప్పటికీ, యీ విధంగా చేసినట్టయితే యీ సమాజం ఎటువైపు వెడుతుంది ? అని నేను ఉద్యమాన్ని నడిపించే నాయకులను, దానిని అభిమానించే ప్రజలను అడుగుతున్నాను. 4, 5 రోజుల క్రిందట డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారి యింటిపై మూడు బాంబులు పడ్డాయి. ఇది ఏవరికీ సంతోషదాయకమైన విషయంకాదు ; యిది చాలా విచారకరమైన విషయమని చెప్పడంలో సందేహమేమీ లేదు ; అదే విధంగా డాక్టర్ లక్ష్మీనరసయ్యగారి ఇంటిపై బాంబులు పడినప్పుడు ఆనాడు పలకని, పలకనివారు డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారి యింటిపై పడినప్పుడు లేనిపోని అర్థాలకు, హంగామా చేయడానికి ప్రజలను ఎందుకు

వుసికొల్పినారు ? 'విజయమో, వీరస్వర్గమో ! రెండు మూడు రోజులలో తేలిపోవాలని డాక్టర్ చెన్నారెడ్డిగారు చేసిన వుపన్యాసాల ఫలిత మేమిటని అడుగుతున్నాను. అరాచకాన్ని నూరిపోస్తే అది మీకే రేపు ఎదిరికొడుతుందని మనవి జేస్తున్నాను. వాదనకొరకు చెప్పాలంటే—రేపు ప్రత్యేక తెలంగాణా వచ్చిందని భావించినప్పుడు అభివృద్ధి చెందిన వరంగల్లు జిల్లా, వేరు ఆదిలాబాదు జిల్లా వేరు అనే పద్ధతిలో తిరిగి ఎదిరికొట్టే పరిస్థితులు ఏర్పడతాయని మనవి జేస్తున్నాను. మహాత్మగాంధిగారి శిష్యులుగా, భక్తులుగా, ఆయన అనుచరులముగా బ్రతుకుతున్నాము మనం. వారు చెప్పిన సువర్ణ సిద్ధాంతాలను మనం బ్రతికి వున్నంతకాలం జ్ఞాపకం వుంచుకోవలసి యున్నది. అసూయను ప్రేరేపిస్తే అసూయయే ప్రతిఫలమవుతుంది. రాయి విసిరితే రాయే తిరిగి వస్తుంది. పువ్వులు విసిరితే పువ్వులే వస్తాయి. కాబట్టి దౌర్జన్యాన్ని, హింసాకాండను ప్రేరేపిస్తే దౌర్జన్యం, హింస తిరిగి వస్తాయి. అందువల్ల పూజ్య బాపూజీ చెప్పిన మాటలను మనం మననం చేసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. మరి, యీ విధంగా ప్రజలను దౌర్జన్యాలకు ప్రేరేపించే ధోరణులను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం తగిన చర్యలు తీసుకుంటుందా లేదా ? ఈ పట్టణంలో శాంతిభద్రతలు లేక స్త్రీలు, పురుషులు బస్సులలో వెళ్ళినా, నడిచివెళ్ళినా రక్షణ వున్నదా లేదా ? ప్రజలు చాలా భయంతో వుంటున్నారు. ఇక్కడవున్న పోలీసుల అసమర్థతా లేక తెలిసివుండి కూడ ఊరకుంటున్నారా అనే విషయంలో ప్రజలలో అపోహలు కూడా లేకపోలేదు. అందువల్ల యిక్కడవున్న పోలీసువర్గాన్ని, పోలీసుఅధికారులను—శాంతిభద్రతలు కాపాడడానికి అవసరమైతే—తగు మార్పులు చేర్పులు కూడా చేయవలసి వుంటుంది. నేను ప్రత్యేకంగా హోం మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అరాచకం సృష్టించడం మాకూ, వారికీ-ఎవ్వరికీ కూడా మంచిది కాదు. మనమంతా తెలుగువారము ఆంధ్రులము అని సుదూరమైన భావాలతో, శాంతియుతంగా బ్రతికేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, నేను అడ్జరన్‌మెంటు మోషను యిచ్చాను. దానిని యీ కాల్ అటెన్షన్ మోషనుతో ముడి పెట్టారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అందరూ సుఖంగా జీవించాలి. కాని యిక్కడి పరిస్థితి చాలా మందికి భయంగా ఉన్నది. కొంతమందికి సరదాగా ఉన్నది. కొంతమందికి పోలీసుల అల్లరి చేస్తున్నారు అంటున్నారు. పోలీసులు మమ్మలను కొట్టుతున్నారు అంటున్నారు. మనమంతా యిక్కడ జీవిస్తున్నాము. ఇక్కడ ఉద్యోగాలు చేసేవారున్నారు. శాంతిభద్రతలు లేవు. నేను యీ సందర్భంలో మిత్రులను ప్రత్యేకంగా కోరేదేమంటే లెజిస్లేటర్సుగా, లీడర్సుగా యీ పోలీసువారి మీద ఆధారపడకుండా వుండాలి. పోలీసువారిమీద ఆధారపడి వెంగళరావుగారు అక్కడ అది జరిగింది, యిక్కడ యిది జరిగింది, నేను యీ పోలీసులను పంపించాను, యీ కేసు పెట్టాను అంటున్నారు. తెలంగాణా ఉద్యమం పేరుతో అరాచకం లేకూడదని నేను అందరికి మనవి చేస్తున్నాను మనం అన్నదమ్ములవలె జీవించాలి. తెలంగాణా సెపరేట్ అయినప్పుడు అవుతుంది. నాకు సంబంధించినంతవరకూ బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నా, రామచంద్రా రెడ్డిగారున్నా యీ రాష్ట్రాన్ని సరిగా పాలించరు. కార్మికులు అధిపతులుగా వుండే రాజ్యం అయితేనే సక్రమంగా జరుగుతుంది. ఆ పరిస్థితి వచ్చేవరకూ కార్మికులు...

కర్షకులు, అట్టడుగునవున్న ప్రజలు వీరిని గురించి తెలంగాణా ప్రజలను గురించి కూడా బాధ్యత ఉన్నది. ఎవరైనా శాంతిభద్రతలు కాపాడాలి. లా అండ్ ఆర్డరు కాపాడవలసినదే. అయితే యిందుకు నేను వెంగళరావుగారిమీద ఆధారపడడం లేదు. పోలీసుతో యీ సమస్య పరిష్కారం కాదు. ప్రజల మధ్యకువెళ్ళి, యిది తప్పు, యిది ఒప్పు అని నచ్చ చెప్పాలి. పోలీసులు, కోర్టులు, జైళ్లు అన్నట్లయితే పుండు పైన కారం పోసినట్లే అవుతుంది. లా అండ్ ఆర్డరు మెయిన్టైయిన్ చేయడానికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ వర్ధిల్లడానికి తెలంగాణా నాయకులంతా కలిసి కృషి చేయాలని కోరుతున్నాను. రేపటినుంచైనా బస్సులమీద రాళ్ల పడవని, బస్సులకు నిప్పు అంటుకోదని చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—తెలంగాణా లీడర్సు ఉద్రేకమైన స్పీచెస్ యిస్తున్నారన్నారు మంత్రిగారు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు :—నేను తెలంగాణా స్టూడెంట్సు లీడర్సు అన్నాను కాని తెలంగాణా లీడర్సు అనలేదు.

The Telangana Students Action Committee convened a meeting of the Students' Representatives on 15-3-70in their office building at Hyderabad to chalk out the programme to obtain separate statehood for Telangana. Sri Mallikharjun, President, Telangana Student's Action Committee presided over the meeting. It was conspired in the meeting that from 16-3-70 onwards they should organise the students and incite them to commit acts of violence as such a course alone would help them to achieve their goal.

On 15th March, 1970 no incident was reported within the area under the jurisdiction of the city police. At about 8-15 a.m. some miscreants set fire to one of the compartments of a local train in between Bolaram and Bolaram Bazaar Railway Station.

In pursuance of the decision taken by the Telangana Student's Action Committee, the student mobs have burnt seven APSRTC buses and damaged another nine APSRTC buses by pelting stones, from 16-3-70. On the intervening night of 15/16-3-70 some Telangana agitators entered into Goshamahal High School and set fire to furniture etc. On the intervening night of 18/19-3-70 some miscreants set fire to the furniture of another school in Himayathnagar. On the night of 17-3-70 some miscreanfs threw country bombs at the residence of Dr. M. Chenna Reddy. In all, according to the reports so far received, the loss due to these incidents is roughly about Rs. 32000 The police have registered cases in all these incidents and they are being investigated. So far, 18 persons have been arrested.

The police have also arrested Sri V. Mallikarjun and 9 other student leaders on 16th and 18th March, 1970. A case in Crime No. 71/70 under Sec. 12) (B) I.P.C. has been registered against them. Apart from this a number of unsocial elements have also been arrested under Sec. 151 Cr.P.C. The situation is completely under control.

Presentation of the Report of the Estimates Committee.

Sri K. Prabhakara Rao :—Sir, with your permission, on behalf of the Chairman, Estimates Committee, I beg to present the Thirteenth Report of the Committee (1969-70) on the Nagarjunasagar Project with particular reference to its Ayacut Development.

Mr. Deputy Speaker :—Report presented.

Presentation of Supplementary Estimates of Expenditure for 1969-70

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—Sir, I beg to present the statement showing the Supplementary Estimates of Expenditure for 1969-70.

Mr. Deputy Speaker :—Supplementary Estimates presented.

श्री बदरीविशाल पित्ती :—रीजनल कमेटी के पास प्रेसीडेंट का जो आरडर आया है उसके अनुसार आंध्र और तेलंगाना के हिसाब अलग अलग बतलाना चाहिए। इसलिए अब आप जो पेश कर रहे हैं वह कैसे ठीक हो सकता है ?

Sri T.V.S. Chalapathi Rao (Vijayawada East): —You were pleased to say that you would give your ruling as for the appropriate time when my point of order regarding the validity of the Presidential Order would be allowed to be moved.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:—Sir, we are in the middle of the Budget Session. At this stage for this year it may not be possible and definitely the order will be obeyed in future. Even before the order was issued we were in the middle of the Budget session and it is a thing which takes a lot of time. In future it may be done.

श्री बदरीविशाल पित्ती :—व्यवस्था की परेशानी हो गई है। मैंने तेलुगु में भी पाईंट आफ आरडर उठाया है और अंग्रेजी में भी।

Sri Konda Lakshman Bapuji: —This House cannot go with any Budget Demand unless the budget is submitted as per the Constitution and the Constitution says after the order of the President the Budget would be in certain form. And unless that budget is presented in certain form, no demand can be discussed and it will be unconstitutional. Therefore, it will not be a question of convenience or inconvenience of the Government to move any demand. Therefore, it is quite constitutional point andt his House cannot overlook the constitutional position. Even from 8th onwards whatever the business we have undertaken, the budget demand is null and void and because this point was not properly raised or discussed at that time, this is the very appropriate time when the Finance Minister is moving the budget demand we are saying that it is a out of order; As per the constitution the President issued an order under Act. 371 of the Constitution. Therefore it is a part of the Constitution. It is not an administrative instruction of what the President has issued. Therefore, it is perfectly correct. The point of order should be held valid and then the business of the House as far as the budget is concerned cannot be discussed. It will be against the Constitution.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—While I am agreeing with the view of the members I am of the opinion that the only way out for the Government is to support my point of order. That is the only way out.

Mr. Deputy Speaker :—Where is the opportune time? My ruling is only at the opportune time.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—Once you give a rulling at a particular time, we raise a point of order. If you agree that the Presidential Order Amendment is valid what Mr. Lakshman Bapuji and others said must be valid. On the other hand when the Presidential order amendment comes into force, the two separate budgets will arise In the face of the Presidential Order it comes into force according to the Gazette of India from 9-3-70· How can both things co-exist. It is impossible.

Sri K Vi ayabhaskera Reddy :—The budget for 1970-71 was presented on 24th February and the Presidential Order was issued in March. This is a common budget for 1970-71 which was presented earlier than the Presidential Order. Both the points raised by the hon. Members do not stand Sir, for this year. This is the procedure and the Presidential Order will definitely be valid.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—In the Presidential Order now here it is stated.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—What he said that it does not apply for this year is not correct because the budget pertains to next year. Therefore, the budget was presented already on the 24th of last month that does not mean that on every demand which they will be submitting for consideration the question of constitution cannot be raised. What I say is it is not only the question of splitting the budget into region wise budget but the right of the Regional Committee to consider the budget provisions of Telangana also is there.

Sri K Vijayabhaskara Reddy :—I made it very clear· The presentation of the Budget was this is the programme of one year i.e., the budget for 1970-71. The Presidential Order is in March and for this year it is not possible. The Presidential Order will be agreed to and accordingly the whole thing will be considered.

श्री बदरीविशाल पित्ती :—बजट के विषय में मंत्री ने जो कहा वह ठीक हो सकता है लेकिन मेरा पाइंट आफ आरडर बजट के विषय में नहीं है। यह पाइंट आफ आरडर मिनिस्ट्री आफ फाइनास के पेश किए हुए सपलिमेंटरी डिमांड के एटम नंबर ४ के संबंध में है। इसमें जो एक्सपेंडीचर आप ६९,७० के २४.३ करोड के पेश कर रहे हैं वह ठीक नहीं है क्योंकि प्रेसीडेनशल आरडर के तहत इसमें अलग अलग हिसाब बतलाना जरूरी है। बजट की हद तक मैं सहमत हो सकता हूं लेकिन सपलिमेंटरी एस्टिमेट जो आप पेश कर रहे हैं वह इसके अनुसार नहीं।

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఆర్టికల్ 371 క్రింద ఇచ్చిన ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డరు చెల్లుబడి అవుతుందా లేదా అనేది తేల్చవలసిన విషయం అని అనుకోండి. యూర్ ఆనర్ ఈ ఆర్డరు చెల్లదు అని నిర్ణయం మనము చేయలేము. అందువల్ల ఈ ఆర్డరు ప్రకారమే ప్రొసీడ్ కావాలి. It shall come into force on the 9th day of March 1970. Therefore, the order has come into effect. అందువల్ల

ఎఫెక్టులోనికి వచ్చిందాలేదా. వచ్చే సంవత్సరం చేస్తాము అని చెప్పడానికి ఆస్కారం లేదు. ఈ ఆర్డరు చెల్లుతుందా లేదా అనే మీమాంస ఉందనుకోండి. ఆర్టికలు 371 క్రింద ఒక ఆర్డరును ఎమెండ్ చేయడానికి ప్రశిడెంటుగారికి కూడా అధికారం లేదు. ఒకసారి చేయడానికి ప్రశిడెంటుగారికి అధికారం ఉంది తప్ప ఎమెండ్ చేయడానికి ప్రశిడెంటుగారికి అధికారం లేదు. We will have to go to a Court of Law. అది ఛేర్‌లో కూర్చుని రూలింగ్ ఇవ్వడానికి సాధ్యమో కాదో తెలియదు. కోర్టులో తేల్చవలసిన విషయం. యాజ్ ఇటీజ్‌గా అమలులో ఉన్న విషయం. బడ్జెటు వచ్చింది కనుక సప్లిమెంటరీ గ్రాంట్లను మామూలుగా ప్రవేశపెడతామని చెప్పడానికి వారికి ఏ విధమైన అధికారం లేదు. దీనిని రివైజ్ చేసుకుని ఆంధ్రకు సపరేట్‌గాను తెలంగాణాకు సపరేట్‌గాను ఆర్డరు అమలులోనికి వచ్చింది కనుక దానిని అనుగుణంగా ప్రెజంట్ చేయాలి తప్ప మరేమీకాదు. In the present form it is not possible for the Finance Minister to present it.

Sri C. V. K. Rao :—We have already given notice that this Order under Art. 371 is not a valid one. That is a temporary, transitional and special provision. Under that this particular Andhra Pradesh Regional Committee Order has come into force. So, it cannot be amended.

Mr. Speaker :—According to Mr. Konda Lakshman Bapuji and other friends the Presidential Order has come into force on the 9th day of Mardh 1970. That is, after 9th March after this Order has come into force, the financial estimates for Telangana area and the rest of Andhra Districts shall be presented separately to the House. Upto the 9th they are justified in presenting Supplementary Estimates.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—Not necessary Sir.

Mr. Speaker :—Kindly hear me. Please have patience to hear me. The Budget for the year 1969-70—these are all Supplementary Estimates for the year 1969-70 and not 1970-71. For 1970-71 the Budget has got to be presented separately. On that day when the Finance Minister presented the Budget for 1970-71 this Order had not come into force. Hereafter since the order has come into force, it will be the duty of the Government in future to have separate accounts with regard to the receipts and expenditure of the Telangana area as well as the rest of Andhra Districts.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—That is not the correct position.

Mr. Speaker :—Your contention is, if I am able to understand you correctly, after this Order has come into force from 9th March 1970 they have got to maintain separate accounts both for Telangana and Andhra areas.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—No, Sir. That is not the intention. My contention is this. According to the Presidential Order, whichever financial statement is placed before the House, whether about the past period or for the future period, that should be split into region-wise and the Regional Committee shall have the right to discuss those things.

Mr. Speaker :—Please go through the Order. Kindly go through the Order. It is stated in Clause (5) that the Annual Financial Statement which we usually call as Budget in the ordinary parlance-but strictly speaking it is called only Annual Financial Statement details regarding the receipts and expenditure in relation to Telangana region and the rest of the State shall be showed in separate columns for facility of reference and consideration by the Regional Committee.

Sri Konda Lakshman Bapuji :--That what we wanted·

Mr. Speaker :--That is, after this has come into force in the Annual Financial Statement that is to be presented to the House they must show these things separately in separate colums.

Sri Konda Lakshman Bapuji : —(Interruption)

Mr. Speaker :—Let us try to understand things clearly. Please hear me. In this it is clearly stated that the Annual Financial Statement, which we call budget, is not the budget. It is supplementary estimate which is being presented.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—No. No, Sir.

Mr. Speaker :—No. Under the Constitution the Annual Financial Statement has got to be presented. Now, as per the Presidential Order naturally in future after this order has come into force, it will be the duty of the Finance Minister or the Government to show separate receipts and expenditure in Telangana and Andhra areas. So far as this is conserned, it is being presented under Rule 161, i. e., Supplementary or additional demand. That is not an Annual Financial Statement. Please make a defference. That is not the Annual Financial Statement, which is being presented to the House. This is Supplementary or Addition Demand. Another point which the House has got to consider is in future not only Annual Financial Statement shall be presented to the House and showed in separate receipts of income and expenditure for Telangana and rest of the State but also with regard to Supplementary Estimates. That I cannot say now at this stage. I am sure about it. I am not in a position to say about it at this stage.

Sri Konda Lakhman Bapuji :—Let us discuss because Agriculture Demands are being moved. Therefore this problem would again be raised. Let us discuss thoroughly whether it is supplementary budget or the Annual Budget because in that, budget also is being considered, from 9th onw rds. Therefore, I would like to suggest that to avoid all these things it is better to invite the Advocate General and hear him as to what is the constitutional position.

(Interruption)

Why should we give emphasis on our own knowledge when it is a constitutional point and my point is let us hear the Advocate-General.

Mr. Speaker :—Very good. Now you have made a suggestion that it is better to consult the Advocate - General in your opinion. When I feel it, certainly I will do it.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—It is not a question whether Speaker wants it or not.

Mr. Speaker :—If every member wants it I cannot call the opinion of the Advocate-General.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—If the Treasury Benches do not want to hear the Advocate General's views on the legal and constitutional point and if you on the strength of the feeling want to go ahead, how is it?

Mr. Speaker :—You seem to be of the opinion that this is a point on which the Advocate General should be called upon to the House.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—Every Hon'ble member has to apply his mind. It is an important point. It is really a matter of importance. Even though we are lawyers let us also hear the others too

Mr. Speaker :—More than lawyers we are legislators.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—The constitutional points should be thoroughly examined.

Mr. Speaker :—You have raised a point that after the Presidential Order has come into force after the 9th March, whenever financial statement comes, it has got to be presented with the accounts both for Telengana area and the rest of the State separately. That is of cource correet. Nobody is disputing that point.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—Before we go to that point, there is another aspect which you have to examine. తమరు మొన్న లేరు. 20 వ తేదీన ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డరు టేబిల్ ఆఫ్‌ది హౌస్ మీద పెట్టినప్పుడు ఒక పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ రెయిజ్ చేశాను. 20 వ తారీఖున తమరు చెయిర్‌లో లేరు. ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డరు డిబేటులో ఉంది. నేను రెయిజుచేసినది ఏమిటంటే ఆర్టికల్ 371 (1) క్రింద అమెండు చేశాము అన్నారు, కోటయ్యగారు చెప్పినట్లు అప్పుడే నేను రెయిజు చేస్తూ 371 క్రింద మెయింటెయినబుల్ కాదని ఎట్ ది స్టెయినబులిటీ ఆఫ్ ది ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డరు రెయిజు చేశాను. డిప్యూటీ స్పీకరుగారు ఏమన్నారంటే వోటింగ్ స్టేజి వచ్చింది. అప్పుడు రెయిజ్ చేయవచ్చునా అన్నారు. పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు ఎప్పుడైనా రెయిజ్ చేయవచ్చునన్నాను. దానిమీద రూలింగు యిస్తామన్నారు. ఈ స్టేజిలో దానిని వర్తించదలచుకుంటే అది మెయింటెయినబుల్ అవునో కాదో విచారించవలసిన అవసరం ఉంది. దానిమీద రూలింగు యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ యమ్. మాణిక్ రావు :—అధ్యక్షా, 9 మార్చి నుంచి ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డరు ఫోర్సులో వుండాలి ఉందని తమరు ఒప్పుకొంటే then we will take the opinion of the Advocate-General. Mean while, you adjourn the House. You can then decide this issue. It is a very important point, Sir, whether we discuss or not, we have to take the opinion of the Advocate-General.

Mr. Speaker :—If it is a very intricate point, which is not understood by us certainly we can requisition the services of the Advacate-General. But, the question is as I have already told you

the Presidential Order is very clear about it. It applies only to the Annual Financial Statement, that is, Annual budget. You have raised the point and you have given your suggestions. I am only sorry that we are losing much time over this. We won't have time for discussing on the demands which is very important.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—Sir, I have raised a point of order.

Mr Speaker :—Very good. Having raised a point of order, you allow the Chair to give a ruting.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—I want both the things to be..

Mr. Speaker :—Please hear me: It is Annual budget for the year 1969-70 not 1970-71. Please do not try to confuse one with the other.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఇది యాన్యువల్ బడ్జెటు కాదని అంటున్నారు. ఇది ప్రత్యేకముగా యాన్యువల్ బడ్జెటు కాకపోవచ్చును. కాని ఇది పార్టు ఆఫ్ ది యాన్యువల్ బడ్జెటు.

Mr. Speaker :—Yes, it is the Annual Budget for the year 1969-70 and not for 1970-71.

Sri Pragada Kotiah:—It is now being presented before the House, 69-70 దా, 70-71 దా. అనేది ప్రశ్నకాదు. It is now being presented before the House and it has come before the House and it is part of the Annual Budget. యాన్యువల్ బడ్జెటు అంటే ఫిబ్రవరిలోనో, ఎప్పుడో ప్రెజెంటు చేసేది యాన్యువల్ బడ్జెటు అని, ఇది యాన్యువల్ బడ్జెటు కాదని అంటున్నారు. Then they need not come before the House also. This is purely part of the Annual Budget and thererore, they will have to go back and give fresh figures.

Sri C. V. K. Rao :—There are two points to be considered, Sir.

Mr. Speaker :—You had your say, it is enough of it. There must be end to these things.

(Interruptions).

Mr. Speaker :—Please hear me. Let us follow some order. I will hear every Member one after the other. All of you had your say and would you allow me to give my ruling or not? What is the point in everybody trying to get up over and over again?

श्री बदरी विशाल पित्ती :—इस में दो प्रश्न हैं। एक तो यह कि सपलिमेंटरी एस्टीमेट, फाइनांशल एस्टिमेट का हिस्सा है या नहीं। दूसरी बात यह है कि क्यों ९ मार्च के बाद भी ६९, ७० को ७०, ७१ से संबन्धित कर सकते हैं।

Sri C. V. K. Rao :—My contention is this, Sir. First of all you have got to give a ruling on our contention. That is, that the order itself is ultra vires of the Constitution. The very order amending the Andhra Pradesh Regional Committee is *ultra vires* of the Constitution because under Article 317 when once the Regional Committee has been

formed and certain procedure is laid there could be no amendment whatsoever. Now violating that provision, there has been an amendment. Therefore, under that we need not take into account this order at all.

Mr. Speaker:—Very good, Mr. Rao. I hold that it is intra virus of the Constitution. Are you satisfied? Here the Constitution is very clear. It authorises the President to issue orders. Let us now go to the other thing. So far as this is concerned, the Presidential order is very clear. It refers to only Annual Financial Statement which of course is called the General budget. That is ofcourse for the next year.

(Interruptions).

Mr. Speaker:—Please hear me.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అధ్యక్షా, ఈ రోజున సప్లిమెంటరీ డిమాండ్స్ మన ముందుకు తీసుకువచ్చారు. అప్రూవ్ అయిన తరువాత అమలులోకివస్తుంది. Whatever we are passing, we are passing for this year's account only. సప్లిమెంటరీ డిమాండ్స్ యాన్యువల్ బడ్జెటు టైములో రావడానికి కారణము Government have already incurred certain expenditure or sanctioned certain projects. They have placed before us for ratification. లాస్ట్ టైము శాంక్షను యివ్వలేక పోయారు. Those things could not be visualed therefore, they could not get the sanction of the House for Appropriation of the Accounts. అందుచేత ఈ సంవత్సరము తీసుకువచ్చారు. ఇప్పుడు తీసుకొని వచ్చిన తరువాత that expenditure becomes part and parcel of this year's expenditure and not last year's expenditure. ఎట్లా అవుతుంది? ఏమైనప్పటికీ ఈ సంవత్సరము బడ్జెటు ప్రొసిడింగ్స్‌లో వచ్చినంత వరకు ఈ బడ్జెటులోనిదే అవుతుంది.

Mr. Speaker:—You are perfectly right, Mr. Ratnasabhapthi. For the year 1969-70, he is presenting the Supplementary estimates and not for 1970-71.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—శాంక్షను ప్రెసిడెంటు ఆర్డరు అయిపోయిన తరువాత వచ్చినది కదా.

Mr. Speaker:—It is for the year for the expenditure incurred over and above the sanctioned expenditure. Naturally they come in the form of supplementary demands. That is with reference to the year 1969-70, not with regard to 1970-71. It does not arise at all.

Sri B. Ratnasabhapathi:—I would like to have a clarification on this. When is the Appropriation and when is the actual expenditure taking place? From the date the Assembly gives sanction to it, Sir. కనుక ఈ ఎక్స్‌పెండిచర్ ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డరు వచ్చినతరువాత మనము చేయబోతున్నాము.

Mr. Speaker:—The Appropriation Bill is going to be passed before 30th March and then over and above what is spent for the year 1969-70, that is going to be ratified by the House by an Appropriation Bill.

Sri B. Ratnasabhapathi :—There is no room for doubt. It is quite clear. The Presidential Order came into existence.

Mr. Speaker :—I do not know why there is difference of opinion. I am clear in my mind that so far as this Presidential order is concerned, it does not apply to the year 1969-70. Second thing is this is a Supplementary demand and they are presenting under Rule 16'. So in future after this Order has come into force it applies for all the financial statements that the Government are going to come forward before this House. So far as supplementary demands are concerned, in future, I cannot say about it.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి :—మీరు చెప్పిన తరువాత మాట్లాడేదేమి లేదను కోండి. డిస్కషన్ క్లోజ్ చేస్తా మనుకోండి. What is the difficulty on the part of the Government to give us clear figures between the two regions, now itself.

Mr. Speaker :—That is a separate thing.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—Now itself, it is not possible. What you have said is correct, Sir. I have presented the budget in February and the Presidential order has come into force on 9th of this month. When I have presented the Annual Budget for 1970 71, in February the Presidential order has come into effect from 9th March. When I present the budget for 1970-71, it means I have presented the demands, the Supplementary budget for 1968-69. It is a part of the programme. Once I present all these things to the Assembly as laid down under the procedure, it comes into effect. Only for business purposes for allowing hon. Members to discuss, separate demands are moved.

Mr. Speaker :—I would like the Government to consider one thing. Unfortunately the order came after the presentation of the budget. I think last month the budget was presented. Now, again the next Annual Financial statement, you will be presenting somewhere in February, 1971 or so. If you say that this order applies only for 1971-72, does it mean that hereafter upto 1972 you are not going to give separate figures for Telangana as well as Andhra both with regard to income and expenditure ?

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—Sir, for 1970-71 definitely we are going to make arrangements.

Mr. Speaker :—Whatever it may be, I would only ask you to consider about this matter on behalf of the Government. You see now the demands will be passed. So far as income and expenditure are concerned, if it is possible by the next session, you can consider by next session or some time afterwards will it be possible for you to give separate figures for Telangana as well as Andhra? I am only putting a suggestion to you.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—Do you want for 1969-70 ?

Mr. Speaker :—No, for 1970-71 only.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—For 1970-71, we will definitely give.

Mr. Speaker :--If it is with regard to other years the Members can get information by some other methods.

Sri K. Vijayabhasker Reddy :—So far as 1970-71 figures are concerned, the Presidential order shall be carried.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు : — ఈ సమావేశంలోనే ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డర్ ఎమెండ్‌మెంట్ రావడంవల్ల మన బడ్జెటు మొదట ప్రెజెంట్ అయింది కాబట్టి ఇప్పుడు ఫిగర్స్ మొత్తం స్ప్లిట్టు చేసి ఈ సంవత్సరం చదువుకోవాలంటే గత సంవత్సరంవి కూడా కావాలి కొబట్టి 31 మార్చి లోపల అది కష్టసాధ్యం కాబట్టి తమరు చెప్పినట్లు ప్రెసిడెన్షియల్ ఆర్డర్ యొక్క ఎమెండ్‌మెంట్ 70-71 వ సంవత్సరపు ఫిగర్స్ ఏవి వున్నాయో వాటిని డిటైల్డుగా స్ప్లిట్ చేసి సబ్‌మిట్ చేస్తే తప్ప 71-72 ఫిగర్స్ అర్థం కావడం కష్టం అవుతుంది.

Mr. Speaker :—You are going into the spirit of it. I agree with you. That is why I am suggesting to the Government like that. I think, now it is very clear. Let there be no confusion about it.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—The Presidential Order amendment dated 7th March, 1970 intravires గా హోల్డు చేసినట్లు బ్రీఫ్‌గా చెప్పారు. తమకు మనవిచేసేది ఏమిటంటే తమరు డీప్‌గా ఆలోచించి పునఃపరిశీలన చేయవలసి వుంది. If you read 371 (1), it is a temporary, transitory and special provision that came into existence as a result of the amendment of the Constitution after the States Re-organisation Act came into force.

Mr. Speaker :—Now that I have given my ruling, it is over. No further discussion is necessary.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—I bow to your ruling. Sir but I beg to submit respectfully that it deserves reconsideration because that part. Withers away the moment the Presidential Order came into force in 1958. It cannot be sustained and it has no legs to stand. I beg of you to please reconsider. I bow to your ruling.

Mr. Speaker :—Very good. Later on I will consider about it.

Sri Konda Lakshman Bapuji :-The question is this. The Regional Committee is empowered from 9th March onwards to consider the budget. Please take it that it is a Constitutional right. The Regional Committee has been empowered by the Constitution to consider the budget from 9th March whether the budget was introduced previously or not. Now, the budget has to be passed, introduction is not an important factor. Consideration and sanction of the budget is an important factor. From 9th March, the President wanted under Constitution that the Telangana Regional Committee should consider about the income and expenditure position whichever is considered by the House. So, do you mean that the Regional Committee shall not have the right this year to consider the budget? That point I want from you to be clearly mentioned. I want a ruling on this. The question about the presentation of the budget in a strict manner is a different matter and whether physically it is possible or not is different matter. Otherwise, they can bring vote on account for a sum of Rs. 30 crores or 80 crores for three or four months and without showing all the details they can come up and it can be sanctioned.

Then they can call for budget session after two or three months with all the details.

Mr. Speaker.—I do not know if you have understood me correctly, Mr. Konda Lakshman Bapuji. Let me make myself clear once again. So far as the presentation of the Supplementary estimates fo the year 1969-70 is concerned my ruling is quite clear. Now with regard to the other thing since the Annual financial statement for the year 1970-71 was presented before the issue of the Presidential Order I said for the guidance of this House and for the benefit of everybody, it is better that the Government prepares a separate statement showing the income and expenditure for Telangana and rest of the State separately and furnish not only to the Members, more than Memebsr to the Regional Committee for its reference etc. so that...

Sri Konda Lakshman Bapuji:-You are giving advice for practical purpose and I am raising the Constitutional position. I say from 9th March, the Regional Committee has got Constitutional power to consider the budgetory provision pertaining to Telangana portion and from 9th onwards no budget can be considered unless it is referred to the Regional Committee and the Regional Committee has an opportunity to consider the income and expenditure position.

Mr. Speaker: —This point, if I remember correct was raised even on the first day when the demand was moved and I think, I remember having given my ruling also.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—I want to hear the Constitutional provision, Sir.

Mr. Speaker:—Let us hear Mr. Chokka Rao.

శ్రీ జె. చొక్కారావు (కరీంనగర్): —అధ్యక్షా, ప్రెసిడెంటుగారి ఆర్డర్ రావటంతో 9-3-70 నుండి ఫైనాన్షియల్ స్టేటుమెంట్సు రెండు ప్రాంతాలకు వేరు వేరు చేయాలని, రీజనల్ కమిటీ దానిని చర్చించాలనేది స్పష్టంగా వుంది. కాని ఈ సంవత్సరం ఈ ఆర్డరు రాకముందే శాసనసభలో బడ్జెటు ప్రజెంటు అయినది కాబట్టి దానికి ఏ విధంగా మార్గం ఆలోచించాలనేది మీరు ఆలోచించాలి. ఒకసారి శాసనసభలో ఆర్డర్ రాకముందు ప్రవేశపెట్టబడింది కనుక ఈ సంవత్సరం రీజనల్ వైజ్ ఎకౌంట్సు తెల్పటంకాదు. ఒకవేళ పూజ్యులు చలపతిరావుగారు చెప్పినట్లు ఇది కాన్స్టిట్యూషన్‌కు విరుద్ధం అయితే అది ఎవరికి ఆక్షేపణ ఉండదు. కాన్స్టిట్యూషన్‌కు విరుద్ధం అయితే కాన్‌స్టిట్యూషన్ మారాలా, లేక్క ఫిగర్స్ వేరే కాకుండా సెపరేట్ బడ్జెటు ఏర్పడే పరిస్థితి వస్తుందా అనేది ఆలోచించాల్సి వుంటుంది. అది కాన్స్టిట్యూషను ప్రకారం నిర్ణయమవుతుంది. అవసరమై వుంటే యింకో మార్గాన్ని అన్వేషించవలసి వస్తుందని చలపతిరావుగార్కి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ స్టేటుమెంటు విషయంలో తమరు ఆలోచించి నిర్ణయానికి రావాలి. ఆర్డర్ రాక ముందు బడ్జెటు ప్రజెంటు అయినది కనుక దానికి ఒక మార్గం కనిపెటాలి. ప్రెసిడెంటు ఆర్డరుతోపాటు మన రూల్సును మార్చటం కూడా అవసరం. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ప్రెసిడెంటు ఆర్డరును మార్చాలకాని దానితోపాటు రూల్సుకూడ మార్చవలసిన అవసరం వుంది. అది కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు తేల్చలేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంవారు కూడ కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి రూల్సులో మార్పు ఏవిధంగా

వుండాలనేది కూడ ఒక నిర్ణయానికి రావలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం లెక్కలతోపాటు గత సంవత్సరపు లెక్కలు కూడ ఇవ్వవలసి వుంటుంది. కనుక స్పీకరుగారికి నేను మనవిచేసేది దీనిని ఇప్పుడే వెనువెంటనే కాకుండా శాసనంకు సంబంధించిన విషయం కనుక దీర్ఘంగా ఆలోచించి మీరు సరైన నిర్ణయానికి రావాలి. అన్ని పార్టీల నాయకులతో, ముఖ్యమంత్రిగారితో సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం వుందని మాత్రమే మనవిచేస్తున్నాను.

Dr T.V.S. Chalapathi Rao :—Mr. Speaker, Sir, sub clause 4 of clause of the Presidential order says "It shall come into force on the 9th day of March, 1970." So there is no option given here, Sir. The only course is to guillotine the rest of the Demands or bring in a Vote on Account and prepare two separate budgets as contemplated in the Presidential order of 7th March, 1970. There is no alternative to this Sir. That is my humble submission.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :—రాష్ట్రపతి ఉత్తరువు ప్రకారంగా తెలంగాణకు సెపరేట్ ఎకౌంటు ఆంధ్రకు సెపరేట్ ఎకౌంటు అన్నప్పుడు ఇంటిగ్రేషనుకు బదులు డిసింటిగ్రేషనుకు దావు తీయవచ్చును. తెలంగాణ బడ్జెటు తెలంగాణ మినిస్టరు పర్సులోను, ఆంధ్ర బడ్జెటు ఆంధ్ర మినిస్టరు పర్సులోను ఉంచాలనేది కూడ రావచ్చును. ఇది అర్థం కావడం లేదు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—చలపతిరావుగారు తమ అభిప్రాయం వెలిబుచ్చిన తరువాత ప్రెసిడెంటు ఆర్డరుకు ప్రిఫరెన్సు ఉంటుందా రూల్సు ఏమయినా మారతాయా కాన్‌స్టిట్యూషనల్ పొజిషను చూడాలి. రేపు కోర్టులో ఎవరయినా ఛాలెంజి చేసినప్పటికి ప్రెసిడెంటు ఆర్డర్సు ఎంతవరకు అమలులోకి రావలసిన అవసరం ఉంటుంది. ఎప్పటి నుంచి వస్తుంది లీగలు పొజిషను ఏమిటి అనేది ఉంది. రూలు ఆలోచించే ఇదివరకే తమరు చేయవలసిన అవసరం ఉండె. యీ రూలు ఇదివరకే సరిచేసినట్లయితే తొందరలో అమలులోకి రావడానికి వీలుండేది. కోర్టులో ఛాలెంజి చేస్తే దాని పొజిషను ఎలా ఉంటుందో తెలిసేది.

Mr. Speaker :—I have already given my ruling and I will go to the next item.

Sri Konda Lakshman Bapuji :—As a protest against the Ruling and as the Right of the Telangana has not been upheld by the Chair under the Constitution, I walk out, Sir, (walked out).

Sri N. Ramachandra Reddy :—We, the opposition Members are also walking out on the same point (walked out).

Smt. J. Eswari Bai :—Sir, I am also walking out, Sir.

PRESENTATION OF THE DEMANDS FOR GRANTS FOR EXCESS EXPENDITURE FOR 1964-65.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—Sir, I beg to present the Demands for Grants for excess expenditure for the year 1964-65

Mr. Speaker :—The Demands for grants for excess expenditure for the year 1964-65 presented.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—25 వ తేదీన ఎడ్యుకేషను మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు చేస్తాం అన్నారు. That is regarding admissions in the University Colleges.

POINT OF INFORMATION

re : ADMISSION OF ANDHRA STUDENTS INTO THE OSMANIA UNIVERSITY COLLEGES.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—On the other day, you have promised to place the G. O. on the Table of the House.

Sri P. V. Narasimha Rao :—There is no G. O. There was a cut-motion regarding that matter. I have answered it.

Dr T. V. S. Chalapathi Rao :—If he wants to refer to the proceedings he may do so; on the other day, he specifically said that he is going to place that G. O. on the Table of the House.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అది ఏమిటో చెప్పండి.

డా. టి. వి. యస్. చలపతిరావు :—ఆంధ్ర ఎంప్లాయిస్ పిల్లలకు ఇవ్వట ఎడ్మిషను లేదు. అలాగే ఇంజనీరింగు కాలెజెస్ విషయంలో కూడ ఎడ్మిషను విషయమయి జి. వో. ఇస్తాం అన్నారు. లేపయినా ఇప్పించమనంది. హైద్రాబాదు సికింద్రాబాదులో ఉన్న ఆంధ్రుల బిడ్డలకు యూనివర్సిటీ కాలెజెస్‌లో ఎడ్మిషను నిరాకరిస్తున్నారు. దానికి సంబంధించిన జి. వో. ను హవుస్‌లో పెడతాం అన్నారు.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Whatever G. Os. have been issued they have been issued at the instance of the Regional Committee according to the rules made by the Regional Committee. That was what I have submitted.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—You have repeatedly said that you are going to place on the Table of the House.

Sri P. V. Narasimha Rao :—If I have promised any thing further, I shall refer to the proceedings myself and do.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—Atleast by tomorrow. నాలుగు రోజులలో యీ సెషను అయిపోతుంది. మేమురయిజా చేస్తున్నాం వారు వెళ్తున్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—నేను వెళ్టేయ లేదు. In the matter of admissions, I have never tried to slur over any thing. I have been very clear, very specific and very unambiguous. రిజినల్ కమిటీకి రైట్స్ ఉన్నాయి. వాటితో సంప్రతించాలని చెప్పాను. ఆ పని జరుగుతుంది. అవసరంగా ప్లేస్ చేస్తానని చెబితే రివకు చేసి ప్లేస్ చేస్తాను.

Mr. Speaker :—I will go through the proceedings, If I remember correct యాల్బ్యా ఉన్నాయి. రీజనల్ కమిటీలో సంప్రదించి చేస్తాం అన్నారు.

(Interruption)

Sri P. V. Narasimha Rao :—Let me explain Sir..

re : TEACHERS STRIKE

Dr. C. V. K. Rao :—There the Teachers' strike is going on. That is a life and death question, to the entire teaching personnel. Let the Minister first reply on this issue and then only about other things.

Mr. Speaker :—Your point of order is upheld by the Chair.

Sri P. V. Narasimha Rao :—The position as it obtains at this minute, I am trying to place before the House. "The Chief Minister held talks with representatives of teachers, Officials of the Education and Finance Departments on the 21st March, 1970. The Finance and Education Minister were also present. The subjects discussed included adjustments in the revised pay-scales of teachers, further weightage and the date of commencement of the revised scales. An understanding covering all the matters was attempted. Government are of the view that the attempts should continue".

Sri V. B. Raju :—We wanted to know the gap. Where is the gap ? It covered all the subjects and recommendation of the Kothari Commission. But the House is anxious to know the missing link so that the House can help the Government.

Sri P. V. Narasimha Rao :—That is why I said there was time to arrive at an understanding covering all the things together. It is not easy for me to disassociate one item from the other. Because in some matters they took a stand and in some matters, we took a stand. The impression created in some matters was that the stand taken by them might be considered by the Government and in some other matters, the stand taken by the Government might be considered favourably by the Teachers' representatives. I am not here to pin down either the Teachers or the Government on a particular stand. Finally, that is why, I appealed to the House that when the negotiations are still going on, at that stage it would not be useful for me either to pin down the Teachers' Unions or the Government on a particular stand.

Sri V. B. Raju :—We have not become wiser even by a fraction. The statement of the Minister has not added anything to our information. The Minister has promised to make a statement ...

Sri P. V. Narasimha Rao :—I promised to make a statement correctly, and acurately as it stands. I never said that I am going to give additional information. I have given the position as it stands today.

Sri V. B. Raju :—This could have been done on the same day. We wanted to know whether it is in respect of scales or in respect of date of implementation or in respect of weightage or any such thing. We wanted to know what is going on.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— నేను అంత ఏకసంత్రగ్రాహిని కాదు. క్షమించాలి. నేను ఏదో నలుగురిని ఆలోచించి చెప్పుతాను అన్నాను.

శ్రీ వి. బి. రాజు :— నలుగురిని ఆలోచించి చెప్పించేమిటండి, అన్ని విషయాల మీద సమగ్రంగా పరిశీలన చేసే కొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నందుకు నేను ఆలోచిస్తున్నాను. We want to know whether it is in respect of scales or with the date of implementation or in respect of weightage--we want to know the exact difference.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— మొన్న మీరు లేనప్పుడు నేను ఒకటి అడిగాను. ఇందులో దేనిలో డిఫరు అవుతున్నారు. దేనిలో అగ్రీ అవుతున్నారు చెప్పమని అడిగితే, వారు దాన్ని గురించి స్టేట్‌మెంటు చేస్తామని అన్నారు. ఆన్నీ కాంప్రెహెన్సివ్‌గా చేస్తామని అన్నారు.

The House must be in a position to know where we are differing and where we are agreeing. There is no other consideration.

Sri P. V. Narasimha Rao : At the meeting, there was no final settlement or commitment from either side of having agreed to any thing or disagreeing to any thing.

Sri A. Madhava Rao :—The request is, that there are certain points which have been referred to them. When they have been referred to them, they must be in a position to on what point they are disagreeing and on what point they are agreeing.

Mr. Speaker :—I would like to inform the House that the Minister has promised to make a statement on the other day. He has made a statement. Now if the Members are not satisfied what next? The question is whether I should allow the discussion. If a this rate, we carry on the business ....

(Interruption)

Sri A. Madhava Rao :—Sir. ..

Mr. Speaker :—For every point of order, there is discussion by the Members. For every point raised during the question hour, there is discussion for hours together. I do not know whether I should tolerate this kind of discussions.

(Interruption)

I am sorry, Sir. At some stage I have got to take a firm attitude. I am not allowing any discussion. Kindly excuse me. Now the Minister for Social Welfare will give the reply.

(Interruption)

You may not be satisfied with the Minister's reply. I am only anxious to go as per the programme of the B. A. C. We are utilising more time perhapes than is required for a particular point raised.

(Interruption)

Sri G. Latchanna :—Sir, one request, Sir.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అయ్యా దయచేసి కూర్చోంటారా ? ఎవరెవరు లేస్తే వాళ్ళందరిని ఎలా చేయమంటారా ? Either you must have your way of doing or I must have my way of doing.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అల్టర్నేటివ్స్ మీరు హౌసు ముందు విసరేస్తే న్యాయమా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రూల్సు ప్రకారము నడుచుకొంటున్నాము. మరి మీరేమో 12 మంది లేస్తే ఏమి చేయాలి. If the House want that I should give opportunity to everydody, I am prepared to give. It is not proper We cannot go against rules

శ్రీ జి. లచ్చన్న : - మీరు సభాధ్యక్షులు, ఇర్రిటేట్ కూడదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు కొంతసేపు ఓర్పు వహిస్తే వినవచ్చు మీరేవో ఉద్రేకంతో మాట్లాడితే నేను కూడా ఉద్రేకముతో మాట్లాడితే ఉపయోగము లేదు...

శ్రీ జి. లచ్చన్న : —ఈ విషయంలో మాట్లాడడానికి ఎన్నిమార్లు ప్రయత్నం చేసినా మీరు అవకాశము ఇవ్వలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నేను బహుశా మీకు అవకాశము ఇవ్వలేకపోయినందుకు విచారిస్తున్నాను. మీకు ఇచ్చిన తరువాత, మిగతా వాళ్ళకు ఇవ్వమంటారా వద్దంటారా ? పదిమంది లేచి నిలుచుకొనిన తరువాత ఒక సభ్యునికి అవకాశము ఇచ్చిన తరువాత ఈ విషయాన్ని గురించే మాట్లాడడానికి ఇంకా ఇతర సభ్యులకు అవకాశము ఇవ్వాలా వద్దా అని అడుగుతున్నాను

శ్రీ జి. లచ్చన్న : — ఇవ్వవద్దు అని కాదు.

Mr. Speaker:–Then it will amount to discussion.

శ్రీ జి లచ్చన్న :— డిస్కషన్ గురించి నేను అడగడం లేదండి. తమరు అబ్సర్వేషన్‌లో ఒకమాట అన్నారు, ఆ మాట మీద నేను మనవి చేసుకోవానికి నిలబడినాను. ఏమిటన్నారంటే మినిస్టరుగారు వాగ్దానం చేసినారు స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వడానికి, అ విధంగా స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వమని అన్నారు. వారు ఒక స్టేట్‌మెంట్ ఇచ్చారు, మీకు తృప్తిలేకపోతే నేనేమి చేస్తాను అని. స్టేట్‌మెంట్ అంటే మొన్నటిదానికి ఈనాటికి ఏదైనా కొత్త విషయము చెప్పితే అది ఒక స్టేట్‌మెంట్ వారు ఎవేసివ్‌గా మాట్లాడితే కూడా మీరు దానిని స్టేట్‌మెంట్ క్రింద తీసుకొని మినిస్టరుగారి వాగ్దానము ఫుల్‌ఫిల్ అయిపోయింది అంటే ఇంక హౌసుకు ఏమి గతి. There must be an additional point than the previous one. He must give a new point. చెప్పిందే ఆయన చెప్తూ ఉంటే, ఆయన పని అయిపోయిందంటే, ఇక మాకు ఏమి గతి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :. లచ్చన్నగారు చెప్పిన విధంగా, వారికి ఏదోవిధంగా తృప్తికరంగా మినిస్టరుగారు స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వాలనేనా అంటున్నారు ? అంతేనా మీ వాదన ?

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—ఆయన చెప్పిందాంట్లో కొత్త విషయము ఏమి ఉన్నదండి ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఒక మనవి, నేను ఇప్పుడు మనవి చేశాను.

Sri G. Latchanna : —You can say that I am not in a position to make a statement'. That would be proper.

Sri P.V. Narasimha Rao :-Since I did not make a statement the other day, when the point was raised, I submitted to the House that I would make a statement today. I also said that I will have to consult the people Regarding the impression created at the meeting, because it was more or less an informal meeting. There was nothing on record. No tape recorders and nothing like that. There was no question and answer. It was an explanatory type of a meeting. At that meeting, If I had risked a final op nion on that very day, I would have been doing some thing wrong.

Sri V. B. Raju :- There was a statement made by the Teachers' Union that the talks have been broken down. When they said so, we requested the Minister to verify and find out and to explore whether that was the fact or not.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I have expo ted every thing. I have spoken to the friends who had participated in the discussions and the overall situation is that the talks did not break down They are coninuing. Even at this minute, after I make the statement I am going out to contact.

Sri D. Venkatesam : From tomorrow onwards, people from Andhra region are also going on strike. That is why, uprodre is there and anxiety is there and we are requesting the Minister te give the latest information.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Between now and tomorrow, any thing could happen. we are in a habit of taking mid-night decisions.

Sri V. B. Raju :—Is he hopeful and optimstic?

Sri P. V. Narasimha Rao :—I am always optimistie. Talks are still going on against the heavy provocations from extraneous sources They are continuin, and still I am hopeful.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు ఒకసారి అవకాశం ఇచ్చిన తర్వాత ఇంకొకసారి అవకాశం ఇవ్వకపోతే అది సరైనది కాదు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—ఐదు పేజీల స్టేటుమెంటు వస్తుందని, అందులో యీ డెటెయిల్స్ అన్నీ ఉంటాయని మేము భావించాము. ఇప్పుడు మేము డిస్‌ఎపాయింట్ అయినాము.

Mr. Speaker :—This is a matter which is a vital concern to the fate of thousands of people. We cannot treat it very lightly.

My point is, after the Minister has made a statement, why should allow all the members to Speak ?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, మొన్న మీరు [illegible]. మొన్న డిస్కషన్ జరిగినప్పుడు మంత్రిగారు కాంప్రిహెన్సివ్ స్టేటుమెంట్ చేస్తామని వాగ్దానం చేశారు. [illegible] సంబంధించి అనేక [illegible].

Mr. Speaker :—He has not mads a comprehensive statement.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఈ స్పెసిఫిక్ పాయింట్స్పైన మంత్రిగారు ఏదైనా చెబుతారేమోనని భావించాము. మంత్రిగారు మొదలే లేచి కొత్తగా చెప్పే విషయంలేదని అంటే—యీ సమస్య ఉత్పన్నము కాకుండా పోయేది. ఇపుడు స్టేటుమెంట్ చేసినట్లు చేసినారుగాని అందులో కొత్త విషయాలు ఏమీ చెప్పబడలేదు. రేపటినుండి ఆంధ్రటీచర్స్‌కూడ సమ్మెచేయబోతున్నారు కాబట్టి మంత్రిగారు కాంక్రీట్‌గా ఏమి చేయబోతున్నారో చెబితే కొంతవరకు మాకు సంతృప్తి కలిగేది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇపుడు ఉన్న పరిస్థితి చెప్పాను. మొన్నటికి ఇవ్వాళటికి మధ్య కొత్త డెవలప్‌మెంట్స్ ఏమీ లేవు. ఇదే మాట మొన్న నేను ఎందుకు చెప్పలేదంటే—నేను బాధ్యతతో అందరిని అడిగి చెప్పాలని అనుకొన్నాను. ఇపుడు ఉన్న విషయాలు అవి కనుక, అంతకన్నా ఎక్కువ ఇపుడు మనవిచేసేది లేదు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అది ప్రథమంలోనే చెబితే యీ డిస్కషను వచ్చేది కాదు కదా.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇపుడు ప్రథమంలేదు ద్వితీయంలేదు; చెప్ప వలసివచ్చినపుడు ఏదైనా చెబుతాము.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—మళ్లీ ఎపుడు స్టేటుమెంటు చెబుతారు ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—Whenever I am able to place some thing new before this House, I will do it at the earliest.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—రేపు వీలుంటుందా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—రేపటి పొజిషను ఏటటో చెప్పమంటే రేపు మళ్లీ చెబుతాను If the House desires that I should place before it the position as it obtains tomorrow at 11.00 a.m., I am going to do so. But I should not be blamed if nothing new comes.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—రేపు—ఏమిలేదని—స్టేట్‌మెంట్ చెప్పమనటం లేదు. రేపు—ఏదైనా ఉన్నది—అని చెప్పమంటున్నాము.

Mr. Speaker :—If there is nothing new, it cannot be considered as a statement.

Sri P. V. Narasimha Rao :—My submission is this, Sir. Whatever position is there tomorrow, I will inform the House.

Mr. Speaker :—If there is nothing, you can say that 'I am not going to make any statement'. If you are in a position to make a statement tomorrow, you can do so.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I shall not suppress any information, Sir.

Sri V. B. Raju :—It is safe to take the House into confidence. That is my advice to the Minister and the Government.

Sri P. V. Narasimha Rao :—That is why, I am prepared to take the House into confidence very frequently, Sir.

Mr. Speaker :—If there is mutual confidence, it would always be better.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు : ప్రభుత్వానికి టీచర్స్‌కు మధ్య జరిగిన ఒప్పందం గురించి, జరుగుతున్న చర్చలగురించి యీ క్షణమే ప్రభుత్వం వివరమైన స్టేట్‌మెంటు చేయాలని యీ సభవారి ఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లు నేను అనుకోవటం లేదు. ప్రభుత్వం టీచర్సు మధ్య పరస్పరము చర్చలు జరగాలని, అవి ప్రోగ్రెస్ కావాలని, సమస్య పరిష్కారం కావాలని మేము అంతా కోరుతున్నాము. అయితే ఆ చర్చలు ఫెయిల్ అయినపుడు—ఒకవేళ విఫలమైనప్పుడు దానికి కారణాలేమిటో యీ సభవారు తెలుసుకోవటం చాలా అవసరమై ఉంటుంది. చర్చలయొక్క పరిస్థితి మంత్రిగారు స్టేట్‌మెంటు చేయవలసి ఉన్నది. స్టేటుమెంటు చేయటం స్టేటుమెంటు కొరకు—అనే ఉద్దేశ్యంతో ఏదో ఒక స్టేట్‌మెంట్ చేయటం కాకుండా చర్చలు ఆలస్యమైనా ఫరవా లేదు. చర్చలు రెండు రోజులు జరిగినా ఫరవాలేదు; చర్చలు జరపటం అవసరము. చర్చలద్వారా ఫలితాన్ని సాధించటం అవసరము. చర్చలు ఫెయిల్ అయినపుడు ఏ స్టేజిలో ఫెయిల్ అయినవో—ఆ చర్చల వివరాలు యీ సభవారికి తెలిపితే సమస్య తెలుసుకోటానికి అవకాశం ఉంటుంది.

Mr. Speaker :—Ultimately, whether the talks have failed or succeeded, they want you to make a statement.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I will do so, Sir.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :—మంత్రిగారు ఏదో విధంగా సమాధానం చాతుర్యంగా చెప్పటంకాదు ఇక్కడ ఉన్న సమస్య. ఈ నాడు సమ్మెకు అవకాశం ఇచ్చినటువంటి ప్రభుత్వమే దానిని సరిచేసుకొనటానికి టీచర్స్ సమస్యను పరిష్కరించటానికి ప్రభుత్వము ఏమి చేయబోతున్నదో తెలుసుకోవాలనేదే మా ఆందోళన. అది చెప్పకుండా ఏదో చాతుర్యంగా సమాధానం చెప్పినంతమాత్రమున టీచర్స్ సమస్య పరిష్కారానికి అది తోడ్పడదు. వారి సమస్య పరిష్కారానికి ఏమి చేయబోతున్నారు?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : ఒకరి చాతుర్యాన్ని ప్రదర్శించుకోవాలనే కక్కుర్తి ఎవరికీ ఏమీ లేదు. Talks are going on. The concern of the Government is to solve the problem. We are doing all the consultations. We are in a crucial stage. God-willing, everything will be settled and I shall take the House into confidence at the earliest.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—ఇప్పుడు 17 వ తేదీ నుండి సమ్మె జరుగుతున్నది. ఇప్పటికే పిల్లలకు ఒక సంవత్సరం వృధాపోయింది. మళ్ళీ యీ టీచర్స్‌సమ్మెవల్ల పిల్లలు బాధపడుతున్నారు. ఈ సంవత్సరం [illegible] పిల్లల చదువు పాడైపోతున్నది. మంత్రిగారు తమ స్టేట్‌మెంట్‌లో కొత్త విషయం ఏమీ చెప్పకుండా [illegible] అంతా వేస్టు చేశారు.

శ్రీ [illegible] :—ప్రభుత్వం [illegible] సంవత్సరం 5 కోట్ల రు.ల [illegible] సాధించు కొరకు 8 లక్షల రు.లు [illegible] ద్రోహం కలుగ

జేశారు. తెలంగాణా ప్రాంతంలో టీచర్స్ ఇవాళ రంగంలోకి వచ్చారు. రేపు ఆంధ్ర ప్రాంతపు టీచర్స్ సమ్మె చేయబోతున్నట్లు నోటీసు ఇచ్చారు. ఇదంతా ఒక క్లయిమాక్స్‌కు వచ్చిన తర్వాత ప్రభుత్వం అటు ఇటు కాలుకాలిన పిల్లిలాగ దేవులాడుకొనే పద్ధతి ఎందుకు? ఈ సమస్యయొక్క తీవ్రతను వెంటనే గ్రహించి-పరిష్కారం చేయాలి. గత సంవత్సరం విద్యార్థులు నాశనం అయిపోయారు. ఈ సం. టీచర్స్ స్ట్రయిక్‌వల్ల ఎగ్జామినేషన్స్ ఆగిపోయే దుస్థితి దాపురించినపుడు ఏదో లాజిక్ అన్సర్స్ చెప్పి వైండప్ చేస్తే ప్రయోజనం ఏమి ఉన్నది?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆంధ్ర area లో, తెలంగాణ area లో ఉన్న teachers అంతా notice యిచ్చి ఉన్నారు. N. G. Os కూడ notice యిచ్చి ఉన్నారు. వారితో సంప్రతింపులు జరపాలని మా కోరిక. అది సాఫల్యం అయ్యేందుకు ప్రభుత్వం పూనిక వహిస్తే అవుతాయనే విశ్వాసం ఉన్నది. అది సాఫల్యం అయ్యేందుకు యిద్దరు కలిసి ప్రయత్నించాలి. Strike ను avert చేస్తే మేము చాల సంతోషిస్తాము. అది ప్రజల యొక్క అభిప్రాయము. ప్రభుత్వం దీనికి ఎక్కువ బాధ్యత వహించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :— మేము మా అభిప్రాయాలు యిచ్చి, తీవ్రతగురించి గట్టిగా చెప్పినా అటునుంచి ఉన్న response ఏమిటి? కంఠశోష మాది. మా కంఠశోషను వెలిబుచ్చుకోవడమేనా ఏమైనా ఫలితం ఉన్నదా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇంతకు ముందుగానే పి. వి. నరసింహారావు గారు సమాధానం చెప్పారు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :— జీవం లేనటువంటి శల్యాలు మాట్లాడుతున్నాయా ఇక్కడ ఏమీ మాట్లాడుతున్నాయి? దీనికి సమాధానం ఉన్నది అంటారా లేదని అంటారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— దేనికి?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :— సమస్యను తీవ్రంగా తెచ్చి నెత్తిమీద పెట్టుకొన్న తరువాత ఆలోచించే బదులు ముందుగానే ఆలోచించి న్యాయం కలుగజేయండి అని కోరుతున్నాను. ఆ రకంగా తలకాయ ఊపితే ప్రయోజనం ఏమి వున్నది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— Specific point మీద నేను యిదివరకే చెప్పాను. General lecture కు నేను ఏమి సమాధానం చెప్పేది?

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :— Strike కు మీరు అనుమతి యిస్తున్నారు అన్నమాట.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— వారు strike మా అనుమతితో చేయలేదు. మా అనుమతితో విరమించరు. పరిస్థితులవల్ల వారు strike చేయడం జరిగింది. [illegible] సాధక బాధకాలు....)

శ్రీ మహమ్మద్ రజబలి :—Strike చేయాలని మీ ఉద్దేశ్యం.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సభ్యులు ఎవరు చెప్పినా దానిలో విచక్షణ లేకుండా తారతమ్యం లేకుండా, సరైన సమాధానం చెప్పవలసిన బాధ్యత యున్నది. రజబలి గారు ఒక పాయింట్ raise చేస్తే సమాధానం చెప్పకపోతే వారికి ఎంత బాధగా ఉంటుంది? అసలు విషయం వారు చెప్పారు. సానుభూతితో పరిశీలిస్తున్నాము. దేవుని దయ బాగా ఉంటే తప్పకుండా పరిష్కారం అవుతుంది. శక్తివంచన లేకుండా మేము ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అని చెప్పారు.

శ్రీ వి. బి. రాజు :—గవర్నమెంటులు దేవుని దయమీద నడవవు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దేవుని దయవల్ల జరుగుతున్నాయని మేము నమ్ముతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు నమ్ముతున్నారు. వారు నమ్మవలె గదా!

శ్రీ వి. బి. రాజు :—దేవుని దయవల్ల జరిగేటట్లయితే మీ ప్రయత్నం ఎందుకు?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మా సాధ్యమైనంతవరకు కృషి చేస్తున్నాము, ఫలిస్తాయి అని ఆశిస్తున్నాము అని చెప్పారు.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1970-71

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. XXVIII WOMENS' WELFARE DEPARTMENT-Rs. 40,11,100

DEMAND NO. XXIX WELFARE OF SCHEDULED TRIBES, CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES—Rs. 7,86,54,000

శ్రీ డి. పెరుమాళ్లు :—అధ్యక్షా, ఈ demand పైన 22 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడినారు. ఈ జాతుల అభ్యున్నతికి చాలమంది సూచనలు చేసినారు. హరిజనులు గిరిజనులు తదితర వెనుకబడిన జాతులవారు తరతరాలనుంచి అనేక యిబ్బందులకు గురై దుర్భర జీవితాన్ని అనుభవిస్తూ వచ్చారు. వారియొక్క సముద్ధరణకు ప్రభుత్వం ఎన్నో పథకాలు చేపట్టి కార్యక్రమాలు చేస్తూ ఎక్కువగా వారి అభివృద్ధికి కృషి చేస్తూ ఉన్న విషయం మీకందరికి తెలిసినటువంటిదే. వారు కొంతవరకు అభివృద్ధి చెందారు. కాని పూర్తిగా యింతవరకు అభివృద్ధి చెందలేదు అనడం వాస్తవం. పూర్తిగా అభివృద్ధి చాలాకాలం పడుతుంది అని సభ్యులకు మనవిచేస్తూ ఉన్నాను. ఈ పథకాలు చాలవరకు నా note లో మనవి చేసినాను. సభ్యులు చదువుకొని ఉంటారని నేను అనుకుంటూ యున్నాను. Backward Commission report విషయం లచ్చన్నగారు House లో చాలసార్లు అడిగినారు. నిన్న debate సమయంలో రత్నసభాపతిగారు report ఎప్పుడు వస్తుంది, చెప్పవలెనని చెప్పినారు. High Court, Supreme Court వారు 1966 లో వెనుకబడిన జాతుల lists కొట్టివేసిన తరువాత ఆర్థిక ప్రాతిపదిక మీద scholarships

యివ్వడం జరుగుతున్నది. 68 లో Justice మనోహర ప్రసాద్‌ను Backward Commission Chairman గా వేశారు. ఈ కమిషన్ జిల్లాలలో పర్యటించి ఈ కులముల పరిస్థితుల గురించి enquiry చేశారు గాని పూర్తిగా జిల్లాలన్నీ తిరగడం కూడలేదు. ఈలోగా వారు resignation పెట్టడం. తిరిగి అనంతరామన్‌గారిని Chairman గా నియమించడం జరిగింది. వారు యిప్పటివరకు అన్ని జిల్లాలు తిరిగినట్లు తెలుస్తున్నది. మైసూరు, మద్రాసు, కేరళ రాష్ట్రాలకు కూడ వెళ్ళి అచ్చటి పరిస్థితులను చూచి త్వరితంగా report అందజేస్తారని సభ్యులకు మనవిచేస్తూ ఉన్నాను. రత్నసభాపతిగారు వెనుకబడిన తరగతులవారు ఏ విధంగాను అభివృద్ధి చెందలేదు, ప్రభుత్వం వారికి ఏ విధంగాను సహాయం చేయడంలేదు అని చెప్పినారు. 1968–69 లో ఆర్థికంగా వెనుకబడినవారికి 20,302 మందికి residential scholarship 47,85.700 రూపాయలు scholarships యివ్వడం అయింది. Non-residential scholarships ద్వారా 25,740 మందికి 9 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయడంజరిగింది. Government of India scholarship 2.180 మందికి economically backward కు 12,46.469 రూపాయలు ఖర్చు చేయబడింది. Hostels 10%, E. C. B. లకు seats కేటాయించబడ్డది. స్థలాలలో 12% E. C. B. లకు యివ్వడం జరుగుతూ ఉన్నది. Separate hostels కూడ వారి కొరకు నిర్వహించబడుతూ ఉన్నాయి. ఈ విధంగా economically backward classes కు, ఈ కమిషన్ రిపోర్టు వచ్చేంతవరకు వారి అభివృద్ధి కొరకు ఎక్కువ కృషి చేస్తున్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే. Untouchability గురించి చాల మంది మాట్లాడారు. ఇది తరతరాలుగా వస్తున్న సాంఘికమైన దురాచారం. దీనికి Act ఒకటి pass చేసినారు. దీనికి వ్యతిరేకంగా ఎవరైనా వ్యవహరించినట్లయితే వారిమీద శిక్ష తీసుకొనడం జరుగుతూ యున్నది. అనేక విధాల కార్యక్రమాలు అస్పృశ్యతా నివారణ కొరకు చేస్తున్నమాట చాలమంది సభ్యులకు తెలుసు. వేరే చెప్పవక్కరలేదు అనుకుంటున్నాను. Bogus certificates తో hostels నడుపుతున్నారు అని, bogus income certificates పొంది scholarships పొందుతున్నారని చాలమంది సభ్యులు విమర్శించారు. బాధ్యత కలిగిన వ్యక్తులు ఈ certificates యివ్వడం జరుగుతున్నది. తప్పుడు certificates ఏవైనా ఉంటే తెలియజేసిన ఎడల పరిశీలించి తగిన చర్య తీసుకుంటామని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. House sites విషయం చాలమంది మాట్లాడినారు. ఇళ్లు కట్టుకోడానికి యిళ్ళ స్థలాల సేకరణకు సొమ్ము పెంచమని కోరారు. ఈ మొత్తం ప్రతి సంవత్సరం gradual గా పెంచడం జరుగుతున్నది. 67–68 లో 11.87.270 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. 69-70 లో 45.30,000 రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. వచ్చే సంవత్సరం 86,50,000 రూపాయలు పెంచడం అయింది. భూసేకరణలో ఆలస్యం ఉన్నమాట వాస్తవమే. అందరికీ తెలిసిన విషయమే. పంచాయతీరాజ్ సంస్థలనుండి ఈ subject ను తొలగించడం గురించి ఆలోచనలో యున్నది. ఇది ఆలోచిస్తామని మనవిచేస్తూ ఉన్నాను. ఇళ్ళు కట్టుకోవడానికి వందరూపాయలు యివ్వడం జరుగుతున్నది. వచ్చేసంవత్సరం [illegible] వందలరూపాయలు యివ్వాలని ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నాను. ఇంకా

ఎక్కువ యివ్వడానికి ప్రస్తుతం ఆర్థికపరిస్థితులు బాగాలేవు. అందుచేత, 70-71 నుండి యీ వందరూపాయలను పెంచి, ఎరెక్షన్ ఆఫ్ స్ట్రక్చర్స్ నిమిత్తం రెండు వందల రూపాయలవరకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. జంటనగరాలలో scavengers కు, sweepers కు యిళ్లు కట్టుకోవడానికి 4 లక్షల రూపాయలు మంజూరుచేయడం జరిగింది. మెహ్తాలు తెగలవారికి 70-71 లో ఒక లక్ష రూపాయలు ఇళ్లుకట్టుకోవడానికి కేటాయించడం జరిగింది. తరువాత, స్కాలర్‌షిప్స్ గురించి చాలామంది మాట్లాడారు 70-71 నుండి యీ స్కాలర్‌షిప్స్ తలిదండ్రులకు యివ్వాలనే వుద్దేశం వున్నది ప్రభుత్వానికి. మేనేజర్సుకు కాకుండా, తలిదండ్రులకు యిచ్చినట్లయితే బాగుంటుందనే ఆలోచన వున్నది. తప్పకుండా తలిదండ్రులకే యివ్వాలని ఆలోచిస్తున్నామని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా స్కాలర్‌షిప్స్ పెంచడం విషయంలో.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయ్ :— ఈ స్కాలర్‌షిప్స్ ప్రయిమరీక్లాస్ నుండికూడా యివ్వమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ డి. పెరుమాళ్లు :— అదీ ఆలోచిస్తున్నాం. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా స్కాలర్‌షిప్స్ పెంచడం విషయంలో, వారితో సంప్రదించడం జరిగింది. మొన్న అఖిలభారత సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రుల సమావేశంలో యీ విషయం చర్చించడం జరిగింది. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారు త్వరలో ఒక నిర్ణయానికి వస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. స్టేట్ స్కాలర్‌షిప్స్, బోర్డింగ్ గ్రాంట్ పెంచాలని చాలామంది మనవిచేశారు ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి ఆలోచిస్తామని మనవిజేస్తున్నాను. విద్యాసంస్థల నుండి స్కాలర్‌షిప్స్ అప్లికేషన్స్ ఆలస్యంగా వస్తున్నాయని చెప్పారు— కారణాలు వున్నాయి. జూన్-జులై లలో అడ్మిషన్స్ జరుగుతూ వుంటాయి. అందుచేత, అప్లికేషన్స్ పూర్తిచేసి పంపించడంలో డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్‌ఫేర్‌కు late అవుతూవుంటుంది. సాధ్యమైనంతవరకూ ఎటువంటి late లేకుండా, మంజూరు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందని మనవిచేస్తున్నాను. All India level లో పార్లమెంటరీ కమిషన్ వున్నట్లుగా State level లో లెజిస్లేచర్ కమిషన్ ఒకటి వెయ్యమని రమణయ్యగారు, ఈశ్వరీబాయిగారు మొదలైనవారు యిదివరకు ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలోను, తరువాత బడ్జెట్‌పై చర్చలసందర్భంగా సూచించారు. ఇప్పుడు State Social Welfare Advisory Committee ఒకటి వున్నది. అందులో అనుభవంగల వ్యక్తులు మెంబర్సుగా వుంటారు. అందులో హరిజనులు, యీ కులాలకు జరిగే అన్యాయాలను పరిశీలించి ప్రభుత్వంతో చర్చించి సరిచేయడానికి అవకాశమున్నది. ఏదిఏమైనప్పటికి, ఆ కమిషన్ వుపయోగం ఎంతవరకు వుంటుందనేది, ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి ఆలోచించవలసి వుంటుంది. ఆలోచిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ఐందరు సమితిలో రాజపూడి గ్రామంలో జరిగిన దుస్సంఘటన గూర్చి చెప్పారు. దర్యాప్తు జరుపుతామని, జరిపి action తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. కేర్ ఫుడ్ కేమెర్స్ గురించి చెప్పారు. అప్పుడు తొలగించడం జరిగింది. విద్యార్థిక ప్రైజులుమాత్రం శాంక్షన్ చేయడమైనది. ఇప్పుడు కేర్ మీల్స్ ప్రభుత్వానికి అధికంగా ఖర్చు చేయవలసివస్తున్నది. దానిలో అన్ని విటమిన్స్

వుంటాయి. పుష్టికరమైన ఆహారం కాబట్టి దీనిని కంటిన్యూ చేయడం జరుగుతున్నదని మనవిజేస్తున్నాను. తరువాత, పంచాయతీరాజ్ సంస్థలనుంచి యీ సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు కలెక్టర్సుకు వుంచడం మంచిదని చాలామంది చెప్పారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఒక చిన్న క్లారిఫికేషన్. పంచాయితీసమితులకు యిచ్చిన ఫండ్సు నుండి 15 శాతం హరిజనుల వెల్ ఫేర్ కొరకు ఖర్చుపెట్టాలని వున్నది. అట్లా ఎక్కడా ఖర్చుపెట్టడం జరగడంలేదని స్పెసిఫిక్‌గా యీ House లో గత మూడు సంవత్సరాలనుండి చెబుతున్నాను. అంకెలు తెప్పిస్తున్నామని డిపార్టుమెంటు రిప్లయ్‌వచ్చింది. మళ్ళీ సంవత్సరం జరిగిపోయింది. సోషల్ వెల్ ఫేరు డిపార్టుమెంటువారు—డైరెక్టరుగారుగాని మినిస్టరుగారుగాని ఎప్పుడయినా ఒక పంచాయితీ సమితికి వెళ్ళి వారు వారి ఫండ్సునుండి 15% హరిజనుల వెల్ ఫేర్ కొరకు ఖర్చుపెడుతున్నారో, లేదో చూసిన సందర్భమేదైనా వున్నదా? అని నేను అడుగుతున్నాను. మూడు సంవత్సరాలనుంచీ మేము చెబుతున్నాం.

శ్రీ డి. పెరుమాళ్ళు :—నేను యిప్పటికి 200 గ్రామాలు టూర్ చేయడం జరిగింది. అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు 15% హరిజనులకొరకు ఖర్చుపెడుతున్నారా, లేదా అనేది నేను వేసే మొదటి ప్రశ్న. దానికి మేము ఖర్చుపెడుతున్నామని వారు చెప్పడం జరుగుతున్నది. అయినప్పటికి 118 కి డైరెక్టర్ ఆఫ్ సోషల్ వెల్ఫేర్ రిమైండర్స్ యివ్వడం జరిగింది. ఏదయినా స్పెసిఫిక్ కేసువుంటే, అక్కడ ఖర్చుపెట్టకుండా వుంటే, దానిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటామని గౌరవసభ్యులకు మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—ఆ information మీముందు వున్నదా: 15% ఫలానా పంచాయితీ సమితి ఖర్చుపెడుతున్నట్లు చెప్పగలరా? మీరు ఆ informationతో satisfy అయినారా; అది అమలు జరుగుతున్నట్లు మీరు తెలుసుకుంటున్నారా? మేము అడుగుతున్నాముగదా, ఆ information మాకు ఎందుకు యివ్వరు ?

శ్రీ డి. పెరుమాళ్ళు :—వారు ఖర్చుపెడుతున్నట్లుగా మాకు information వున్నది. అన్ని జిల్లాలదీ లేకపోయినప్పటికి, కొన్ని జిల్లాలనుండి మేము information సంపాదిస్తున్నాం. అన్ని జిల్లాలకు సంబంధించి పూర్తి వివరాలు యికముందు సంపాదిస్తామని గౌరవసభ్యులకు మనవిజేస్తున్నాను.

తరువాత, హరిజనులకు డిస్క్రిమినేషన్ను విషయం మనవిజేశారు. 14% హరిజనులకు యిస్తున్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే. అలా జరగనట్లయితే, ఏదయినా స్పెసిఫిక్ కేసు వుంటే, ప్రభుత్వానికి తెలియపరచినట్లయితే, తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్‌లో హరిజన కులానికి చెందిన మెంబరు ఒకరు వుంటారు; వారికి ఏమైనా అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయా? అనే విషయంలో చూసే బాధ్యత ఆయనపైకూడా వున్నది. [illegible] హరిజనులకు [illegible]ందికి వుద్యోగాలిచ్చారు? అనే [illegible] జరుగుతుంది. ఆ

రిపోర్టునుచూసి, అందులో ఏమైనా అన్యాయాలు జరిగితే, తెలియపరిస్తే చర్య తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :— సబార్డినేట్ సర్వీసెస్ అన్నీ కూడా కలెక్టర్సుకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారు. ఇప్పుడు సర్వీసు కమీషన్ పర్వ్యూలో వున్న సర్వీసెస్ సంగతి అట్లా వుంచి, యిప్పుడు సబార్డినేట్ సర్వీసెసు—యీ తెలంగాణా ట్రబుల్ వచ్చిన తరువాత సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు వచ్చిన తరువాత, సర్వీసు కమీషన్ పర్వ్యూ నుంచి తీసి జిల్లా కలెక్టర్సుకు, యిచ్చారు. కనీసం ఇక్కడ అన్యాయం జరుగుతున్నదేమిటో ఒక్క జిల్లాలోనైనా చూశారా ?

శ్రీ డి. పెరుమాళ్లు :— ఇంతవరకూ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ పర్వ్యూలోనే వున్నది.

శ్రీ వై. వెంకట్రావు :— మంత్రిగారు ప్రతిదానిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తే రెక్టిఫై చేస్తామంటున్నారు. ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురాకపోతే, ప్రభుత్వం చేయవలసిన పని లేదా అని అడుగుతున్నాను. అంతేగాక, ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చాము. ప్రతి తడవా అదే సమాధానం చెబుతారు. ఇది పాత పాటే.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— అధ్యక్షా, ఈ స్కాలర్‌షిప్స్ యీ మధ్య పెంచారు. అయితే, యిందులో డిస్పారిటీస్ వున్నాయి. సోషల్ వెల్‌ఫేర్‌లో మాత్రం జూన్—జులై నుండి ఎరియర్స్‌తో సహా కట్టించారు. ట్రైబల్ వెల్‌ఫేర్‌లో మాత్రం మొన్న జనవరి నుండి శాంక్షన్ చేశారు. దీనిని పునఃపరిశీలించి సోషల్ వెల్‌ఫేర్ హాస్టల్సు ట్రైబల్ హాస్టల్స్‌లో కూడా జూన్ నుంచి యిచ్చే అవకాశాలు వున్నాయా ?

శ్రీ డి. పెరుమాళ్లు :— స్కాలర్‌షిప్స్ గురించి నేనింకా చెప్పవలసింది వున్నది. నేను చెప్పడం అంతా అయిపోయిన తరువాత వారు అడగవచ్చును.

తరువాత, old age pensions గురించి చాలామంది మాట్లాడారు. 64 వ సంవత్సరంలో వృద్ధాప్యపు పింఛన్లు బ్లాక్ డెవలప్‌మెంట్ ఆఫీసర్స్‌కు యివ్వడం జరిగింది. ఇది misuse అవుతున్నదనే వుద్దేశంతో యీ స్కీము జిల్లా కలెక్టర్సు ఆధీనంలో వుంచడమైనది. బాన్ పెట్టిన ఆర్డరుకు పూర్వం వున్న దరఖాస్తులన్నీ కూడా R. D. O. దర్యాప్తు చేయించి, సరియైన వాటికి కలెక్టర్సు శాంక్షన్ యివ్వడం జరిగింది. 60 వేల దరఖాస్తులు వచ్చాయి. 8 వేలు మాత్రం దర్యాప్తు చేయడం జరగలేదు. కలెక్టర్సుకు యిప్పటికి కూడా, పెటిషన్ పెడితే కలెక్టరే, ప్రత్యేకంగా ఎంక్వయిరీ చేసి, శాంక్షన్ చేయడానికి అవకాశమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత hostels విషయం చాలామంది చెప్పారు. Hostel grants పెంచాలన్నారు. ఇటీవలనే కాలేజీ విద్యార్థులకు రూ. 30 నుండి రూ. 40 ల వరకు పెంచాము. జిల్లా కేంద్రాలలో—విజయవాడ, రాజమండ్రి, విజయనగరములలో కూడా 20 నుండి 25 వరకు, యితరచోట్ల 20 నుండి 28 వరకు పెంచడం జరిగింది.

అన్నిచోట్ల 25 కు పెంచాలని చెప్పారు. మఫుసల్ ఏరియాస్‌లో కూడా 25 చేయడానికి ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత, గవర్నమెంటు హాస్టల్సుకూ, సబ్సిడైజు హాస్టల్సుకూ ఖర్చులలో తేడా వుండక తప్పదు. సబ్సిడైజు హాస్టల్సుకు ప్రభుత్వం సబ్సిడీ మాత్రమే యిస్తుంది. తక్కిన ఖర్చు వారే పెట్టుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. చాలామంది సభ్యులు వాటిని గవర్నమెంటు హాస్టల్సుగా మార్చమని మనవిచేశారు. క్రమేణా, అంచెలవారీగా మార్చాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంది. కాని ప్రస్తుత ఆర్థిక పరిస్థితుల దృష్ట్యా అన్నీ యిప్పుడే తీసుకోడానికి వీలులేదనీ, ఒక్కొక్కటి తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. హాస్టల్సు సరిగా పనిచేస్తున్నాయో లేవో చూడడానికి ఒక పర్యవేక్షక కమిటీ వేయమని చెప్పారు. కాని హాస్టల్సును పర్యవేక్షణ చేయడానికి ఆఫీసర్సు, కలెక్టరు వున్నారు కాబట్టి, వేరే కమిటీ అక్కరలేదని నేను భావిస్తున్నాను.

గిరిజన సంక్షేమం గురించి కేశవరావుగారు సెంట్రల్ సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటు షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సుకోసం ఏమీ ఖర్చుచేయడం లేదని చెప్పారు. క్రిందటి సంవత్సరం ఫామిలీ అండ్ చైల్డు వెల్ఫేరు సెంటర్సు రెండు శాంక్షను అయినాయి—అదిలాబాదులో ఒకటి, తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో మరొకటి. 3.5 లక్షల మొత్తం. ఈ సంవత్సరం కూడా మూడు సెంటర్సు ఓపెన్ చేయాలని నిశ్చయం చేయడం జరిగింది. రేటాఫ్ పోస్టు మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్స్ రివైజు చేయాలనీ కేశవరావుగారు చెప్పారు. The intention is very good. కాలేజి పిల్లల స్కాలర్ షిప్స్ రూల్సు ప్రకారం యివ్వబడుతున్నాయి. ఈ స్కాలర్‌షిప్స్‌లో ఫీజు, స్టడీ టూర్సుకు కావలసిన డబ్బు, వగైరా ఖర్చులు యిమిడివున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. చాలామంది గౌరవసభ్యులు అనేక విషయాలలో సలహాలు యిచ్చారు. ఆ సలహాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని తగినరీతిగా సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు సాగించబడతాయని మనవిచేస్తున్నాను. సి.వి.కె. రావుగారు యింటెన్షన్ యీజ్ వెరీ గుడ్ అన్నారు. మాకు సాంఘిక సంక్షేమ శాఖను అభివృద్ధిచేయాలని ఇన్టెన్షను ఉన్నది. దీనికి అందరూ సహకరించాలనీ, సహకరించకపోతే దిగ్విజయంకాదని మనవిచేస్తూ, యింకా చెప్ప వలసినది వున్నా, టైము లేదంటున్నారు కాబట్టి, యీ డిమాండును పాస్ చేయ వలసిందని కోరుతూ, గౌరవసభ్యులు యికపైనకూడా ఏమైనా సలహాలుంటే యిస్తే తీసుకొని, లోటుపాట్లు వుంటే రెక్టిఫై చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తానని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి:—అధ్యక్షా, దీనిమీద చర్చ జరిగేటప్పుడు చాలా సీరియస్ అయిన ఘటన ఒకటి మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చి, వారు సమాధానం చెప్పాలని కోరినాము. 180 హాస్టల్సు తెరిస్తే అందులో 100 హాస్టల్సు అదే సంవత్సరం మూసివేయబడి, 29 మాత్రమే కంటిన్యూ అవుతున్నాయని ప్రభుత్వం వారియొక్క యాన్యువల్ ప్లాను రెవ్యూ రిపోర్టులోనే ఉన్నది. ఆ 29 హాస్టల్సు కంటిన్యూ అవుతూ, తక్కిన వంద హాస్టల్సు తెరవడం జరిగిందా? ఇలాంటి పద్ధతులు సోషల్ వెల్ఫేరు డిపార్టుమెంటులో కొనసాగిస్తున్నారా?

శ్రీ ఆర్. మహానంద: షెడ్యూల్డు కాస్టులకు, షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సుకూ 15 పర్సెంటు రిజర్వేషను ఉంది. దక్కడం లేదని చెప్పినప్పుడు చూస్తున్నాము అన్నారు. అట్లా కాకుండా యూనివర్సిటీ ప్రకారం ఖర్చు చేస్తున్నారా లేదా అనేది చూడాలి. దీనిని దృష్టిలో వుంచుకొని ఫీజులు పెరిగినా చేసేటట్లు ఏర్పాటు చేయాలి. తరువాత, సోషల్ సెక్యూరిటీ మెజర్సు స్కీము క్రింద (65-66) లో సెంట్రల్ గవర్నమెంటు కొంత డబ్బు మంజూరు చేసింది. ఆ స్కీము విషయం ఆలోచిస్తారా? తరువాత, ఓల్డు ఏజ్ పెన్షన్సు విషయం జిల్లా ట్రెజరీ ఆఫీసులో శాంక్షను అయినవి కూడా ఆరేడు నెలలు అయినా కూడా రావడం లేదు. అందువల్ల తాలూకా ఆఫీసులకే ఆ లిస్టులు పంపించే విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కుడిపూడి ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):—బాక్‌వర్డు క్లాసెస్ కమీషను వేసినాము. మూడు నెలలు, ఆరు నెలలలో రిపోర్టు వస్తుందని అంటున్నారు ఇప్పటికే చాలా కాలయాపన అయిపోయింది. కాబట్టి దీనికి రిపోర్టు రావడానికి ఒక డెడ్‌లైను పెడతారా? ఎకడమిక్ యియర్ ప్రారంభమయ్యేలోగా వస్తే మనం వారికి తగు ఫెసిలిటీస్ ఇవ్వడానికి అవకాశముంటుంది కాబట్టి అట్లా చేస్తారా?

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య (అల్లవరం):—పార్లమెంటరీ కమిటీ గురించి ఎన్ని సార్లు చెప్పినా, యినివరకు చెప్పిన సమాధానమే చెబుతున్నారు. సెంట్రలు గవర్నమెంటు, హోం డిపార్టుమెంటు—యితర స్టేట్సులో అబ్జర్వు చేస్తున్నారు. స్టేటు గవర్నమెంటుకు డైరెక్టివ్ ఉన్నది. మంత్రిగారు దీనికి సంబంధించి కేటగారికల్‌గా ఆన్సర్ యివ్వాలి కాని అడ్వయిజరీ బోర్డు వుందని చెప్పడం సరికాదు హాస్టల్సులో స్కాలర్‌షిప్సు పిల్లలకు కాకుండా తల్లిదండ్రులకు యివ్వడమును హర్షిస్తున్నాము. సర్వీసెస్‌లో 14 పర్సెంటు షెడ్యూల్డు కాస్టులకూ, 4 పర్సెంటు షెడ్యూల్డు ట్రయిబ్సుకూ వున్న రిజర్వేషనులో యింతవరకు 5 పర్సెంటు కూడా యివ్వలేదు. గెజిటెడ్ ఆఫీసర్సులో 2.5 శాతానికి మించిలేదు. ఉన్నచోట అయినా అన్ని కేటగిరీలలోనూ ప్రభుత్వం సరిగా అమలు చేయిస్తుందా.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు:—బోగస్ సర్టిఫికేట్సు ఎం. ఎల్. ఏలు, తహశీల్దారులు కూడా యిస్తున్నారు అన్నారు. హైదరాబాదులోనే ఒక మెడికల్ కాలేజీలో జరిగిన అడ్మిషను గురించి చెప్పాము. ఒకరను హరిజను కాకుండా, హరిజనుడని సర్టిఫికేటు తెచ్చి అడ్మిషను పొందడం జరిగింది. ఈ సభలోనే ఒక ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఆ సర్టిఫికేటు మీద ఎం ఎల్. ఎ సంతకం చేశారని కూడా చెప్పారు. దానిని గురించి నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్రాశాను. సోషల్ వెల్ఫేరు డైరెక్టరుగారికి వ్రాశాను, ఇంతవరకూ ఏ చర్యా తీసుకోలేదు. మెడికల్ కాలేజీలో ఆ నాన్ హరిజన్, హరిజన స్టూడెంటుగానే కంటిన్యూ అవుతున్నారు ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఎంక్వయిరీ చేస్తుందా?

(Mr. Speaker in the Chair)

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి:—డిగ్రీ కాలేజీలలో అందరికీ ఒకే విధంగా స్కాలర్‌షిప్సు యిస్తున్నారు. ప్రొఫెషనల్ కాలేజీలలో చదివే వారికి ఎక్కువ చేస్తారా?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—గాంధి సెంటనరీ సంవత్సరంలో ఒక కోటి రూపాయలు కేటాయించి ప్రతివారికి వంద రూపాయలిస్తామన్నారు. అప్పుడే 8 నెలలయింది, ఇప్పటివరకూ ఎవ్వరికి ఒక్క పైస కూడా యివ్వలేదు. దీనిని గురించి ఏమి చెబుతారు ?

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ :—ట్రయిబల్ వెల్ఫేరు హాస్టల్సులో 20–30 మంది వుంటే 15 మందికే గ్రాంట్సు యిస్తున్నారు. అడిషనల్ గ్రాంట్సు యివ్వడం లేదు. దీనిని గురించి మంత్రిగారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ వి. రాజరత్నారావు :—హరిజనులకు మంచి నీటి బావులు ఎక్కడా లేవు. కాస్టు హిందూస్ తమ బావులలోకి వీరిని రానివ్వరు. అందరూ ఒకే బావినుంచి నీరు తీసుకునే ఏర్పాటు ప్రభుత్వం చేయడం లేదు. వీరికి ప్రత్యేకమైన బావులు త్రవ్వడం లేదు. ఎవరో నీళ్లు పోస్తే పోయించుకోవడం బానిసత్వానికి నిదర్శనమని వేరే చెప్పనక్కరలేదు. ఈ పరిస్థితులు యిట్లాగే వుంటే వీరు యిన్ఫీరియర్ క్లాస్‌గా తయారవుతారు. వీరి మంచినీటి బావుల గురించి యీ బడ్జటులో ఏమీ లేదు. ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకొని మంచినీటి బావులు త్రవ్వించాలని కోరుతున్నాము. తెలంగాణా డెవలప్‌మెంటుకోసం కొన్ని కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఇక్కడైనా హరిజనులకు బావులకోసం ఖర్చు చేస్తున్నారా ?

శ్రీ డి. గోవిందదాసు :—గడచిన సంవత్సరం జూనియర్ కాలేజీలు ప్రారంభం చేసారు. సెప్టెంబరు వరకు పోయింది. ఆ పిల్లకాయలకు గ్రాంటు కాని స్కాలర్ షిప్ కాని ఇవ్వకుండా డబ్బు లేదు అంటున్నారు. ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ డైరెక్టరు గారిని అడిగితే డబ్బు లేదంటున్నారు. ముగ్గురు ట్రైబల్ పిల్లలకు గ్రాంటు లేకుండా పోతే రూ. 70 లు స్పెషల్ ఫీజు యివ్వకపోతే నేను పెట్టిన అన్నం వ్యర్థం. రేపు సంవత్సరం చదువుకుందుకు లేకుండా పోతారు.

శ్రీ డి. పెరుమాళ్ళు :—పంచాయితీలు 15 పర్సెంటు ఆదాయం హరిజనుల క్రింద ఖర్చు చేస్తున్నారా అనేది వివరంగా చెప్పలేదు అన్నారు. ఇక్కడ నుంచి ఇనస్ట్రక్షన్సు ఇస్తున్నాము. పంచాయతీ రాజ్ డిపార్టుమెంటు నుంచి కూడా 15 పర్సెంటు ఎప్పటికప్పుడు హరిజనులకు ఖర్చు చేయాలని తాఖీదులు పంపుతున్నాము. ఆ విధంగా ఖర్చు చేస్తున్నారనే భావిస్తున్నాను. ఏ జిల్లాలలోనైనా ఖర్చు చేయలేదని తెలియజేస్తే వారికి ఇనస్ట్రక్షన్సు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఈశ్వరీబాయిగారు గాంధీ సెంటినరీ సందర్భంలో స్లం ఏరియాలలో రూ. 100 లు చొప్పున ఇచ్చారా అని అడిగారు. అప్లికేషన్సు గాదర్ చేస్తాము. ఇన్‌క్వయిరీ చేస్తున్నారు. ఎవరు డిజర్వింగ్ అవుతారో వారికి ఇవ్వాలని ఉద్దేశం. ఐదు లక్షలు కేటాయించాము. 17 వేల అప్లికేషన్సు వచ్చాయి. పరిశీలన చేసి ఐదు వేల కుటుంబాలకు మాత్రమే ఇవ్వడం జరుగుతుంది, హాస్టల్సు గురించి నరసింహారెడ్డిగారు చెప్పారు. నిన్న చెప్పిన విషయమే. 44 హాస్టల్సు వరకు తీసుకున్నట్లు చెప్పారు. వారు అప్పీలు చేయడం జరిగింది. ముందు గవర్నమెంటు తీసుకున్నారు. తరువాత తిరిగి [illegible] హాస్టల్సుగా మార్చడం జరిగింది. ఆ హాస్టల్సు ఉన్నాయని మనవి [illegible]

శ్రీ బి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి :-130 హాస్టల్సు ఓపెన్ చేసి 101 హాస్టల్సు అదే సంవత్సరంలో మూసివేయడం జరిగింది.

శ్రీ డి. పెరుమాళ్ళు :—1966-67 లో 352 హాస్టల్సు. 1967-68 లో 808 హాస్టల్సు. తేడా 44 హాస్టల్సు. తిరిగి సబ్సిడైజు హాస్టల్సు మానేజర్సుకు ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత ఏదైనా ఉంటే పరిశీలన చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభాకరరావుగారు బాక్‌వర్డు క్లాసు కమీషను రిపోర్టు ఎప్పుడు వస్తుందని అడిగారు. మే ఆఖరుకు వస్తుందని అనుకుంటాను. ఇదివరలోనే ముఖ్యమంత్రిగారు మే నెల ఆఖరుకు వస్తుందని మనవిచేసి ఉన్నారు. సర్వీసెస్‌లో 14 పర్సెంటు ఇవ్వడం లేదని చెప్పారు ఏదైనా స్పెసిఫిక్ కేసులుంటే చెబితే బాగుంటుంది. జరుగనప్పుడు జరుగలేదని కాగితం రూపంలో వ్రాసి ఇస్తే ఎగ్జామిన్ చేసి ఏమిటో అన్వేషించడానికి వీలుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మెడికల్ కాలేజీలలో ఫాల్స్ సర్టిఫికేట్సు గురించి కేశవరావుగారు చెప్పారు ఆ విషయం పరిశీలన చేయిస్తాము. తప్పుడు సర్టిఫికేట్సు ఐనట్లయితే చర్య తీసుకుంటాము. మిగతా విషయాలు కూడా తప్పకుండా పరిశీలన చేయించి చర్య తీసుకుంటామని మనవి చేస్తూ ఈ డిమాండును పాస్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :--I am now putting the cut motions to vote.

DEMAND No. XXVIII-WOMENS' WELFARE DEPARTMENT, ETC., Rs. 40,11,100

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 40,11,100 for Womens Welfare Department etc. by Rs. 100

(That Women Welfare Department be reconstituted with an efficient machinery capable of having women welfare.)

The cut motion was negatived.

DEMAND No. XXIX-WELFARE OF SCHEDULED TRIBES CASTES AND OTHER BACKWARD CLASSES-Rs. 7,86,54,100

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(To criticise the Government for its step-motherly attitude towards the backward classes by not restoring the minimum privileges promised seven years back and not getting the report of the Backward Classes Commission appointed three years back.)

The cut motion was declared negatived.

Sri B. Ratna Sabhapathi :—Sir, I demand division.

The House divided thus;

Ayes 81 : Noves 82

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(To criticise the Government for not opening a Hostel in each Taluk Centre.)

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54 100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(For not sanctioning old age pensions to all the deserving applicants in the State.)

To reduce the allotment of Rs. 7,86.54 100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(For the failure of the Government to pay regularly the old-age pensions to the poor people to whom they sanctioned.)

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(For not granting old-age pension to deserving poor people and for not paying to those to whom they granted.)

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

To criticise the Government for not appointing a Parliamentary Committee for the Scheduled Castes and Scheduled Tribes (House Committee).

To reduce the allotment of Rs 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(To criticise the Government for not providing a Financial Corporation for Scheduled Castes with 10 crores).

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(To criticise the Government for not providing adequate finances for Housing Schemes for Scheduled Castes and Scheduled Tribes.)

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(To criticise the Government for not enhancing the scholarship amount for post-Metric and Professional College students).

The cut motion was declared negatived.

Smt. J. Eswari Bai :—Sir, I demand a division.

The House divided thus :

Ayes 32 : Noves 81

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,85,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(సోషల్ వెల్ఫేరు హాస్టళ్ళలో, తక్కువ ఆదాయపు సర్టిఫికేట్లు తప్పుడు కులాల సర్టిఫికెట్లు చూపి, గ్రాంట్లను పొన్నవారే కాకేయు ఘటనలపై, దర్యాప్తు కమిటీని నియమించి, చర్య గైకొనని ప్రభుత్వ వైఖరిని నిరసించుటకై.)

The cut motion was negatived

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54 100 for Scheduled Tribes etc by Rs. 100

To criticise the Government for not taking speedy measures to publish the lists of other Backward Classes.

The cut motion was declared nagatived.

Sri N. Ramachandra Reddy :—Sir I demand a division.

The House divided thus :

Ayes 31 : Noves 82

The cut motion was nagatived.

Mr. Speaker :—The question is :

"To reduce the allotment of Rs. 7,85,54,100 for Schedule Tribes etc. by Rs. 100

(బీద విద్యార్థులకు ఉపకారవేతనములు సరియైన సమయమునకు యివ్వక వృథాగ ఖర్చు చేయుటకుగాను ఇతర వెనుకబడిన తరగతుల వారికి సహాయము అందజేయనందులకు.)

The cut motion was nagatived.

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc by Rs. 100

(For the indifferent and unhelpful attitude of the Government towards Backward classes people in the matter of granting reservation in services and providing facilities for education.)

The cut motion was declared negatived.

Sri Pragada Kotaiah :—Sir. I demanded a division.

Ayes 33 : Noves 84

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

" To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by 100

(For not taking away the Social Welfare Department from the purview of Panchayat Raj and for not placing in the hands of the District Collectors. as the Panchayat Raj is not properly holding the funds allotted to Scheduled Castes)

Sri N. Ramachandra Reddy : Sir, I demand a division.

33 Members voted for the cut motion and 84 members voted against.

The cut motion was negatived.

Mr. Speaker :—The question is :

"To reduce the allotment of Rs. 7,8 ,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(To impress upon the Government to withdraw the powers of Panchayat Raj Institutions on Harijan Welfare.)

"To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(సత్తెనపల్లి తాలూకాలో సిరిపురం, వడ్డపల్లి, వణిదెం, భీమవరం, పొనుగుపాడు, గోళ్ళపాడు గ్రామాలలో హరిజన నివేశన స్థలాల విషయం తేల్చనందుకు విమర్శించుటకు)

"To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(That the Backward Classes Commission's Report is inordinately delayed causing hardship to lakhs of backward classes and hence steps to be taken for presenting the Report before this Budgent Session closes).

To reduce the allotment of Rs. 7,85,54,100 for Schedaled Tribes etc,, Rs. 100/-

"That the Backward and Scheduled Tribes and Castes be removed by prividing land for tilling, Education, employment and means of livelihood to all).

"To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(విశాఖ జిల్లాలో హరిజన అభివృద్ధి కార్యక్రమము జరిపించడములో ఆర్థిక పరిస్థితులు తగినంత ప్రభుత్వం సహాయం చేయక పోవడంచేత కార్యక్రమాలు నిల్చిపోవడంలో విచారించుచున్నాము.

"To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(To criticise the Government for not having provided adequate old age pension grants to the deserving applicants.)

"To reduce the allotment of Rs. 7,86,54,100 for Scheduled Tribes etc. by Rs. 100

(పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా తణుకు తాలుకా జుత్తిగ గ్రామంలో హరిజనుల పైన స్థానిక భూస్వాములు గత నెలలో జరిపిన దౌర్జన్య చర్యలు అరికట్టనందుకు నిరసనగా)

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker :—I Will now put the main demands to vote of the House.

The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 40,11,100 under Demand No. XXVIII—Women's Welfare Department."

The motion was adopted and the Grant made.

Mr. Speaker :—The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 7,86,54,100 under Demand No. XXIX—Welfare of Scheduled Tribes, Castes and Other Backward Classes."

The motion was adopted and the Grant made.

DEMAND No. XX—Agriculture–Rs. 7,27,57,000/-

DEMAND No. XXII—Animal Husbandry–Rs. 3,84,98,000/-

DEMAND No. XXI—Fisheries—Rs. 82,06,200/-

Sri K. Venkataratnam :—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 7,27,57,000 under Demand No. XX—Aricuiture."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,84,98,000 under Demand No. XXII—Animal Husbandry."

Mr. Speaker :—Motions moved.

Sri S.R.A. Appala Naidu :—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg tomove :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 82,06,200 under Demand No. XXI—Fisheries."

Mr. Speaker :—Motion moved ... Members will now move the cut motions.

DEMAND NO' XX AGRICULTURE-RS. 7,27,57,000

Sri V. B. Raju :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

For having failed in the Soil Conservation programme in the dry farming areas of the State.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri R. Satyanarayana Raju : —Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ రంగంలో అభివృద్ధిని సాధించుటకు, పేద రైతులకు, సబ్సిడీ ఋణాలు విరివిగా అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు కేటాయించనందుకై.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri D. Venkatesham :—Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 00

To criticise the Government for not providing amount to execute Yedooru cheru of Vanamala dinne Pungam Taluk Chittor District.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Aericulture by Rs. 100

To criticise the Government for not abolishing the Managing Board of Agriculture University.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,00) for Agriculture by Rs.100

To criticise the Government for its failure in improving the quality of pesticites.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

To criticise the Government for its failure in not repairing all Tractors and Buldozers laying idle in all Stations.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

To criticise the Government for not arresting the posts for the crops in the State.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri T. Purushotham Rao :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agricultur by Rs. 10

వ్యవసాయరంగంలో స్వయంసమృద్ధి సాధించుటలో విఫలమయినందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

Sri Y. Venkat Rao: –Sir, I move:

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

For failure to arrest Hispa disease to paddy crop in coastal Andhra Districts

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri C. Janga Reddy :—Sir, I move:

To reduce the allotment of Rs, 7,27,57,000 for Agricultural by Rs. 100

రైతులకు సక్రమమైన పద్ధతిలో వ్యవసాయ పరికరములు, మందులు, ఎరువులు, సలహాలు అందజేయనందులకు నిరసనగా.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri G. Rajaram :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

To discuss the failure of the Department of Nizamabad District in protecting the paddy crops-

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

To discuss the policy of the Government in constituting the market committees and conducting election of presidents and Telangana

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

Sri Pragada Kotaiah :—Sir I move.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

For not entrusting the distribution of fertilizers to the Trade also.

Mr. Speaker ;—Cut motion moved.

Sri R. Mahananda :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

Government failed to reduce the hire chairges on Tractors, Boring sets, etc managed by the Andhra Pradesh Agro Industries Corporation Limited.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

Government failed to supply sprayers and Dusters to village Panchayats on subsidry basis.

To recuce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

Government failed to locate an Agriculture Model Farm at Pullipadu, Darsi Taluk, Ongole district.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

Failed to transfer all the Extension Education to Andhra Pradesh Agricultural University.

To reduce the allotment of Rs. 7,27,57 000 for Agriculture by Rs. 100

For not abolishing the sales tax and other taxes on Fertilisers.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

Sri C. V. K. Rao:—Sir, I move:

To reduce the allotment of Rs 7,27,57,000 for Agriculture by Rs. 100

That the agriculture system should be rapidly modernised and collective agriculture be Introduced in all important districts.

Mr. Speaker:—Cut motion moved:

DEMAND No. XXI-Fisheries Rs. 82,06,200/-

Sri R. Satyanarayanaraju:—Sir, moved:

To reduce the allotment of Rs. 82,06,200 for Fisheries by Rs. 100

బందరు ఓడరేవులో, ఫిషరీస్ కోల్డు స్టోరేజి యంత్రాలను నెలకొల్పనందుకు నిరసనగా-మరియు ఓడరేవులో ఫిషరీస్ హార్బర్ నెలకొల్పనందులకున్నూ.

To reduce the allotment of Rs. 82,06,200 for Fisheries by Rs. 100

చిత్తూరు జిల్లాలోని ఫిషరీసు డిపార్టుమెంటు కంట్రోలులోవున్న చెరువులో, చేపపిల్లలు వదిలి తక్కువ వేలమునకు కొందరు వ్యక్తులకిచ్చు వేలము పద్ధతిని రద్దుపరచి డిపార్టుమెంటల్ ఫిషింగ్ జరపని ప్రభుత్వ అలసత్వ వైఖరిని విమర్శించుటకు.

Mr. Speaker—Cut motion moved:

Sri Pragada Kotiah:—Sir, I move:

To reduce the allotment of Rs. 82,06,200 for Fisheries by Rs. 100

For not constructing fisheries Harbour at Vadaru in Guntur District

To reduce the allotment of Rs. 82,06,200 for Fisheries by Rs 100

For not providing facilities for marketing of fish in the Vadardu coastal area.

To reduce the allotment of Rs. 82,06, 200 for Fisheries by Rs. 100

For not improving the economic and social status of the fishermen who are backward in all respects.

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

Sri R. Mahananda : Sir, I move

To reduce the allotment of Rs. 82,0[illegible],200 for Fisheries by Rs. 100

Failed to supply fish net turine to the Fishermen community on subsidy basis and also provide funds for marketing the fish.

To reduce the allotment of Rs. 82,06,200 for Fisheries by Rs. 100

For not providing adequate funds to Gundlakamma Supply canal to Kacheralakota Tank and also for formation of new Tanks at Nujendlapalli, Nagambhottapalem, Kalivelapalli and Boddikurapad of Darsi Taluk, Ongole district.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

Sri C.V.K. Rao :—Sir, I move :

To reduce the allotment of Rs. 82,06,200 for Fisheries by Rs. 100

That all the fishermen colonies in Kakinada be provided with beeter housing, lighting, water supply, communications, educational and medical facility.

To reduce the allotment of 82,06,200 for Fisheries by Rs. 100

That the fishermen be provided interest free loans for boats, nets and implements for fishing and unemployment and stagnation in the commuuity be eliminated.

Mr. Speaker :—Cut motions moved.

DEMAND NO. XXII—ANIMAL HUSBANDRY Rs. 3,[illegible]

Sri V. B. Raju :—Sir I move :

To reduce the allotment of Rs. 3,14,98,000 for Animal Husbandry by Rs. [illegible]

To criticise the failure of the Government [illegible] dairying industry in Telangana District [illegible]

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

[illegible]

To reduce the allotment [illegible]

one at Anakapalle in Visakhapatnam district and Ghanpur in Warangal district have been established. Ordinarily there should be 10 sub-centres as per the model scheme. But the Key Village Units with six sub-centres each, will be strengthened with two sub-centres to each of the Key Village Blocks in the coming two years. In addition, two more sub-centres have been added to Nakrekal and Kodad Key Village Blocks, with 8 sub-centres each raising the total sub-centres to 10 for each of these two Key Villages Blocks as a part of the expansion programme. The object of the establishment of these blocks has been mainly to locate them in the milk-shed and ayacut development areas linking them up with milk plants coming up in these areas, so that farmers in these areas could have ensured and ready market for their produce.

The progress achieved in the two Intensive Cattle Development Blocks at Vijayawada and Hyderabad has led to the establishment of one more Regional Cattle Development Unit at Zaheerabad in Medak district with 25 sub-centres attached to it. This includes the 10 sub-centres under the Key Village Block, Zaheerabad already functioning. The 25 sub-centres cover a breedable population of 25,000 to 30,000 both cows and buffaloes put together. Further in the area covered by Intensive Cattle Development Blocks, Hyderabad (*i.e*,), in the districts of Hyderabad, Medak, Nalgonda, Mahaboobnagar districts, Government have stood guarantee for about five lakhs rupees to the Andhra Pradesh State Co-operative Bank Limited, Hyderabad for giving loans to farmers through Co-operative Milk Societies through District Co-operative Central Banks for the purchase of milch cattle. This will enable the small farmers to participate in milk supply scheme and thereby augment their income. In Vijayawada area similar facilities are being organised through 100 rural milk co-operatives. The farmers had a huge loss due to the cyclone effect both in May and November, 1969, but that did not chill their enthusiasm while they were able to withstand the ordeal through the various benefits they derived through several Animal Husbandry Schemes and are able to rehabilitate themselves cheerfully in record time.

With a view to cater to the needs of the Key Village Blocks, Regional Cattle Development Units and Panchayat Samithi-cum-Departmental Artificial Insemination

Centres, two more Centralised Semen Collection Centres (Semen Banks) have been established during 1969-70 at Srikakulam (Srikakulam district) and Pentapadu in Godavari district in addition to strengthening the existing Semen Banks at Ongole, Nizamabad, Gannavaram and Nandyal.

A sum of Rs. 7,500 has been sanctioned towards Foreign Exchange by the Government of India for improting the necessary chemicals to be incorporated into the Coconut .Milk Extender for longer and better preservation of Semen at the room temperature so that this new process can be extended to more Semen Banks in the State, economically without the use of refrigeration conditions.

Feeds and Fodder:

The three Feed Mixing Plants set up at Budhavaram Gudlavalleru (Krishna district) and Bhongir (Nalgonda district) with the 'World Food Programme' grains, have established the well balanced pre-mixed feed. There is great demand for the pre-mixed feed from the above Government concerns as the ryots found it useful not only to raise the milk yield of their milch stock but also to increase the fat and S. N. F. percentages as could be seen from the figures available with the Integrated Milk Project authorities. There is great demand for opening Feed Mixing Factories from all the corners of the State particularly in areas covered by Milk Schemes and from places where there is great potentiality fer milk supply. It is under contemplation to open at least 5 factories during 1970-71 in Andhra Pradesh particularly in Rayalaseema and Telangana. In order to meet the demand for the supply of pre-mixed feed to the farmers in Intensive Cattle Development Block and Milk-Shed areas and to make the feed available at all times, the factories are made to work round the clock with additional shifts while proposals are fast taking shape to strengthen these plants for greater out put not only to meet the immediate demand but also to meet the future requirements in new areas as and when they are brought under milk schemes. Till now 5,700 Metric Tonnes of feed was processed and supplied to 5,000 ryots involving, 11,000 milch stock. About 10.11 lakhs of counterpart funds are built up with the grains supplied by the World Food Programme authorities and a sum of 3.64 lakhs was already sanctioned for

various activities of the project. Still there are proposals to spend 1.52 lakhs before March, 1970, for strengthening the various Feed Mixing Plants and to encourage farmers to take to fodder production by way of free supply of pump sets, grass slips, improvements towards approach roads, *etc.*, and purchase of chemical manures.

With the ever enthusiastic propaganda extending to every village by the untiring efforts of the Animal Husbandry Department Staff very many high yielding fodder crops like 'Hybrid Napier' has become popular with the villagers and the area under cultivation in this variety is increasing every year. In addition to the above, Leguminous fodder like "Russian Cowpea" Pillipesara, Sunhemp, Berseem and Lucerne are also being raised. To encourage farmers on this aspect a sum of Rs. 20,000 was allotted in the current year to various Livestock Farms and Key Villages Blocks for the supply fodder slips free of cost to enthusiastic farmers not only in milk-shed areas but also in areas covered by the Panchayat Samithis. The farmers are requested to take advantage of the concession offered and they are well advised to raise plots of 25 to 50 cents under wells and under other possible sources of irrigation. The following are the particulars of work done so far during 1969-70 under various items of "Feed and Fodders".

1.	Number of Hybrid Napier grass slips supplied	.. 7,32,826
2.	Quantity of Fodder seeds supplied ..	.. 334.80 Kgs.
3.	Additional area brought under fodder cultivation	.. 117.47 acres.
4.	Chaff Cutters distributed ..	.. 99
5.	Fodder trees raised	.. 17,892
6.	Silage pits raised	.. 10

Piggery Development and Bacon Factory, Kesarapalli, Krishna district:

It is needless to say that swine industry is one of the best ways to supplement the income of farmers. Enthusiastic people are, therefore, encouraged and given necessary technical guidance for rearing exotic pigs. At the Bacon Factory, Kesarapalle, during 1969-70 about 652 pigs were slaughtered and 38,000 Kgs. of pork, and bacon was

producing and sold to public. Centres of Marketing for Pork were opened in twin cities and in many of the important towns in Andhra Pradesh including super bazzars. The marketing is expanding but it did not catch up to the extent desired due to the food habits of people and supperstitious beliefs. However, the Government is doing all its best to make the Bacon Factory a profitable concern and self supporting and it was also decided to hand-over the marketing to private agencies who have cold storage facilities. The time is not far off when a private agency will be undertaking larg scale pork sales. It is hoped that both the people of Andhra Pradesh and Hon'ble member will co-operate and extend necessary help in advocating pork eating and make it popular. The issue of obtaining grains from World Food Programme is under correspondence to enable the supply of pre-mixed feed to the farmers. Members are aware that some time back the Irish Farmers gave a gift of a contingent of Boars and Saws. They have send muitiplied and the young ones are now ready for distribution to the farmers.

Carcrss Utilisation Centre, Kesarapalli, Krishna district:

The Centre at Kesarapalli in Krishna district has gone into production since March, 1968 manufacturing sterilised bone meal, meat meal, high protein dog biscuits aport from tallow, liver meal, etc., from fallen carcasses of cattle. About 620 Carcasses have been processed so far producing about 150 metric tonnes of sterilised bone meal, 50 metric tonnes of meat meal and 4 metric tonnes of tallow, The dog biscuits are also becoming popular. This institution is transforming "Waste into Wealth" while its running costs are proving economical. There is need for many more such centres if we are to utilise the fallen carcasses property in the State to the extent possible. By providing more funds to open some more institutions of this sort it will not only help us to produce supplementary feeds to our livestock including poultry but enable to augment the income of farmers through the utilisation of dead animals.

Sheep Development:

About 380 corriedale breed of sheep were brought from Australia and are stationed at present in two State Farms in Visakhapatnam district *viz.*, at Government Dairy Farm, Visakhapatnam and Chintapalli. They will

be utilised for cross breeding the local variety to produce quality wool and mutton. It is likely that Artificial Insemination will be taken up among sheep during 1970-71.

Poultry Development and Marketing:

Apart from the three Poultry Marketing Centres already functioning at Hyderabad, Vijayawada and Visakhapatnam, the Poultry Marketing Sub-Centres at Warangal and Kakinada are upgraded to the State of full-fledged centres. In addition to the above, 11 more sub-centres are opened during the year, to function as annex ures to the 6 main centres as detailed below.

Sl.	*Name of Marketing Centre*	*Sub-Centres annexed to Marketing Centres in Column 2.*
(1)	(2)	(3)
1.	Hyderabad	.. Nil.
2.	Vijayawada ..	.. Eluru
3.	Visakhapatnam ..	.. Vizianagaram, Srikakulam.
4.	Warangal ..	.. Kothagudem, Bellampalli, Karimnagar and Khammam.
5.	Kakinada ..	.. Tuni and Rajahmundry.
6.	Kurnool	.. Anantapur and Adoni.

The aim of these centres is to create marketing facilities to Private Poultry Farmers and to supply pre-mixed feed at a reasonable price to Poultry Breeders that supply eggs to these centres. The World Food Programme authorities are supplying grains (*i.e.*), Maize at the rate of 450 metric tonnes per year free of cost. These grains are being utilised for the manufacture of the pre-mixed feed. During 1969-70 about 6,70,745 Kgs. of pre-mixed feed was processed till now. The following figures will speak

for themselves the importance of Poultry Marketing Centres in the Poultry Industry towards improved nutrition.

(1) Number of birds involved in this Scheme	31,26,155
(2) Number of chicks supplied	18,335
(3) Number of eggs purchase from poultry farms	35,95,883
(4) Number of eggs sold through these centres	38,91,375
(5) Number of dressed birds sold ...	67,642

These marketing centres are not only proving useful to the public but are also making profits in their running. It is likely that three more marketing centres will be established during 1970-71 and it is hoped that the Poultry Farmers will utilise them to their best advantage and augment their income while creating opportunites for opening many more Poultry Marketing Centres. The poultry enthusiasts are well advised and requested to take to "Deep Litter System" of poultry rearing which is very economical leaving a large margin of profits. The "Deep Litter Systems" will produce margin of profits. The nitrogen and it is envisaged that the deep litter manure produced in one year by keeping 40 birds will suffice to raise one acre of paddy or 2 acres of maize or half an acre of vegetable garden or one-fourth acre of sugarcane.

Honourable Members are aware that during my last budget speech in September, 1969 a scheme for "Back Yard Poultry Keeping" with smaller units (*i.e.*) within reach of everybody with particular reference to agriculture labourers was suggested for augmenting the income of all strata of society irrespective of caste, creed and occupation provided they have the necessary enthusiasm for poultry keeping. Steps have been taken to take the scheme to the remote villagers and I am happy to see that the scheme is becoming quite popular. In this connection, it may be mentioned that many sarpanches and extension officers of Animal Husbandry have taken up active part in achieving the results.

Commercial Credit for Livestock Development:

Many people have realised the importance of Dairy Cattle rearing and Poultry keeping to make an independent and comfortable living. Consequently many new

enthusiasts have taken up the profession and applied for loans to the banks which have been geared up to the new approach. The applications are on the increase as could be seen from the details furnished below in respect of both the industries:—

		Dairy Farming	Poultry. Keeping
1.	Total applications received so far	222	50
2.	Amount for which loans are applied for ..	86,68,855	2,49,150
3.	Number of applications recommended ..	134	48
4.	Amounts recommended	53,95,245	23,91,500
5.	Applications rejected	8	..
6.	Applications pending	80	2

Animal Health Measures:

With all round and intensive improvement of various kinds of livestock particularly in the context of mass scale of cross breeding of cattle with exotic breeds, the value of livestock and poultry has considerable increase and consequently the demand for veterinary aid assumed greater importance. Many farmers are coming forward with all kinds of munificient donations and grants by public institutions for the opening of more veterinary hospitals. Due to the limitation on the availability of funds the Government side a Scheme "Own Your Own Dispensary" was drawn up which was well received by the public at large. Out of 15 O.Y.V.Ds. sanctioned so far 13 have already been opened. Six more such institutions will be opened before the closure of the current financial year. Under this the Animal Husbandry Department provides a Veterinary Assistant Surgeon and a contingent servant at Government expense for the first three years and later on the Veterinary Dispensary Committee constituted for the purchase will have to bear the pay and allowance of the staff. Apart from this the Veterinary dispensary committee should provide a rent free building with sufficient space for the treatment of cattle and meet the annual cost of drugs and cotingent expenditure. A detailed note is given at the end under Annexure-II regarding the rules governing the establishment of O.Y.V.Ds.

The following hospitals are already functioning :

1.	Devarapudi	East Godavari District
2.	Nandamuru	West Godavari District.
3.	Vempa	
4.	Velpur	
5.	Kothapadu	
6.	Anigendlapadu	Krishna District.
7.	Chinapariki	Guntur District.
8.	Chavali	
9.	Chittamur	Nellore District.
10.	Parlapadu	Cuddapah District.
11.	Palakuru	Kurnool District.
12.	Rampur	Nizamabad District.
13.	Chelpur	Warangal District.

The following will be opened before 31st March, 1970.

1.	Priya Agraharam	Srikakulam District,.
2.	Muddapuram	West Godavari District.
3.	Tadimalla	Nellore District.
4.	Gadipalli	Nalgonda District.
5.	Venkatapuram	Khammam District.
6.	Regadagudur	Kurnool District.

Here I wish to congratulate all those people associated for the establishment of the above institutions and I wish success to all of them.

It is under active consideration to open 50 such "Own Your Own Dispensaries" during 1970-71, i.e., at the rate of 2 to 3 for each district depending on the availability of funds. It is expected that many villagers will come forward to benefit themselves with the new venture.

In view of the annual targets fixed to the Veterinary Personnel for conducting preventive vaccinations to make Veterinary Service helpful in checking the spread of contagious diseases in the districts and due to the two successive cyclones during 1969 that have devastated the State in May and November, 1969, necessitating to check the spread of the cattle epidemics, the vaccine production at the Veterinary and Biological Research Institute had been intensified which proved beyond institute's capacity and posed several problems. The allotment of Rs. 65,000 made from the cyclone relief fund by the District Collectors helped to tide over the situation for the time being. The strengthening of the institute is of immediate necessity but paucity of funds is hampering the progress. The problem has to be tackled on a priority basis as and when funds become available.

Training Programmes:

The different development programmes being undertaken by the department necessitates an In-service Training Programme for the staff of various levels and also education of the farmers in the new developments and techniques from time to time.

For training of the staff in Artificial Insemination techniques and preservation of semen and disease problems of genetic importance. the school of Animal Reproduction at Mandapeta and Regional Training Centres at Ongole, Gannavaram and Hyderabad are being utilised. During the year, 1969-70, the number of persons trained at the different centres are detailed below:—

1. School of Animal Reproduction :

(a) 4 Veterinary Assistant Surgeons of the Department and 14 Veterinary Officers of Kashmir State have been trained for 3 months leading to a Postgraduate diploma (Total 18).

(b) 72 Veterinary Assistant Surgeons of Department and one belonging to Pondichery State are trained in Artificial Insemination Techniques for 6 weeks (Total 73).

(c) 59 Veterinary Livestock Inspectors, 198 Veterinary Compounders have been trained for one month at the Regional Artificial Insemination Training Centres in the State,

(*d*) 5 District Veterinary Officers had "in service training" at School of Animal Reproduction, Mandapeta for 10 days.

(*e*) 49 Veterinary Compounders are trained at the Stockmen Training Centre, Hyderabad for a period of 8 months to equip them for work in package programme Units like Key Villages, Regional Cattle Development Unit etc.

(*f*) 3 Persons are deputed to other institutions for training in Statistical Analysis and methods.

(*g*) 19 Veterinary Compounders have been trained at the Regional Poultry Farms to man the Applied Nutrition Programme, Poultry Units in Panchayat Samithi Blocks.

(*h*) Three Officers of Maharashtra State have been given training at the Semen Bank, Hyderabad in the Techniques of Coconut Milk Extender for preservation of Semen.

(*i*) 19 Veterinary Assistant Surgeons are trained in "Pork Technology" both at the Bacon Factory, Kesarapalli (Krishna District) and at the College of Veterinary Science, Tirupathi.

(*j*) One Officer of the Department was deputed to Australia during this year for studies in Animal Breeding and Management. In addition to the above many departmental personnel of various cadres have undergone higher education and training at their own cost at different institutes particularly at Agricultural Universities and at the Indian Veterinary Research Institute, Izatnagar, Utter Pradesh.

Farmers are also having technical training.

Cyclone Relief Measures:

Honourable members are aware of the two devastating cyclones in succession during 1969 (*i.e.*), in May and November which received the prompt attention of the Government. All the cyclone relief measures sponsored after the devastation in May, 1969 have been put into operation. They

are undertaken on war footing and the amounts allotted for relief measures were well utilised to the best advantage of the affected farmers particularly to poor agricultural labour, by the distribution of buffalo bullocks quality heifer calves, pre-mixed feed and quality sheep to shepherds in the districts of Krishna, Guntur and Khammam particularly. Many of them rehabilitated in a record time and they have now normalised their activities with the quantum of help extended. The remaining items of relief measures are being implemented without any further delay. When the relief measures are taking place at the desired space after May cyclone once again the coastal area and the Khammam district had heavy damage in November, 1969 due to heavy gale and rain. This time also no efforts are spared to extend the necessary assistance in time to the farmers. It has also been decided to distribute livestock(heifer calves, sheep) pre-mixed feed and medicines to the affected and needy.

TELANGANA DEVELOPMENT SCHEMES

The Cattle Development Projects in Telangana received the desired attention and in order to augment the supply of milk to the integrated milk project one Regional Development Unit with 25 sub-centres was established in Zaheerabad in Medak district.

Three Key Village Blocks at Ghanpur (Warangal district), Rudrur (Nizamabad district), Miryalguda (Nalgonda) were opened. In addition the Key Village Blocks already functioning at Nakrikal and Kodad (Nalgonda district) are strengthened by adding two more sub-centres to each of the Key Village Blocks.

The Poultry Marketing Centres at Warangal was upgraded to a full-fledged centre while the four newly opened sub-centres at Bellampalli, Karimnagar, Kothagudem and Khammam are annexed to the Warangal Main Centre.

One hatchery was added to the Saroornagar Regional Poultry Farm.

Twelve Rural Veterinary Dispensaries are converted into Minor Veterinary dispensaries by posting Veterinary Assistant Surgeons in the places of Veterinary Livestock

Inspectors. The converted dispensaries are as detailed below:—

1. Allur	..	Nizamabad District.
2. Warni	..	
3. Kohir	..	.. Medak District.
4. Bhainsa	..	.. Adilabad District.
5. Ponchikaladinna	..	.. Nalgonda District.
6. Atmakur	..	.. Warangal District.
7. Raikal	..	.. Karimnagar District.
8. Revalapalli	..	Mahboobragar District.
9. Telakapalli	..	
10. Medthavam	..	
11. Jalurpad	..	Khammam District.
12. Bangandlapad	..	

Under "Own Your Own Dispensary" scheme 4 hospitals are sanctioned and two are already opened. The other two will also be opened before the end of March, 1970.

Two clinical laboratories were established in the district headquarters hospitals at Nalgonda and Karimnagar.

An officer will be posted with headquarters at Karimnagar to control "Rinderpest" the dreadful cattle disease in Telangana districts.

The above programmes will be continued during 1970-71 also on extensive basis.

An amount of Rs. 15 lakhs and Rs. 5 lakhs are provided for plan schemes and Ayacut Development respectively.

Out of these amounts Rs. 6.47 lakhs are alloted to Telangana Development and Rs. 1.26 lakhs are alloted to Telangana Ayacut Development Programme.

RAYALASEEMA DEVELOPMENT

Rayalaseema area is well known for quality sheep and the main breeds of sheep are "Nellore" and "Bellary". Out of 80 lakh population of sheep in the State of Andhra

Pradesh, 25 lakhs are in Rayalaseema district. Next in importance Rayalaseema is a good area for fodder production and pasture development. So far as cattle are concerned it is the home tract for "Hallikar" breed particularly in Chittoor, Anantapur and part of Kurnool district. Ongole breed of cattle are predominent in Cuddapah and the remaining parts of Kurnool district. About one-fifth of States' Cattle population is in the area covered by Rayalaseema. The area is in no way deficient in poultry population. About 30 lakhs of birds are present out of total population of 147 lakhs in the State. During, 1969-70 a sum of Rs. 2.41 lakhs including Rs. 88,000 from State sector is allotted for the development of Rayalaseema area. The following schemes are of importance:—

(1) Key Village Block with 10 sub-centres is opened at Nandyal (Kurnool district).

(2) With a view to expand artificial insemination activities, the Centralised Semen Collection Centre at Nandyal is strengthened and both the Nandyal and Tirupathi, Semen Banks should be further expanded.

(3) The Cattle Farms at Banavasi (Kurnool district) was electrified.

(4) Under "Own Your Own Dispensaries" three institutions were established at Palakur and Regadagudur (Kurnool district) and at Parlapadu in Cuddapah district.

(5) To organise and stabilise Poultry Development, one Poultry Marketing Centre at Kurnool with two sub-centre at Adoni and Anantapur is organised.

During, 1970-71, out of 20 lakhs of rupees under Plan expenditure, 4.60 lakhs is ear-marked for Rayalaseema development.

The Cattle Farms at Banavasi and Siddirampuram will be strengthened and the milk produced at these farms will be supplied to urban areas.

The Sheep Unit at Mahanandi will be expanded and ultimately Mahanandi Cattle Farm will be converted into a Sheep Farm.

Hallikar breed of cattle will be raised at the Government Livestock Farm, Siddirampuram.

Depending on the availability of funds one feed mixing plant will be established in a central place in Rayalaseema.

A Key Village Block in Mydukur area is likely to be established for feeding the milk collection centre at Mydukur.

It is under active consideration to expand the Regional Poultry Farm, Cuddapah.

Plans are under consideration to intensify sheep development in the whole of Rayalaseema area.

Thus it could be seen that the Government are doing their best for the improvement of livestock in the State of Andhra Pradesh within the limited sources of the budget provision and we are still to go a long way for all round improvement to meet the challenges of food shortage and general improvement of nutritional standards of our people. All the schemes have only one aim and that is to raise the economic status of the farmer and to bring improvement of livestock for the betterment of livestock industry. The farmers in their turn have a great responsibility to revolutionise the livestock industry by actively participating in all the schemes and taking advantage of the facilities offered. Thus it seems that many important schemes under Animal Husbandry section are taken up such as Intensive Cattle Development Projects, Milk Collection Centres, Stationing of Bulk Coolers, Feed Mixing Plants, Feed and Fodder Development Projects, Poultry Marketing-*cum*-Production Centres, Swine Husbandry Extension, Bacon Factory, *etc.* There is no doubt that all these will enhance the economic status of the farmer. Let us all pull together to build up a prosperous Andhra Pradesh.

ANNEXURE I

STATEMENT SHOWING THE BUDGET PROVISION OF PLAN SCHEME FOR 1970-71 IN RESPECT OF SCHEMES CONTROLLED BY THE DIRECTOR OF ANIMAL HUSBANDRY "33—ANIMAL HUSBANDRY."

Sl. No.	*Name of the Scheme*	*Provision (Rupees in lakhs)*
1.	Completion of buildings and purchased of equipment at Veterinary Biological Research Institute, Hyderabad	1.50
2.	Strengthening of Stockman Training Centre, Hyderabad	0.15
3.	Conducting refresher course at Extension Officer of Animal Husbandry deputation of officers abroad	0.20
4.	Continuance of C.S.C.C., Pentapadu and import of Exotic Livestock	2.68
5.	Continuance of Key Village Blocks, Anakapalli and Ghanapur (already sanctioned) and Key Village Block, Mydukur (proposed for sanction)	1.67
6.	Continuance of Poultry Marketing Centre, Kurnool and (11) sub-centres and also upgrading P.M.Cs at Warangal and Kakinada.	2.06
7.	Completion of buildings at Bacon Factory, Gannavaram	0.05
8.	Completion of buildings at Feed Mixing Plant, Bhongir	0.10
9.	Continuance of Clinical Labs at Srikakulam, Nalgonda and Karimnagar	0.26
10.	Continuance of additional ministerial staff in the offices of Livestock officers, in-charge Key Village Scheme, Warangal and Ongole	0.13
11.	Continuance of R.C.D. Unit at Zaheerabad	2.00

Sl. No.	Nam of the scheme	Provision (Rupees in lakhs.
	12. Continuance of 15 O. Y. V. Ds. already sanctioned additional five (5) O. Y. V. Ds. proposed for sanction and also 12 upgraded Minor Veterinary Dispensaries in Telangana	2.37
	13. Strengthening of Regional Poultry Farm Cuddapah.	0.20
	14. Continuance of Assistant, Rinderpest Officer, with staff at Karimnagar proposed for sanction.	0.23
	15. Strengthening of Livestock Farms, Banavasi and Siddirampuram	0.49
	16. Continuance of Hay Balling Units at Government Livestock Farm, Mahanandi, proposed for sanction	0.44
	17. Continuance of Scheme for expansion of (4) Sheep and Wool Extension Centres in Anantapur district	0.47
	Total : A. H. ..	15.50
	II. Ayacut Development Schemes :	
	1. Continuance of Centralised Semen Collection Centre, Srikakulam and completion of buildings at Centralised Semen Collection Centre, Nizamabad	0.84
	2. Continuance of Key Village Block, Amadalavalasa, Salur, Jaggayyapeta, Nandyal area, Rudrur and Miryalaguda and also Expansion Centres at K. V. Blocks, Kodad and Nakrikallu	3.82
	3. Continuance of 13 labourers sanctioned for Cattle Breeding Farm, Kampasagar	0.22
	4. Continuance of Minor Veterinary Dispensary, Kondrapole in Nalgonda district ..	0.12
	Total Ayacut Development Scheme ..	5.00
	Total A. H.	15.00
	Total Ayacut Development Schemes ..	5.00
	Grand total ..	20.00

ANNEXURE II

TERMS AND CONDITIONS FOR STARTING A "VETERINARY DISPENSARY" UNDER THE SCHEME 'OWN YOUR OWN VETERINARY DISPENSARY'.

1. A few prominent breeders and members of local panchayat and the surrounding panchayats within a radius o about 5 miles may constitute a Committee and get it registered in the name of the Veterinary Dispensary Committee.

2. Under this scheme a whole-time Veterinary Assistant Surgeon and one attendant may be provided at Government cost and the rest of the entire expenditure on build ings, medicines, equipment, furniture and replacements thereof, etc., should be borned by the Veterinary Dispensary Committee.

3. In order to ensure successful working of the institution, the Veterinary Dispensary Committee shall deposit an ammount of Rs. 15,000 in any Bank under fixed deposit, in the name of District Veterinary Officer concerned that the income derived from such deposit it utilised annually for incurring recurring expenditure like medicine, contingencies, etc., and in case it is insufficient to meet the above expenditure, the balance should be made good by the Veterinary Dispensary Committee. In case, the Veterinary Dispensary Committee is not in a position, to deposit the required amount, the President of the Committee shall be required to execute a personal security bond for Rs. 4,500 guranteeing provision of annual amount required for medicines and contingencies at the rate of Rs. 1,500 per annum for 3 years in case the expenditure exceeds the amount specified in the bond the President of the Committee shall make good the deficit amount within 10 days from the date of receipt of the intimation from Veterinary Assistant Surgeon in-charge of trust.

4. In addition to the above the Committee should also provide a suitable rent-free building with sufficient space for treatment of cattle and for crecting temporary sheds for in-patients, wherever, required, until such time as the permanent building constructed.

5. On receipt of intimation regarding the fulfilment of the above conditions, the District Veterinary Officer will take action to address the Director of Animal Husbandry for appointment of a Veterinary Assistant Surgeon and 1cea.deAttendant.

6. The Institution should be run as per the guide lines and instructions of the Animal Husbandry Department through the District Veterinary Officer of the districq -con

7. The Officers of the Animal Husbandry Department shall have the power of inspecting the Institutions on all working days and to record their remarks which should be complied with by the Veterinary Dispensary Committee.

8. The District Veterinary Officer concerned will have full eontrol over the Veterinary Assistant Surgeon in charge of the Institution and he would also act as an Adviser for the Veterinary Dispensary Committee.

9. The Animal Husbandry Department may supply sera and vaccines and diluted semen required for the area on the indents made by the Veterinary Assistant Surgeon in-charge of the Institution, through the District Veterinary Officer concerned free of cost.

10. The amount of Rs. 15,000 deposited as fixed deposit in the bank will be released to the Committee only after a period of 3 years from the date of commencement of the institution, i. e., from the date of joining of the staff provided by Animal Husbandary Department. Similarly, if the president of the Committee executes a bond for Rs. 4,500 the enforceability of the bond will be waived after a period of 3 years from the date of commencement of the institution, i.e., from the date of joining of the staff provided by the Animal Husbandry Department.

11. The Animal Husbandry Department is at liberty to withdraw the services of the Veterinary Assistant Surgeon and or staff, with three months notice in case the institution is found to be not running properly or the committee or the President failed to fulfil any one of the conditions stipulated above.

12. The Animal Husbandry Department will bear the expenditure on the staff provided to the i nstitution only for a period of 3 years and thereafter, the Committee shall deposit the amount required in the Taluk Treasury to the concerned account to meet the pay and allowances of the staff once in a year and the side deposit shall be made in advance on 1st April of everp year.

13. The Veterinary Dispensary Committee shall Excute a bond in favour of the Girector of Animal Husbrnayd that it would abide by the terms and conditions referred it above.

అనుబంధం

1970-71 సంవత్సరానికి పశు సంవర్ధకశాఖ డిమాండును గురించి వివరణ :

1970-71 అంచనాలలో పశు సంవర్ధకశాఖ మరియు ఏకీకృత పాల పథకాల ఖర్చు నిమిత్తము రూ. 3,84,98,000 ల మొత్తం కేటాయించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వ్యవసాయము పశుపోషణ మీదనే రైతుల బాగోగులు ఆధారపడవలసి వున్నది. ఈ రెండు చేదోడు వాదోడుగ పురోగమించునంతవరకు రైతులకు ఆర్థికాభివృద్ధి లభించుటయే గాక దేశమునందు ఆహార కొరత తీరుట, జీవశక్తి గల జాతి ఏర్పడుట సాధ్యమగును. అందుకు పశు సంవర్ధక శాఖను సక్రమమైన పద్ధతులలో నడిపించుటయేగాక ఈ శాఖకు కావలసిన ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చవలసి వున్నది.

రాష్ట్రములో ప్రయోజనములేని, పనికిరాని, ఏ పశుజాతికి చెందని పశువుల సంఖ్య అధికముగానున్నప్పటికి. పశుగణాభివృద్ధి దీర్ఘకాల సమస్య అయినందున, పునర్ వుత్పత్తి కార్యక్రమము (Breeding) సమగ్రమైన దాణా, పచ్చిగడ్డి, వ్యాధి నివారణ నిరోధక చర్యలు, పశుసంవర్ధక పద్ధతులు, మార్కెటింగు సౌకర్యములద్వారా కొంత అభివృద్ధి యింతవరకు సాధించబడినది. కాని, ఆర్థిక వనరుల లోపములవల్ల అనుకున్నంత త్వరితగతిని పురోగమించలేకుండా వున్నాము.

పశుగణాభివృద్ధి

మేలురకపు ఆబోతుల వుత్పత్తికై ఈ శాఖ రాష్ట్రము మొత్తము మీద 11 పశు పెంపక క్షేత్రములను (Livestock Farms) నిర్వహించుచున్నది. అవి స్వయంపోషక శక్తి సాధించవలెనను దీక్షతో పనిచేయుచున్నవి. మేలు రకపు జాతి ఆబోతుల ఉత్పత్తికి కావలసిన సంఖ్యలో అందుబాటు కాకపోవుటవల్లనూ, పశుజాతి అభివృద్ధి శీఘ్రగతిని తీసుకురావలసిన ఆవశ్యకతవల్లనూ, కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి పథకము అమలుపరచి ఇంతవరకు రాష్ట్రము మొత్తము మీద 34 కీలక గ్రామ కేంద్రములు (Key Vil age Centres) నెలకొల్పబడ్డాయి. వీటిద్వారా దేశవాళీ పశువుల సంతతిలో పాల దిగుబడి ఎక్కువ చేయగలగడం సాధించబడినది. దీని పర్యవసానంగా రైతాంగములో కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి విధానం మీద నమ్మకం కలిగి యింకా యిట్టి కేంద్రములు ఎక్కువ కావలెనని ఉత్సాహము కనబరచి, సహాయ సంపత్తులతో ముందుకు వచ్చుచున్నారు. ఈ కేంద్రములు పనిచేయుచున్న గ్రామముల లోను, పరిసర ప్రాంతములలోను, ఉత్పత్తి చేయబడుచున్న పాలకు సక్రమమైన ధరలు లభించుటకుగాను అనువైన చోట్ల పాల పథకములు నెలకొల్పబడుచున్నవి. ప్రస్తుత విధానమేమనగా ఎచ్చటెచ్చట పాలపథకములు నెలకొల్పుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవో ఆయా ప్రాంతములలో యీ కీలకగ్రామ కేంద్రములు (Key Village Centres) ఏర్పాటు చేయుట అయివున్నది. ఈ విధానము మేరకు 1969-70 సం.లో "ఆయకట్టు" (Ayacut) అభివృద్ధి ప్రాంతములలోను, పాల పథకముల

ప్రాంతములలోను, 6 కీలక గ్రామ బ్లాకులు (Key Village Blocks) నెలకొల్పబడినవి. అవి శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సాలూరు, ఆముదాల వలసలోను, కృష్ణా జిల్లా చిలుకల్లులోను విజామాబాదు జిల్లా రుద్రూరులోను, నల్లగొండ జిల్లా మిరియాల గూడాలోను, కర్నూలు జిల్లా నంద్యాలలోను ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఇవి కాక పశుసంవర్ధకశాఖ ప్రణాళికా ఖర్చు క్రింద విశాఖపట్నం జిల్లా అనకాపల్లి, వరంగల్ జిల్లా ఘన్‌పూర్‌లోను రెండు కీలక గ్రామ బ్లాకులు (Key Villages Blocks) తెరువబడినవి. వీటికి అనుబంధంగా ఒక్కొక్క బ్లాకుకు 6 ఉప కేంద్రములు కూడ ఏర్పాటు చేయబడినవి. ఒక్కొక్క విలేజి బ్లాకుకు 10 ఉప కేంద్రములుండాలి. (Model Scheme) రాబోవు 2 సంవత్సరములలో రెండేసి ఉప కేంద్రములు చొప్పున రెండు సంవత్సరములలో పూర్తి చేయవలెనను సంకల్పముతో ప్రస్తుతము 6 ఉప కేంద్రములలో పై ఉదహరించిన కీలక గ్రామ కేంద్రములు తెరువబడినవి. ఇదిగాక నల్గొండ జిల్లాలో నక్రేకల్, కోదాడు కీలక గ్రామ బ్లాకులకు లోగడ అమలుపరచిన 8 ఉప కేంద్రములు గాక రెండేసి చొప్పున 1969-70 సంవత్సరములలో అదనంగా చేర్చబడి 10 ఉప కేంద్రములతో పూర్తి స్థాయికి తేబడినవి. కీలక గ్రామ కృషి ఫలితంగా కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి విధానము విస్తృతపరచుటకుగాను "క్రాసు బ్రీడింగ్" (Cross Breeding) పద్ధతివల్ల త్వరితగతిగా ఎక్కువ పాలు ఉత్పత్తి [illegible] సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి బ్లాకులు విజయవాడ, హైదరాబాదులలో [illegible] అందరికి విదితమే. ఈ బ్లాకుల ప్రాంతములలో క్రిందటి 3-4 [illegible] సుమారు పాల దిగుబడి 25 శాతము ఎక్కువ కాబడుచున్నది [illegible] సంతతిలో "కట్టుకాడు" [illegible] 9-10 మాసములకు [illegible] 1969-70 [illegible] సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి బ్లాకు [illegible] ప్రాంతీయ పశుగణాభివృద్ధి బ్లాకు (R. C. D. Block) [illegible] R. C. D. బ్లాకు [illegible] కేంద్రములుగాక [illegible] 15 [illegible] కేంద్రములలో [illegible] కట్టుకాడు పశువులు [illegible]

[illegible]

వివిధ జిల్లాలలో తెరవబడు కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కేంద్రములకు మేలుజాతి ఆబోతుల ఇంద్రియం సరఫరా చేయుటకుగాను 1969–70 లో శ్రీకాకుళం (జిల్లా) లోను, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పెంటపాడులోను రెండు 'సెమను బ్యాంకులు' ఏర్పాటు చేయబడినవి.

వీర్యమును శక్తివంతముగాను, ఎక్కువకాలము నిలువచేయుటకుగాను కనిపెట్టబడిన కొబ్బరిపీళ్ల నూతన పద్ధతికి కావలసిన రసాయన పదార్థములను విదేశముల నుండి దిగుమతి చేసుకొనుటకుగాను కేంద్రప్రభుత్వము రూ. 7,500లు విదేశమారకం మంజూరు చేసినది. 1970 మార్చి నెలాఖరులోగా వీటిని తెప్పించి ఈ విధానమును యింకనూ ఎక్కువ సెమను బ్యాంకులలో అమలుచేయబడును.

పశుగ్రాసము, దాణా

పశుసంవర్ధకశాఖ సిబ్బంది పచ్చిక మేత ప్రాముఖ్యత గురించి చేసిన ప్రచార ఫలితంగా పాడి పశువులకు పుష్టికరమైన ఆహారము, పచ్చిక మేత లభించినప్పుడే పాల దిగుబడి ఎక్కువ కాగలదన్న విషయము రైతులు గుర్తించి హైబ్రిడ్ నేపియర్ గడ్డి, లూసరను, పిల్లిపెసర, రష్యామికౌపి (బొబ్బర్లు) పండించుటకు ఆసక్తి చూపి యీ పశుగ్రాసము క్రింద సాగుబడి విస్తీర్ణము సంవత్సర సంవత్సరమునకు వృద్ధి చేయుచున్నారు. 1969–70 సం. లో హైబ్రిడ్ నేపియర్ గడ్డి విత్తనపు కాండము (Grass Slips) ఉచితంగా సరఫరా చేయుటకుగాను ప్రభుత్వముచే రూ. 20,000లు పశుపెంపక క్షేత్రములకు, కీలకగ్రామ శాఖలకు మంజూరు చేయబడినది. ఈ సదవకాశమును పాల పథక ప్రాంతములలో పాలు సరఫరాచేయు ప్రతివారు ఉపయోగించుకొని వీలయినంతవరకు బావుల క్రింద నేపియర్ గడ్డి వగైరా పశుగ్రాసములను 25 లేక 50 సెంట్లలో ఏర్పాటుచేయుట ఎంతో లాభదాయకమైనదనియు, అది వారి కర్తవ్యమని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు. అదికాక మాంసకృత్తులు (Proteins) విరివిగాగల [illegible] మేలురకపు పశుగ్రాసపు విత్తనములనుకూడా యింకా రైతులకు [illegible] చేయుటకుదున్నవి.

[illegible] 1969–70 సం.లో ఇంతవరకు [illegible]

[illegible]

[illegible] 7,32,826

[illegible] 334.80 [illegible]

[illegible] 157.47 [illegible]

[illegible]

గుడ్లవల్లేరు, బుద్దవరము, భువనగిరిలో నెలకొల్పబడిన మిశ్రమ దాణా తయారుచేసే కర్మాగారాల ద్వారా పంపిణీచేయు సమీకృత మిశ్రమదాణాలను రైతులు పాడిపశువులకు పెట్టుటచే ఎక్కువ పాల దిగబడిని పొందగలిగిరి. ఇప్పటి అంచనాల బట్టి, యీ దాణావేయుటవల్ల పాల దిగుబడి సుమారు 33 శాతము ఎక్కువైనట్లు తెలియుచున్నది. అదియునుగాక వెన్న S. N. F. శాతములు హెచ్చుగా వచ్చినట్లు మిల్కు ప్రాజక్టువారి లెక్కలవలన తెలియవచ్చినవి. ఈ ఫలితమును బట్టి పశుఖా మందులు విరివిగా మిశ్రమదాణాను ఖరీదుచేసి అందరికి అందుబాటులో నుండుటకు కర్మాగారములు నెలకొల్పబడవలెనని కోరుచున్నారు. ఇంతవరకు ప్రపంచ ఆహార సంస్థ (World Food Programme) ఈ కర్మాగారములకు ఉచితంగా ఇచ్చిన ఆహార ధాన్యములతో సమకూడిన 10.11 లక్షల సొమ్ముతో (Generated Funds) కార్యక్రమములు చేపట్టబడి యిప్పటికి రూ. 3.64 లక్షలు వినియోగించబడినవి ఇంకనూ 1.52 లక్షల మేరకు మిశ్రమ దాణా కర్మాగారములకు ఉపయోగపడు యంత్రములకు ; వాటిని పటిష్టిరముచేయు విధానములకు, రైతులు పశుగ్రాసపు పైరులు అభివృద్ధి చేసుకొనుటకు వీలైన వసరులు అనగా మేలురకపు గడ్డివిత్తనముల సరఫరా, బావులు బాగుచేసుకొనుటకు, మోటారు పంపుసెట్లు కొనుక్కొనుటకు, ఎరువులు పంపిణీచేయుటకు ప్రభుత్వము ఖర్చుచేయనున్నది. ఈ దాణా కర్మాగారముల నుండి తయారుకాబడు మిశ్రమదాణా రాష్ట్రములోని ఇతరజిల్లాల ప్రాంతములకు కూడ సరఫరా చేయవలెనని కోరుచున్నారు. అందుకొరకై అన్ని జిల్లాల వారికి అందుబాటులో నుండుటకుగాను తెలంగాణా, రాయలసీమ, కోస్తాజిల్లాలలో 5 చోట్ల రాబోయే సంవత్సరమే అనగా 1970-71 లోనే మిశ్రమదాణా ఫ్యాక్టరీల నిర్మాణము జరుగును. ప్రస్తుతము తనిచేయుచున్న మిశ్రమ దాణా కర్మాగారముల నుండి యింతవరకు 5,700 మెట్రిక్ టన్నుల దాణా తయారుచేయబడి 5,000 రైతులకు సరఫరా చేయబడినది. ఇది 11,000 పాడిపశువులకు అందజేయబడినది. మిశ్రమ దాణా రైతులందరికి సరిపోవునట్లు తయారుచేసి సకాలములో అందజేయవలెనను తలంపుతో, యీ మిశ్రమ దాణా కర్మాగారములను రాత్రింబవళ్ళు పనిచేయించు చున్నాము.

సీమపందుల పెంపకము

బేకన్ ఫ్యాక్టరీ, గన్నవరం :

రైతులకు ఆర్థికాభివృద్ధిసాధించుటలో సీమపందుల పెంపకము ఓక హైయున్నది. అందుకుగాను రైతులు, కూలీలు ప్రోత్సహించబడుచున్నారు. 1969-70 సం.లో 652 సీమపందుల వలన సుమారు 38,000 కె. జీ. ల మాంసం ఉత్పత్తి చేయబడి అది ప్రజలకు అమ్మబడినది. సీమపంది మాంస విక్రయకేంద్రములు [illegible] లలో పలుచోట్ల, ముఖ్యముగా సూపర్ బజారులలోను, విశాఖపట్నం, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలలోను, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, వరంగల్ జిల్లాలలో ఏర్పాటుచేయబడినవి.

[illegible]

అయినప్పటికి. ప్రభుత్వం వ్యాపారాభివృద్ధి కొరకు ఎంతో కృషిసల్పుచున్నది. ఇటీవలనే యీ సీమపంది మాంస విక్రయము కొరకు ప్రైవేటు రంగములోనున్న కొన్ని వ్యాపార సంస్థలకు ఏజన్సీ యిచ్చుటకు నిశ్చయింపబడి సంప్రదింపులు జరుపబడుచున్నవి. అవి సఫలమై యింకనూ వ్యాపారాభివృద్ధి కాగలదన్న ఆశకలుగుచున్నది. ప్రజలు, శాసన సభ్యులు ఈ విషయములో సహకరించగలరని ఆశించుచున్నాము.

సమీకృత మిశ్రమదాణా సీమపందులు పెంచువారికి సరఫరా చేయుటకుగాను ప్రపంచ ఆహారసంస్థనుండి ఉచితంగా ధాన్యపుగింజలు తెచ్చుకొనుటకుగాను సంప్రదింపులు జరుపబడుచున్నవి.

లోగడ ఐర్లండు దేశము మన రాష్ట్రమునకు ఉచితంగా యిచ్చిన సీమపందులు పెరిగి పెద్దవై వాటి పిల్లలు యిప్పుడు స్థానిక రైతులకు యిచ్చుటకు సిద్ధముగా వున్నవి.

మృత పశువుల వినియోగకేంద్రం, గన్నవరం (కృష్ణాజిలా)

ఈ సంస్థ 1968 మార్చినుండి శుద్దిచేయబడిన ఎముకలపొడి, మాంసపుపొడి, ఎక్కువ మాంసకృత్తులుగల డాగ్ బిస్కట్లు, కాలేయపు పొడి, కొవ్వు తయారుచేయుచున్నది. ఇంతవరకు సుమారు 520 కళేబరములద్వారా 150 మెట్రిక్ టన్నుల ఎముకల పొడి, 50 మెట్రిక్‌టన్నుల మాంసపుపొడి. 4 మెట్రిక్ టన్నుల కొవ్వు తయారుచేయబడినది

ఈ కేంద్ర కార్యక్రమము లాభసాటి కాగలదన్న ఆశాభావము కలుగుచున్నది. ఈ సంస్థను ప్రభుత్వము విరివిగా సొమ్ము కేటాయించుటవల్ల రైతులవద్దనుండి మృత [illegible] కొనుటకు వీలగుటయేగాక, స్థానిక పశుశాలలకు, [illegible] పశువులద్వారాకూడా ఆదాయము లభించుటకు వీలగును. మరియు ఈ [illegible] ఎముకలపొడి వగైరాలు పశువులకు, కోళ్ళకు [illegible] ఆహారము తయారుచేయుటకు వీలగును. ఈ సంస్థ నిజముగా [illegible] ఇటువంటి కేంద్రములు ఇంకను ఎన్నియో తెరువ [illegible]

[illegible]

[illegible] కేంద్ర ప్రభుత్వము మన రాష్ట్ర [illegible]

కోళ్ళ పెంపకము

విజయవాడ, విశాఖపట్నం, హైదరాబాద్‌లోను ఈ కోళ్ళ మార్కెటింగ్ కేంద్రములుగాక 1969–70 సం॥ లో యింతకుముందు వరంగల్, కాకినాడలలోనున్న కోళ్ళ మార్కెటింగ్ ఉపకేంద్రములు ఉన్నతస్థాయికి తేబడినవి. అవియునుగాక శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం, తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరులు, అనంతపూరు, కర్నూలు, కరీంనగరు, ఖమ్మం జిల్లాల్లో ఉపకేంద్రములు ఏర్పరుచబడినవి. ఈ ఉపకేంద్రములను దగ్గరలోనున్న కోళ్ళ మార్కెటింగ్ కేంద్రమునకు అనుబంధించబడినవి ఆయా జిల్లాలలో వున్న కోళ్ళ పెంపకందారులకు మార్కెటింగ్ సౌకర్యములు కల్పించుటయే వీటి ఉద్దేశ్యము.

ప్రపంచ ఆహారసంస్థ ఈ కోళ్ళ మార్కెటింగ్ స్కీముకుకూడా ఉచితముగా జొన్న, మొక్కజొన్నగింజలు సాలుకు సుమారు 450 టన్నుల ప్రకారం సహాయము చేయుచున్నది. ఈ ఉచిత ధాన్యములను ఉపయోగించి కోళ్ళ మార్కెటింగు కేంద్రములు సమీకృత కోళ్ళ దాణా తయారుచేసి ఈ సెంటర్లకు అమ్మే కోళ్ళ పెంపకందార్లకు అనువైన ఖరీదుకు అమ్మబడుచున్నవి. 1969-70 సం॥ములో సుమారు 670 755 kg ల దాణా ఈ సెంటర్లద్వారా కోళ్ళ పెంపకముదార్లకు అమ్మబడినది. ఈ క్రింది వివరము ఈ మార్కెటింగ్ కేంద్రముల ప్రాముఖ్యతను వివరించును :

1.	ఈ పథకము క్రిందనున్న కోళ్ళ సంఖ్య	....	31,26,155
2.	సరఫరా చేసిన కోడి పిల్లలు	....	18,335
3.	రైతులవద్దనుండి కొన్న గ్రుడ్ల సంఖ్య	....	35,95,883
4.	అమ్మిన గ్రుడ్ల సంఖ్య	....	38,91,375
5.	అమ్మిన కోళ్ళ సంఖ్య (Dressed Birds)	....	67,642

మార్కెటింగ్ కేంద్రములు స్వయంసమృద్ధితో నడుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

ప్రస్తుతము 6 కోళ్ళ మార్కెటింగ్ కేంద్రములు వాటిక్రింద 11 ఉప కేంద్రములు, జిల్లాలవారీగా యీ క్రింద వుదహరించిన రీతిని గలవు :

వరుస నెం.	మార్కెటింగ్ కేంద్రం			ఉపకేంద్రములు
1.	హైదరాబాదు	....		—
2.	విజయవాడ	....	1.	ఏలూరు
3.	విశాఖపట్నం	....	2.	విజయనగరం
			3.	శ్రీకాకుళం
4.	వరంగల్	....	4.	కొత్తగూడెం
		....	5.	ఖమ్మం
		....	6.	బెల్లంపల్లి

వరుస నెం. మార్కెటింగ్ కేంద్రము		ఉపకేంద్రములు
	....	7. కరీంనగరు
5. కాకినాడ	....	8. తుని
	....	9. రాజమండ్రి
6. కర్నూలు	....	10. అనంతపురం
		11. ఆదోని

1970–71 వ సంవత్సరములో యింకనూ మూడు కోళ్ళ మార్కెటింగ్ కేంద్రములు తెరచుటకు ఆలోచనలోనున్నది. కోళ్ళ పెంపకపుదార్లు మార్కెటింగ్ కేంద్రములను సద్వినియోగము చేసుకొని యింకనూ ఎక్కువ మార్కెటింగ్ కేంద్రములు తెరిచే ఆవశ్యకత కలిగించగలరు.

కోళ్ళ పెంపకందార్లు "డీప్ లిట్టర్" పద్ధతిలో కోళ్ళను పెంచుటవల్ల ఖర్చులు తగ్గుటయేగాక ఎక్కువ గ్రుడ్లు వుత్పత్తిచేయబడి కోళ్ళ పెంపకము లాభసాటిగా నిరూపించబడుచున్నది. అదియునుగాక ఈ "డీప్‌లిట్టర్" పద్ధతి మంచి శక్తివంతమైన ఎరువుగాకూడా వుపయోగపడుచున్నది. ఎట్లనగా ఒక యేడాదిలో 40 కోళ్ళవలన లభించిన "డీప్ లిట్టరు" ఎరువు ఒక ఎకరం వరిసాగుకు లేక 2 ఎకరముల మొక్కజొన్న పంటకు లేక అరయకరం కూరగాయలతోట పెంపకమునకు లేక ఒక పావుయకరం చెరుకుతోటకు సరిపోవునని భావించబడుచున్నది.

ప్రతి గ్రామంలో చిన్న చిన్న కుటుంబీకులు, వ్యవసాయ కూలీలు, మరే యితర వృత్తి అవలంభించువారైనాసరే కోళ్ళ పెంపకములో ఆసక్తి చూపి వారి ఆదాయముకు సహకారిగా నుండునట్లు ఒక చిన్న కోళ్ళ యూనిట్ ఏర్పరచుకొనే విధానముపై సలహాలు లోగడ సూచింపబడినవి ఆ సలహాలు గ్రామములలో ప్రతివారికి తెలియునట్లు చర్య తీసుకొనబడినది యిప్పటికి అందిన సమాచారమునుబట్టి పంచాయతీ అధ్యక్షులు పశు సంవర్ధకశాఖ విస్తరణాధికారుల (Extension officers) ఉత్సాహ ప్రోత్సాహములతో చాలమంది రైతాంగము చిన్న కుటుంబీకులు, గ్రామీణులు ఈ పథకము చేపట్టినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ పథకము రాష్ట్రస్థాయిని విరివిగా అనతికాలములో విస్తారము కాగల సూచనలు కనపడుచున్నవి.

పాడిపరిశ్రమ–కోళ్ళపరిశ్రమకు ఋణాలు

ఈ రెండు పరిశ్రమలు ప్రస్తుతము లాభదాయకముగా గుర్తించిన చాలామంది ప్రైవేటు రంగములో క్రొత్త పాడికేంద్రములు, కోళ్ళ ఫారములు నెలకొల్పుటకు ఋణాలకోసము దరఖాస్తులు పెట్టుకొనుచున్నారు. బ్యాంకులు, ఇటువంటి పథకములకు ఎక్కువసొమ్ము ఋణాలు మంజూరు చేయుటవలన ఈ దరఖాస్తుల సంఖ్య నానాటికి ఎక్కువ ఆగుచున్నది. ఈ క్రింది వివరములే దానికి తార్కాణము.

	పాడిపరిశ్రమ	కోళ్ళపరిశ్రమ
1. మొత్తము వచ్చిన దరఖాస్తులు	222	50
2. అప్పుగా కోరిన మొత్తము రూ.	86,68,855	2,49,150
3. సిఫారసు చేసిన దరఖాస్తుల సంఖ్య	134	48
4. సిఫారసు చేసిన సొమ్ము రూ.	53,95,245	23,91,500
5. తప్పివేసిన దరఖాస్తులు	8	—
6. ఆలోచనలోనున్న దరఖాస్తుల సంఖ్య	80	2

పశువైద్య సదుపాయాలు

పశు సంవర్ధకశాఖ పాలు, మాంసము, గ్రుడ్లు, మొదలగువాటి ఇతోధిక పుత్పత్తి సాధించుటకు చేపట్టిన కార్యక్రమములద్వారా ప్రస్తుతము "క్రాస్ బ్రీడ్" పశువులు అధికోత్పత్తి శక్తిగల కోళ్ళ సంఖ్యలు ఎక్కువై వాటివిలువ క్రమక్రమంగా ఎక్కువగుచున్నది. ఈ విషయము మనకు తెలిసినదే. ఇట్టి విలువగల పశు గుణములను, కోళ్ళను కాపాడుకొనుటకు పశువైద్య సదుపాయములు, వ్యాధి నివారణ, నిరోధక చర్యలు పటిష్టము చేయుట, వీటి ఎక్కువ ఆవశ్యకతను గుర్తించి, పశు కామందులు ఎక్కువ పశువైద్య సదుపాయములకై ఆసుపత్రులను నెలకొల్పుటకు సహాయ సంపత్తులతో ముందుకు వచ్చుచున్నారు. ప్రభుత్వ ప్రస్తుత ఆర్థిక క్లిష్ట సమస్యలను గుర్తుంచుకొని ప్రజలే పశువైద్య సంస్థలను నెలకొల్పుటకు, "Own your Own Dispensary" (మీ ఆసుపత్రిని మీరే తెరచుకోండి) అను పథకము ఏర్పరచబడినది. ఈ పథకముయొక్క ముఖ్య అంశములను రెండవ అనుబంధములో (Annexure II) విశదపరచబడియున్నది. 1969-70 లో ఈ పథకమునకు ప్రజల ప్రోత్సాహ ఉత్సాహములు చూపించుటవలన 15 పశువుల ఆసుపత్రులు మంజూరు చేయబడి 13 తెరువబడినవి. ఇంకనూ పైన చెప్పబడిన ఆసుపత్రులన్నియూ స్థానిక ప్రజల సహాయ సహకారాలతో ఏర్పరచబడినవి. ఆసుపత్రులన్నియు దిగ్విజయముగా కొనసాగగలవని ఆశిస్తూ, వాటిని ఏర్పరచుటకు కారణభూతులైన వారందరినీ అభినందిస్తున్నాను.

6 (ఆరు) పశువుల ఆస్పత్రులు (O. Y. V. D. లు) సాపించుటకు ప్రతిపాదన లున్నవి. ఇంతవరకు తెరచిన ఆసుపత్రుల వివరములు ఈ క్రింద విశదపరచబడినవి ;

1. ద్వారపూడి	....	తూర్పుగోదావరి జిల్లా.
2. నందమూరు		
3. వేంప	....	పశ్చిమగోదావరి జిల్లా.
4. వేల్పూరు		
5. కొత్తపాడు		
6. అవిగెండ్లపాడు	....	కృష్ణాజిల్లా

7. చినపరిమి		గుంటూరు జిల్లా.
8. బాపట్ల		
9. చిల్లకూరు	...	నెల్లూరు జిల్లా.
10. పోర్లపాడు	....	మెదక్ జిల్లా
11. పాలంకూరు	...	ఖమ్మం జిల్లా
12. రాంపూర్	...	హైదరాబాదు జిల్లా.
13. చల్పూర్	...	వరంగల్ జిల్లా.

కొత్తగా ప్రతిపాదనలోనున్న యీ క్రింది ఆసుపత్రులు మార్చిలోగానే తెరువబడును :

1. ప్రియ అగ్రహారం	....	శ్రీకాకుళం జిల్లా.
2. ముద్దాపురం	....	పశ్చిమగోదావరి జిల్లా.
3 తాడిమళ్ళ	....	నెల్లూరు జిల్లా,
4, గాడిపల్లి	....	నల్లగొండ జిల్లా
5. వెంకటాపురం	....	ఖమ్మం జిల్లా.
6. వేగడ గూడూరు	....	కర్నూలు జిల్లా.

రాబోవు సంవత్సరములలో పై ఉదహరించిన మాదిరి ఆసుపత్రులు జిల్లాకు 2 లేక 3 చొప్పున 50 O. Y. V. D. లు ఆంధ్రదేశములో పెట్టాలని ప్రభుత్వము ఆలోచనలోనున్నది.

అంటువ్యాధి నిరోధక టీకాలను వేయుటకు పశుసంవర్ధకశాఖ సిబ్బందికి నిర్ణయింపబడిన సాలుసరి లక్ష్యముల దృష్ట్యా వివిధ వ్యాధుల టీకాల మందుల అధికోత్పత్తి అవసరము ఎక్కువైనది. అదియునుగాక 1969 మే నెల, నవంబరు నెలలలో తుఫానుల అనంతరము లక్షల వ్యాధి నిరోధక టీకాలు వేయుటకుగాను టీకాలమందు యితోధికముగా తయారు చేయవలసిన అవశ్యకత కలిగినది. వీటి నన్నిటిని పురస్కరించుకొని "వెటరినరీ బయలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్స్టిట్యూట్" కి ఉత్పత్తి శక్తికి మించిన పనిగా తయారైనది. తుఫాను రక్షణ కార్యక్రమముల నిధులనుండి జిల్లా కలెక్టరులద్వారా సుమారు రూ. 65,000 టీకాల మందు వుత్పత్తికై ప్రత్యేకముగా కేటాయించబడినందున ఈ సంస్థ సమస్యను కొంతవరకు ఎదుర్కొనగలిగినది. ఈ సంస్థకు కావలసిన వివిధ పరికరములతో పటిష్టితము చేయుట సత్వర చర్య అయినది. ఆర్థిక లోపమువలన క్రమక్రమముగా ఈ చర్య సాగించవలసి యున్నది.

సాంకేతిక శిక్షణా కార్యక్రమములు

ఈ శాఖ వివిధ పంచవర్ష ప్రణాళికలలో చేపట్టిన అభివృద్ధి కార్యక్రమముల రీత్యా వేరు వేరు తరగతుల సిబ్బందికి శాస్త్రరీత్యా నూతన పద్ధతులలో ఎప్పటికప్పుడు శిక్షణ ఇవ్వవలసిన ఆవశ్యకత యున్నది. అలాగే రైతులకు కూడా ఈ నూతన విధానములలో శిక్షణ గరుపవలసియున్నది.

కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి సూత్రములలోను, ఇంద్రియమును నిలవబెట్టు పద్ధతులలోను, జననేంద్రియ వ్యాధుల నివారణ, సిరోదక పద్ధతులలోను పశువైద్యులను తరఫీదు చేయుటకు తూర్పుగోదావరి జిల్లా, మండపేటలో ఒక శిక్షణా కేంద్రమును వెటరినరీ అండ్ లైవ్‌స్టాక్ ఇనస్పెక్టర్లను తరిఫీదు చేయుటకు ఒంగోలు, గన్నవరం, హైదరాబాద్ సెమెన్ బ్యాంకులలో ప్రాంతీయ శిక్షణా కేంద్రములు నెలకొలుపబడినవి. 1969–70 సంవత్సరములో వివిధ శిక్షణాలయములలో తర్ఫీదు చేయబడిన వివరములు ఈ దిగువ సూచింపబడినవి:

(a) ఆంధ్రప్రదేశ్ పశు సంవర్ధక శాఖలోని డాక్టర్లకు, ఇతర రాష్ట్రములకు చెందిన అనగా జమ్ము మరియు కాశ్మీరు రాష్ట్రములకు చెందిన 14 మంది డాక్టర్లకు, 3 నెలలు మండపేటలో శిక్షణ ఇవ్వబడినది.

(b) రాష్ట్రమునకు చెందిన 72 మంది డాక్టర్లకు పాండిచ్చేరీ రాష్ట్రము (Pondicherry) న చెందిన ఒక డాక్టరుకు 6 వారముల శిక్షణ మండపేటలో ఇవ్వబడినది. (మొత్తము 73).

(c) రాష్ట్ర మొత్తము మీద 59 వెటరినరీ అండ్ లైవ్‌స్టాక్ ఇన్‌స్పెక్టరులకు, 193 కాంపౌండరులకు . గన్నవరం, ఒంగోల్, హైదరాబాద్, ఇతర సెమన్ బ్యాంకులలోను శిక్షణ ఇవ్వబడినది.

(d) 5 గురు జిల్లా వెటరినరీ ఆఫీసర్లకు మండపేటలో Inservice Training ఇవ్వబడినది.

(e) 40 మంది కాంపౌండర్లకు స్టాక్‌మెన్ ట్రెయినింగ్ (8 నెలలు) హైదరాబాదులో శిక్షణ ఇవ్వబడినది.

(f) ముగ్గురు ఆర్థిక గణాంక విధానములలో ట్రయినింగ్ కొరకు ఇతర సంస్థలకు పంపబడినారు.

(g) కోళ్ళ పెంపక కేంద్రములలో నియమింపబడుటకై 10 కాంపౌండర్లకు ప్రాంతీయ కోళ్ళ కేంద్రములో శిక్షణ యివ్వబడినది.

(h) మహారాష్ట్రమునకు చెందిన ముగ్గురు అధికారులకు కొబ్బరి నీరుతో ఇంద్రియమును నిలువబెట్టు పద్ధతిలో హైదరాబాద్ సెమన్ బ్యాంకులో శిక్షణ ఇవ్వబడినది.

(i) ఒక పశుక్షేత్ర సూపరింటెండెంటు ఆస్ట్రేలియా దేశమున పశు వుత్పత్తి సంవర్ధక పద్ధతులలో శిక్షణ పొందుటకు పంపబడినారు.

(j) 19 మంది డాక్టర్లకు "Pork Technology" లో గన్నవరం, తిరుపతిలలో శిక్షణ యివ్వబడినది.

పై ఉపహరించినవి గాకుండా ఆఫీసర్లు పశువైద్యులు, ఇతర సాంకేతిక సిబ్బంది ఆయా స్థాయిల ఇప్పుడు వివిధ కాలేజీలలో ఉన్నత విద్య వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయము లలోను, భారత పశువైద్య పరిశోధన సంస్థ (IVRI) లోనూ మరియు ఇతరచోట్ల శిక్షణ పొందుచున్నారు.

వైద్యులకు కూడ సాంకేతిక శిక్షణ ఇవ్వబడుచున్నది.

తుఫాను బాధితులకు సహాయ కార్యక్రమాలు

1969 మే, నెల తుఫాన్ అనంతరం రైతాంగమునకు సహాయము చేయ తలపెట్టిన కార్యక్రమములు సక్రమముగా జరుగుచున్నవి. కేటాయించబడిన సొమ్ము రైతుల అవసరానుగుణ్యముగా ఖర్చుపెట్టబడుచున్నది. చాలామంది రైతులు ముఖ్యముగా చిన్నకారు రైతులు సహాయముపొంది విధిగా పూర్వమువలె ఉత్సాహంతో వ్యవసాయ కార్యక్రమము కొనసాగించుచూ ఆర్థిక యిబ్బందులనుండి కోలుకొంటు న్నారు. ఇంకనూ కొన్ని కలాపములు జరుగుచున్నవి. ఇది ఇట్లుండగా నవంబరు నెలలో కోస్తాజిల్లాలలోను, ఖమ్మం జిల్లాలోను వచ్చిన తుఫానుకు గురిగాబడిన బాధితులకు మే నెలలోవలె సహాయకార్యక్రమములు సత్వరమే ఏర్పాటుచేయబడినవి. ఈసారికూడా పెయ్యదూడలు, గొర్రెల సరఫరా, మందులు, మిశ్రమదాణాలు అవసరమైనవారికి పంచియిచ్చుటకు సొమ్ము కేటాయించబడినది. సత్వర చర్యలు సాగుచున్నవి.

తెలంగాణా పశుగణాభివృద్ధి పథకము

1969-70 సంవత్సరములలో పాల అభివృద్ధి సాధించి హైదరాబాద్ పాల ఫ్యాక్టరీకి పాలు అందచేయుటకుగాను, మెదక్‌జిల్లా జహీరాబాద్‌లో ఒక ప్రాంతీయ పశుగణాభివృద్ధి కేంద్రము (Regional Cattle Development Unit) ఏర్పాటు చేయబడినది.

వరంగల్‌జిల్లా ఘనాపూర్‌లోను, నిజామాబాద్ ఉద్రూరు గ్రామములోను, నల్లగొండజిల్లా మిర్యాలగూడాలోను మూడు కీలక గ్రామకేంద్రములు 1969-70లో తెరువబడినవి. ఇవిగాక నల్లగొండజిల్లాలో ఇదివరకే పనిచేయుచున్న నకిరికల్, కోదాడ కీలక గ్రామకేంద్రములు, క్రొత్త ఉపకేంద్రములు ఏర్పరచి విస్తృతము చేయబడినది. వరంగల్ కోళ్ళ మార్కెటింగ్ ఉపకేంద్రమును పూర్తిస్థాయి పెద్దకేంద్రముగా మార్చబడినది. ఖమ్మం, కొత్తగూడెం, కరీంనగర్, బెల్లంపల్లిలో కోళ్ళ మార్కెటింగ్ ఉపకేంద్రములు క్రొత్తగా స్థాపించబడినవి. వరంగల్‌జిల్లా కోళ్ళ పెంపకకేంద్రము ప్రాంతీయ కేంద్రముగా మార్చబడినది, గ్రుడ్లను పొదిగే (Hatchery) కేంద్రము ఒకటి సరూర్‌నగర్ ప్రాంతీయ కోళ్ళ కేంద్రమునకు చేర్చబడినది.

పశు వైద్య సౌకర్యములు విస్తృతముచేయుటకు 12 గ్రామీణ పశు వైద్య శాలలు, మైనర్ వెటర్నరీ పశువుల ఆసుపత్రులుగా వున్నతముచేయబడి వెటరినరీ లైవ్ స్టాక్ ఇన్‌స్పెక్టరుల స్థానే పశు వైద్య పట్టభద్రులు వేయబడినారు. వాటి వివరములు యీ క్రింద పొందుపరుపబడినవి.

(1)	అల్లూరు	నిజామాబాద్ జిల్లా
(2)	పర్ని	
(3)	కొహీర్	మెదక్ జిల్లా
(4)	భైన్సా	ఆదిలాబాద్ జిల్లా
(5)	పెంచికలపెన్నె	నల్లగొండ జిల్లా
(6)	ఆత్మకూరు	వరంగల్ జిల్లా
(7)	రేఖకల్	కరీంనగర్ జిల్లా
(8)	కీవలపల్లి	మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా
(9)	తెలకపల్లి	
(10)	మ త్రవము	
(11)	జాలరిపాడ్	ఖమ్మం జిల్లా
(12)	బంగండ్లపాడ్	

"మీ ఆసుపత్రిని మీరే తెరచుకోండి" (Own Your Own Dispensary) అను పథకముక్రింద నిజామాబాద్‌జిల్లాలోని రాంపూర్‌లోను, వరంగల్‌జిల్లాలోని చల్‌పూర్‌లోను పశువుల ఆస్పత్రులు తెరువబడినవి. ఇంకను రెండు నల్లగొండలోని గాదిపల్లిలోను, ఖమ్మంజిల్లాలోని వెంకటాపురంలోను 1970 మార్చిలోగా తెరువ బడును.

రెండు పశువ్యాధి నిర్ణయశాలలు (Clinical Laboratories) జిల్లాస్థాయిలో నల్లగొండ, కరీంనగర్‌జిల్లా పశువుల ఆస్పత్రులలో తెరువబడినవి.

ముసరవ్యాధి (Rinderpest) తెలంగాణాజిల్లాలలో అదుపులోనుంచుటకుగాను, కరీంనగర్‌లో ఒక వున్నతస్థాయి వుద్యోగిని వేయవలెనని ఆలోచనలో నున్నది.

పై కార్యక్రమములన్నియు 1970-71 లో కూడా అమలుపరుచబడును.

ప్రణాళికా పథకములక్రింద 1970-71 సంవత్సరములో కేటాయించిన 15 లక్షల రూపాయలలో 6 47 లక్షలు తెలంగాణాప్రాంతంలో ఖర్చుచేయబడును. ఇదిగాక ఆయకట్టు ప్రాంతంక్రింద కేటాయించిన రూ 5 లక్షలలో 1.26 లక్షలు తెలంగాణా ఆయకట్టు ప్రాంతంలో వినియోగించబడును.

రాయలసీమ ప్రాంతములో పశుగణాభివృద్ధి

రాయలసీమ గొర్రెల పెంపకమునకు ప్రసిద్ది. అందులో ముఖ్యమైనవి నెల్లూరు బళ్ళారి జాతులు రాష్ట్రములోని 80 లక్షల గొర్రెలలో 21 లక్షలు రాయలసీమలోనే వున్నవి. గొర్రెల పెంపకము తర్వాత పశుగ్రాసము వుత్పత్తికి రాయలసీమ అనువైన ప్రాంతము రాష్ట్ర పశువులసంఖ్య 123.5 లక్షలు, కాగా రాయలసీమలో 25 లక్షలు పశువులుగలవు. రాష్ట్రములో 68 లక్షలు గేదెలుండగా, రాయలసీమలో 11 లక్షలు గేదెలున్నవి. 'హళ్ళికారు' జాతి పశువులు చిత్తూరు, అనంతపురంజిల్లాలలోను, కర్నూలుజిల్లాలో కొన్ని ప్రాంతములలోను. ఒంగోలు జాతి పశువులు కడపజిల్లా, కర్నూలుజిల్లా మిగతాప్రాంతములోను వున్నాయి. కోళ్ళ సంఖ్యలోకూడా యీ ప్రాంతము తీసిపోలేదు. రాష్ట్రంలో 147 లక్షల కోళ్ళు వుండగా రాయలసీమలో 30 లక్షల కోళ్ళు ఉన్నాయి

1969–70 సంవత్సరములో 2.41 లక్షలు రాయలసీమ పశుగణాభివృద్ధి కొత్త పథకములకు ఖర్చు చేయుటకు నిర్ణయింపబడినది. ఈ సొమ్ము రాష్ట్ర స్థాయి పథకములకు ఖర్చు చేయనున్న సహాయము 83,630 లు కాక ఇవ్వబడియున్నది. ఈ క్రింది పథకములు ముఖ్యమైనవి :

(1) స్థానిక పశువులను ఇతోధికాభివృద్ధి పరచి పాల ఉత్పత్తి అధికము చేయవలెనన్న తలంపుతో పశు వృద్ధి కేంద్రములతో సంబంధములో ఒక గ్రామీణ కేంద్రము ఏర్పాటుచేయబడినది.

(2) రాయలసీమ ప్రాంతములో కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి కేంద్రములు ఎక్కువగా తెరువవలెనన్న తలంపుతోను, పశువైద్యశాలలో కృత్రిమ గర్భోత్పత్తి సౌకర్యములు కలుగజేయవలెననియున్న తలంపుతోను, సంబంధములో కీలక గ్రామ కేంద్రము తెరచుట చేసిన మేలు జాతి వీర్యము సరఫరాకు గాను తిరుపతి, సంబంధ సెమెన్ బ్యాంకును ఇంకను ఎక్కువ పటిష్ఠతము చేయవలసియున్నది.

(3) బనవాసి పశు క్షేత్రమునకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయబడి పూర్తి కావచ్చినది.

(4) "Own Your Own Dispensary" పథకము క్రింద 3 పశువైద్య ఆస్పత్రులు స్థాపించబడినవి. అవి కర్నూలు జిల్లాలో పాణ్యము, రేగడగూడూరు, కడప జిల్లాలోని పొద్దుటూరు ప్రజల సహాయ సహకారముతో ఏర్పరచబడినవి. అవి 1970 మార్చిలోగా తెరువబడును.

(5) కోళ్ళ పరిశ్రమ సక్రమబద్ధము చేయబడవలెనన్న తలంపుతో కర్నూలులో ఒక కోళ్ళ మార్కెటింగ్ కేంద్రము, రెండు వృప కేంద్రములు, అనంతపూర్, ఆదోనీలలోను ఏర్పరచబడ్డవి.

1970–71 సంవత్సరపు ప్రణాళిక పథకముల క్రింద కేటాయించబడిన 20 లక్షల రూపాయలలోను 4.60 లక్షలు రాయలసీమకు నిర్దేశింపబడినది. ఈ క్రింద వుదహరించిన పథకములు అమలు పరచుటకు కేటాయించబడినది :

(i) మేలుజాతి ఆబోతుల తయారీకి కర్నూలు జిల్లాలోని బనవాసి, మహానంది పశు క్షేత్రములు అనంతపురం జిల్లాలోని సిద్ధిరామపురం పశు క్షేత్రములను పటిష్ఠతము చేయబడును. ఇందుతోపాటు ఉత్పత్తి కాబడిన పాలు పట్టణ ప్రాంతములకు సరఫరా చేయబడును.

(2) మహానంది క్షేత్రములోని గొఱ్ఱెల పెంపక కేంద్రము విస్తరించబడును.

(3) సిద్ధిరామపురం పశు పెంపక క్షేత్రములో "హళ్ళికారు" జాతి అభివృద్ధి చేయవలెనని ఆలోచనలో యున్నది.

(4) కర్నూలు జిల్లాలోని మహానంది పశు పెంపక క్షేత్రము గొఱ్ఱెల పెంపక కేంద్రముగా అభివృద్ధి చేయవలెనని ఆలోచనలో యున్నది.

(5) కేటాయించబడిన సొమ్మును బట్టి ఒక మిశ్రమ దాణా తయారుచేయు కేంద్రము రాయలసీమలో ఒక కేంద్ర స్థానములో ఏర్పాటుచేయబడును.

(6) మైదుకూరు శీతల కేంద్రమునకు కావలసిన పాలు సరఫరాకుగాను మైదుకూరు ప్రాంతములో ఒక కీలక గ్రామ కేంద్రం స్థాపించబడవలెనన్న అభిప్రాయము గలదు.

(7) కడప ప్రాంతీయ కోళ్ళ కేంద్రము కూడా విస్తరింపబడవలెనని ప్రయత్నము కలదు.

(8) రాయలసీమకు అతి ముఖ్యమైన గొఱ్ఱెల పెంపకము సాంద్ర పరచవలయునను పథకములు ఆలోచనలో నున్నవి.

ప్రజాస్వామ్యములో రాష్ట్ర భవిష్యత్తు గ్రామీణ ఆర్థిక సుస్థిరత మీద ఆధారపడి యున్నదన్న సత్యాన్ని ఎవరూ కాదనలేరు ప్రభుత్వము ఏ పథకము రూపొందించినా అది గ్రామీణ ప్రజల ప్రయోజనాన్ని, ఆర్థిక స్థోమత పెంచడాన్ని దృష్టిలో వుంచుకొని అమలు చేస్తుంది.

వ్యవసాయ రంగములో మనము ఎన్ని ట్రాక్టర్లు, యంత్ర పరికరాలు ప్రవేశ పెట్టినా, ముందు ఇంకా కొన్ని తరాలవరకు మన గ్రామీణ వ్యవసాయార్థిక వ్యవస్థ, పశుగణాభివృద్ధి మీదనే ఆధారపడి వుంటుందన్న సత్యాన్ని గౌరవసభ్యులు నాతో ఏకీభవిస్తారనుకుంటాను.

పశుగణాభివృద్ధికి రూపొందించిన వివిధ పథకాలలో పశు సంరక్షణకు పశు వైద్యశాలలు, కీలక గ్రామ పథకాలు, సాంద్ర పశుగణాభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు, మిశ్రమ పశు దాణా కర్మాగారాలు, పశుగ్రాసం అభివృద్ధి, కోళ్ళ అభివృద్ధి, మార్కెటింగ్ పథకాలు, సీమపందుల అభివృద్ధి, బేకన్ ఫ్యాక్టరీ వగైరా, పోతే పాడి పరిశ్రమాభివృద్ధికి చిల్లింగ్ సెంటర్లు, బల్క్ కూలర్లు. అన్నీ కూడా గ్రామీణ ప్రజల ఆర్థిక స్థోమత పెంచుతాయనడంలో సంశయము లేదు.

రాష్ట్ర పశుగణాభివృద్ధి కార్యక్రమాల కొరకు, దాదాపు 58 లక్షల రూపాయల విలువగల విరాళాలు ప్రజలు ఇచ్చారంటే పశుసంవర్ధక శాఖ కార్యక్రమాలు ప్రజా బాహుళ్యములో సంపాదించిన పలుకుబడికి నిదర్శనముగా చెప్పుకోవచ్చును.

ప్రణాళికలు ప్రజల కార్యక్రమాలు ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో ప్రజలు చొరవ, శ్రద్ధాసక్తులు ఎంత ఎక్కువగా చూపించితే అంత త్వరగా అభివృద్ధి జరుగుతుంది. పశుగణాభివృద్ధి సాధించుటలో ప్రభుత్వానిదే కాకుండా, ప్రజల బాధ్యత కూడ ఎక్కువగా మేళవించి యున్నది. ఈ పద్దుక్రింద కేటాయించిన నిధులు పరిమితము చేయడమువల్ల పశుగణాభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఇంకా విస్తృతము చేయలేక పోతున్నాము. అయితే గౌరవసభ్యులు, ప్రజలు ఇంకా ఎక్కువగా శ్రద్ధ చూపించితే కేవలము ప్రభుత్వము అమలు చేసే పథకాల మీదనే ఆధారపడకుండా పశుగణాభివృద్ధిని సాధించగలుగుతాము.

భారతీయ వ్యవసాయ రంగములో [illegible] గాంచిన మనరాష్ట్రం పాడి పరిశ్రమ రంగములో [illegible] ద్ధముగా చేయగలము.

అనుబంధము—I

పశు సంవర్ధక శాఖ

1970–71 సాంవత్సరిక ప్రణాళికా పథకములు.

వ. నెం.	పథకము	కేటాయింపు. (రూ. లక్షలలో)
1.	"వెటరినరీ బయాలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్స్టిట్యూట్" భవనములు పూర్తిచేయుటకు, పరికరములుకొనుటకు,	1.50
2.	స్టాక్‌మెన్ ట్రైనింగ్ సెంటర్, హైదరాబాద్, పటిష్టితము చేయుటకు.	0.15
3.	"ఎక్‌టెన్‌షన్" ఆఫీసరులకు పునశ్చరణ తరగతులు గరుపుటకు, శాఖ సిబ్బందిని ఇతర దేశములకు శిక్షణలకై పంపుటకు.	0.20
4.	పెంటపాడు సెమన్ బ్యాంకు నడుపుటకు సీమజాతి ఆబోతులను దిగుమతి చేసుకొనుటకు.	2.68
5.	క్రొత్తగా "మైదుకూరు" ప్రాంతములో కీలకగ్రామ కేంద్రము ఏర్పాటు చేయుటకు లోగడ తెరువబడిన అనకాపల్లి, ఘన్‌పూర్, కీలకగ్రామ కేంద్రములు 1970–71 లో గూడా నడుపుటకు.	1.67
6.	కర్నూలు కోళ్ళ మార్కెటింగ్ సెంటర్ మరియు 11 మార్కెటింగ్ వుపకేంద్రములు 1970–71 లో నడుపుటకు, వరంగల్, కాకినాడ, కోళ్ళమార్కెటింగ్ సెంటర్లు వున్నత స్థాయికి తెచ్చుటకు.	2.06
7.	కృష్ణాజిల్లా కేసరిపల్లి, గన్నవరములోని "బేకన్ ఫ్యాక్టరీ" భవనములు పూర్తిచేయుటకు.	0.05
8.	భువనగిరి మిశ్రమదాణా ఫ్యాక్టరీ భవనములు పూర్తి చేయుటకు.	0.10
9.	నల్‌గొండ, కరీంనగర్, శ్రీకాకుళంలోని పశువ్యాధి నిర్ణయశాల (Clinical Laboratory) లను 1970–71 లో కూడా నడుపుటకు.	0.26
10.	వరంగల్, ఒంగోలు లైవ్‌స్టాక్ ఆఫీసర్ల కార్యాలయములో అదనముగా మంజూరు చేయబడిన గుమాస్తా సిబ్బందిని 1970–71 లో కూడా నడుపుటకు.	2.00
11.	ప్రాంతీయ పశుగణాభివృద్ధి కేంద్రము, జహీరాబాద్‌ను 1970–71 లో కూడా నడుపుటకు.	2.00

వ. నెం.	పథకము	కేటాయింపు (రూ. లక్షలలో)
12.	మంజూరు చేయబడిన 15 (O. Y. V. D.) పశువుల ఆసుపత్రులు నడుపుటకు అదనముగా ప్రతిపాదనలలో నున్న 6 (O· Y. V. D.) ఆస్పత్రులు కూడా 1970–71 లో నడుపుటకు, తెలంగాణాలోని అభి వృద్ధిపరచిన 12 మైనర్ వెటర్నరీ డిస్పెన్సరీలను నడుపుటకు.	2.37
13.	ండవ ప్రాంతీయ కోళ్ళ కేంద్రము విస్తరించేయుటకు	0.20
14.	కరీంనగర్, ముసరవ్యాధి అధికారిని 1970–71 లో కూడా నియమించుటకు– (మంజూరు ఆలోచనలో యున్నది.)	0.23
15.	జనవాసి, సిద్దిరాంపురం పశుక్షేత్రములను పటిష్టితము చేయుటకు.	0.49
16.	మహానంది పశుక్షేత్రములో 'గడ్డిని కట్టుకట్టే కేంద్రము' (Bailing) 1970–71 లో కూడా పని చేయించు కొనుటకు (మంజూరు ఆలోచనలో యున్నది).	0.44
17.	అనంతపురం జిల్లాలోని నాలుగు (4) గొర్రెల ఉన్ని ఉత్పత్తి కేంద్రములు విస్తరింపచేయుటకు.	0.47
	వెరసి....	15.00

ఆయకట్టు అభివృద్ధి పథకములు.

1.	నిజామాబాద్ సెమెన్ బ్యాంకు భవనములు పూర్తి చేయుటకు, శ్రీకాకుళం, సెమెన్ బ్యాంకు 1970–71లో నడుపుటకు.	0.84
2.	ఆమదాలవలస, సాలూరు (శ్రీకాకుళం జిల్లా) చిల్లకల్లు (కృష్ణా జిల్లా), నంద్యాల (కర్నూలుజిల్లా) రుద్రూరు (నిజామాబాద్ జిల్లా) కీలక గ్రామ కేంద్రములు 1970–71 లో నడుపుటకు నల్లగొండ జిల్లా కోదాడు నకిరికల్ కీలక గ్రామ కేంద్రములకు అదనముగా వుపకేంద్రములు చేర్చుటకు.	3.32
3.	కంపసాగర్ పశు క్షేత్రమునకు మంజూరు చేయబడిన 18 గ్రామికుల జీతములు [illegible]	0.22

వ. నెం.	పథకము	కేటాయింపు (రూ. లక్షలలో)
4.	నల్లగొండ జిల్లా "కొండ్రపోల్" మైనర్ వెటర్నరీ డిస్పెన్సరీని 1970–71 లో నడుపుటకు	0.12
	మొత్తం	5.00
	పశు సంవర్ధకము క్రింద	15.00
	ఆయకట్టు అభివృద్ధి క్రింద	5.00
	మొత్తం	20.00

అనుబంధము II

"OWN YOUR OWN VETERINARY DISPENSARY" పథకము

" మీ పశువుల ఆసుపత్రి మీరే తెరచుకోండి "

నిబంధనలు

1. పశువుల ఆసుపత్రి పెట్టదలచుకొన్న ప్రాంతంలో గ్రామ పెద్దలు, పశు కామందులు, స్థానిక పంచాయితీ సభ్యులు కలిసి ఒక సంఘంగా నమోదుచేసుకోవలెను.

2. దీనిక్రింద ఒక పశువుల డాక్టరును, ఒక నౌకరును ప్రభుత్వము ఖర్చుపై వేయబడుదురు. ఆసుపత్రికి కావలసిన భవనము, కుర్చీలు, బెంచీలు, మందులు యితర పరికరములు మొదలైనవి మొదటి సంవత్సరమేగాక తర్వాత సంవత్సరములలో కూడ పశువుల ఆసుపత్రి సంఘం వారే భరించవలెను.

సంస్థ సక్రమమైన పద్ధతులలో నడచుటకు పశువుల ఆసుపత్రి సంఘం వారు ఒక బ్యాంకులో రూ. 15,000. "ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్" ఆ ప్రాంతపు జిల్లా వెటర్నరీ ఆఫీసరుగారి పేర వేయగలరు. అందు మీద వచ్చిన సొమ్ము ప్రతి సంవత్సరము, మందులకు యితర దైనందిన ఖర్చులకు వుపయోగించగలరు. ఇంకా అదనంగా సొమ్ము కావలసిన పశువుల ఆసుపత్రి సంఘంవారే భరించవలెను. మరి ఏ కారణము చేతనైనా పశువుల ఆసుపత్రి సంఘంవారు రూ. 15,000 డిపాజిట్ చేయలేకపోతే సదరు కమిటీ అధ్యక్షులు రూ. 4,500 లకు "పర్సనల్ సెక్యూరిటీ బాండ్" ప్రతి సంవత్సరము రూ. 1,500 తక్కువ కాకుండా రాసిన్న 3 సంవత్సరములకు మందులకు యితర ఖర్చులకుగాను యిచ్చునట్లు యివ్వవలెను. మరి ఏ కారణము చేతనైనా ఖర్చు రూ. 1,500 మించితే కమిటీ అధ్యక్షులు వెటర్నరీ డాక్టరుగారి వద్ద నుండి నోటీసు అందిన 15 రోజులలో కట్టవలెను.

3. పై నిబంధనలతోపాటు కమిటీవారు ఆసుపత్రిని తాత్కాలికముగా పెట్టుకొనుటకు, పశువులను పై వైద్యము చేయుటకు విశాలస్థలముగల ఒక అద్దెలేని భవనమును ఆ తర్వాత శాశ్వత భవనమును ఏర్పాటుచేయువరకు యివ్వవలెను. ఖాళీ స్థలములో ఆసుపత్రికి కావలసిన పాకలుకూడ వేయవలెను.

పై ఉదహరించిన షరతులు ఆమోదించినట్లు తెలియగానే, జిల్లా వెటరినరి ఆఫీసరుగారిచే తనిఖీయును, నౌకరును వేయవలసినదిగా పశు సంవర్ధక శాఖ డైరక్టరు వారిని కోరవలెను.

పశువుల ఆసుపత్రి పశుసంవర్ధక శాఖ డైరక్టరుగారి ఆధీనములో, వారి సలహాపై స్థానిక జిల్లా వెటరినరి ఆఫీసరుగారి ద్వారా నడుపబడును.

పశుసంవర్ధకశాఖ అధికారులందరికి ఎల్లప్పుడు ఆసుపత్రి పనిజేయు వేళలో తనిఖీ చేసి సలహాలిచ్చే అధికారము గలదు. సలహాలను కమిటీవారు మన్నించవలెను.

జిల్లా వెటరినరి ఆఫీసరుకు పశువుల ఆసుపత్రి డాక్టరుపై పూర్తి అధికారము ఉండును. జిల్లా వెటరినరి ఆఫీసరుగారు పశువుల ఆసుపత్రి సంఘమునకు సలహాదారుగా కూడ పని చేయుదురు.

పశుసంవర్ధక శాఖ పశువుల ఆసుపత్రి డాక్టరుగారిని లిఖిత కోరికపై జిల్లా వెటరినరి ఆఫీసరువారి ద్వారా టీకాలు, మందులు, యింద్రియము ఆ ప్రాంతమునకు సరిపోవునంత ఉచితముగా సరఫరా చేయబడును.

డిపాజిటు చేయబడిన సొమ్ము రూ. 15,000 లేదా రూ. 4,500 అధ్యక్షులు యిచ్చిన సెక్యూరిటీ బాండు ఆసుపత్రి మొదలు పెట్టిన తేదీనుండి అనగా పశుసంవర్ధక శాఖ సిబ్బంది చేరిన తేదీనుండి మూడు సంవత్సరముల అనంతరము విడుదల చెయబడును.

పశువుల ఆసుపత్రి సక్రమముగా పని చేయనప్పుడు, కమిటీవారుగాని అధ్యక్షులుగాని పై వుదహరించిన ఏ నిబంధన వుల్లంఘించినప్పటికి పశుసంవర్ధకశాఖ వారికి ఆసుపత్రిని మూడు నెలల నోటీసుతో మూసివేయుటకు సర్వ స్వతంత్రము గలదు.

పశుసంవర్ధక శాఖ ఆసుపత్రి సిబ్బంది అనగా డాక్టరు, నౌకరు, జీతాలు మొదటి మూడు సంవత్సరములవరకే భరిస్తారు. అటు తర్వాత ముందుగా సంవత్సరమునకొకసారి అనగా ప్రతి సంవత్సరము ఏప్రిల్ 1 వ తేదీనాటు ఆసుపత్రి సిబ్బందికి సంవత్సరమునకు సరిపోవు జీతభత్యాలు తాలూకా ట్రెజరీలో కట్టవలెను.

పశువుల ఆసుపత్రి కమిటీ పై నిబంధనలకు కట్టుబడి వుందునట్లు పశుసంవర్ధక శాఖ డైరక్టరుగార్కి ఒక బాండు వ్రాసి యివ్వవలెను.

1970–71 సమీకృత పాల ప్రాజెక్టు డిమాండు గురించి వివరణ

పసిడి పంటలకు నిలయమై, దక్షిణ దేశానికి ధాన్యాగారమై, భారత దేశంలో "అన్నపూర్ణ" గా ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఆంధ్రప్రదేశ్, బృహత్తరమైన పాడి పథకాలతో "పాలపుంత" గా తయారై "పాలవెల్లువ" పథకంతో ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆదర్శ ప్రాయమై "కామధేనువు" గా రూపులు దిద్దుకొంటున్నదని చెప్పడానికి నేనెంతో గర్విస్తున్నాను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయిక రాష్ట్రం. మన రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థలో వ్యవసాయోత్పత్తులు ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తూనే ఉంటాయి. నాగార్జునసాగర్, పోచంపాడు వంటి అనేక ప్రాజెక్టులు అంచెల వారీగా ఆరంభించడంతో చాలా ఎకరాల భూమి సాగులోకి వస్తుంది. ఇన్ని యకరాల భూమి నెమ్మదిగా యాంత్రిక సేద్యంలోకి ఇచ్చినా, తక్షణ వ్యవసాయపు పనులకు పశువుల మీదనే ఆధారపడవల్సి ఉంటుంది. ఇంకా కొంత కాలంవరకు ఇలా గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను సుస్థిరంగా కాపాడటంలో పశువులు చాలా ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నాయి.

ఈ రాష్ట్రంలో మంచి పశుజాతులు ఉన్నాయి. మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 12,3 మిలియనుల తెల్ల పశువులు, (మొత్తం భారత దేశంలో 7%) మరియు 6.7 మిలియనుల గేదెలు (మొత్తము భారత దేశములో 13%) ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలో పాల ఉత్పత్తి మొత్తం దాదాపు 1.9 మిలియన్ టన్నుల వరకు ఉంటుంది. అందులో ¾ వంతులు గేదెల పాలు ఉంటాయి. శాకాహారులైన చాల మంది ప్రజలు రోజూ, తమకు కావల్సిన మాంసకృత్తుల కొరకు పాలు, పాల ఉత్పత్తి పదార్థాల మీద ఆధార పడుతున్నారు. కనుక అధిక పాల ఉత్పత్తికి ప్రాధాన్యం యివ్వాల్సిన అవసరం ఎంతో ఉంది. సంఘానికి స్వచ్ఛమైన పాలు అందజేయాల్సిన అవసరం ఎంతో ఉంది.

రాష్ట్ర మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో రైతు తన ఆదాయాన్ని ఎక్కువ చేసుకోడానికి, తన పశువులను శ్రద్ధగా పోషించడమే కాకుండా, ముఖ్యమైన పట్టణ ప్రాంతాలలో పాలకొరత తీర్చడానికి, పాడి పరిశ్రమ, పాల సరఫరా పథకాలకు ప్రాముఖ్యత యివ్వడం జరిగింది. ప్రణాళిక కార్యక్రమాలలో 4.35 కోట్ల రూపాయలతో బృహత్తరమైన సమీకృత పాల ప్రాజెక్టును పబ్లిక్ రంగములో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టు కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో అదనంగా, విస్తారంగా లభ్యమయ్యే పాలను సేకరించి, హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు జంట నగరాలకు కావలసిన నాణ్యమైన పాలు సరఫరా చేయడానికి ఉద్దేశించబడింది.

ఈ ఆశయం కార్యరూపం దాల్చడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో కావల్సిన నిధులు కేటాయించింది. వార్షిక ప్రణాళికలలో

హైదరాబాదు, విజయవాడలోనే కాకుండా, విశాఖపట్నం, నెల్లూరు, గుంటూరు, వరంగల్, రాజమండ్రి, చిత్తూరు మొదలైనటువంటి ముఖ్య పట్టణాలలో కూడా ఆధునిక పాడి కేంద్రాలు స్థాపించడానికి నిధులు కేటాయించబడ్డాయి.

పథకాల వారీగా ఒక్కొక్క పాడి పథకానికి సంబంధించిన భౌతిక ఆర్థిక లక్ష్యాల అంచనాలు, సాధించిన లక్ష్యాల వివరాలు ఇందులో తెల్పబడ్డాయి.

పాడి పరిశ్రమ అనుబంధ వృత్తిగా చాల లాభదాయకమైనదని, స్వల్పకాలిక ఋణాల అవసరాలు తీర్చగలుగుతుందని రైతులు బాగా గుర్తించారు. ఈ విషయంలో గౌరవ సభ్యులకు నేనొక విషయం చెప్పదలచాను. ఈ మధ్య కొందరు శాసన సభ్యులతో కృష్ణా జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షులతో కలసి నేను, గుజరాత్ రాష్ట్రంలోని ఖైరా జిల్లా ఆనంద్ ప్రాంతం దర్శించినపుడు అక్కడ జరిగిన ఉపయోగకరమైన అభివృద్ధి పని చూసే భాగ్యం నాకు కలిగింది. రెండు లేక మూడు గేదెలు గల సూర్తి లేక మెహశానా గేదెల మందలతో సుమారు 50,000 పైగా రైతులు, తమ ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపరచుకొంటున్నారు. ఆనంద్ మిల్క్ యూనియన్ లిమిటెడ్ మరియు మెహశానా జిల్లా దూద్ సాగర్ డెయిరీ సంస్థలు మరియు బరోడా డైరీ, పాల ఉత్పత్తిదార్లకు అద్భుతమైన పశువైద్య సౌకర్యాలే గాక, పాలకు లాభకరమైన మార్కెటు వసతులు కల్పించి, రైతులకు పశువుల మేత, పోషణ విషయంలో చాల సహాయం చేశాయి. పాడి పథకాలు, మంచి ఆదాయపు వనరులుగా ఉంటూ తమ స్వల్పకాలిక ఋణాల అవసరాలు తీరుస్తాయనే ఆత్మవిశ్వాసం రైతులలో బాగా బలపడింది.

మన రాష్ట్రంలో కూడా కొన్ని ప్రాంతాలలో రైతులు పాల పథకం యొక్క ఆర్థిక విలువలు, ఉపయోగాలు గుర్తించారు. కృష్ణా, గుంటూరు, తూర్పు మరియు పశ్చిమ గోదావరి వంటి కోస్తా జిల్లాలలోనే గాక, వెనుకబడ్డ జిల్లాలలోని రైతులు కూడా పాడి పశువులు పెంచడానికి ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపుతున్నారు. వారు ఉత్పత్తి చేసే పాలకు లాభకరమైన మార్కెటు వసతులకొరకు, పాల పథకాలకొరకు ఎదురు చూస్తూ సంప్రదాయకమైన తృణధాన్యాల పంటలకు బదులు యితర అనుబంధ ఆర్థిక మార్గాలు అవలంభించడానికి చాల ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. ఉదాహరణకు హైదరాబాదు, విజయవాడ ప్రాంతంలో ఈ సంవత్సరం పాల సేకరణ ఇదివరకటి సంవత్సరం కంటె దాదాపు రెండు రెట్లు ఎక్కువ అయినది. (గత సంవత్సరం విజయవాడ ప్రాంతంలో అధిక పాల ఉత్పత్తి కాలంలో పాల సేకరణ రోజూ 45,000 లీటర్లు ఉంటే, ఈ సంవత్సరం రోజూ 78,000 లీటర్లు ఉంది. అట్లాగే అధిక పాల ఉత్పత్తి కాలంలో హైదరాబాదులో గత సంవత్సరం రోజూ 27,000 లీటర్ల పాలు సేకరించడం జరిగితే, ఈ సంవత్సరం రోజూ 42,000 లీటర్ల పాలు సేకరించడం అవుతున్నది). క్రొత్త పాల సేకరణ సెంటర్లు యేర్పాటు చేయుటనీ, క్రొత్త పాల కూలింగ్ సెంటర్లు యేర్పాటు చేయుటనీ, ఇప్పటివున్న పాల కూలింగ్ సెంటర్లను అన్ని హంగులూ కలిగిన బిల్డింగ్ [illegible] పూర్తిచేసి [illegible] చేస్తున్నాము. అందుకే ఈ [illegible] ప్రాధాన్యం ఇస్తూ ఉన్నది. ఈ సంవత్సరం హైదరాబాదు [illegible] గత్వేలులో ఒక "పాల కూలింగ్ సెంటర్" ప్రారంభించబడినది. [illegible] భువనగిరిలో 'పాల కూలింగ్

సెంటర్' అత్యధిక శక్తికి పెంచడంతో, ఇప్పుడు దానిని [illegible] చిల్లింగ్ కేంద్రంగా మార్చి, అక్కడి కూలింగ్ [illegible] చిట్యాలకు తరలించి యింకా ఎక్కువ ప్రాంతాలలో పాలసేకరణ జరుప దలచాము. అట్లాగే కర్నూల్‌లోని కూలింగ్ సెంటరును చిల్లింగ్ కేంద్రముగా మార్చిన తరువాత అక్కడి రెండు కూలర్లను, కల్వకుర్తి, [illegible] జరుగుతుంది. దీనివల్ల హైదరాబాదు డెయిరీకి కావలసిన పాలన్నీ [illegible] హైదరాబాదు డెయిరీ మొదటిసారిగా స్వయం సమృద్ధి చెందగలుగుతుంది.

హైదరాబాదులో పాల విక్రయం ఎక్కువ చేయడానికి, ఎక్కువమంది వాడకందార్లకు సరఫరా చేయడానికి (6% వెన్న పదార్థంగల) "[illegible]" సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. వాడకందారులుకూడా దీనికి సమ్మతించారు

దీనికి అనుగుణంగా పాలసేకరణ [illegible] పెంచడానికి, హైదరాబాదు ప్రాంతంలో 5.5% విజయవాడ ప్రాంతంలో 6% వెన్న పదార్థంగల పాలు ప్లాంటర్లు హెచ్చుచేసి తీసుకోవడానికి కృషిజరుగుతున్నది. [illegible] పాలసలహాసంఘం సమావేశం జరిగినప్పుడు, ప్రాథమిక పాలసేకరణ, పరిశీలన మరియు పెద్ద మొత్తంలో పాలుపోయడంవంటి కార్యక్రమాలు చూడడానికి, గ్రామీణ పాల సహకారసంఘాలు అభివృద్ధి చేయాలని సూచనలు వచ్చాయి. అందుకే భూమిలేని కూలీలు, రెండు యకరాల మాగాణి, మూడు యకరాల మెట్టకంటే తక్కువగా భూవసతి కలిగిన చిన్న రైతుల ఉపయోగంకొరకు 300 మొదలు 400 వరకు పాల సహకార సొసైటీలను గుంటూరు, కృష్ణా, ఉభయగోదావరి జిల్లాలలో ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిపాదించడ మైనది. బీదవాళ్ళకు సహాయం చేయడానికి ఒక్కొక్క గ్రామంలో 50 మంది సభ్యులకు ఒక్కొక్కరికి వెయ్యి రూపాయలచొప్పున మొత్తం 50 వేల రూపాయలను పాడిపశువుల కొనుగోలుకొరకు ఋణంగా ఇవ్వడానికి ప్రతిపాదించడమైనది. కృష్ణా జిల్లాలో గ్రామీణ పాల సహకార సొసైటీల రిజిస్ట్రేషన్ అప్పుడే ప్రారంభమైనది. గ్రామస్థాయిలో పాలసేకరణకొరకు హైదరాబాదు ప్రాంతంలో సహకారసంస్థలు ఏర్పడి పనిచేస్తున్నాయి. సుమారు 14 లక్షల రూపాయలు, పాల ఉత్పత్తిదారులకు అప్పులుగా యివ్వబడ్డాయి. దీనికితోడు కొన్ని వ్యాపారబ్యాంకులుకూడా పాడి పరిశ్రమదారులకు అప్పులివ్వడానికి ముందుకు వచ్చాయి.

ఒక పాశ్చరైజేషను ప్లాంటు వరంగల్‌లో వచ్చేస్తున్నది. ములుగులో ఒక పాల కూలింగ్ సెంటరు స్థాపించబడుతుంది. నిజామాబాదులో పాలపథకం అమలు చేయడానికి ప్రభుత్వం మంజూరీకూడా యిచ్చింది. అది అతి త్వరలో పూర్తి చేయబడుతుంది. కరీంనగర్ ఆదిలాబాదు జిల్లాలలోకూడా 'పాల కూలింగ్' సెంటర్లు స్థాపించడానికి ప్రతిపాదించడమైనది. కృష్ణాజిల్లాకు దగ్గరగా వున్న ఖమ్మం జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలు తిరువూరులో స్థాపించే 'పాల శీతల కేంద్రం' క్రిందికే వస్తాయి. అవసరమయితే మరొక కూలింగ్ సెంటర్ స్థాపించడానికి ఖమ్మం జిల్లాలోని ఒక స్థలం ఎన్నుకోబడగలదు. ఈ విధంగా తెలంగాణాలోని అన్ని జిల్లాలుకూడా వచ్చే సంవత్సరం అనగా [illegible] పాల [illegible]లో ఉంటాయని, హైదరాబాదు డెయిరీ స్వయంసమృద్ధి [illegible]

చెప్పవచ్చు. అయితే గౌరవ సభ్యులకు నేనొక విషయం చెప్పదలిచాను. చాలవరకు పాల పథకాలు వ్యవస్థీకరణ దశలో ఉంటూ మొదటి మూడు లేక నాలుగు సంవత్సరాల వరకు అవి పరిమితంగా పనిచేస్తాయి. ఎంత నైపుణ్యంతో పనిచేసినా మొదటి కొద్ది సంవత్సరాలలో లాభాలు చూపించడం అంతగా సాధ్యంకాదు. వాటిని ప్రజాశికలో అభివృద్ధి పథకాలుగా పరిగణించాల్సి ఉంటుంది.

ఆంధ్రప్రాంతంలో పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ 1969, ఏప్రిల్‌లో ప్రారంభించబడింది. అది ఇప్పుడు రోజూ సుమారు 78,000 లీటర్ల పాలు చేపట్టుతున్నది. అదే గత సంవత్సరం 45,000 లీటర్లు మాత్రమే చేపట్టేది. ద్రవ రూపంలో పాలు చేపట్టడమేగాక ప్రతిరోజూ ఇది రెండు టన్నుల వెన్న తీసిన పాలపొడిని, రెండు టన్నుల నెయ్యిని తయారు చేస్తున్నది.

విజయవాడ పాలపొడి ఫ్యాక్టరీలో తయారయ్యే వెన్నతీసిన పాలపొడికి, నెయ్యికి బొంబాయి, కలకత్తా మార్కెట్లలో బాగా గిరాకీ వచ్చింది. అతి త్వరలో ఇక్కడ రోజూ 1.25 లీటర్ల పాలను చేపట్టి 'బేబీఫుడ్" మరియు "హోల్ మిల్క్ పౌడరు" వంటి క్రొత్త పదార్థాలను ఉత్పత్తి చేయడానికి ఇది ఎంతో ప్రోత్సాహాన్ని కలిగిస్తున్నది.

గుంటూరు జిల్లాలో అయిదు, ఒంగోలు జిల్లాలో ఒకటి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఒకటి, కృష్ణా జిల్లాలో ఒకటి చొప్పున చిల్లింగు కేంద్రాలను స్థాపించడం ద్వారా పాల పథకం ఇంకా విస్తృతం చేయబడుతుంది. ఈ ఎనిమిది కేంద్రాలలో ఈ సంవత్సరం మూడు కేంద్రాలు మాత్రం ఉత్పత్తి ప్రారంభిస్తాయి. [illegible] లోని చిల్లకల్లు, [illegible] గోదావరిజిల్లా [illegible] మరొకటి స్థాపించడానికి ప్రతిపాదనలు [illegible]

[illegible]

పాల ఉత్పత్తి ఎక్కువచేసి ముఖ్య నగరాలలో పట్టణ పశువుల ఒత్తిడి తగ్గించడానికి, ప్రపంచ ఆహార ప్రణాళిక, మరియు భారత ప్రభుత్వం ఒక బృహత్తరమైన పథకాన్ని రూపొందించినవి. ఈ పథకం విలువ రూ. 100 కోట్లు ఉంటుంది ఈ పథకంలో చేరడానికి మన రాష్ట్రానికి కూడా ఆహ్వానం అందింది. దీనిని ఆపరేషన్ ఫ్లడ్— "పాల వెల్లువ పథకం" అంటారు. మన రాష్ట్రానికి పశుగణాభివృద్ధి. ఫీడ్ మిక్సింగ్ ప్లాంటు, అనేక కూలింగ్ సెంటర్లు, శీతల కేంద్రాల నిర్మాణం, మార్కెటు వసతులు వగైరా కలిపి 3.9 కోట్ల రూపాయలవరకు వాటా ఉన్నది. ఇది ఏప్రిల్ నుండి రాబోతున్నది. 1970 జనవరి నెలలో బరోడాలో జరిగిన 7 వ పాడి పరిశ్రమ సమావేశంలో, మన రాష్ట్ర అధికారులు, కలకత్తా పాల కమీషనరుతో సంప్రదింపులు జరిపారు. వారు రైలు టాంకర్ల ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి అదనపు పాలు తీసుకొని పోవడానికి ఆసక్తి చూపించారు. కనుక 'పాల వెల్లువ' పథకం క్రింద ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాసుతోనే కాక కలకత్తా మార్కెటుతో కూడా కలుపబడుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పాడి పరిశ్రమను ఇంకా అభివృద్ధి చేయాల్సి వున్నది. ఈ ఆశయం కొరకే మేము ఎక్కువ నిధులు కేటాయించాలని అడుగుతున్నాము.

ఇక రాయలసీమ విషయంలో 17.5 లక్షల రూపాయల వ్యయంతో చిత్తూరులో పాడి కేంద్రం ప్రారంభించబడింది. ఉత్పత్తి కూడా జరుగుతూనే ఉంది. తిరుపతిలో తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ఒక 'కోల్డు స్టోరు' (శీతల గది) నిర్మించగలదు. ఇది [illegible] ప్రాంతాలలో మంచి పాలు సరఫరా చేయడానికి అనుకూలంగా [illegible] కడప జిల్లా [illegible] పాల పథకం ప్రారంభించడానికి ప్రభుత్వం [illegible] ఇప్పుడు తీసుకోబోతున్నారు. 1970-71 సంవత్సరంలో [illegible] ఒక డెయిరీ ప్లాంట్, అనంతపూర్‌లో ఒక పాల కూలింగ్ సెంటర్ [illegible] అనుకొంటున్నాము. మెస్సర్స్ గ్లాక్సో (ఇండియా) లిమిటెడ్ [illegible] ఒక [illegible] ఫ్యాక్టరీ, ప్రారంభించాలను [illegible] ప్రాథమిక సర్వే జరిపినారు.

[illegible]

[illegible] 1969-70 [illegible]

(రూపాయలు లక్షలలో)

2. వరంగల్ డెయిరీ, ములుగులో పాల కూలింగ్ కేంద్రం.	....	3.90
3 నిజామాబాదు పాల కూలింగ్ సెంటరు.	....	1.20
4. కరీంనగర్ పాల కూలింగ్ సెంటరు.	....	1.00
5. ఇంజనీరింగ్ సిబ్బంది.	....	0.34
మొత్తం	....	18.72

ఆంధ్రలో పథకాలు

6. దేశీయ పరికరాల కొనుగోలు. గుంటూరు ప్రాంతంలోని 5 శీతల కేంద్రాలకు సివిల్ నిర్మాణం పనులు. దేశీయ పరికరాలకు ఇది వరకే ఆర్డరు చేసిన వాటికి దిగుమతి చేసుకొన్న పరికరాలు.	....	8.50
7. విజయవాడ పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ సివిల్ మెకానికల్ పనులు, ఎలక్ట్రిఫికేషన్, నీటి సప్లయి, బొగ్గుతో మండే బాయిలర్లను నూనెతో మండే బాయిలర్లుగా మార్చడం. మిగిలిన పేమెంట్లు	....	5.00
8. విజయవాడ ఫ్యాక్టరీ ప్రాడక్ట్సు విభాగాన్ని పటిష్టం చేయడం బేబీఫుడ్ తయారుచేయడానికి కావల్సిన అనుబంధ పరికరాలు, అదనపు విడి భాగాలు.	....	1.50
9. తిరుపూరులో శీతల కేంద్రం ఏర్పాటు-భీమవరం ఒంగోలులో పాల చిల్లింగ్ కేంద్రాలు, చల్లపల్లి, చిల్లకల్లులో మెషినరీ సివిలు పనులు	....	3.75
10. కన్‌స్ట్రక్షనల్ స్టాఫ్ సివిల్, మెకానికల్	....	1.30
11. రాజమంద్రి డెయిరీ, మిగిలిన పేమెంట్లు.	....	0.75
12. నెల్లూరు డెయిరీ, మిగిలిన పేమెంట్లు.	....	0.50
13. విశాఖపట్నం డెయిరీని విస్తృతం చేయడం, పాడి పరికరాల కొనుగోలు, అదనపు సివిల్ పనులు.		[illegible]
14. శ్రీకాకుళం జిల్లా [illegible] కూలింగ్ సెంటరు		[illegible]
15. [illegible]		[illegible]
మొత్తం	....	[illegible]

రాయలసీమలో పథకాలు

		రూపాయలు లక్షలలో
16. పాలకూలింగ్ సెంటర్, మైదుకూరు.	..	2.50
17. కర్నూలు డెయిరీ.	....	5.00
18. పాలకూలింగ్ సెంటర్, అనంతపూర్.	....	1.61
19. చిత్తూరు డెయిరీ.	....	1.00
20. ఇంజనీరింగు సిబ్బంది.	....	0 22
మొత్తం	....	10.33

పైన చెప్పిన పథకాలను పూర్తిచేయడానికి, డిపార్టుమెంట్ రూ. 80 లక్షల పెట్టుబడికోరకు ప్రతిపాదించింది. కాని. రూ. 55 లక్షలు మాత్రమే పరిమితం చేయడంవల్ల రాష్ట్రపు మొత్తం ప్రణాళికకు అనుగుణంగా ఈ కేటాయింపులు చూప బడినవని మనవి చేస్తున్నాను.

చాలా పథకాలకు చూపించినట్లుగా, ఆ మొత్తం వాటికి సరిపోదనే చెప్పాలి. ఏమైనా నామమాత్రంగా కొంత డబ్బు బడ్జెటులో కేటాయించబడింది. అయినా ప్రజలనుండి "జిల్లా సంక్షేమగ్రాంట్లు" సన్నకారు రైతుల స్కీము వంటి పథకాలనుండి అధికంగా ఆర్థిక సహాయం రావచ్చునని ఆశించబడుచున్నది.

రాష్ట్రం మొత్తంలో పాడి పథకాలు చేపట్టిన పాల పరిమాణం 1969_70 సం. లో రోజూ సుమారు 1.35 లక్షల లీటర్లు. వచ్చే సంవత్సరంలో ఈ పరిమాణాన్ని 2 లక్షల లీటర్లు (రోజుకు) పెంచాలని ఆశిస్తున్నాము.

పథకాలవారీ వివరాలు

తెలంగాణా ప్రాంతం

సమీకృత పాల ప్రాజెక్టు సెంట్రల్ డెయిరీ, సికిందరాబాద్:

(a) 1969_70 లో సవరించిన అంచనాలు	....	రూ. 14.58 లక్షలు
(b) 1970_71 సం. లో కేటాయింపు	....	రూ. 12 28 లక్షలు
(c) 1969_70 సం. లో పాల సరఫరా లక్ష్యం } పాల నిర్వహణ సరాసరి	....	రోజుకు 47,000 లీటర్లు
(d) 1970_71 సం. లక్ష్యం	....	రోజుకు 60,000 లీటర్లు

హైదరాబాద్ [illegible] ప్రాంతంలో పాలు సేకరిస్తూ జంటనగరాల అవసరాలు తీరుస్తున్న సెంట్రల్ డెయిరీ ఈ పథకంలోకి వస్తుంది. ఈ డెయిరీ 1967 లో పని ప్రారంభించింది. [illegible] విద్యుదీకరణ, సిబ్బంది క్వార్టర్లు, [illegible] సెంట్రల్ డెయిరీ [illegible] రోజుకు 50,000 [illegible]

ప్రస్తుతం 6,000 మంది బడి పిల్లలకు మాత్రమే ఈ పథకాన్ని వర్తింపచేయడమైనది వచ్చే సంవత్సరం ఇంకా ఎక్కువ సంఖ్యలో బడిపిల్లలు ఈ పథకంలో చేర్చుకోబడుతారు. తక్కువ ఆదాయంగలవారికి సబ్సిడీ పద్ధతిన పాలు సరఫరాచేసే పథకం ప్రతిపాదించడమైనది. భువనగిరిలోని కూలింగ్ సెంటర్ చిల్లింగ్ కేంద్రముగా మార్చబడుతుంది. ఎందుకంటే యిప్పుడున్న బల్కు కూలర్లు, అధికపాల ఉత్పత్తి కాలంలో వచ్చే 12 లేక 13 వేల లీటర్ల పాలను నిల్వయుంచే స్థితిలో లేవు. కనుక యిప్పుడున్న భవనాలను తగువిధంగా మార్చడం జరుగుచున్నది. శీతల కేంద్రాల పరికరాలు కొనడానికి ఆర్డర్లు వేయబడ్డాయి. యిప్పుడున్న రెండు బల్క్ కూలర్లు నల్గొండజిల్లా, ఆలేరు. చిట్యాలలకు తరలించబడుతాయి. ఇక్కడ అవసరంగా పాలకు మార్కెట్ వసతులు లభిస్తాయి. అట్లాగే వచ్చే సంవత్సరం కల్వాల్‌లోని కూలింగ్ సెంటర్ అన్ని హంగులుగల శీతల కేంద్రముగా మార్చబడుతుంది. అక్కడున్న రెండు కూలర్లు మహబూబ్‌నగర్, కల్వకుర్తి (మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా) లకు తరలించబడుతాయి. సెంటర్లు డెయిరీకి కావలసిన పాలు అందజేయటానికి 2,000 లీటర్ల శక్తిగల బల్క్ కూలర్లు జహీరాబాద్, గజ్వేలులో స్థాపించబడ్డాయి.

పాల కూలింగ్ సెంటర్లను పర్గి, నిర్మల్, మెదక్‌లలో స్థాపించడం గురించి ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నది. బడ్జెటులో ఈ పథకాలకొరకు కొంతడబ్బు కేటాయించడమైనది.

వరంగల్ డెయిరీ :

1. 1969-70 లో కాగల ఖర్చులు ... రూ. 5.00 లక్షలు.
2. 1970-71 లో కేటాయింపు .... రూ. 3.90 లక్షలు
3. 1969-70 లో లక్ష్యసాధన } పాలనిర్వహణ రోజుకు 1,000 లీటర్లు సరాసరి
4. 1970-71 లక్ష్యాలు } ,, ... రోజుకు 2,000 లీటర్లు

ఇది ప్రారంభ దశలో వున్నది కాబట్టి యిక్కడ తక్కువ పాల సేకరణ జరుగుచున్నది. ముందు ముందు యింకా అభివృద్ధిలోనికి వస్తుంది. ఈ సంవత్సరం పరికరాలు కొనడానికి, భవనాలు నిర్మాణానికి, రోడ్లకు నీటి సరఫరాకు, సిబ్బంది క్వార్టర్ల కొరకు 5 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయబడ్డాయి. పని ముమ్మరంగా సాగుతున్నది. వచ్చే సంవత్సరంలోనే యంత్ర పరికరాలు రావడం, తర్వాత వాటిని బిగించడం, తుది మెరుగులు దిద్దడం జరుగుతుంది. అన్ని హంగులుగల, డెయిరీకి కావలసిన పరికరాలు రాకుండానే బల్క్ కూలర్లు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. వరంగల్ పట్టణానికి రోజూ 1,200 లీటర్లు చల్లబరచిన పాలు సప్లై చేయబడుతున్నాయి.

1970-71 సం॥లో ములుగు పాల పథకానికి కావల్సిన పరికరాల కొరకు ఆర్డర్లు చేయబడ్డాయి. ఇక మిగిలిన సివిల్ పనులు, నిర్మాణములు పూర్తి చేయడానికి మొత్తం రూ. 3,90 లక్షల రూపాయలు ములుగు, వరంగల్ డెయిరీ పథకాలకొరకు కేటాయించబడ్డాయి.

నిజామాబాద్ పాల కూలింగ్ సెంటర్ :

1. 1969-70 లో కాగల ఖర్చులు		....	రూ. 4.00 లక్షలు
2. 1970-71 లో కేటాయింపు		....	రూ. 1.20 లక్షలు
3. 1969-70 లో లక్ష్యసాధన	పాల నిర్వహణ	...	లేదు
4. 1970-71 లక్ష్యాలు	సరాసరి	..	రోజుకు 4,000 లీటర్లు

1969-70 సం॥లో నిజామాబాదులో కొత్తగా పాల కూలింగ్ కేంద్రం నిర్మాణం చేపట్టబడింది. స్థలం సర్వే చేయడం, లెవర్ చేయడం అభివృద్ధిలో వుంది. ఈ సెంటర్ స్థాపించడానికి కావల్సిన యంత్ర పరికరాల ఆర్డర్లు చేయబడ్డాయి. 1970-71 సం॥లో యంత్ర పరికరాలు కొనడం, ఏర్పాటు చేయడం, సివిల్ పనులు పూర్తి చేయడం వగైరా తీసుకోబడుతాయి. అందుకు 1970-71 సంవత్సరానికి 1.20 లక్షల రూపాయలు బడ్జెటులో కేటాయించబడ్డాయి.

కరీంనగర్‌లో పాల కూలింగ్ సెంటర్ :

1. 1969-70 లో కాగల ఖర్చులు .... లేదు
2. 1970-71 లో కేటాయింపు ... 1.00
3. 1969-70 లో లక్ష్యసాధన .... లేదు
4. 1970-71 సం.లో పాల నిర్వహణ లక్ష్యం రోజుకు 4,000 లీటర్లు

కరీంనగర్, నిర్మల్‌లలో ఒక్కొక్కటి చొప్పున కూలింగ్ సెంటర్లు ఏర్పాటు చేయాలనే ప్రతిపాదన వుంది. 1970-71 సం. లో కూలింగ్ సెంటర్ భవన నిర్మాణం చేపట్టి, దానికి కావలసిన యంత్ర పరికరాల కొరకు ఆర్డర్లు ఇవ్వబడతాయి. 1970-71 జూన్ నాటికి ఈ కేంద్రం రోజూ 4,000 లీటర్ల పాలు ఉత్పత్తి చేయ గలదని ఆశించడమౌతున్నది. ఈ పాలను ఇక్కడి పట్టణ వాడకందారులకు సరఫరా చేయవచ్చు.

ఆంధ్ర ప్రాంతం

1. *పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ :*

(a) 1969-70 సం.లో కాగల ఖర్చులు		...	రూ. 27.75 లక్షలు
(b) 1970-71 సం. కేటాయింపు		...	రూ. 20.05 లక్షలు
(c) 1969-70 సం.లో లక్ష్యసాధన	పాల నిర్వహణ	...	రోజూ 50,000 లీటర్లు
(d) 1970-71 లక్ష్యాలు	సరాసరి	...	రోజూ 78,000 లీటర్లు

విజయవాడ పాలపొడి ఫ్యాక్టరీలో యంత్రాలు అమర్చే పనులు పూర్తి అయినాయి. గుంటూరు జిల్లాలోని 5 చిల్లింగ్ కేంద్రాలు, ఒంగోలు జిల్లాలోని ఒక చిల్లింగ్ కేంద్రం, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా భీమవరం, కృష్ణా జిల్లా తిరువూరులలో చిల్లింగ్ కేంద్రాల కొరకు దేశీయ యంత్రాలను కొనవలసి వుంటుంది. ఇంటర్నేషనల్

రోడ్లు, అప్రోచ్ రోడ్లు, సిబ్బంది క్వార్టర్లు వగైరా పనులు ఈ కేంద్రాలలో బాగా సాగుతున్నాయి. ప్రొటెక్షన్ గోడ నిర్మాణం, విద్యుదీకరణ యిప్పుడు జరుగుతున్నాయి. కాని ఈ పనులు 1970-71 సం లో స్పిల్ ఓవర్ పథకాలుగా రావచ్చు. 1969 ఏప్రిల్ నెలలో పాలపొడి ఫ్యాక్టరీ వుత్పత్తి ఆరంభించింది. ఈ ప్రాంతంలో గత అక్టోబరు నెలతో ప్రారంభమైన అధిక పాల వుత్పత్తి కాలంలో, పాలసేకరణ బాగా వృద్ధి చెందింది. గత సంవత్సరం అధిక పాల వుత్పత్తి కాలంలో రోజుకు 45,000 లీటర్ల పాలను సేకరిస్తే, ఈ సంవత్సరం రోజూసరాసరి 78,000 లీటర్ల పాలు సేకరించడమౌతున్నది. ఇది యింకా ఎక్కువగా వుండేది కాని కొన్ని పరిమితులవల్ల ద్రవరూపంలోని పాలకు మార్కెటు వసతులు పరిమితంగా వుండడంచేత, వీలైతే విజయవాడలో రెండవ బాటిలింగ్ లైను లేకపోవడంవల్ల, కొన్ని ముఖ్యపట్టణాలకు సరఫరా చేయలేకపోవడంవల్ల పాలసేకరణ పెరుగలేదు. 1970 ఫిబ్రవరి నెలలో యంత్రాలను పూర్తిగా పనిచేసే స్థితిలో ఒప్పజెప్పడమైనది. కనుక ఈ ఫ్యాక్టరీ వచ్చే సంవత్సరం, పాల వుత్పత్తి, పదార్థాలు అనగా పాలపొడి, బేబీఫుడ్, నెయ్యి వగైరాలను పూర్తిగా పెద్దఎత్తున వుత్పత్తి చేయడం జరుగుతుంది.

(A) గుంటూరు ప్రాంతంలోని 5 శీతల కేంద్రాలకు గేయ
యంత్ర పరికరాలు కొనుగోలు, సివిల్ పనులు
ఒంగోలు శీతల కేంద్రం. ....రూ. 8.50 లక్షలు

ప్రభుత్వం (Vide G. O M. S No. 298 Food & Agri Dept. For III M. S. Dated 6-1 -1969లో) దేశీయ పరికరాలను (బాయిలర్, పైపులైనులు, కాన్ వాషర్లు, వగైరా) మొత్తం 15.00 లక్షల రూపాయలకు కొని, గుంటూరు ప్రాంతంలో కూలింగ్ సెంటర్లు స్థాపించడానికి ఇదివరకే శాంక్షను చేసింది. ఈ కేంద్రాలు అదనంగా 50,000 లీటర్ల పాలు సేకరించడంలో తోడ్పడతాయి. 1969-70 లో ఈ 6 కేంద్రాలలో పని ప్రారంభించి, దేశీయ పరికరాల కొరకు, ముందుగా కొంత అడ్వాన్సు ఇవ్వబడింది. మిగిలిన రూపాయలు 1970-71 సం.లో చెల్లించబడతాయి.

విజయవాడ డెయిరీ కొరకు బాటిల్ వాషర్, ఫిల్లర్లు కూడా కొనడానికి ఆర్డర్లు యిచ్చారు (Vide G O. M. S. No-16351 Food & Agri Dept dated 3-969) కాని అవి వచ్చే సంవత్సరంలోనే సరఫరా చేయబడతాయి. కనుక 1970-71 సం.లో డబ్బును చెల్లించవలసి వుంటుంది. చిల్లింగ్ సెంటర్ల వద్ద సివిల్ పనులు చురుకుగా సాగుతున్నాయి. అందుచేత ఈ ప్రణాళిక క్రింద వచ్చే సంవత్సరం కొరకు మొత్తం రూ. 8.50 లక్షలు కావల్సి వుంటాయి. నిజంగా యింకా ఎక్కువే కావాలి. కాని తక్కువ కేటాయించడం జరిగింది.

(B) విజయవాడ పాల పొడరు ఫ్యాక్టరీ సివిల్ మరియు
మెకానికల్ పనులు. ....రూ. 5.00 లక్షలు

విజయవాడ పాల పొడి ఫ్యాక్టరీ 1969 ఏప్రిల్ నెలలో వుత్పత్తి ప్రారంభించింది. ఇది రోజూ 75,000 లీటర్ల పాలను వినియోగిస్తున్నది. అయినా యింకా

చాలా పనులు పూర్తికావల్సి వున్నాయి. విద్యుద్దీకరణ, బొగ్గుతో మండే బాయిలర్లను. నూనెతో మండే బాయిలర్లుగా మార్చడం, సిబ్బంది క్వార్టర్ల నిర్మాణం, కాంక్రీటు పేవ్‌మెంట్లు, ఇంటర్నల్ రోడ్లు, నీటి సప్లయి, డ్రైనేజివంటి ఆమోదం పొందిన పనులు పూర్తికావలసి వున్నవి. ఈ మొత్తం పనుల పూర్తి చేయడానికి, మెయింటెన్ చేయడానికి 6 లక్షల రూపాయలు కావల్సి వున్నాయి. అయినా ఈ పద్దు క్రింద 5 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే కేటాయించడమైనది.

(C) విజయవాడ ఫ్యాక్టరీ ఉత్పత్తి విభాగాన్ని పటిష్టం
చేయడం, విడిభాగాలు కొనుగోలు. .. రూ. 1.50 లక్షలు

విజయవాడ ఫ్యాక్టరీలో వుప వుత్పత్తుల విభాగాలు రెండే వున్నాయి. "స్కిమ్ మిల్క్ పౌడర్ విభాగం" నెయ్యి విభాగం. కానీ యిప్పుడు మార్కెట్‌లో బేబీఫుడ్, చీజ్, వెన్న, ఐస్‌క్రీమ్, హోల్‌మిల్క్ పౌడర్ వంటి పదార్థాలకు బాగా గిరాకి వుంది. పెద్ద మొత్తంలో స్కిమ్ మిల్క్ పౌడరు విక్రయించడానికి అవకాశాలు చాలా తక్కువ అయినాయి. కనుక యిప్పుడున్న యంత్ర పరికరాలలో కొంతమార్పు చేయాల్సిన అవసరం ఎంతో ఉంది. ఫ్యాక్టరీ ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపరచడానికి 1.50 లక్షల రూపాయలు ఈ పద్దు క్రింద పరికరాలు, ముఖ్యమైన విడిభాగాలు. కొనడానికి కేటాయించడమైనది.

(D) తిరువూరు, భీమవరం, నర్సారావుపేటలలో చిల్లింగ్
కేంద్రాలు. చల్లపల్లి, చిల్లకల్లులలో కూలర్లు
ఏర్పాటు చేయడానికి. ... రూ. 3.75 లక్షలు

ఎనిమిది చిల్లింగ్ సెంటర్లు స్థాపనకై "యునిసెఫ్" నుండి మనము తీసుకొన్న గిఫ్ట్ పరికరాలు గుంటూరు జిల్లాలోని 5 కేంద్రాలు స్థాపించడానికి నిర్ణయం చేయడమైనది. మిగతా మూడు సెంటర్లు కృష్ణా జిల్లా తిరువూరులోనూ, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా భీమవరంలోనూ, మరొకటి ఒంగోలు జిల్లాలోనూ ఏర్పాటు చేయడానికి తాత్కాలికంగా నిర్ణయించడమైనది. అయితే పాల ఉత్పత్తి గల అవకాశాలు, రవాణా ఖర్చులు లెక్కలోకి తీసుకోవడం కూడా జరిగింది. తిరువూరు కేంద్రం ఖమ్మం జిల్లాలోని పాల ఉత్పత్తి దారులకు కూడా ఉపయోగపడుతుంది. 1970-71 సం॥లో ఈ కేంద్రాలు స్థాపించి విజయవాడ పాల ఫ్యాక్టరీకి పాలు సరఫరా అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి. ఇవి విజయవాడ పాల పథకం ప్రాంతంలో, పాల ఉత్పత్తికి గల అవకాశాలు విస్తృతం చేసి విజయవాడ పాల ఫ్యాక్టరీ ఉత్పత్తులు ఎక్కువ చేయడానికి చాలా అవసరం. భీమవరంలో పని ప్రారంభించడమైనది. 1970-71 సం॥లో కొన్ని దేశీయ యంత్ర పరికరాలు కొనుగోలు చేయబడి శీతల కేంద్రాల భవనాలు సాధ్యమైనంత వరకు పూర్తి చేయబడుతాయి. అంతేగాక పాల ఉత్పత్తి బాగా అవకాశాలు గల చల్లపల్లిలోనూ, జగ్గయ్యపేట సమీపములోని చిల్లకల్లులోనూ బల్క్ కూలర్లు ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రతిపాదించడమైనది. మొదట 3.75 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడమైనది. అదనంగా నిధులు కేటాయిస్తే ఈ కార్యక్రమం త్వరగా పూర్తి చేయవచ్చు.

(E) సివిల్, మెకానికల్ రంగంలో
సిబ్బంది .... .. రూ. 1.30 లక్షలు

మొత్తం ... రూ. 20.05 లక్షలు

II రాజమండ్రి డెయిరీ :

(a) 1969-70 సం॥లో కాగల ఖర్చు ....రూ. 4.00 లక్షలు

(b) 1970-71 సం॥లో కేటాయింపు ....రూ. 0.75 లక్షలు

(c) 1969-70 సం॥లో నిర్వహణ
పాలు ....రోజూ 1000 లీటర్లు

(d) 1970-71 సం॥ లక్ష్యాలు ....రోజూ 10,000 లీటర్లు

రాజమండ్రి డెయిరీ ఇదివరకే ప్రారంభించబడింది. కాని విద్యుద్దీకరణ, రోడ్లు, అనుబంధ భవనాలు యింకా పూర్తి కావలసి వున్నాయి. కేటాయించిన 0.75 లక్షల రూపాయలు ఈ పనులు పూర్తి చేయడానికి వినియోగింపబడుతాయి. ఈ డెయిరీకి అనుబంధముగా, పాలు సరఫరా చేయడానికి మరొక చోట పూర్తి సర్వే చేసిన తర్వాత ఒక పాల కూలింగు సెంటర్ ఏర్పాటు చేయాలని ప్రతిపాదింపబడ మైనది.

III నెల్లూరు డెయిరీ :

(a) 1969-70 సం॥లో కాగల ఖర్చు .... రూ. 0.50 లక్షలు

(b) 1970-71 కేటాయింపు .... రూ. 0.50 లక్షలు

(c) 1969-70 లో నిర్వహణలో నున్న
పాలు .... రోజూ 1,500 లీటర్లు

(d) 1970-71 లక్ష్యాలు .... రోజూ 5.000 లీటర్లు

నెల్లూరు డెయిరీ గత సంవత్సరమే పూర్తి చేయబడింది. కాని సిబ్బంది క్వార్టర్ల పని చురుకుగా కొనసాగుతున్నది. డెయిరీని నిర్వహించడానికి, క్వార్టర్లు పూర్తి చేసి కంట్రాక్టర్ల బిల్లు చెల్లించడానికి 0.50 లక్షల రూపాయలు కావల్సి వున్నాయి. వచ్చే సంవత్సరం డెయిరీ టర్నోవర్ బాగా వృద్ధిచెందుతుంది. విక్రయ కేంద్రాలు యింకా ఎక్కువ చేయడమే గాక, గూడూరు పట్టణానికి కూడా పాలు సరఫరా చేయబడతాయి.

IV విశాఖపట్నం డెయిరీ :

(a) 1969-70 సం.లో కాగల ఖర్చులు .... లేవు

(b) 1970-71 సం. కేటాయింపు .... రూ. 3.00 లక్షలు

(c) 1969-70 సం.లో నిర్వహణ.
పాలు. .... రోజూ 5,000 లీటర్లు

(d) 1970-71 సం. లక్ష్యాలు .. రోజూ 8,000 లీటర్లు

విశాఖపట్నం డెయిరీ యిదివరకే ప్రారంభించబడినా చాలినన్ని పరికరాలు లేకుండా పనిచేస్తున్నది. ఉదాహరణకు బాటిల్ వాషర్, బాటిల్ ఫిల్లర్ యంత్రాలు ఏమీలేవు. ఎక్కువపాలు నిర్వహించడానికి సరిపోయిన రిఫ్రిజిరేషన్ పరికరాలులేవు. ఇక్కడ బాయిలర్ చిన్నది కాబట్టి చాలినంతగా ఆవిరి ఉత్పత్తికావడం లేదు. ఇట్లాంటి లోపాలవల్ల డెయిరీ పని కుంటుబడుతున్నది. విశాఖపట్నంలో పాలసీసాలు అవసరం చాలావున్నా, డెయిరీ శక్తిని ఎక్కువచేయలేని స్థితిలో ఉన్నాం. వచ్చే సంవత్సర కార్యక్రమంలో అదనంగా, కంప్రెసర్లు, బాయిలర్లు, స్టోరేజి టాంకులు బాటలింగ్ యూనిట్‌లకు కొంతడబ్బు చెల్లించడం, ముఖ్యమైన సివిల్ పనులు చేయించడంద్వారా యీ డెయిరీని పటిష్టం చేయాల్సివుంది. అందుకే 3.00 లక్షల రూపాయలు కేటాయింపు ఆవసరం అయింది. నిజానికి యివికూడా సరిపోవు.

V శ్రీకాకుళంలో బల్క్ కూలింగ్ సెంటర్ స్థాపన :

(a) 1969-70 దాగల ఖర్చులు .... లేవు

(b) 1970-71 సం. కేటాయింపు.... రూ 1.00 లక్ష.

(c) 1969-70 లో నిర్వహించిన
పాలు. .... లేవు

(d) 1970-71 సం.లో లక్ష్యాలు .... రోజూ 4,000 లీటర్లు.

శ్రీకాకుళంజిల్లా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం, అక్కడి రైతులు కేవలం వ్యవసాయంద్వారానే తమ ఆర్థికస్తోమత అభివృద్ధిచేసుకోడానికి తగిన అవకాశాలులేవు. రామభద్రాపురంలో బల్క్ కూలింగ్ సెంటర్ స్థాపించడానికి కావల్సినన్ని పాలు వుత్పత్తి అవుతున్నాయి. దీనికి అదనంగా శ్రీకాకుళంజిల్లాలో మరొక కూలింగ్ సెంటర్ కూడా ఏర్పాటుచేయబడుతుంది. సన్నకారురైతుల పథకంక్రింద యీ పాడిపరిశ్రమను ఏర్పాటుచేయడానికి తగిన నిధులు లభిస్తాయని ఆశించడమైనది.

1970-71 ప్రణాళికలో 1.00 లక్ష రూపాయలను కేటాయించడం జరిగి నప్పటికీ యీ మొత్తం యంత్రపరికరాలకు, భవనాలకుకూడా సరిపోదు. అవసరపు నిధుల కేటాయింపు ఇంకా తెలియకున్నా యీ జిల్లాఅభివృద్ధికి ప్రణాళిక కార్యక్రమంలో తాత్కాలికంగా ఒక లక్ష రూపాయలు కేటాయించబడినవి.

సిబ్బంది పొడిగింపు .... రూ. 0.65 లక్షలు.

ఆంధ్రలో మొత్తం .... రూ. 25.95 లక్షలు.

రాయలసీమ ప్రాంతం

రాయలసీమప్రాంతం అభివృద్ధికిగాను యీ పథకాలు అమలుచేయడానికి ప్రతిపాదించడమైనది.

(1) కడపజిల్లా కేంద్రస్థానంలో వున్న మైదుకూరులో ఒక కూలింగ్ సెంటర్ ఏర్పాటుచేయడం. మొదట యీ కూలింగ్ సెంటరు రోజుకు 4,000 లీటర్లు నిర్వహిస్తుంది. పాలసేకరణ అభివృద్ధిచెందుతున్న కొద్దీ, యీ కేంద్రం, పెద్ద ఆధునిక పాడిపరిశ్రమ కేంద్రంగా మార్చబడి 10,000 లీటర్ల పాలు పాశ్చరైజ్ చేయగల యంత్రాలు నెలకొల్పబడుతాయి.

(2) ప్రస్తుతం కర్నూలులో ఉన్న డెయిరీలోని యంత్రపరికరాలు చాలా పాతవి. అదిగాక యీ డెయిరీ అనారోగ్యకరమైన ప్రాంతంలో వుంది కనుక, ఈ డెయిరీని మరొక మంచిస్థలంలోకి మార్చి, దీనికి కావల్సిన పాడి పరికరాలు కొనాల్సిన అవసరం ఎంతోవుంది.

(3) మార్కెట్ వసతులు సక్రమంగా లేకపోవడంవల్ల పాడిపరిశ్రమ రంగంలో చెప్పుకోతగ్గ అభివృద్ధి జరగలేదు. కనుక ఆధునిక పద్ధతులలో పాడిపరిశ్రమ అభివృద్ధికి ప్రారంభకృషి చేయాల్సివుంటుంది. అనంతపురంలో ఒక కూలింగ్ యూనిట్ స్థాపించి, మొదట పాలసేకరణ, మరియు చల్లబరచిన పాల అమ్మకం రోజూ 4,000 లీటర్లవరకు చేయాలని ప్రతిపాదించడమైనది. అయినా పాలసేకరణ, అమ్మకంలో అభివృద్ధి కనిపించినట్లయితే యీ కేంద్రాన్ని సంపూర్ణ పాడి కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయడమౌతుంది.

(4) తిరుపతిలో పాలసీసాలు నిలువయుంచడానికి, ప్రజలకు అమ్మడానికి ఒక కోల్డు స్టోరేజి స్థాపించాల్సిన అవసరం ఉంది.

ఈ ఆశయాలన్నీ నెరవేర్చడానికి, 10.[illegible] లక్షల రూపాయల అంచనా వ్యయంతో పథకాలు 1970-71 సం॥లో అమలుచేయడానికి రూపొందించబడ్డాయి.

ప్రతి పథకంక్రింద కార్యక్రమాల వివరాలు యీ దిగువ సంక్షిప్తంగా రూపొందించబడ్డాయి :

I చిత్తూరు డెయిరీ :

(a) 1969-70 సం. కాగల ఖర్చులు .... రూ. 2.00 లక్షలు

(b) 1970-71 సం. కేటాయింపు .... రూ. 1.00 లక్ష.

(c) 1969-70 సం.లో నిర్వహించిన పాలు .... రోజూ 1,000 లీటర్లు

(d) 1970-71 సం.లో లక్ష్యాలు .... రోజూ 4,000 లీటర్లు

చిత్తూరులో 17.50 లక్షల రూపాయల వ్యయంతో అన్ని హంగులు గల పాడి కేంద్రం ప్రారంభించబడింది. సిబ్బంది క్వార్టర్లు, రోడ్ల పనులు చురుకుగా కొనసాగుతున్నాయి. వచ్చే సంవత్సరం పై పనులకు గాను ఒక లక్ష రూపాయలు కావలసి వుంటుంది. తిరుపతిలో ఒక కూలింగు సెంటర్, కోల్డు స్టోరు ఏర్పాటు చేయడానికి తిరుమల-తిరుపతి దేవస్థానం బోర్డును కూడా కోరడమైనది. ప్రస్తుతం ఆరంభ దశలో వున్న ఈ డెయిరీని వచ్చే సంవత్సరం పటిష్టం చేసి, దాని వ్యాపారాన్ని అభివృద్ధి చేయడం జరుగుతుంది.

II మైసూరు :

(a) 1969-70 సం.లో కాగల ఖర్చులు .... రూ. 2.00 లక్షలు.

(b) 1970-71 సం. కేటాయింపు .... రూ. 2.50 లక్షలు.

(c) 1969-70 సం.లో నిర్వహించిన పాలు .... లేదు

(d) 1970-71 లక్ష్యాలు . . .... రోజూ 4,000 లీటర్లు.

11.89 లక్షల రూపాయల వ్యయంతో ఒక కూలింగు సెంటరు స్థాపించడానికి ప్రభుత్వం మంజూరు యిచ్చింది. ఈ సంవత్సరం వ్యయం 2 లక్షలకే పరిమితం చేయబడుతుంది. (బల్క్ కూలర్లు, వాహనాలు వగైరా). 1970-71 సంవత్సరంలో, ఈ కొనుగోలు బాపతు మిగిలిన చెల్లింపులు, యంత్రాల స్థాపన ; క్యానుల వంటి పాడి పరిశ్రమ వుపకరణాలు, భవనాల కార్యక్రమం, పాల సేకరణ, పాల అమ్మకం వగైరా వ్యవస్థీకరణ పనులను మొత్తం రూ. 2.50 లక్షలతో పూర్తి చేసుకోవచ్చు. నాన్ ప్లాను బడ్జెటులో పాల కొనుగోలుకు, నిర్వహణ ఖర్చులకు చాలినంత నిధులు వుంటాయి.

III కర్నూలు :

(a) 1969-70 సం.లో కాగల ఖర్చులు .... లేవు

(b) 1970-71 సం.లో కేటాయింపు ... రూ. 5.00 లక్షలు.

(c) 1969-70 సం.లో నిర్వహణ, పాలు .... లేవు

(d) 1970-71 లక్ష్యాలు .... లేవు

రోజుకు 10,000 లీటర్ల శక్తిగల మధ్యతరహా పాడి కేంద్రం స్థాపించడానికి ప్రతిపాదించడమైనది. 1970-71 లో ప్రణాళికా కార్యక్రమం క్రింద, పాశ్చరైజర్ పాడి ఉపకరణాలు, వాహనాలు, భవనాలు చేర్చబడ్డాయి. మొట్టమొదట యంత్ర పరికరాల కొరకు ఆర్డర్లు చేయబడి 1970-71 సం లో వాటి సగం ఖరీదు చెల్లించబడుతుంది. భవనాలు పూర్తికావడంతో యంత్ర పరికరాలు స్థాపించబడుతాయి. పరికాల కొరకు 2.50 లక్షల రూపాయలు కేటాయించబడ్డాయి. సివిల్ పనులు, డెయిరీ భవనాలు, బాయిలర్ గృహం, సిబ్బంది క్వార్టర్లు వగైరాల కొరకు రూ. 2.50 లక్షలు కేటాయించబడ్డాయి.

IV అనంతపురం :

(a) 1969-70 సం.లో కాగల ఖర్చులు .... లేవు

(b) 1970-71 కేటాయింపు .... రూ. 1.61 లక్షలు.

(c) 1969-70 సం.లో నిర్వహణ .... లేదు

(d) 1970-71 లక్ష్యాలు .... రోజూ 4,000 లీటర్లు.

మొదట బల్క్ కూలర్ కొనుగోలు చేయడమౌతుంది. 1971 మార్చినాటికి భవనాలు పూర్తి అయినట్లయితే, యంత్రాలు కూడా నెలకొల్పబడతాయి. పాడి పరికరాల కొఱకు రూ. 0.61 లక్షలు కేటాయించగా, సివిల్ భవనాల కొఱకు రూ. 1.00 లక్ష కేటాయించడమైనది.

రాయలసీమ మొత్తంలో ... రూ. 10.33 లక్షలు.

V కేంద్ర సహాయ పథకాలు : .... రూ. 00.02 లక్ష.

భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థ విజయవాడ పాలపొడి ఫ్యాక్టరీలో రెండు పరిశోధనా పథకాలు ఏర్పాటు చేయడానికి ఒప్పుకొన్నది.

(i) అదనంగా/స్టాండర్డ్ తక్కువగా వున్న పాల వినియోగం .... రూ. 0.001 లక్ష.

(ii) పాల శీతలీకరణ, రవాణాకొఱకు ఆల్-ఇండియా కో-ఆర్డినేట్ ప్రాజెక్టు .... రూ. 0.001 లక్ష.

ఈ పథకాలు పూర్తి చేయడానికి యింకా కొంతకాలం పడుతుంది. భారత ప్రభుత్వం ఈ పథకపు మొత్తం ఖర్చులు భరిస్తుంది. ప్రణాళిక మొత్తం కార్యక్రమంలో ప్రతి పథకం క్రింద తాత్కాలికంగా రూ. 100 కేటాయించబడ్డాయి.

— మొత్తం రూ. 0.002 లక్షలు.

1970-71 సం. బడ్జెటులో నాన్ ప్లాన్ కార్యక్రమాల క్రింద అన్ని డెయిరీల నిర్వహణ ఖర్చులు, పాల సేకరణ. పాల కొనుగోలు వగైరాల నిమిత్తం 5.60 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించబడ్డాయి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని 21 జిల్లాలలోను 1970 జూన్ నాటికి అన్ని పాల ప్రాజెక్టులు, చిల్లింగు కేంద్రాలు, కూలింగు కేంద్రాలు, బల్క్ కూలర్ల కార్యక్రమాలు అమలులోనికి వచ్చి పాల సేకరణ, పాల పంపిణీ పనులు ముమ్మరంగా జరుగగలవని తెలుపడానికి నేను చాలా గర్వపడుతున్నాను.

హైదరాబాద్, విజయవాడ సమీకృత పాల ప్రాజెక్టు మొత్తం మరియు ఖర్చుల వివరాల పట్టిక

హైదరాబాదు-విజయవాడ

రూపాయలు లక్షలలో

	ఆంధ్ర	తెలంగాణా	మొత్తం
1. హైదరాబాదు-విజయవాడ సమీకృత పాల ప్రాజెక్టు విలువ అంచనా.	260.95	174.15	435.10
2. మార్చి 1970 వరకు కాగల ఖర్చు వివరములు.	201.73	141.95	343.68

అనుబంధము-I

1–10–69 నుండి 31–3–70 అధిక పాల వుత్పత్తి కాలంలో గేదెపాల కొనుగోలు ధర

	ఒక లీటరు ధర పైసలలో	
వెన్న శాతము	విజయవాడ ప్రాంతము :	హైద్రాబాదు ప్రాంతము :
50 నుండి 5.2		
5.9	58	65
5.2	62	69
5.3 నుండి 5.5		
5.3	68	75
5.4	70	77
5.5	72	79
5.6 నుండి 5.8		
5.6	70	83
5.7	78	85
5.8	80	87
5.9 నుండి 6.1		
5.9	82	89
6.0	84	91
6.1	86	93
6.2 నుండి 6.4		
6.2	88	95
6.3	90	97
6.4	92	99
6.5 నుండి 6.7		
6.5	94	101
6.6	96	103
6.7	98	105
6.8 నుండి 7.0		
6.8	100	107
6.9	102	109
7.0	104	101

వెన్న శాతము	ఒక లీటరు ధర పైసలలో	
	విజయవాడ ప్రాంతము	హైదరాబాదు ప్రాంతము
7.1 నుండి 7.3		
7.1	106	113
7.2	108	115
7.3	110	117
7.4 నుండి 7.6		
7.4	112	119
7.5	114	121
7.6	116	123
7.7 నుండి 7.9		
7.7	118	125
7.8	120	127
7.9	122	129

పాలలో 8 శాతంకన్న మించి వెన్న వున్నట్టయితే ప్రతి 0.1 శాతమునకు ఒక పైసా చొప్పున, విజయవాడ మరియు హైద్రాబాదు ప్రాంతములో అధికంగా యిస్తారు.

నోటు :—(1) గేదె పాలలో ఎస్. ఎన్. ఎఫ్. పరిమాణము 9 శాతమునకు తక్కువగా యుండరాదు.

(2) ప్రాజెక్టు సిబ్బంది వున్నచోట కాంపోజిట్ శాంప్లింగ్‌ను తప్పనిసరిగా చేయడానికి వత్తిడి చేయవలెను.

(3) పైన వుదహరించిన విజయవాడ ప్రాంత ధరలు నెల్లూరు, వరంగల్లు, అనకాపల్లి, విజయనగరం ప్రాంతాలకు వర్తించును. విశాఖపట్నం మరియు పరిసర ప్రాంతాలకు హైద్రాబాదు ధరలు వర్తించును.

(4) పైన వుదహరించిన విజయవాడ ప్రాంతపు ధరలను, ప్రతి 0.1 వెన్న శాతమునకు 4 పైసలు తగ్గించి రాజమండ్రి, చిత్తూరు ప్రాంతములకు వర్తింప చేయవలెను.

(5) 1–2–1970 నుండి హైదరాబాదు ప్రాంతములో 5.0 నుండి 5.4 వెన్న శాతము, విజయవాడ ప్రాంతములో 5.0 నుండి 5.9 వెన్న శాతముగల పాలకు లీటరు ఒక్కింటికి 50 పైసలు యివ్వబడు చున్నది. విజయవాడ ప్రాంతములో 1–2–70 నుండి 6.0 ఆ పైన వెన్న శాతముగల ప్రతి 0.1 వెన్న శాతమునకు 2 పైసలు చొప్పున అధికముగా యివ్వబడుచున్నది.

(6) 16-2-1970 నుండి రాజమండ్రి ప్రాంతములో కూడ 5.0 నుండి 5.9 వెన్న శాతముగల పాలకు లీటరు ఒక్కింటికి 50 పైసలు చొప్పున యివ్వబడుచున్నది. 6.0 ఆ పైన వెన్న శాతముగల పాలకు ప్రతి 0.1 వెన్న శాతమునకు, 1-2-1970 నుండి విజయవాడ ప్రాంతములో అమలులో వున్న ధరలకు ప్రతి 0.1 వెన్న శాతమునకు ¼ పైసలు తగ్గించి యివ్వబడుచున్నది.

అనుబంధము-II

1-10-1969 నుండి 31-3-1970 అంటె అధికపాలు వుత్పత్తి కాలంలో ఆవుపాల కొనుగోలు ధర

	ఒక లీటరు ధర పైసలలో	
వెన్న శాతము	విజయవాడ ప్రాంతము	హైదరాబాదు ప్రాంతము
3.0 నుండి 3.4		
3.0	57	64
13.	59	66
3.2	61	68
3.3	63	70
3.4	65	72
3.5 నుండి 3.9		
3.5	71	78
3.6	75	82
3.7	79	86
3.8	83	90
3.9	85	92
4.0 మరియు అంతకన్నా పైగా	90	97

నోటు :—ఆవుపాల యొక్క ఎస్. ఎన్. ఎఫ్. 8.5 శాతమునకు తక్కువగా యుండరాదు.

అనుబంధము-III

పాల అమ్మకపు ధర

హైదరాబాదు :			
	హోల్ మిల్క్- వెన్న శాతము 6	1.40	లీటరు ఒక్కంటికి
	స్టాండర్డ్ మిల్క్- వెన్న శాతము 5	1.26	,,
	టోన్డు మిల్క్-	1,00	
విజయవాడ :			
ఏలూరు గుడివాడ గుంటూరు మచిలీపట్నం	స్టాండర్డ్ మిల్క్- 5% వెన్న (Bottled) సీసాలో	1.10	,,
	విడిపాలు	1.00	
	టోన్డు మిల్క్- (సీసాలో)	1 00	,,
నెల్లూరు :			
	స్టాండర్డు మిల్క్- 5% వెన్న (విడిపాలు)	1.10	,,
	టోన్డు మిల్క్-	1.10	,,
విశాఖపట్నం :			
	స్టాండర్డు మిల్క్- 5% వెన్న (సీసాలో)	1.30	,,
	స్టాండర్డు మిల్క్- 5% వెన్న (విడిపాలు)	1.25	,,
	టోన్డు మిల్క్- (సీసాలో)	1.04	,,
	టోన్డు మిల్క్- (విడిగా)	1.00	,,
వరంగల్లు :			
	స్టాండర్డు మిల్క్- 5% వెన్న (విడిపాలు)	1.20	,,
	టోన్డు మిల్క్- (విడిపాలు)	1.00	,,
రాజమండ్రి :			
	స్టాండర్డు మిల్క్- 5% వెన్న (విడిపాలు)	1.00	,,
చిత్తూరు :			
	స్టాండర్డు మిల్క్- 5% వెన్న (విడిపాలు)	1.00	,,

అనుబంధము-IV

విజయవాడ మరియు హైద్రాబాదు ప్రాంతములలో పాల సేకరణ మరియు అమ్మకము (లక్ష లీటర్ల లో)

సంవత్సరము	హైద్రాబాదు ప్రాంతము		విజయవాడ ప్రాంతము		
	పాలసేకరణ	అమ్మకము	పాలసేకరణ	హైద్రాబాదుకు రవాణా చేసిన పాలు	అమ్మకం
1962_62	18.45	19.00			
1963_63	19.73	20.70			
1964_64	21.47	20.29			
1965_65	19.70	23 79	1.38(f)	1 25	0.10
1966_66	21.09	40.35	46.44	28.11	14.43
1967_67	23.09	60.81	59.96	33.89	23 81
1968_68	37.07	114.06	90.43	58 32	29.17
1969_69	60.84	156.59	126.49	79.22	79.05
1970_70 *	55.79	118.31	118.31	41.42	63.18

(f) 48 రోజుల కొఱకు.

* హైద్రాబాదు ప్రాంతములో చూపెట్టబడి పాల సేకరణ మరియు అమ్మకపు అంకెలు, సరితూగవు. ఎందుకనగా యిందులో టోన్డు మిల్క్ మరియు స్టాండర్డైజ్డ్ మిల్క్ అమ్మకము, విజయవాడ నుండి రవాణా చేసిన పాలు కూడా యిందులో కలుపబడినవి.

1969_70 సం॥లో పాల సేకరణ మరియు అమ్మకము డిసెంబర్ 1969 వరకు చూపెట్టబడినవి.

అనుబంధం

సభాపతి మహాశయా!

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం, 1963, ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ చట్టం ద్వారా ఏర్పాటయింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమందు ముఖ్యంగా గ్రామీణ ప్రజలకు వ్యవసాయ శాస్త్రంలో విద్యా సౌకర్యాలు కల్పించడం, వ్యవసాయానికి, వ్యవసాయ ఉత్పత్తికి సంబంధించి పరిశోధన, క్షేత్ర, విస్తరణ, కార్యక్రమాలను పెంపొందించడం మున్నగునవి ఈ విశ్వవిద్యాలయం ఆశయాలు. ఇది అమెరికను ల్యాండు గ్రాంటు విశ్వవిద్యాలయాల పద్ధతిని పోలివున్నది. దీని ప్రకారం బోధన, పరిశోధన, విస్తరణ కార్యక్రమాలు ఏకీకృతమైన పద్ధతి ప్రకారం జరుగుతాయి. ఈ పద్ధతి అమెరికాలో వ్యవసాయాభివృద్ధికి ఎక్కువ దోహదం చేసింది. ఈనాడు మనదేశంలో ఆహార సరఫరాల కొరత దాదాపు విడువకుండా వుంటున్నది. అనావృష్టి పరిస్థితులు కరువులు దేశంలో ఏదో ఒకచోట అప్పుడప్పుడు సంభవిస్తూనే వున్నాయి. ఇటువంటి పరిస్థితులలో వ్యవసాయ, పశువైద్యం, గృహవిజ్ఞానశాస్త్రం మున్నగువాటితో సంబంధం గల శిక్షణాలయాలు సంస్థలు తమవిద్యార్థులకు కేవలం విద్యా సంబంధమైన విషయాలను బోధించడమే కాకుండా, రైతులకు, తమ ఉత్పత్తిని ఇనుమడింప జేసుకోవడానికి మేలు జాతి పశువులను పెంచడానికి, పుష్టికల ఆహార ప్రమాణాలను పెంపొందజేయడానికి తగిన ఆచరణ పూర్వకమైన సమాచారాన్ని అందచేయాలి. ఈ ఆశయంతో మన రాష్ట్రమందు ఏర్పాటయినా ఆంధ్రప్రదేశ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం బోధన, పరిశోధన, విస్తరణ కార్యక్రమాలను సమర్థవంతమైన రీతిలో ఏకీకృతం చేయడానికి రక్షిస్తున్నది. దీనివల్ల ఇందలి శాఖలన్నీ విద్యార్థులకు, పరిశోధన కార్యకర్తలకు, రైతులకు మరింత అర్థవంతమైనవిగాను, ప్రయోజనకరమైనవిగాను రూపొందగలవు.

బోధన

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో వ్యవసాయం, పశువైద్యం, గృహవిజ్ఞానశాస్త్రం అనే మూడు అధ్యయన శాఖలు ఉన్నాయి.

ఈ విశ్వవిద్యాలయంలో ఇప్పుడు ఈ దిగువ పేర్కొన్న కోర్సులు నడుపబడుతున్నాయి.

వ్యవసాయశాస్త్రం	....	(1) బి. యస్. సి. (వ్యవసాయం) కోర్సులు
		(2) ఎం. యస్. సి. (వ్యవసాయం) కోర్సులు
పశువైద్యశాస్త్రం	....	(1) బి. వి. యస్. సి.
		(2) ఎం. ఎస్. సి. (పశువైద్యశాస్త్రం)
గృహ విజ్ఞానశాస్త్రం	....	(1) బి. ఎస్. సి. (గృహవిజ్ఞానశాస్త్రం)
		(2) యమ్. యస్. సి. (గృహవిజ్ఞానశాస్త్రం)

అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు

అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులలో ప్రస్తుతం దిగువ పేర్కొన్నవిధంగా అభ్యర్థులను చేర్చుకోవడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయి.

(I) వ్యవసాయశాస్త్ర అధ్యయనం [బి. యస్. సి. (వ్యవసాయం)]:

(అ) వ్యవసాయ కళాశాల, రాజేంద్రనగరు	....	160
(ఆ) వ్యవసాయ కళాశాల, బాపట్ల	....	160
(ఇ) శ్రీ వెంకటేశ్వర వ్యవసాయ కళాశాల, తిరుపతి	....	80

(II) పశువైద్యశాస్త్ర అధ్యయనం (బి. వి. యస్. సి.) :

(అ) పశువైద్య కళాశాల, హైదరాబాదు	....	50
(ఆ) పశు వైద్యకళాశాల, తిరుపతి	....	70

(III) గృహవిజ్ఞానశాస్త్ర అధ్యయనం [బి. యస్. సి. (గృహవిజ్ఞానశాస్త్రం)]

గృహ విజ్ఞాన కళాశాల, హైదరాబాదు	.... ..	80

పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్ కోర్సులు

1968–69 విద్యా సంవత్సరమునుండి గృహ విజ్ఞానశాస్త్రంలో ఎం. ఎస్ సి. డిగ్రీకోర్సును ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఆహారపదార్థాలు, పోషకాహార పాఠ్యాంశాలలో ఎం. ఎస్. సి. డిగ్రీ పొందవచ్చు.

1968—69 నుండి బాపట్లలోని వ్యవసాయ కళాశాల, తిరుపతిలోని శ్రీ వేంకటేశ్వర వ్యవసాయ కళాశాలలో, వ్యవసాయ అధ్యయనంలో పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు కోర్సులు ప్రవేశపెట్టబడినవి. ఇక్కడ వ్యవసాయం, వృక్షశాస్త్రం, ఉద్యానశాస్త్రం పాఠ్యాంశాలు బోధించడం జరుగుతుంది.

పశు వైద్యశాస్త్రంలో 1968–69 నుండి మరో నాలుగు పాఠ్యాంశాలతో పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సులు ప్రవేశపెట్టబడినాయి.

ఈ మూడు శాఖలయందలి పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సులలో చేర్చుకోబడుతున్న విద్యార్థుల సంఖ్య వివరాలు దిగువ పేర్కొన్నవిధంగా ఉంది :

వ్యవసాయశాస్త్ర అధ్యయనం [ఎం. యస్. సి. (వ్యవసాయం)]:

1. వ్యవసాయ కళాశాల, రాజేంద్రనగర్	....	87
2. వ్యవసాయ కళాశాల, బాపట్ల	....	8
3. శ్రీ వేంకటేశ్వర వ్యవసాయ కళాశాల, తిరుపతి	....	5

పశువైద్యశాస్త్ర అధ్యయనం [ఎం. యస్. సి. (పశువైద్యం)]:

1. పశువైద్యకళాశాల, హైదరాబాదు	....	25
2. పశు వైద్యకళాశాల, తిరుపతి	....	25

గృహ విజ్ఞానశాస్త్ర అధ్యయనం ఎం. ఎస్. సి. (గృహవిజ్ఞానం) :

గృహ విజ్ఞానశాస్త్ర కళాశాల, హైదరాబాదు 8

అన్ని కాంపస్‌లలోనూ, పుస్తకాలు పత్రికల రూపంలో గ్రంధాలయ సౌకర్యాలు ఎక్కువగా కల్పించడంద్వారాను, ఫర్నీచరు, పిట్టింగ్స్, పరికరాలు మొదలైన సాధనాల సదుపాయాలను పెంచడంద్వారానూ, కళాశాలలన్నింటిలో, అండర్ గ్రాడ్యుయేటు, పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు కార్యక్రమాలు పటిష్టం చేయడం జరిగింది.

భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థనుండి, అవసరమైన ఆర్థిక సహాయాన్ని బట్టి బాపట్లలోని వ్యవసాయ కళాశాలలో రసాయనశాస్త్రం, ప్లాంట్ పథాలజీలలోనూ, తిరుపతిలోని శ్రీ వెంకటేశ్వర వ్యవసాయ కళాశాలలో, అగ్రానమీ, ఎంటమాలజీ, పాఠ్యాంశాలలో ఎం. ఎస్. సి. (వ్యవసాయం) ప్రారంభించడానికి, రాజేంద్రనగర్ వ్యవసాయ కళాశాలలో ప్లాంట్ పథాలజి, ఎక్స్‌టెన్‌షన్, ఆంటమాలజీలలో పి. హెచ్. డి. కోర్సులను తెరవడానికి నిశ్చయించడమైనది.

ఈ విశ్వవిద్యాలయంలో, పరిశోధనా కార్యకలాపాలు వ్యవసాయరంగంలో ఎక్కువగా కొనసాగుతున్నాయి. జంతుశాస్త్ర రంగంలో పరిశోధనా కార్యకలాపాలు పెంపొందుతున్నాయి. గృహవిజ్ఞాన శాస్త్రాలలోకూడా పరిశోధనా కార్యకలాపాలను అభివృద్ధిపరచడం జరుగుతోంది.

పరిశోధన

ఇదివరలో వలెనే 1968–69 లో కూడా క్షేత్ర సమస్యలకు పరిష్కార మార్గాలను కనుగొనడంపట్ల వంగడాలను రూపొందించడంపట్ల, ఆయా భూములకు అనువైన సేద్య విధానాలను అభివృద్ధి పరచడంపట్ల, వంగడాలను రూపొందించడంపట్ల అత్యధిక శ్రద్ధ చూపడం జరిగింది, వంగడాలను రూపొందించే విషయంలో, ఇదివరకు సాధించిన ఫలితాలను, నిలద్రొక్కుకునేటట్లు చేయడానికి చాల శ్రద్ధ వహించబడింది. ముఖ్యంగా నాణ్యత అభివృద్ధి, తెగుళ్ళ, రోగాల నిరోధన విషయాలలో ఇతోధికంగా ఫలితాలు వుండగలవన్న విషయాన్ని గ్రహించి ఇప్పటివరకూ 'సర్వీసు' కార్య కలాపాలు నిర్వహించిన అగ్రానమీ సాయిల్స్, అంటమాలజీ, ప్లాంట్ పథాలజీ మొదలైన సెక్షన్లు, ఇప్పుడు స్వతంత్రంగా పనిచేయడం ప్రారంభించాయి.

విశాఖపట్నం, శ్రీకాకుళం జిల్లా ప్రాంతాలలో నాటడానికి 105 రోజులలో ఎదిగే వరి వంగడం చాలా అనువైనదిగా కనుగొనబడింది. ఆగస్టు మాసాంతంకానీ లేక, సెప్టెంబరు నెలారంభంకానీ, నాట్లు వేయడానికి అనువైన కాలం. అనకాపల్లి, రాజోలులలో, జరిగిన ప్రయోగాలవల్ల తక్కువ వ్యవధిలో ఎదిగే వరి వంగడాలు, సంప్రదాయకమైన ఎక్కువ వ్యవధి వంగడాలు, (Photo period sensetive) కంటె ఎక్కువ దిగుబడి నిస్తాయని తేలింది. (Day neutral) డే న్యూట్రల్ వంగడాలలో ఆలస్యంగా నాట్లు వేయడంవల్ల, తగ్గే దిగుబడి పరిమాణంకూడా చాలా తక్కువే.

కోస్తా ఆంధ్రలో మొదటి పంటకు, అనువైన వరి వంగడాలను, కనుగొనే సమస్య దాదాపు పరిష్కారమైంది. I. R. 5, 114–3–1 E. B. S. 873 వంటి

గుర్తింపబడిన వంగడాలు విస్తృత ప్రాతిపదికపైన పరీక్ష జరపడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

గాల్ ప్లయి వరిపైరుకు వచ్చే ప్రమాదకరమైన తెగులు, అధిక దిగుబడినిచ్చే శక్తినీ రోగ నిరోధక శక్తినీ కల్గిన రకాలు, (ఐ. ఆర్–8 × హెచ్. ఆర్–35 × ఈశ్వరకొర) కనుగొనబడడం చాలా సంతోషించదగ్గ విషయం. ఇవి నాణ్యమైన గింజలనిస్తాయి.

వాతావరణం ఆధారంగా, ముఖ్యంగా వర్షపాతం ఆధారంగా, కొద్దిగా నీటి పారుదల జరిగే పరిస్థితులలోనూ, వర్షాధార (మెట్ట) పరిస్థితులలోను, వరి ఉత్పత్తిని గురించి, చక్కగా అవగాహన చేసుకోవడం యిప్పుడు సాధ్యమైంది. (Dwar Indicas) పొట్టి రకాలయొక్క వేళ్ళ తక్కువ నిష్పత్తి (lower shoot root ratio) వల్ల వర్షాభావ స్థితిని ఎక్కువగా తట్టుకొనగలుగుతాయి. నిజంగా యిది చాలా ఆసక్తిని కలిగించే విషయం. నాగార్జునసాగర్ ప్రాంతంలో తక్కువగా నీటిపారుదల జరిగే పరిస్థితులలో సేద్యం చేయడానికి అనువైన వరి వంగడాలను, కనుగొనడానికి, జరిగిన పరీక్షలలో హెచ్. ఆర్–19 × టి. ఎన్ కు–1 కు సంబంధించిన, అనేక రకాలు స్థానిక మెట్ట సన్నకంటె చాలా మెరుగైనవని వెల్లడైంది. కొన్ని మంచి రకాలవల్ల ఒక హెక్టారుకు సుమారు 6.5 టన్నుల దిగుబడి జరిగింది. మెట్టసన్నం వల్ల హెక్టారుకు 3.0 టన్నుల దిగుబడి జరుగుతుంది.

వివిధ ప్రత్తి రకాలు ఆయాప్రాంతాలలో మాత్రమే పండించబడుతున్న పరిస్థితిని మార్చడానికి 1966–67 సం. లో ఆరంభించిన చర్యలు ఫలితాల నివ్వడం ప్రారంభించాయి. కోస్తా జిల్లాలలో వరి మళ్ళలో పండించబడే 'క్రిష్ణా రకం' ప్రత్తి రాయలసీమలో వేయడానికికూడా అనువైనదని కనుగొనబడింది. గుంటూరు జిల్లా అమరావతిలో రూపొందించబడిన ఎ–179 రకం ప్రత్తి విస్తృతమైన వ్యవసాయిక ప్రాతిపదికను కలిగి, కాస్మాపాలిటన్ ప్రత్తి రకంగా పనిచేస్తుంది.

మొక్కజొన్న, జొన్న, చిరుధాన్యం విషయంలో నాణ్యతను, మాంసకృత్తులను పెంచడానికి కృషి జరుగుతున్నది.

తక్కువగానూ, అనిశ్చితంగానూ వర్షం కురిసే ప్రాంతాలలో పయిర్ల ఉత్పత్తికి సంబంధించిన సమస్యలను పరిశీలించడమౌతున్నది. నల్ల భూములలో పండించే రాబీ పయిర్ల కొరకు విధానాలను రూపొందించడం జరిగింది. వాటిని నంద్యాల, బళ్ళారి ప్రాంతంలో వ్యవసాయదార్ల, క్షేత్రాలలో పరిమితమైన రీతిలో పరీక్షిస్తున్నారు.

ఎన్ + పీ + కే ఎరువులను నిరంతరాయంగా ఉపయోగించడంవల్ల ఉత్పన్నమైన దీర్ఘకాల సమస్యను పరిశీలించిన ఫలితంగా, కర్నూలు, కడప, నెల్లూరు, కరీంనగర్ జిల్లాలలో, తుత్తునాగం కొరతనుగురించి వెల్లడి అయింది. ఈ పరిశీలన 1966–67 సం.లో ప్రారంభించబడింది. ఈ ప్రాంతాలలో పంట దిగుబడి సాధారణంగా 40 శాతం పెరిగింది. నంద్యాలలో తుత్తునాగంమీద ఖర్చుచేసే ప్రతి రూపాయకీ పది రూపాయలవరకు ప్రతిఫలం లభించగలదని అంచనా. ఇక్కడ పరిశీలనకు సంబంధించిన వివరాలు ఎక్కువగా లభిస్తున్నాయి. ఈ ప్రాంతంలో వరి, గోధుమ విషయంలోనేగాక వర్షాధార పైరుగా వేసే జొన్న, సజ్జ విషయంలోకూడా

తుత్తునాగపు అధిక ప్రాముఖ్యం గుర్తించబడింది. ఈ ప్రాంతంలో విశ్వవిద్యాలయం జరిపిన కృషిని గుర్తించి భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస తుత్తునాగం విషయంలో పరిశీలనను అధికంచేసే నిమిత్తం అడ్ హాక్ ప్రాజెక్టును మంజూరు చేసింది.

పైర్లకు వచ్చే రోగాలను తెగుళ్ళను అరికట్టడానికై మరింత శక్తివంతమైన విధానాల కొరకు అన్వేషణ సాగుతున్నది. మిరపకాయలను తొలచే పురుగును, వరికాడను తొలిచే పురుగును, జొన్న మొక్కలకు పట్టే పురుగును, చెఱకు మొక్కలకు పట్టే పురుగును, నిర్మూలించడానికి గామా, క్రిందటి సంవత్సరం ప్రయోగాత్మకంగా వాడిన మందుల సాటవాన్ని ఈ ఏడాది ధృవపరచడం జరిగింది.

పూరిడేన్ అనే ప్రయోగాత్మకమైన క్రిమి సంహారక మందును విత్తనాలతో కలుపడంవల్ల తక్కువ ఖర్చుతో 'షోర్స్టుషూట్ పై' తెగులును సమర్థవంతంగా అరికట్ట వచ్చుననీ తేలింది. కొబ్బరికాయమీది నల్లతలగల గొంగళిపురుగు మీదఉండే Beetle ను లాబొరేటరీలో మొట్టమొదటిసారిగా పెంచడం జరిగింది.

ప్రీవ్యూసా దశలో ఎర్ర బొచ్చుగల గొంగళిపురుగు మీద 0.3% మెటాసిడ్ బాగా పని చేస్తుంది.

గోధుమలో వచ్చే (Alternenial leaf blight) ఆల్టర్ నేరియాలీవ్ బ్లైట్ మీద ఎలాంటి పంగిసైడ్సు కూడా పని చేయలేదు. స్క్రీనింగ్ పరీక్షలో (Alternaria) ఆల్టర్ నేరియాకు తట్టుకోగల కొన్ని రకాల కనుగొనబడ్డాయి. (Benlate) బెన్‌లేటు అనే ప్రయోగాత్మకమైన ఫంగిసైడ్ బటానీలు, చిక్కుడు బెండ, టమాటాల మీద పట్టే పౌడర్ మిల్‌డ్యూ మీద బాగా పని చేస్తుంది.

పరిశోధనా కేంద్రాంలో కనిపెట్టిన విషయాలు వాటిని రైతులు అవలంభించే సమయాల మధ్యకాలాన్ని తగ్గించి వేయాల్సిన అవసరం గుర్తించబడింది. ఆచరణ యోగ్యమైన పరిశోధనలు జరుపబడుతున్నాయి.

(1) ముఖ్యంగా పాస్ఫరస్, పొటాసియం, జింక్‌కు సంబంధించిన భూసారం గురించి —

(2) ఫోరు ఫౌండేషన్, కాన్సాస్ రాష్ట్ర విశ్వవిద్యాలయం USAID మరియు రాష్ట్ర వ్యవసాయ శాఖ వారితో కల్సి Seed-cum-fertilizer drill యొక్క ఉపయోగాల మీద పరిశోధనలు జరుపబడుతున్నాయి. విస్తరణ సిబ్బంది రైతుల మీద కూడా ఈ పరిశోధనల ప్రభావం అప్పుడే కనిపిస్తున్నది.

పశ్చిమ గోదావరిలోని భూసార పరిశీలనా ప్రాజెక్టు (Soil Fertility Evaluation Project) ముందంజ వేస్తున్నది. పాస్ఫరస్ లోపంగల భూములు అప్పుడే గుర్తించబడ్డాయి. భూమిలో దేశీయ పొటాసియం చాలినంత ఉన్నట్లు తేలింది. కాని కొన్ని అసంగతమైన వివరాల పట్టిక, సాంద్ర వ్యవసాయ జిల్లా ప్రాజెక్టు ప్రాంతాలలో దిగుబడిని పరిమితం చేస్తున్న 'ట్రేస్ ఎలిమెంట్స్' సంబంధించిన విషయాలమీద

పరిశోధనలను చేయడానికి యూనివర్శిటీని పురికొలిపింది. అట్లాగె నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రాంతంలో భూసార పరిశీలన ప్రాజెక్టు తీసుకోబడింది. భూసార పరిశీలనమీద యూనివర్శిటి ఏర్పాటు చేసిన సదస్సులో తమిళనాడు, ఒరిస్సా, మధ్యప్రదేశ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి సాంద్ర వ్యవసాయ జిల్లా ప్రాజెక్టు సిబ్బంది పాల్గొన్నది. భూసార పరిశీలన యొక్క ఆవశ్యకత విషయంలో సదస్సు విజయం పొందింది.

కొంతకాలం నుండి వేరుశెనగ పంట దిగుబడి తగ్గిపోతున్నదని రైతులు తెలియ జేయడంవల్ల యూనివర్సిటీ నిపుణులు, ఈ సమస్య కేవలం క్రిముల సమస్యనా, లేక భూసారం తగ్గిపోవడంవల్లనా, లేక వాతావరణానికి సరిపడని విత్తనాల రకాలు ఉపయోగించడమా, అనే విషయాలను నిర్ణయించడానికి పరిశీలనలు జరుపుతున్నారు.

నిజామాబాదు చెఱకు పంటలో వేర్లు భూమిలోకి లోతుగా చొచ్చుకొనిపోకుండా పరిమితం కావడంవల్ల, వర్షాభావస్థితికి గురికావడం అది (wilt) విల్టు రోగానికి దారి తీయడం వంటి విషయాలు కనుగొనడం జరిగింది.

నీటిపారుదల పద్ధతులు, పైర్ల పద్ధతులు పరిశీలిస్తూ, నీటి వినియోగాన్ని ఎక్కువ సమర్థవంతం చేయడానికిగానూ, నీటి వినియోగ లాబొరేటరీ స్థాపించ బడింది.

విస్తరణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం విస్తరణ సేవా కార్యక్రమం 1967 సంవత్సరంలో హైదరాబాదు జిల్లాలోని 8 బ్లాకులలో అమలు చేయబడింది. చిత్తూరు జిల్లాలో కూడా విస్తరణ విద్యా కార్యక్రమం ఒకే బ్లా లో పరిమితమైన విస్తృతిలో ప్రారంభించబడింది.

1969–70 సం. లో చిత్తూరు జిల్లాలో విస్తరణ సేవా కార్యక్రమాలు మరొక నాలుగు బ్లాకులకు విస్తృతం చేయబడ్డాయి. ఎన్నిక చేసుకొన్న గ్రామాలలో విస్తరణ విద్యా కార్యకలాపాలు చురు గా కొనసాగించడానికి అదనంగా సిబ్బందిని నియమించడ మైనది. ఇదిగాక 1969-70 సం. లో గుంటూరు జిల్లా ఒక బ్లాకులో విస్తరణ విద్యా కార్యక్రమాలు ఆరంభించడానికి రూపొందించిన పథకాన్ని ప్రభుత్వం ఆమోదించింది.

రాజేంద్రనగర్, తిరుపతి, బాపట్లలోని వ్యవసాయం, పశువైద్య కళాశాలల్లో అండర్ గ్రాడ్యుయేట్ల , పోస్టు గ్రాడ్యుయేట్లకు క్షేత్ర అధ్యాయనంలో ప్రాక్టికల్ ట్రేయినింగ్ ఇవ్వడమే గాకుండా, వాటి విస్తరణ విభాగాలు కూడా. ఎన్నికచేసిన కొన్ని గ్రామాలలో విస్తరణ విద్యా కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్నాయి అవి జాతీయ ప్రదర్శన క్షేత్రాలు కూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నాయి. రాజేంద్రనగర్‌లోని విస్తరణ

విద్యా శాఖ ఉపాధ్యాయులకు, రైతుల కొడుకులకు స్వల్ప వ్యవధి కోర్సులో శిక్షణ నిచ్చింది. సంచార పశువైద్యశాల పశువులకు టీకాలు వేయడం, చికిత్స చేయడం, విత్తు కొట్టడం, కోళ్ళకు చికిత్స చేయడం, టీకాలు వేయడం వంటి పశు సంరక్షణ కార్యక్రమాలు చూస్తున్నది. హైదరాబాదు జిల్లాలోని గొర్రెల పెంపకం దారులకు నాణ్యమైన మాంసం, ఉన్ని అభివృద్ధి నిమిత్తం, మేలురకపు పద్ధతులలో గొర్రెలను పెంచడం గురించి స్వల్పకాల శిక్షణ యివ్వడం జరిగింది.

రాజేంద్రనగర్‌లోని విస్తరణ విద్యా సంస్థ రెండు వారాల వ్యవధి గల రెండు చిన్న కోర్సులలో వ్యవసాయం, పశు వైద్యం, గృహ విజ్ఞాన శాస్త్ర కళాశాలల బోధనా సిబ్బందికి అడ్‌హాక్ కోర్సులలో బోధన పద్ధతులలో శిక్షణ నిచ్చింది.

జిల్లా విస్తరణ విద్యా కార్యక్రమాలలో హైదరాబాదు, హయాత్‌నగర్ బ్లాకులో గోధుమ సేద్యం గురించి జరిపిన సెమినార్, చెప్పుకోతగ్గది. ఈ కార్యక్రమాన్ని చుట్టుపట్టు రైతులు ఎంతో మెచ్చుకున్నారు.

భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థ ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయాన్ని రైతుల క్షేత్రాలలో ఏర్పాటు చేసే జాతీయ ప్రదర్శన కార్యక్రమాలలోకి దింపింది. దీనివల్ల పరిశోధన, విస్తరణ సిబ్బంది, క్షేత్రాలలో ఎదురయ్యే సమస్యలు తెలుసుకోగలుగుతారు. అంతేగాక, ఒక సంవత్సరంలో ఒక యూనిట్ ప్రాంతంలో అధికోత్పత్తి సాధించడానికి గల అవకాశాలు, పద్ధతులు కూడా వీరు రైతులకు తెలియజేయగలుగుతారు.

1969-70 సం॥లో ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయానికి 80 జాతీయ ప్రదర్శన క్షేత్రాలు కేటాయించడమైనది. 1969 ఖరీఫుకాలంలో హెక్టారుకు 10.5 క్వింటాళ్ళ దిగుబడి వచ్చింది. మిగతా క్షేత్రాలలో ఫలితాలు చాలా ఆశాజనకంగా ఉన్నాయి.

వ్యవసాయం, పశువైద్యం, గృహ విజ్ఞాన శాస్త్రాలలో ఆధునిక శాస్త్రీయ పద్ధతులు రైతులకు అందుబాటులో ఉండటానికిగాను విశ్వవిద్యాలయమువారు వ్యవసాయ పంచాంగం (క్యాలెండర్) తెలుగులో ప్రచురించింది. ఇవి కావాలని చాలమంది రైతులు కోరుతున్నారు.

ఒక సంవత్సరం నుండి ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయం. ఆలిండియా రేడియో సహకారంతో ప్రతిరోజు 5 నిమిషాలపాటు "వ్యవసాయ దారులకు ప్రత్యేక వార్తా ప్రసారాన్ని" చేస్తున్నారు. వ్యవసాయం, పశుపోషణ, గృహవిజ్ఞానం, విషయాలలోనేగాక వ్యవసాయదారులకు వర్తించే వర్తమాన విషయాల

గురించి కూడా ఇందులో ప్రసారం చేయడం జరుగుతున్నది. ఇవి రాష్ట్రంలోని ఇతర అనుబంధ రేడియో స్టేషన్లద్వారా కూడా ప్రసారం చేయబడుతున్నాయి. ప్రజల నుండి ప్రోత్సాహం ఎక్కువ రావడంవల్ల ఈ కార్యక్రమాలు ఇంకా కొనసాగించబడుతున్నాయి.

గత సంవత్సరం ప్రారంభించిన ప్రింటింగ్ ప్రెస్, వ్యవసాయ విశ్వ విద్యాలయపు ప్రింటింగ్ పనులు చేపట్టడానికి ఇంకా విస్తృతం చేయబడింది. ఇది విశ్వవిద్యాలయపు ఇతర ప్రింటింగ్ పనులేగాక వ్యవసాయ క్యాలెండర్లు, గోడమపై కరపత్రాలు, మాస వార్తా పత్రిక వగైరా అన్ని ఇక్కడనే ప్రింట్ చేయబడుతున్నాయి.

కాన్సాస్ విశ్వవిద్యాలయం, U. S. A. I. D. సహాయ సహకారాలతో, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయంలో ఒక సమాచార ప్రసార కేంద్రం రాజేంద్ర నగర్‌లో ఏర్పాటు చేయబడింది. ఇక్కడ దృశ్య, శ్రవణ ప్రచారానికి కావల్సిన సాధనాలు వస్తువులు తయారు చేయడం, వ్యవసాయ జర్నలిజం పనులు చూడ బడుతున్నాయి. విశ్వవిద్యాలయంలో విద్య, పరిశోధన, విస్తరణ రంగంలో ముఖ్య వార్తా విశేషాలను ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ మాస పత్రిక ద్వారా విడుదల చేయడం మరొక ముఖ్య విశేషం. కరపత్రాలు, పాంప్లెట్లు, బ్రోచర్లు కూడా ఇక్కడ ప్రచురింపబడుతున్నాయి.

1970-71 సం॥లో నిధుల అందుబాటునుబట్టి, జిల్లా విస్తరణ కార్యక్రమాల క్రింద, చిత్తూరు, గుంటూరులోని మరికొన్ని బ్లాకులు కూడా తీసుకోవడానికి ప్రతి పాదించడమైనది.

1970-71 సం॥లో మూడు ప్రాంతాలలోని మూడు ముఖ్య పరిశోధనా కేంద్రాల చుట్టుపట్టు విస్తరణ కార్యక్రమాలు ప్రారంభించడానికి ప్రతిపాదించడమైనది. దీనివల్ల పరిశోధన కేంద్రాల చుట్టుపట్టు రైతులు, పరిశోధన ఫలితాలను తెలుసుకో గలుగుతారు వాళ్ళ క్షేత్రాలలో ఎదురయ్యే సమస్యలను ఆయా ప్రాంతాల పరిశోధన కేంద్రాలకు తెలియజేయడం కూడా జరుగుతుంది.

1970-71 సం॥లో భారతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా సంస్థవారు విస్తృత జాతీయ ప్రదర్శన కార్యక్రమాలను ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని నాలుగు జిల్లాలలో తీవ్రతరం చేయడానికి ప్రతిపాదనలు పంపించింది. ఈ ప్రతిపాదనలు వ్యవసాయ విశ్వవిద్యా లయపు ఆలోచనలో ఉన్నాయి.

డిమాండు XXI మత్స్యపరిశ్రమ రూ. 86,56,200

1970_71 సంవత్సరానికి గ్రాంటు కోసం బడ్జెటు డిమాండు

సభాపతి మహాశయా,

మత్స్య పరిశ్రమకు ఉద్దేశించిన డిమాండు మొత్తం రూ. 86,56,200. దీనిలో "రుణాలు, అడ్వాన్సులు" పద్దు క్రింద రూ. 3,88,000 ఉన్నది. మత్స్య రేవుల విషయమై కేంద్ర ప్రతిపాదిక పథకం కోసం 96—పెట్టుబడి వినియోగం క్రింద 62,000 ఖర్చుచేయ తలపెట్టబడింది. మొత్తం డిమాండులో తుంగభద్ర పథకంపై మైసూరుపరంగా ఖర్చు అయ్యే వాటా మొత్తం రూ. 6,98,200 చేరివుంది. ఆ విధంగా మత్స్య పథకాలకోసం 1970_71 లో రూ. 79,58,000 ఖర్చు కాగలదని అంచనా వేయబడింది. అందులో ప్రణాళికా పథకాల గురించి రూ. 30,62,000 లు. ప్రణాళికేతర పథకాల గురించి రూ. 48,96,000 లు కేటాయించబడింది. మత్స్య శాఖ రాబడులు సుమారు రూ. 23,72,000 వుండ గలవని అంచనా వేయబడింది.

మత్స్య శాఖ బడ్జెటుకు సంబంధించిన ఆర్థిక వివరాలు

1969-70 లో సవరించిన అంచనా		1970-71 లో బడ్జెటు అంచనా.
రూ.		రూ.
54,16,000	ప్రణాళికేతర పథకాలు	55,94,200
27,00,000	ప్రణాళికా పథకాల మీద ఖర్చులు	26,12,000
3,00,000	ప్రణాళికా పథకాలు_రుణాలు	3,88,000
30,00,000	మొత్తం ప్రణాళిక	30,00,000
84,16,000	వెరసి మొత్తం (ప్రణాళిక & ప్రణాళికేతర)	85,94,200
6,93,000	మైసూరు ప్రభుత్వం భరించిన మొత్తం భోగా	6,98,200
77,23,000	నికర మొత్తం	78,96,000
—	చేపలను పడవలనుండి దింపుటకు, ఉంచుటకు సౌకర్యాలు [Landing and berthing facilities] (కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకం)	62.00
22,13,300	శాఖ రాబడులు	23,72,000

ప్రణాళికేతర కేటాయింపు ద్వారా యిప్పుడున్న పథకాలను కొనసాగించ డానికి ఉద్దేశింపబడగా, ప్రణాళికా కేటాయింపు మాత్రం భవిష్యత్తులో అభివృద్ధికి తగు ప్రాతిపదికను కల్పించడానికి సంకల్పించబడింది. మత్స్య పరిశ్రమ అభివృద్ధికి సంబంధించి పథకం వారీగా అమలు పరచాలనే ఉద్దేశం తప్ప ఎంపిక చేసిన ప్రాంతాల్లో ఎక్కువ పెట్టుబడితో సాంద్రకృషి జరపాలనే సంకల్పం యిదివరకటి ప్రణాళికలలో ఉండేది కాదు. కాగా ఒక పథకం విషయంలో ఆయా ప్రాంతాలకున్న అర్హతలనుబట్టి ఎంపిక చేసి చెప్పుకోదగిన ఫలితాలను సాధించడం కోసం నిర్ణీత గడువు లోగా తగినంత పెట్టుబడిని పెట్టి కృషి జరపాలనేది నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక యొక్క విధానంగా వున్నది. ఈ దృక్పథం స్థానిక అవసరాలను తీర్చడమేకాండా, విదేశీ మారకాన్ని కూడా గడించి, అనుకున్న ఫలితాలను చేకూర్చగలదని ఆశించబడుతున్నది.

దేశాంతర్గత మత్స్య పరిశ్రమ, సముద్ర జలాలలో మత్స్య పరిశ్రమ, బెస్తలకు సంబంధించిన అనుబంధ పథకాలు ఈ క్రింద వివరించబడ్డాయి :

దేశాంతర్గత మత్స్య పరిశ్రమ :

దేశాంతర్గత మత్స్య పరిశ్రమ క్రింద 1970–71 సంవత్సరానికి చేసిన కేటాయింపులో ఎక్కువ భాగం చేప పిల్లల ఉత్పత్తికి, మత్స్య సంపద పరిరక్షణకు ఉద్దేశించబడింది. దురదృష్ట వశాత్తు 1969 మే, నవంబరు మాసాలలో సంభవించిన రెండు తుఫానుల మూలంగా 1969–70 లో చేపల ఉత్పత్తి కార్యక్రమానికి తీవ్రంగా ఆటంకం వాటిల్లింది. 1970 జనవరి ఆఖరి ఆఖరు నాటికి కేవలం 54.01 లక్షల పిల్ల చేపలు మాత్రమే ఉత్పత్తి అయ్యాయి, పిల్ల చేపల ఉత్పత్తి విధానాన్ని మెరుగుపర్చే వుద్దేశంతో కర్నూలులో మత్స్య క్షేత్రంలోని ప్రవాహ జలంలో గ్రుడ్ల పిగులుడులో సరికొత్త పద్ధతి రూపొందించబడింది. గ్రుడ్ల పిగులుడు కాలంలోను, గ్రుడ్ల పిగులుడు దశలోను పైన తెల్పిన పద్ధతి విజయవంతంగా నిర్వహించబడింది. రాష్ట్రంలోని యితర మత్స్య క్షేత్రాలలో కూడా యీ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టడానికి సంకల్పించబడింది. దేశాంతర్గత మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధి జరగటానికి చేపపిల్లలను నిల్వ చేయాల్సిన అగత్యం ఎంతైనా వుంటుంది. చేపపిల్లల ఉత్పత్తిని అధికం చేయడానికి మరికొన్ని మత్స్య క్షేత్రాలను నెలకొల్పవలసి వున్నది. అంతేగాక యిప్పుడున్న వాటిని గూడా మెరుగుపరచవలసి వున్నది. భారీ మత్స్య క్షేత్రాలు గిట్టుబాటుకరంగాను, మరింత ఉత్పత్తి దాయకంగాను ఉన్నాయని అనుభవంవల్ల తేలింది. అందుచేత రెండు మూడు జిల్లాలకొకటి చొప్పున ప్రాంతీయ మత్స్య క్షేత్రాలను నెలకొల్పడానికి సంకల్పించ బడింది. అటువంటి మత్స్య క్షేత్రం ఒకటి ప్రభుత్వ ఋణ సహాయంతో కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తువారు నంద్యాలలో నెలకొల్పుతున్నారు. ఈ క్షేత్రం కర్నూలు, కడప, ఒంగోలు జిల్లాల అవసరాలను తీర్చగలదు. ఇదే మోస్తరు క్షేత్రాలకు మిగతా జిల్లా లలో కూడా నెలకొల్పటానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

రాయలసీమ ప్రాంతం :

1970–71 బడ్జెటులో రాయలసీమ ప్రాంతానికి సరిపడ్డ వాటా లభ్యమవు తున్నది. ఇప్పుడున్న పథకాలను కొనసాగించడమేగాక నంద్యాలలో మత్స్య క్షేత్రం నెలకొల్పడానికి జిల్లా పరిషత్తుకు 1969–70 లో రూ. 1.00 లక్ష మంజూరు చేసింది. 1970–71 లో రూ. 2.93 లక్షలు ఋణం యివ్వడానికి ప్రభుత్వం అంగికరించింది.

అంతేకాక రాయలసీమ 4 జిల్లాలగురించి చేపపిల్లల ఉత్పత్తికోసం రూ 1.23 లక్షలు ప్రత్యేకించబడింది. అనంతపూర్‌లోని మత్స్యశాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరుక్రింద అనంతపూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకోసం కొత్తగా ఒక డివిజను యేర్పాటుచేయబడింది.

తెలంగాణా ప్రాంతం :

తెలంగాణాప్రాంతంలో కూడా చేపపిల్లల ఉత్పత్తిని మెరుగుపరచడానికి, రిజర్వాయర్లను అభివృద్ధిచేయడానికి ప్రాముఖ్యత యివ్వబడింది. ఆదిలాబాద్‌జిల్లాలోని కడెం రిజర్వాయరును, యితర వనరులను అభివృద్ధిచేయడంకోసం నిర్మల్ ప్రధాన కార్యాలయంగా మత్స్య పరిశ్రమ అసిస్టెంటు డైరక్టరు అమాయిషీక్రింద ఆ జిల్లా ప్రత్యేకంగా వుంచబడింది.

అనుగుణమైన తావులలో చేపపిల్లలను ఉత్పత్తిచేయడమేగాక, అనుగుణమైన జలాలను నిల్వచేయడం, చెర్వులను కౌలుకిచ్చి వాటిని సద్వినియోగం చేయడం, తగురీతిగా రిజర్వాయరులో చేపలుపట్టడానికి లైసెన్సులు జారీచేయడం, మత్స్య సంపదను భద్రపరచడం, లోతు నీటిలో వలలువేసి చేపలుపట్టడం, శాఖా సంబంధమైన పనులకు వినియోగించుకోవడం. మొదలైనవన్నీ చేపట్టబడుతున్నాయి.

సముద్రజలాలలో మత్స్య పరిశ్రమ :

మనరాష్ట్రంలో విస్తారంగా చేపలు లభించే 960 కిలోమీటర్ల కోస్తాతీరం ఉన్నది. సముద్ర మత్స్యసంపదను వినియోగించుకోవడానికి మరపడవలతో చేపలు పట్టడం ఒక్కటే మార్గం. యాంత్రికంగా చేపలుపట్టే కార్యక్రమాన్ని ద్విగుణీకృతం చేయడంకోసం సముద్రంలో వేటాడే బెస్తలకు చేపలు పట్టడంలో ఆధునికమైన విధానాలను గురించి, మెరీన్ డీసిల్ యింజన్‌లను నిర్వహించడం గురించి, యేడాది పాటు సంక్షిప్త శిక్షణను గరపడంకోసం కాకినాడలో మత్స్యపరిశ్రమ శిక్షణ సంస్థను ప్రభుత్వం నెలకొల్పింది. ఇందులో శిక్షణపొందేవారికి స్టయిఫండుగానూ, ఆహార భత్యంగానూ నెలకు రూ. 65 లు యివ్వబడుతుంది. కాకినాడలో యీ సంస్థకనుబంధంగా పడవల నిర్మాణ కేంద్రం ఒకటి ఉన్నది. ఈ కేంద్రంలో 50 అడుగుల వరకు పడవలు కూడా నిర్మించబడి యాంత్రికం చేయబడతాయి. మత్స్య పారిశ్రామికుల సహకారసంఘాలు, మత్స్య శిక్షణ సంస్థకు చెందిన డిప్లమోదార్లతోసహా, బెస్తవార్లకు యింతవరకు 215 యాంత్రిక పడవలు పంపిణీ చేయబడ్డాయి. ఆర్థిక వనర్లు అనుకూలించినట్లయితే అదనంగా శిక్షణ కేంద్రాలను, పడవల నిర్మాణ కేంద్రాలను నెలకొల్పే విషయం తలపెట్టబడుతున్నది. ప్రస్తుతం కొంతవరకు చేపల విషయంలో రేవు సౌకర్యాలు కలిగిన కాకినాడ, విశాఖపట్నం కేంద్రాలకు మాత్రమే సముద్ర మత్స్యపరిశ్రమ కార్యక్రమాలు దాదాపు పరిమితమైవున్నాయి. ఏటేటా పడవలసంఖ్య పెరిగేకొద్దీ మిగిలిన కోస్తాప్రాంతాలలోగూడా చేపలుపట్టే రేవు సౌకర్యాల ఆవశ్యకత మరింత ఎక్కువవుతున్నది. కాకినాడ కేంద్రాన్ని మెరుగుపరచడమేగాకుండా 4వ పంచవర్ష ప్రణాళికాకాలంలో రూ. 418.00 లక్షలు ఖర్చుకాగల చేపలుపట్టే 8 రేవులను నెలకొల్పడానికి సంకల్పించబడింది. చేపల రేవుల అభివృద్ధికయ్యే మొత్తాన్నంతా కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుంది గాబట్టి, అది కేంద్ర ప్రతిపాదితపథకం గాబట్టి, యీ విషయం కేంద్రప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది. విశాఖపట్నంలోని

అవుటర్ హార్బర్‌లో ఒక భాగంగా చేపల రేవు నిర్మాణానికి సంబంధించిన ప్రాజెక్టు నివేదికను తయారుచేయడంకోసం కేంద్రప్రభుత్వం రూ. 1.5 లక్షలు మంజూరు చేసింది. అందుచేత యీ రేవు చేపలుపట్టడానికి కొద్దికాలంలోనే సిద్ధంకాగలదని ఆశించబడుతున్నది. ఏఏ ప్రదేశాలలో చేపలులభించగలవో, బెస్తలకు తెలియ గలందులకై కాకినాడ, విశాఖపట్నాలలో మత్స్యశాఖవారు తీరపుసర్వేను నిర్వహిస్తు న్నారు. అంతేకాకుండా విశాఖపట్నంలో కేంద్రప్రభుత్వానికి చెందిన దూరతీర మత్స్యకేంద్రం సూచించిన ప్రదేశాలలో సాంద్రమైన సర్వే జరిపేపనిని శాఖవారు చేపట్టారు. దీనివల్ల బెస్తవారలు చేపలు పుష్కలంగా లభించే ప్రాంతాలను వినియోగం చేసుకోడానికి వీలుంటుంది. ప్రస్తుతం మర పడవలు, సింథిటిక్ దారం, యితర దేశవాళీ చిన్నరకం సాధనాలమీద వివిధ రేట్లలో సబ్సిడీ యివ్వబడుతుంది. ఇతర రాష్ట్రాలలో యీ సబ్సిడీ విధానాన్ని విరమించుకున్నప్పటికీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ మాత్రం కొనసాగిస్తూనేవున్నది. చిన్నతరహా బెస్తలకు అత్యధికమైన సహాయం లభించే విధంగా యీ పథకాన్ని తిరిగి రూపొందించడానికి ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి.

వ్యవసాయ రీ ఫైనాన్సు కార్పొరేషను పథకం :

సముద్ర మత్స్యపరిశ్రమను అభివృద్ధిచేయడానికి పెక్కు పెట్టుబడితో అవసరం వున్నది గాబట్టి, పరిమితంగా వుండే ప్రభుత్వ వర్గాలనుండి పూర్తి సహాయం పొందడానికి సావకాశంలేదు. కాబట్టి వ్యవసాయ రీ ఫైనాన్సు కార్పొరేషను వాణిజ్యపు బ్యాంకులు మున్నగు యితర సంస్థలనుండి ఆర్థిక సహాయాన్ని రాబట్టుకోవల సిన అవసరం ఏర్పడింది. వ్యవసాయ రీఫైనాన్సు కార్పొరేషన్‌యొక్క ఋణ సహాయంతో కాకినాడనుంచి 45 పడవలను నడపడానికి సంబంధించిన పథకాన్ని రూపొందించడంతో యీ కార్యక్రమం ప్రారంభమైంది. మత్స్యపరిశ్రమశాఖ పనుపునవచ్చే అధికారియొక్క సహాయంతో కాకినాడలోని ఆంధ్ర బెస్తల సహకార సంఘం యీ పథకాన్ని అమలుపరుస్తుంది. వ్యవసాయ రీఫైనాన్సు కార్పొరేషన్‌వారు యీ పథకాన్ని సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించారు. ఈ పథకం 1970-71లో అమలుకాగలదని ఆశించబడుతున్నది. ఇందుకోసం ప్రభుత్వపు ఖర్చులో వాటాగా బడ్జెటులో రూ. 3.50 లక్షలు కేటాయించబడింది. ఈ పథకానికి మొత్తంమీద రూ. 31.765 లక్షలు ఖర్చుకాగలదని అంచనావేయబడింది. ఇందుకోసంగా వ్యవసాయ రీఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ మూడేండ్లకాలంలో రూ. 21.678 లక్షలు ఋణసహాయం చేస్తుంది.

ఇండో-నార్వేజియన్ ప్రాజెక్టు :

కాకినాడ, విశాఖపట్నం, నిజాంపట్నం ప్రాంతాలలో ఇండో-నార్వేజియన్ ప్రాజెక్టులను నెలకొల్పడానికి ముసాయిదా పథకాలు తయారుచేసి 1969 ఫిబ్రవరిలో మనరాష్ట్రాన్ని సందర్శించిన నార్వేదేశపు పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ వాల్టర్ రాస్ టాఫ్టకు సమర్పించడం జరిగింది. ఈ ముసాయిదా ప్రతులను కేంద్రప్రభుత్వానికికూడా పంపడం జరిగింది.

కేంద్ర ప్రతిపాదిత ప్రథకం క్రింద మత్స్య రేవుల నిర్మాణం :

నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద కళింగపట్నం, భీమునిపట్నం, కాకినాడ, ఉప్పుటేరు, నిజాంపట్నం, కొత్తపల్లి, వాడరేవు, సూర్యలంక, కొత్తపట్నం, మచిలీ పట్నం, కృష్ణపట్నాలలో రూ. 418.00 లక్షల ఖర్చుతోటి కేంద్ర ప్రతిపాదిత పథకాలుగా చేపల రేవులను నెలకొల్పవచ్చని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సూచించింది. ఈ ప్రతిపాదనలను భారత ప్రభుత్వంయొక్క ఆమోదం కోసం, నిధులను విడుదల చేయడంకోసం పంపడం జరిగింది. ఈ ప్రతిపాదనలను బెంగుళూరులోని 'ప్రిఇన్‌వెస్టుమెంటుసర్వే యూనిటు'వారి పరిశీలనార్థం పంపవలసిందిగా భారత ప్రభుత్వం సూచించింది. ఆ సర్వే యూనిటువారు 1969 డిసెంబరులో ఆయా స్థలాలను సందర్శించారు.

నిల్వ చేయడం, ప్రోసెస్ చేయడం, రవాణా చేయడం :

మత్స్యశాఖ నెలకొల్పిన చేపలను శుద్ధి చేసే కేంద్రాలు యిదివరకే పంచాయతీ సమితులకు బదిలీ చేయబడ్డాయి. చేపలను చెడిపోకుండా కాపాడడం కోసం విశాఖ పట్నం, తాడేపల్లిగూడెం, నెల్లూరు, నిజాంసాగరు, నాగార్జునసాగరు, హైదరాబాదులలో చలువగిడ్డంగులు నెలకొల్పబడ్డాయి. వీటిమూలంగా అత్యధిక ప్రయోజనం పొందటానికి గాను గిడ్డంగుల అన్నిటినీ, లేదా, కొన్నిటిని, హంగేరియన్ రెఫ్రిజిరేటెడ్ రోడ్డు వ్యానులు నాల్గింటిని కౌలుకివ్వడానికి సంకల్పించబడింది.

వీటికి తోడు ఎనిమిది గంటల షిఫ్టులో ఎనిమిదేసి ఔన్సుల డబ్బాలు వెయ్యి పూర్తిగా గల క్యానింగు ప్లాంటు ఒకదాన్ని శాఖవారు కాకినాడలో నెలకొల్పారు. ఇప్పటికే యిది ఉత్పత్తిని ప్రారంభించింది. స్థానికంగా మార్కెటు లేని కారణంచేత యీ ప్లాంటుయొక్క పూర్తి శక్తి వినియోగించబడడం లేదు. రాష్ట్రంలోను, రాష్ట్రం వెలుపల దీనికి మార్కెట్టు చూడడం కోసం కమీషన్ పద్ధతి మీద యిటీవల కొందరు ఏజెంట్లు నియమించబడ్డారు. అయినప్పటికీ సంతృప్తికరంగా మార్కెటింగు లేనందు వల్ల 'క్యానింగు ప్లాంటు'ను కూడా కౌలుకివ్వడానికి సంకల్పించబడింది.

ఆంధ్ర బెస్తల కేంద్ర సహకార సంఘం సహకార రంగం క్రింద నెలకొల్పిన షార్కులివరు ఆయిల్ ఫ్యాక్టరీ సంతృప్తికరంగా నడుస్తున్నది. 1969-70 కి సంబంధించి 1970 జనవరి అంతానికి రూ. 45,474 లు విలువజేయగల 7,579 లీటర్ల రీఫైన్‌డ్ ఆయిల్ ఉత్పత్తి అయింది. పోతే, రూ 82,555 లు విలువజేసే 67,08,290 కాప్స్యూళ్లు ఉత్పత్తి అయ్యాయి. మొత్తానికి ఈ ఉత్పత్తులన్నిటినీ వైద్యశాఖవారు వివిధ ఆస్పత్రులకోసం కొనుగోలు చేశారు. బెస్తవారు తాము పట్టిన చేపలను తాజాస్థితిలో వివిధ మార్కెటింగు కేంద్రాలకు తీసుకుపోగలందులకై శాఖవారు రవాణా సౌకర్యాలను సమకూర్చారు. ప్రస్తుతం వివిధ రూట్లలో 14 వాహనాలు నడుస్తున్నాయి. అందులో తొమ్మిది వాహనాలు వ్యక్తులు ప్రయాణము చేయడానికి ఉపయోగపడతాయి. బెస్తలు తాము పట్టిన చేపలతోటి యిందులో ప్రయాణం చేయడానికి సావకాశం వుంటుంది. మిగిలిన ఐదు వాహనాలు యిన్సులేటెడ్ చేయబడి కేవలం చేపలను మాత్రమే రవాణా చేస్తాయి. బెస్తవారి సాంఘిక, ఆర్థిక స్థితిని మెరుగుపరచ

గలందులకై ఈ వర్క్ తీసికొనబడింది. అందుచేత ప్రయాణం మీద, రవాణా మీద వసూలుచేసే ఛార్జీలు గిట్టుబాటు గానందున ఈ పథకం కూడా లాభదాయికంగా లేదు

విస్తరణ :

బ్లాకులోని మత్స్య పరిశ్రమను సాంద్రంగా అభివృద్ధి చేయడానికి మత్స్య పరిశ్రమకు సంబంధించినంతవరకు బ్లాకులు స్వయం పోషకంగా తయారయ్యేటట్లు చూడడంకోసం ఒక పథకం మంజూరు చేయబడింది. అందుకోసం ఒక్కొక్క బ్లాకుకు సహాయక గ్రాంటుగా రూ. 15,000 లు విడుదల చేయబడింది. మత్స్య పరిశ్రమ ఇనస్పెక్టరు గ్రేడుకి చెందిన మత్స్య విస్తరణాధికారి యీ పథకం అభివృద్ధి గురించి నియమించబడ్డాడు. ఈ ఏడాది 43 బ్లాకుల విషయంలో యీ పథకం వర్తింపజేయబడింది. ఇందులో సాధించిన ఫలితాలను దృష్టిలో వుంచుకొని యిటీవలనే ప్రభుత్వం ఈ పథకాన్ని మరో ఎనిమిది బ్లాకులకు విస్తరింపజేసింది. 1970-71 లో 51 బ్లాకులలో ఈ పథకం కొనసాగించబడుతుంది.

మత్స్య పరిశ్రమ సహకార సంఘాలు :

(I) రాష్ట్రంలో 557 బెస్తవారు సహకార సంఘాలున్నాయి. వీటిలో 53,467 మంది సభ్యులున్నారు. వీటి చెల్లించిన వాటా మూలధనం రూ. 11,20,060.87 పైసలు. 12 బెస్తవారల మార్కెటింగు సహకార సంఘాలు, అమలాపురంలోని మధ్య డెల్టా బెస్తవార్ల సహకార సంఘము, ఆంధ్ర ప్రాంతానికొకటి- తెలంగాణా ప్రాంతానికి మరొకటి-మొత్తం రెండు అపెక్సు సంఘాలు యిందులో చేరి వున్నాయి. బెస్తవారల ప్రాథమిక సహకార సంఘాలు అనేకం తమ ప్రాంతంలో వున్న చెరువులను, వాగులను కౌలుకు తీసికొని అందులో చేపలు పట్టుకుంటాయి. చెరువులు, వాగులు యిప్పుడు మూడేండ్లపాటు కౌలుకు లభిస్తున్నందువల్ల యీ సంఘాలు చేప పిల్లలను కొనుగోలు చేసి యీ చెరువులలో పెంచుతున్నాయి.

(ii) బెస్తవారల అపెక్సు సహకార సంఘాలు :—రాష్ట్రంలో బెస్తవారల అపెక్సు సహకార సంఘాలు రెండు వున్నాయి. కాకినాడ (ఇప్పుడు విజయవాడ) ప్రధాన కార్యస్థానంగా ఆంధ్ర బెస్తవారల కేంద్ర సహకార సంఘం లిమిటెడ్ అను పేరుతో ఆంధ్రప్రాంతంలో ఒకటి ; హైదరాబాదు ప్రధాన కార్యస్థానంగా హైదరాబాదు బెస్తవారల కేంద్ర సహకార సంఘం లిమిటెడ్ అను పేరుతో తెలంగాణా ప్రాంతంలో మరొకటి వున్నాయి. ఈ బెస్తల సహకార సంఘాల ద్వారా శాఖవారు కొన్ని పథకాలు అమలు జరుపుతున్నారు. బెస్త సహకార సంఘాలకు, బెస్తలకు కావలసిన మత్స్య పరిశ్రమ అవసరాలను తీర్చడానికి సంబంధించిన పథకం రెండు అపెక్సు సంఘాలకు అప్పగించబడింది. ప్రభుత్వం రెండు అపెక్సు సంఘాలకు 1962-63, 1963-64 లలో వాటా మూలధనం విరాళం క్రింద రూ. 20,000 లు ; నిర్వహణ మూలధన ఋణంగా రూ. 3,00,000 లు యివ్వడం జరిగింది.

బెస్తల సహకార సంఘాలకు, బెస్తలకు గార్వేర్, నైలాను దారం పంపిణీచేసే నిమిత్తం విజయవాడలోని ఆంధ్ర బెస్తల కేంద్ర సహకార సంఘం మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఏకైక పంపిణీదారుగా వుంటున్నది. నైలాను దారానికి ఎక్కువ

గిరాకీ వున్న ముఖ్య కేంద్రాలలో యీ సంఘం బ్రాంచీలను కూడ ప్రారంభించింది. 1969 సంవత్సరానికి సంబంధించిన నవంబరు ఆఖరు వరకు సంఘం రూ. 3,59,568.72 పైసలు విలువచేసే 8,834.115 కి. గ్రా. ల నైలాను దారాన్ని కొనుగోలు చేసి, రూ. 4,37,058.17 పైసల విలువ చేసే 8,586.790 కి.గ్రా.ల (ప్రారంభ నిల్వతోసహా) నైలాను దారాన్ని అమ్మింది.

విజయవాడలోని ఆంధ్ర బెస్తవారి కేంద్ర సహకార సంఘం శిక్షణ పొందిన బెస్తవారిని నియమించడం ద్వారా కాకినాడ, విశాఖపట్నాలలో తొమ్మిది యాంత్రిక పడవలను నడుపుతున్నది. ఈ సంఘం 2,54,769.050 కి.గ్రా.ల చేపలను పట్టి వాటిని అమ్మడం ద్వారా రూ. 2,04,45.67 పైసలు ఆర్జించింది.

ఈ సంఘం కాకినాడలో షార్కు-లివరు ఆయిలు ఫ్యాక్టరీని కూడ నెలకొల్పింది. ఇందుకోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రూ. 1.50 లక్షల రుణాన్ని మంజూరు చేసింది. ఫ్యాక్టరీ సంతృప్తికరంగానే నడుస్తున్నది.

హైదరాబాదు బెస్తల కేంద్ర సహకార సంఘం హైదరాబాదులో చేపల విక్రయ కేంద్రాన్ని నడుపుతున్నది. ఈ సంఘం 1969-70 లో 1-1-69 నుండి 31-12-1969 వరకు రూ. 1,14,918.36 పై. ల విలువ చేసే 90,050.600 కి గ్రా.ల చేపలను కొనుగోలుచేసి. 1969 డిసెంబరు ఆఖరువరకు రూ. 1,74,010 35 పై. విలువచేసే 92,699.20 కి.గ్రా.ల (ప్రారంభ నిల్వతో సహా) చేపలను అమ్మింది.

(iii) మధ్య డెల్టా బెస్తల కేంద్ర సహకార సంఘం, అమలాపురం :— తూర్పుగోదావరి జిల్లా కోనసీమ ప్రాంతానికి చెందిన 46 ప్రాథమిక సహకార సంఘాల సమాఖ్యగా అమలాపురంలోని మధ్య డెల్టా బెస్తల కేంద్ర సహకార సంఘం వున్నది. కోనసీమ ప్రాంతంలో మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధికిగాను ఈ సంఘం మూడు సంవత్సరాలలో రూ. 26.41 లక్షలు ఖర్చు కాగల ఒక బృహత్ ప్రణాళికను అమలు జరుపుతున్నది. రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు యీ ప్రణాళికను ఆమోదించి యీ క్రింద వివరించిన విధంగా ఆర్థిక సహాయాన్ని మంజూరు చేశాయి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మూలధనం విరాళంగా రూ. 5.00 లక్షలు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్వహణ మూలధన రుణంగా రూ. 18.54 లక్షలు.

ఈ సంఘం బృహత్ ప్రణాళిక క్రింద యీ దిగువ పథకాలను అమలు జరుపుతున్నది :

1. మత్స్య పరిశ్రమ అవసరాలకు సరఫరా చేయడం.
2. మంచు చలువ గిడ్డంగి ప్లాంటు యేర్పాటు చేయడం.
3. బెస్తలకు శిక్షణ యివ్వడం.
4. సత్వర రవాణా సౌకర్యాలు కలిగించడం.
5. యాంత్రిక పడవలతో చేపలు పట్టడం,

6. క్యారియరు పడవలు నడపడం.

7. పూర్తిగా ఎండని రొయ్యల (Semi dried prawns) అమ్మకపు యూనిట్లు స్థాపించడం వగైరా.

1969లో ఈ సంఘం రూ. 46,774.69 పైసల విలువచేసే కి. 996.070 కి.గ్రా.ల నైలాను దారాన్ని కొనుగోలు చేసి 30-11-1969 అంతానికి రూ. 57,672.65 పై. విలువచేసే 1,096.020 కి. గ్రా.ల నైలాను దారాన్ని అమ్మింది. ఈ సంఘం ఆరు యాంత్రిక పడవలను నడుపుతున్నది. ఈ పడవల్ల ద్వారా 1,26,195.275 కి.గ్రా.ల చేపలను సేకరించి వాటి అమ్మకం ద్వారా రూ. 96,163.06 పై. ఆర్జించింది. ఇంతేకాకుండా ఈ సంఘం బెస్తల సహకార సంఘాలనుండి ఎండురొయ్యలను, శుభ్రపరచిన చేపలను కొనుగోలు చేసి విక్రయిస్తున్నది. ఇప్పటివరకు యీ సంఘం 56 మంది బెస్తల బాలురకు స్టయిఫండు చెల్లించి కాకినాడలోని మత్స్య పరిశ్రమ శిక్షణ సంస్థలో శిక్షణ యిప్పించింది.

ప్రణాళికా పథకాలు :

వార్షిక పథకాల క్రింద ఈ క్రింది పథకాలను అమలుచేయడంకోసం 1969-70కి సంబంధించిన సవరించిన బడ్జెటులో రూ. 30.00 లక్షలు కేటాయించబడింది :

1. నాగార్జునసాగరు, తదితర రిజర్వాయర్లలో మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధి— పరిశోధనా పథకం.

2. కాకినాడలో సముద్ర మత్స్య కేంద్రాభివృద్ధి.

3. మత్స్య పరిశ్రమలో శిక్షణ.

4. సహకార సంఘాలను పతిష్ఠంచేయడం, వాటిని పర్యవేక్షించడం.

5. మత్స్య క్షేత్రాలను, నర్సరీలను అభివృద్ధి చేయడం, చేప పిల్లలను ఉత్పత్తి చేయడం.

6. బెస్తల సహకార సంఘాలకు రుణాలు.

నాగార్జునసాగరులో మత్స్య పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేయటానికి, మత్స్య క్షేత్రాల, నర్సరీల అభివృద్ధికి దేశాంతర్గత పథకాలు ఉద్దేశించబడ్డాయి. 1968-69 లో చిన్న చేపలు 70.30 లక్షలు ఉత్పత్తి కాగా, 1970 అంతానికి 54.01 లక్షలు ఉత్పత్తి అయ్యాయి. తుఫానులవల్లను, అనావృష్టివల్లను చేప పిల్లల ఉత్పత్తికి భంగం కలిగింది. చేపల పెంపకం చేసే విస్తీర్ణం 1969-70 లో రెండెకరాలు ఎక్కువ చేయడానికి, 1970-71 లో మూడు ఎకరాలు ఎక్కువ చేయడానికి సంకల్పించబడింది. కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తు వారు నంద్యాలలో రూ. 4.50 లక్షలు ఖర్చు కాగల మత్స్య క్షేత్రాన్ని నెలకొల్పడం దేశాంతర్గత మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధిలో

విశేషాంశం. మత్స్య శాఖవారు నంద్యాల మత్స్య క్షేత్రం కోసం కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తుకు 1969-70 లో రూ. 1.00 లక్ష రుణాన్ని యిచ్చింది. 1970-71 లో కూడా రూ. 2.38 లక్షలు రుణం మంజూరు చేస్తుంది.

సముద్రజలాలలో మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధి క్రింద 30 పడవలు మంజూరు చేయబడి, 1969-70 లో 19 యింజన్లు కొనుగోలు చేయబడ్డాయి. 1970-71 లో కనీసం మరొక 25 పడవలను నిర్మించడానికి తలపెట్టబడింది. మత్స్య శాఖకు అవసరమైన అదనపు మొత్తం లభ్యంకావడాన్ని బట్టి 25 యింజన్లు కొనుగోలు, ట్రాలరు సేకరణ ఆధారపడియున్నది. కాకినాడనుంచి యేటేటా 15 యాంత్రిక పడవలను నడిపేటట్లుగా మూడేండ్లలో మొత్తం 45 పడవలను నడపడానికి సంబంధించిన పథకాన్ని ఆంధ్ర బెస్తల కేంద్ర సహకార సంఘం అమలుపరుస్తుంది. ఇందుకోసం 1970-71 లో వ్యవసాయ రీఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ నుండి రుణాన్ని పొందుతుంది.

1970-71 లో ఈ క్రింది పథకాలు ఆయా పథకాలకు ఎదురుగా చూపిన అంచనా వ్యయంతోటి అమలు జరుపబడతాయి:

1. నాగార్జునసాగరు, తదితర రిజర్వాయర్లలో మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధి-పరిశోధనా పథకం.	....	1.00
2. కాకినాడలో సముద్ర మత్స్య కేంద్రాభివృద్ధి.	....	15.05
3. మత్స్య పరిశ్రమలో శిక్షణ.	....	1.01
4. సహకార సంఘాలను పటిష్ఠం చేయడం, వాటిని పర్యవేక్షించడం.	....	1.80
5. మత్స్య క్షేత్రాలను, నర్సరీలను అభివృద్ధి చేయడం చేప పిల్లలను ఉత్పత్తి చేయడం.	....	3.65
6. వ్యవసాయ రీఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ రుణ సహాయంతో బృహత్ ప్రణాళిక ద్వారా మత్స్య పరిశ్రమాభివృద్ధి.	....	3.50
7. మార్కెటింగు గణవిభాగాన్ని, డైరెక్టరేటును, డివిజన్లను పటిష్ఠం చేయడం.	....	0.11
8. బెస్త సహకార సంఘాలకు రుణాలు.	....	3.88
మొత్తం రూ.	....	30.00

DEMAND XXI—FISHERIES Rs. 86,56,200
BUDGET DEMAND FOR GRANT 1970-71

MR. SPEAKER SIR,

The total Demand on Fisheries is Rs. 86,56,200 out of which Rs. 3,88,000 are raised under "Loans & Advances", while Rs. 62,000 is under "96-Capital Outlay" for Centrally Sponsored Scheme of fishing harbours. The total Demand includes Rs. 6,98,200 towards Mysore's share of expenditure on Tungabhadra Scheme. Thus an expenditure of Rs. 79,58,000 is estimated for 1970-71 on fishery schemes. Of this, Rs. 30,62,000 pertain to Plan Schemes and Rs. 48,96,000 to Non-Plan Schemes. The receipts of the Department are estimated to be of the order of Rs. 23,72,000.

The financial details of the Fisheries Budget are given below:

Revised Estimate 1969-70. Rs.	Items of expenditure	Budget Estimate 1970-71. Rs.
54,16,000	Non-Plan Schemes.	55,94,200
27,00,000	Plan Schemes-Charges.	26,12,000
3,00,000	Plan Schemes-Loans.	3,88,000
30,00,000	Total Plan.	30,00,000
84,16,000	Grand Total. (Plan & Non-Plan)	85,94,200
6,93,000	Deduct met by Mysore Govt.	6,98.200
77,23,000	Net Total	78,96,000
—	Landing and Berthing facilities (Centrally sponsored Scheme).	62,000
22,13,600	Receipts of the Department	23,72,000

The non-plan provision is meant more or less, to continue the existing schemes, whereas the plan provision envisages creation of the infra-structure for further development. The previous Plans had the scheme-wise approach to development of Fisheries, and the concept of optimum investment and package approach, in selected areas, was not adopted. The approach to Fourth Five-Year Plan is project-wise selecting an area on merits, and treating it with optimum investment for a given period to yield appreciable results. This Project approach is expected to bring the desired results to meet the local demand as well as to earn foreign exchange.

The Schemes dealing with Inland Fisheries and then with Marine Fisheries are dealt with below followed by anciliary schemes for Fishermen:

Inland Fisheries:

The provision asked for 1970-71 under Inland Fisheries is mostly for production of fish seed and conservancy of fishery wealth. Unfortunately during 1969-70, two cyclones, in May and November, 1969, have adversely affected the fish breeding programme. Only 54.01 lakh fish seed could be produced till the end of January, 1970. To improve production of fish seed a new hatchery technique with running water has been evolved in Kurnool Fish Farm, which has been found very successful during hatching of eggs and hatchling stage. It is proposed to extend this technique to other fish farms of the State. As stocking of fish seed is pre-requisite for development of Inland Fisheries, more fish farms have to be established and existing ones have to be improved to create seed production capacity. By experience, it has been found that bigger fish farms are economical and more productive. It is, therefore proposed to have regional fish farms, for each of the group of two or three districts. One such fish farm is being established at Nandyal, by the Zilla Parishad, Kurnool by obtaining loan from Government and it will serve the needs of Kurnool, Cuddapah and Ongole districts. Efforts are being made to have such farms for other districts also.

Rayalaseema Region:

Rayalaseema region is also getting its due share in 1970-71 budget. Besides continuing existing schemes, Government have agreed to give a loan of Rs. 1.00 lakh during 1969-70 and Rs. 2.38 lakhs during 1970-71 to Zilla Parishad to establish one fish farm at Nandyal and also set apart Rs. 1.23 lakhs for fish seed production for the four districts of Rayalaseema. A new division has been created for Anantapur and Chittoor districts with one Assistant Director of Fisheries at Anantapur.

Telangana Region:

In Telangana region also, emphasis has been laid on improving fish seed production and development of reservoirs in the region. Adilabad district has been placed under separate Assistant Director of Fisheries with headquarters at Nirmal to develop Kadam reservoir and other resources of the district.

Along with production of fish seed, stocking of suitable waters, and exploitation of tanks by giving them on lease, and resorting to issue of licences in reservoirs, for judicious exploitation and conservancy of fishery wealth and deep water netting and departmental exploitation also is being taken up at suitable places.

Marine Fisheries:

The State has a coastal line of 960 K.M. with vast potentialities and mechanised fishing is the only way for exploitation of marine fisheries. In order to intensify mechanised fishing programme, Government have established a Fisheries Training Institute at Kakinada for imparting one year's comprehensive training to sea going fishermen in modern methods of fishing and maintenance of marine diesel engines. These trainees get Rs. 65 per mensem, towards stipend and food allowance. So far 397 fishermen have been trained. This Institute is coupled with

a Boat Building Yard at Kakinada where boats even up to 50 feet are constructed and mechanised. So far 215 mechanised boats have been distributed to the fishermen including fishermen's co-operatives and diploma holders, from Fisheries Training Institute. If financial resources permit, establishment of additional training centres and Boat Building Yards will be thought of. At present, the marine fishery activity is more or less confined to Kakinada and Visakhapatnam where some (inadequate) harbour facilities exist. With the increase in number of boats, year after year, it is becoming absolutely necessary to have fishing harbour facilities at other coastal places also. It is contemplated to establish 9 fishing harbours. in addition to improvements at Kakinada, at a total cost of Rs. 4,18,00 lakhs during the Fourth Five-Year Plan. Since development of fishing harbours is a centrally sponsored scheme fully financed by Government of India, the matter is under active consideration of Government of India. The Government of India have accorded sanction for Rs. 1.5 lakhs to prepare project report for a fisheries harbour as a part of outer harbour at Visakhapatnam. It is therefore expected that this harbour will be available for Fisheries in a short time. The Department has conducting in shore survey at Kakinada and Visakhapatnam in order to indicate to fishermen the potential grounds. In addition to this, the Department undertakes intensive survey of the areas pointed out by Government of India Offshore Fishing Station at Visakhapatnam. This helps the fishermen in exploitation of potential areas. At present the mechanised boats, synthetic yarn and other indigenous small craft are eligible for subsidy at different rates. Though the other States have almost eliminated it, Andhra Pradesh is still countinuing it. There are propsals to redesign this scheme in such a way as to give greater benefit to smaller fishermen.

Agricultural Refinance Corporation Scheme:

Since development of marine fisheries requires huge financial investment, which is not possible entirely from Government sources due to limited financial resources, it becomes necessary to attract financial assistance from other sources, like Agricultural Refinance Corporation and

Commercial Banks. A beginning has been made by drafting a scheme for operation of 45 boats from Kakinada by obtaining loan from Agricultural Refinance Corporation. The scheme will be implemented by Andhra Fishermen Central Co-operative Society, Kakinada with the help of an officer lent by the Fisheries Department. The scheme has been approved, in principle, by Agricultural Refinance Corporation and is likely to be implemented in 1970-71, for which an amount of Rs. 3.50 lakhs has been provided in Budget towards Government share of expenditure. The total cost of the scheme is estimated at Rs. 31.765 lakhs out of which the loan to be advanced by Agricultural Refinance Corporation over a period of three years will be Rs. 21.678 lakhs.

Indo-Norwegian Project:

Two schemes for the establishment of Indo-Norwegian Projects, at Kakinada, Vizag and Nizampatam were drafted and presented to the Minister for Industries, Mr. Walter S. Rostoft who visited this State in February, 1969. Copies of the draft scheme were also forwarded to the Government of India.

Fishery Harbours under Centrally Sponsored Scheme:

We have proposed to the Central Government that fishing harbours may be established under the Centrally Sponsored Schemes at a cost of Rs. 418.00 lakhs, at Calingapatnam, Bheemunipatnam, Kakinada, Upputeru, Nizampatnam, Kothapalli, Vadarevu, Suryalanka, Kothapatnam, Machilipatnam and Krishnapatnam during the Fourth Five-Year Plan. These proposals were sent to the Government of India for their approval and release of funds. The Government of India, in their turn, suggested to send these proposals for scrutiny by the pre-investment survey unit at Bangalore. The survey unit visited those places in December, 1969.

Preservation, Processing and Transport:

The Fish Curing Yards established by the Department have already been transferred to the Panchayat Samithis. In order to save fish from spoilage, cold storages have been

established at Visakhapatnam, Tadepalligudem, Nellore, Nizamsagar, Nagarjunasagar and Hyderabad. All these Cold Storages have ice plants also. In order to ensure optimum utilisation, it is contemplated to lease out all, or some of these units and also the four Hungarian Refrigerated Road Vans.

Besides, these, a Canning Plant at Kakinada has been established by the Department which has a capacity of 1,000 cans of 8 ozs. in 8 hours shift. This has already gone into production but it is not being utilised to the full capacity for want of local market. Recently some agents have been appointed on Commission basis to find a market within and outside the State. Even then, as there is no proper marketing, it is proposed to lease out the canning plant also.

The Shark Liver Oil Factory established under the Co-operative Sector by the Andhra Fishermen Central Co-operative Society is running satisfactorily. During 1969-70 7,579 litres of refined oil valued at Rs. 45,474 was produced till the end of January 1970. 67,08,290 capsules valued at Rs. 82,555 were produced. Practically all the products have been purchased by the Medical Department for various hospitals.

In order to facilitate fishermen taking their catches in fresh condition, to various marketing centres, the department has provided transport facilities to them. At present 14 vehicles are running on different routes. Nine of the vehicles are passenger type which carry the fishermen also along with their catches. The other 5 are insulated, which carry only fish. This is done as a socio-economic measure for the benefit of fishermen; and is not therefore a remunerative scheme, as the fare and freight charges are not economical.

Extension:

For intensive development of fisheries in Blocks, and more to enable the Blocks to become self-sufficient in so far as development of fisheries is concerned, a scheme was sanctioned under which a grant-in-aid of Rs. 15,000 is released for each block, where a Fisheries Extension Officer in the cadre of Inspector of Fisheries is appointed to develop fishery. During the current year, 43 such Blocks were covered by this scheme and in view of the

results obtained very recently the Government have extended it to another 8 Blocks. This scheme will be continued in 51 Blocks in 1970-71.

Fisheries Co-operatives:

(i) There are 557 Fishermen Co-operative Societies in the State with a membership of 53,467 and paid-up share capital of Rs. 11,20,060.87 P. including 12 Fishermen Co-operative Marketing Societies one Central Delta Fishermen Co-operative Society Ltd., Amalapuram and two Apex Societies, one for Andhra Region and the other for Telangana region. Most of the primary Fishermen Co-operative Societies take lease of fishery of tanks and streams existing in their respective area of operation and exploit them. They are purchasing fish seed and rearing them in tanks taking on lease as they are now getting the lease for three years at a time.

(ii) *Apex Fishermen Co-operative Societies.*—There are two Apex Fishermen Co-operative Societies—one for Andhra area (Andhra Fishermen Central Co-operative Society Ltd.) with headquarters at Kakinada (but now at Vijayawada) and the other (Hyderabad Fishermen Central Co-operative Society Ltd.) for Telangana region with the headquarters at Hyderabad. The Department is implementing some of the schemes through the agency of Fishermen co-operatives. The scheme relating to the distribution of fishery requisites to the Fishermen Co-operative Societies and fishermen was entrusted to the two apex societies. An amount of Rs. 20,000 as share capital contribution and an amount of Rs. 3,00,000 as working capital loan was given by the Government to both the Apex Societies during the years 1962-63 and 1963-64. The Andhra Fishermen Central Co-operative Society Ltd., Vijayawada is the wholesale distributor for the distribution of gareware Nylon Yarn for the entire Andhra Pradesh. The Society has also opened branches at central places where there is heavy demand for nylon yarn. During the year 1969, the society has purchased 8,334.115 kgs. of nylon yarn valued at Rs. 3,59,568.72 P. and sold 8,586.790 kgs. of nylon yarn valued at Rs. 4,37,058.17 P. (including opening stock) up to the end of November, 1969.

The Andhra Fishermen Central Co-operative Society Ltd., Vijayawada is operating 9 mechanised boats at Kakinada and Visakhapatnam by employing trained fishermen and it has landed 2,54,769.050 kgs. of fish and realised an amount of Rs. 2,04,45.67 P. by selling the fish.

The Society has also established a Shark Liver Oil Factory at Kakinada for which State Government have sanctioned a loan of Rs. 1.50 lakhs. The factory is running satisfactorily.

The Hyderabad Fishermen Central Co-operative Society, Ltd., Hyderabad is running a fish sales section at Hyderabad. During the year 1969-70 from 1st January, 1969 to 31st December, 1969, the society has purchased 90,050.600 kgs. of fish valued at Rs. 1,14,918.36 P. and sold 92,699.20 kgs. of fish valued at Rs. 1,74,010.35 P. (inclusive of opening balance), up to the end of December, 1969.

(iii) *The Central Delta Fishermen Central Co-operative Society, Ltd., Amalapuram*:

The Central Delta Fishermen Central Co-operative Society, Ltd., Amalapuram is a federation of 46 Primary Fishermen Co-operative Societies in the Konaseema area of East Godavari district. It is implementing a Master Plan for the development of fishing industry in Konaseema area at a cost of Rs. 26.41 lakhs spread over a period of three years and the State Government and Government of India have approved the said plan and sanctioned financial asistance as detailed below:

State Government's share capital contribution Rs. 5.00 lakhs.

Government of India's working capital loan Rs. 18.54 lakhs.

The society is implementing the following schemes under the Master Plan:—

(1) Supply of fishery requisites.
(2) Ice-*cum*-cold storage plant.
(3) Training to fishermen.
(4) Quick transport facilities.
(5) Mechanised fishing.
(6) Carrier boats.
(7) Semi-dried prawn units.

During the year 1969 the Society purchased 996.070 kgs of nylon yarn valued at Rs. 46,774.69 P. and sold 1,[illegible] kgs. of nylon yarn valued at Rs. 57,672.65 P. up to the end of 30th November, 1969.

The Society is operating 6 mechanised boats. It has procured through the mechanised boats 1,26,195.275 kgs. of fish and realised an amount of Rs. 96,163.06 P. by selling the above fish. Besides the Society is purchasing dry shrimp and cured fish etc., from the Fishermen Co-operative Societies and selling the same. So far 56 fishermen boys have been trained at the Fisheries Training Institute, Kakinada by paying them stipends by society.

Plan Schemes:

2. An amount of Rs. 30.00 lakhs is provided in the revised budget for 1969-70 for implementation of the following schemes under the Annual Plan:

(1) Development of reservoir fishery of Nagarjunasagar and other reservoirs-Research Schemes.

(2) Development of Marine Fishery Centre at Kakinada.

(3) Training in Fisheries.

(4) Strengthening and supervision of co-operatives.

(5) Improvement of fish farms, nurseries and production of seed.

(6) Loans to fishermen co-operatives.

The Inland Schemes envisage development of Fisheries in Nagarjunasagar and improvement of fish farms and nurseries. During the year 1968-69, 70.30 lakhs of fingerlings were produced against 54.01 lakhs till the end of January, 1970. The production of seed has been hampered due to cyclones and drought. In 1969-70 it is proposed to increase the rearing capacity by about 2 acres and in 1970-71 by 3 acres. Establishment of fish farm at Nandyal by the Zilla Parishad, Kurnool at a cost of Rs. 4.50 lakhs is conspicuous feature of Inland Fisheries Development. The Fisheries Department has advanced a loan of Rs. 1.00 lakh in 1969-70 and will advance another loan of Rs. 2.38 lakhs in 1970-71 to the Zilla Parishad, Kurnool for the Nandyal Fish Farm.